

HRVATSKI SABOR

P.Z.E. br. 264

KLASA: 022-02/22-01/18

URBROJ: 65-22-02

Zagreb, 24. ožujka 2022.

Hs**NP*022-02/22-01/18*65-22-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 23. ožujka 2022. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/22-01/17
URBROJ: 50301-21/32-22-2

Zagreb, 23. ožujka 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU

Zagreb, ožujak 2022.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.; u daljnjem tekstu: ZPP) sadrži odredbe kojima se uređuju pravila postupka na temelju kojih sud raspravlja i odlučuje u građanskopravnim sporovima. Kvalitetnim uređenjem pravila parničnog postupka uz istovremeno jednako važnu kvalitetnu organizaciju pravosuđa, u okviru provođenja parničnog postupka osigurava se brzo, kvalitetno i učinkovito ostvarivanje prava svih osoba i poslovnih subjekata na sudsku građanskopravnu zaštitu te se jamči pravna sigurnost.

Razlozi ovih izmjena i dopuna ZPP-a proizlaze iz potrebe da se u okviru kontinuiranog unaprjeđenja sustava ostvarivanja građanskopravne zaštite uređuju pravila parničnog postupka u okviru nacionalnog propisa. Također, s obzirom na to da je Republika Hrvatska država članica Europske unije postoji potreba i za osiguravanje provedbe propisa Europske unije. Pored navedenog, u novijoj povijesti sve države svijeta, pa tako države članice Europske unije i Republika Hrvatska kao jedna od njih, sudionice su ubrzanih procesa digitalizacije društva u svim njegovim segmentima, tako i u segmentu pravosuđa. Na već ubrzani proces digitalizacije pravosuđa dodatno je utjecalo i nastupanje posebnih okolnosti uslijed pandemije novog koronavirusa koja je 2020. iznenada pogodila svijet. U svrhu ublažavanja ekonomskih i društvenih posljedica pandemije, na razini Europske unije uspostavljen je poseban instrument s pratećim financijskim sredstvima, koji državama članicama treba osigurati ubrzan gospodarski oporavak te digitalnu transformaciju radi održivijeg razvoja te veće otpornosti društva i gospodarstva na buduće krize. U okviru navedenog nastao je Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. koji obuhvaća reformu „Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana“ kojom je predviđena reforma parničnog postupka uz ostalo i kroz daljnju digitalizaciju pravosuđa, kao i kroz osnaživanje postojećih te uvođenje novih procesnih instituta u svrhu ubrzanja parničnog postupka.

Predloženim izmjenama i dopunama ZPP-a nastoji se uspostaviti normativni, tehnološki i organizacijski okvir koji će doprinijeti smanjenju broja neriješenih predmeta i skraćivanju trajanja parničnih postupaka te usmjeranju na transparentno i učinkovito upravljanje pravosudnim sustavom. Izmjenama i dopunama provode se reformske mjere C2.5. R1 - Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana, a koje reformske mjere proizlaze iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. u dijelu koje se odnose na reformu parničnog postupka koja se bazira na održavanju ročišta na daljinu, uvođenju obveznog tonskog snimanja rasprave, uređenju postupka u sporovima male

vrijednosti kao u pravilu pisanog postupka i propisivanju rokova za okončanje postupka na pojedinoj instanci suđenja.

Uvođenjem obveznog tonskog snimanja ročišta, detaljnijim uređenjem ročišta na daljinu i uvođenjem plana upravljanja postupkom ostvaruje se nova metodologija rada u vođenju sudskih postupaka i njihove koncentracije, jača se procesna disciplina svih sudionika te se olakšava rad sucima uz značajne uštede na radnom materijalu. Sve navedeno uvelike utječe i na veću transparentnost parničnih postupaka.

U postupcima u sporovima male vrijednosti dokazivanje se u najvećoj mjeri provodi uvidom u isprave, a tek iznimno saslušanjem stranaka ili svjedoka. Stoga će propisivanje održavanja ročišta u ovoj vrsti postupaka samo u iznimnim slučajevima utjecati na brže rješavanje predmeta, smanjenje troškova postupka te u cjelini na učinkovitiji rad sudova.

Propisivanjem rokova u kojima prvostupanjski i drugostupanjski sudovi moraju okončati postupak odnosno rokova u kojima Vrhovni sud Republike Hrvatske mora donijeti odluku o prijedlogu za dopuštenje revizije te o odluku o reviziji, rezultirat će poticanjem sudaca koji upravljaju postupkom da svojim pravovremenim odlukama i postupanjem utječu i na ostale sudionike postupka.

Cilj izmjena i dopuna ZPP-a je osuvremenjivanje parničnog postupka u cjelini, a to se ogleda i u sprječavanju pojave "odluka iznenađenja", odnosno odluka preinačenih po žalbi na temelju nove pravne ocjene spora koja je bitno različita od pravne ocjene o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti. Nadalje, planom upravljanja postupkom potiče se proaktivniji pristup suda rješavanju predmeta, dok stranke dobivaju osjećaj izvjesnosti, tj. predvidivosti tijeka i okončanja postupka. Uvodi se i nezakonit dokaz kao institut koji je kao potreba parničnog postupka problematizirana već dugi niz godina.

U cilju unificiranja i pojednostavljenja revizijskog postupka izmijenjene su odredbe o revizijskom postupku. Prema novom uređenju revizijski postupak se uvijek pokreće prijedlogom za dopuštenje revizije, čime je dokinut raniji paralelizam između podnošenja prijedloga za dopuštenje revizije i podnošenja revizije iz razloga previđenih člankom 382.a. Ovim se izmjenama nastojalo istaknuti primarnu svrhu revizije, a to je odlučivanje o pravnom pitanju važnom za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi.

Posljednjom novelom ZPP-a iz 2019. uveden je institut oglednog postupka radi rješanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava. S ciljem poticanja češćeg korištenja ovog instituta, kao posebno važnog za ujednačavanje sudske prakse, redefiniran je dio odredbi na način da se taj postupak može pokrenuti, kako na prijedlog suda, tako i na prijedlog stranaka i umješaka. Pojednostavljen je i postupak povodom samog prijedloga za pokretanje oglednog postupka te je proširen sastav vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji odlučuje u oglednom postupku u svrhu zauzimanja usuglašenijeg stava te osiguravanja veće pravne snage te odluke.

U vezi s usklađivanjem propisa s pravnim poretom Europske unije, razlog izmjena i dopuna je potreba da se izmjene i dopune provedbene odredbe u dijelu ZPP-a koji uređuje europske parnične postupke, a s obzirom da je Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (»dostava pismena«), i o stavljanju izvan snage

Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, 10. 12. 2007.) preinačena Uredbom (EU) br. 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.), dok je Uredba Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (SL L 174, 27. 6. 2001.) preinačena Uredbom (EU) br. 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.).

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za provedbu ovoga Zakona planirana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za razdoblje 2022.-2024., na razdjelu 109 - Ministarstvo pravosuđa i uprave, u okviru redovnih aktivnosti pravosudnih tijela, osim za odredbe kojima se propisuje obvezno tonsko snimanje ročišta. Sredstva potrebna za provedbu tih odredbi, u ukupnom iznosu 68.750.000 kuna, odnose se na opremanje općinskih, županijskih, trgovačkih sudova i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske za tonsko snimanje ročišta (793) te edukaciju sudaca i službenika, a osigurat će se preraspodjelom sredstava u okviru utvrđenih projekcija razdjela 109 - Ministarstvo pravosuđa i uprave za 2023. i 2024.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU

Članak 1.

U Zakonu o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. – pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.) u članku 1.a podstavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„- Uredba (EU) br. 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.), u daljnjem tekstu: Uredba 2020/1784;

- Uredba (EU) br. 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.), u daljnjem tekstu: Uredba 2020/1783;“.

Članak 2.

U članku 5. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„U mjeri u kojoj je to potrebno, sud će omogućiti strankama da se izjasne o pravnim pitanjima spora.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Iza dosadašnjeg stavka 2. koji postaje stavak 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„Sud ne može svoju odluku utemeljiti na pravnoj ocjeni spora koja je bitno različita od pravne ocjene o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti.“.

Članak 3.

Naslov iznad članka 27. i članak 27. brišu se.

Članak 4.

U članku 34.b stavku 1. točki 1. riječi: „obrtnika, u sporovima između obrtnika uključujući i sporove između trgovaca pojedinaca, ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću, osim“ zamjenjuju se riječima: „fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću kao i između fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću,“.

U točki 5. riječi: „u povodu tog stečajnog postupka“ zamjenjuju se riječima: „u povodu stečajnog i predstečajnog postupka“.

Članak 5.

U članku 34.d stavku 1. točki 2. iza riječi: „odlučuje o“ dodaju se riječi: „prijedlogu za dopuštenje revizije i“.

Iza točke 2. dodaje se nova točka 3. koja glasi:

„odlučuje u oglednom postupku radi rješavanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava,“.

Dosadašnje točke 3. i 4. postaju točke 4. i 5.

Članak 6.

U članku 41. stavku 3. riječi: „U povodu revizije sudovi odlučuju“ zamjenjuju se riječima: „U oglednom postupku radi rješavanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava te u povodu prijedloga za dopuštenje revizije i revizije sud odlučuje“.

Članak 7.

Članak 44. mijenja se i glasi:

„Kad odlučuje u drugom stupnju u sjednici vijeća, sud odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudaca, ako zakonom nije drugačije određeno. U tom sastavu viši sud odlučuje i u svim drugim slučajevima, ako zakonom nije drugačije određeno.“

O žalbi protiv rješavanja odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako zakonom nije drugačije određeno.

Kad odlučuje o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji protiv drugostupanjskih odluka, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću sastavljenom od pet sudaca, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.“.

Članak 8.

Naslov iznad članka 58. i članak 58. brišu se.

Članak 9.

U članku 91.a stavku 2. riječ: „položeni“ zamjenjuje se riječju: „položen“.

Stavak 3. mijenja se i glasi: „Stranka, odnosno njezin opunomoćenik iz stavka 2. ovoga članka dužni su uz prijedlog za dopuštenje revizije ili reviziju dokazati da imaju položen pravosudni ispit.“.

Članak 10.

U članku 106.a stavak 5. mijenja se i glasi:

„Iznimno od stavka 1. ovoga članka, državna tijela, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici, punomoćnici iz članka 434.a ovoga Zakona, povjerenici u postupku stečaja potrošača, likvidatori, posebni skrbnici zaposleni u Centru za posebno skrbništvo, pravne osobe te fizičke osobe (obrtnici, liječnici i dr.) koje obavljaju registriranu djelatnost u sporovima koji se tiču te djelatnosti uvijek su dužni podneske podnositi u elektroničkom obliku.“.

Članak 11.

U članku 115. stavku 3. iza riječi: „uređaja“ dodaju se riječi: „i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu“.

Iza stavka 4. dodaju se stavci 5. i 6. koji glase:

„O održavanju ročišta ili izvođenju pojedinog dokaza na daljinu odlučuje sud nakon što o tome pribavi očitovanja stranaka i drugih sudionika koji trebaju sudjelovati na ročištu koje će se održati na daljinu.

Način održavanja ročišta na daljinu uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu ili izvođenje pojedinog dokaza na taj način uređuje se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.“.

Članak 12.

Članak 123. mijenja se i glasi:

„Zapisnik se sastavlja o:

- radnjama i izjavama za koje je to izričito propisano zakonom
- izjavama stranaka o priznanju tužbenog zahtjeva, odricanju od tužbenog zahtjeva, odricanju od prava na žalbu, preinaci ili povlačenju tužbe, priznanju ili osporavanju pojedinih činjenica te predloženim dokazima
- odlukama suda donesenima na ročištu.

Sadržaj ostalih radnji na ročištu bit će sadržan u tonskoj snimci iz članka 126.a ovoga Zakona.

Zapisnik se nakon sastavljanja ulaže u spis kao posebna isprava ili se pohranjuje elektronički u informacijskom sustavu.

Zapisnik se sastavlja i o važnijim izjavama ili saopćenjima koje stranke ili drugi sudionici daju izvan ročišta. O manje važnim izjavama ili saopćenjima neće se sastavljati zapisnik, nego će se samo sastaviti službena bilješka.

O sklapanju sudske nagodbe i radnjama poduzetim izvan ročišta ili izvan zgrade suda, kad se navedena ročišta tonski ne snimaju, sastavlja se poseban zapisnik.“.

Članak 13.

Članak 124. mijenja se i glasi:

„U zapisnik se unosi: naziv i sastav suda, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad se obavlja radnja, naznaka predmeta spora i imena prisutnih stranaka odnosno trećih osoba i njihovih zakonskih zastupnika odnosno punomoćnika te naznaka o tome da se ročište tonski snima.

U zapisnik o glavnoj raspravi unijet će se je li rasprava javna ili je javnost isključena.

Izjave stranaka i umješača te iskazi stranaka, svjedoka i vještaka naznačuju se u zapisniku tako da se navede ime i prezime osobe, njeno svojstvo te vremenski interval tonske snimke na kojem je sadržana izjava ili iskaz.“.

Članak 14.

Članak 125. mijenja se i glasi:
„Zapisnik se mora voditi uredno.

Sud će strankama omogućiti da bez odgode ostvare pristup zapisniku putem informacijskog sustava. Strankama koje nisu uključene u informacijski sustav zapisnik će se dostaviti.“.

Članak 15.

Članak 126. mijenja se i glasi:
„Stranke imaju pravo izjaviti svoje prigovore na sadržaj zapisnika o radnjama poduzetim izvan ročišta ili izvan zgrade suda koje nisu tonski snimane, najkasnije u roku od tri dana od saznanja za sadržaj na koji žele izjaviti prigovor.“.

Članak 16.

Članak 126.a mijenja se i glasi:
„Ročišta pred sudom tonski se snimaju.

Ročište na kojem se sklapa sudska nagodba te radnje suda izvan ročišta ili izvan zgrade suda tonski se ne snimaju.

Tonska snimka ročišta bit će dostupna strankama u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Ako stranka nije uključena u informacijski sustav, elektronički zapis tonske snimke učinit će se dostupnim na odgovarajući način.“.

Članak 17.

Članak 126.b mijenja se i glasi:
„Tonska snimka ročišta dio je spisa sudskog predmeta.

Tehničke uvjete i način snimanja, način pohrane i pristupa tonskoj snimci, kao i druga pitanja vezana za tonsko snimanje ročišta uređuju se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa odlukom će utvrditi jesu li ispunjeni tehnički uvjeti za tonsko snimanje ročišta na pojedinim sudovima.“.

Članak 18.

Članak 126.c mijenja se i glasi:
„Tonska snimka ročišta i zapisnik čine jedinstvenu cjelinu.

U slučaju kad se sadržaj zapisnika i tonske snimke razlikuje, mjerodavan je sadržaj tonske snimke.

Pri pozivanju na sadržaj tonske snimke, stranke su dužne u svojim podnescima određeno se pozvati na odgovarajući dio tonske snimke, u pravilu navođenjem identifikacije tonske snimke i vremenskog intervala sadržaja tonske snimke na koji se pozivaju.

Odredbe članaka 126.a do 126.c na odgovarajući se način primjenjuju i na korištenje audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu.“.

Članak 19.

Članak 127. mijenja se i glasi:

„Zapisnik potpisuje sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća.“.

Članak 20.

U članku 133. stavak 5. mijenja se i glasi:

„Iznimno od stavka 1. ovoga članka, pismena se dostavljaju državnim tijelima, državnom odvjetništvu, odvjetnicima, javnim bilježnicima, sudskim vještacima, sudskim procjeniteljima, sudskim tumačima, stečajnim upraviteljima, povjerenicima, punomoćnicima iz članka 434.a ovoga Zakona, povjerenicima u postupku stečaja potrošača, likvidatorima, posebnim skrbnicima zaposlenim u Centru za posebno skrbništvo, pravnim osobama te fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost u sporovima koji se tiču te djelatnosti u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava ili na drugi odgovarajući način.“.

Iza stavka 5. dodaju se stavci 6. i 7. koji glase:

„Osobama iz stavka 5. ovoga članka koje nisu zatražile ili im još nije dodijeljeno pravo pristupa informacijskom sustavu elektroničke komunikacije sa sudovima sud će dostavu prvog pismena obaviti poštom uz obavijest da će se sva daljnja pismena u postupku do dodjele prava pristupa informacijskom sustavu elektroničke komunikacije obaviti stavljanjem pismena na e-oglasnu ploču sudova. Smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmog dana od dana stavljanja pismena na e-oglasnu ploču sudova.“.

Dostava prvog pismena poštom iz stavka 6. ovoga članka obavlja se na adresu navedenu u tužbi. Ako dostava na adresu navedenu u tužbi ne uspije, dostava će se obaviti na adresu sjedišta te osobe upisane u upisniku, ako je ta adresa različita od adrese navedene u tužbi. Ako dostava na adresu navedenu u tužbi odnosno na adresu sjedišta ne uspije, obaviti će se stavljanjem pismena na e-oglasnu ploču sudova. Smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmog dana od dana stavljanja pismena na e-oglasnu ploču sudova.“.

Članak 21.

U članku 133.c stavak 2. briše se.

Članak 22.

U članku 134.a stavci 1. i 2. brišu se.

Dosadašnji stavak 3., koji postaje stavak 1. mijenja se i glasi:

„Dostava pravnoj osobi nad kojom je otvoren stečajni postupak obavlja se elektroničkim putem stečajnom upravitelju u skladu sa člankom 133. stavkom 5., 6. i 7. ovoga Zakona.“.

Članak 23.

U članku 142. stavak 3. briše se.

Članak 24.

U članku 143.a stavku 1. riječi: „Svaka fizička osoba, neovisno o tome obavlja li ili ne obavlja registriranu djelatnost,“ zamjenjuju se riječima: „Fizička osoba“.

U stavku 4. druga rečenica briše se.

U stavku 5. riječi: „iz stavka 5. ovoga članka“ zamjenjuju se riječima: „ovlaštena za preuzimanje pismena“.

Članak 25.

U članku 143.b stavku 1. iza riječi: „boravištu“ dodaje se zarez i riječi: „odnosno izjavi iz članka 143.a ovoga Zakona“.

Članak 26.

U članku 149. stavku 1. iza prve rečenice dodaje se rečenica koja glasi:
„Dostavnica može biti i u digitalnom obliku izrađena na odgovarajućem tehničkom uređaju.“.

Članak 27.

U članku 151. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:
„Parnični troškovi obuhvaćaju i zatezne kamate od dana donošenja odluke kojom je naloženo plaćanje troškova postupka. O zateznim kamatama na iznos parničnih troškova sud odlučuje na zahtjev stranke.“.

Članak 28.

U članku 185. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:
„Parnični postupak pred prvostupanjskim sudom mora se okončati u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od tri godine od dana podnošenja tužbe, ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno.“.

Članak 29.

U članku 186.g stavku 2. riječi: „60 dana“ i riječi: „120 dana“ zamjenjuju se riječima: „šest mjeseci“.

U stavku 3. riječi: „na poziv suda“ brišu se.

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„Sud će u rješenju o određivanju zastoja postupka upozoriti stranke na posljedicu iz stavka 3. ovoga članka.“.

Članak 30.

U članku 213. stavku 4. umjesto točke stavlja se zarez te se dodaju riječi: „uz dostavu sadržaja navedenog zahtjeva.“.

Članak 31.

Članak 213.a briše se.

Članak 32.

Iza članka 220. dodaje se članak 220.a koji glasi:

„Članak 220.a

Sudska odluka ne može se temeljiti na dokazu pribavljenom na nezakonit način (nezakonit dokaz).

Sud može rješenjem dopustiti izvođenje nezakonitog dokaza i uzeti u obzir njegov sadržaj ako ocijeni da je to potrebno kako bi se utvrdila odlučna činjenica. Prilikom odlučivanja o dopuštenosti dokaza, sud će uzeti u obzir razmjer težine povrede prava zbog izvođenja nezakonitog dokaza te interesa da se u postupku pravilno i potpuno utvrdi činjenično stanje.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena posebna žalba.“.

Članak 33.

Članak 223.a briše se.

Članak 34.

U članku 224. stavku 1. iza riječi: „zapisnici“ dodaju se riječi: „i tonske snimke“ te se iza riječi: „pročitat će se“ dodaju riječi: „i preslušat“.

Članak 35.

U članku 244. stavku 3. u drugoj rečenici iza riječi: „saslušati“ dodaje se točka, a riječi: „i njihov odgovor unijet će se u zapisnik.“ brišu se.

Članak 36.

U članku 276. stavcima 1. i 2. iza riječi: „zapisnik“ dodaju se riječi: „odnosno tonska snimka“.

Članak 37.

U članku 277. stavak 4. briše se.

Članak 38.

U članku 284. iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„Pri zakazivanju pripremnog ročišta sud će voditi računa da pripremno ročište treba održati najkasnije u roku od tri mjeseca od primitka odgovora na tužbu, odnosno isteka roka za odgovor na tužbu.“.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

Članak 39.

U članku 291. stavku 2. iza riječi: „može“ dodaje se riječ: „jednom“.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„Ako s pripremnog ročišta neopravdano izostanu obje stranke ili ako s ročišta neopravdano izostane tužitelj, a tuženik se ne upusti u raspravljanje, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu.“.

Stavak 5. briše se.

Članak 40.

U članku 292. iza stavka 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

„Ako sud donosi plan upravljanja postupkom iz članka 292.a stavka 3. ovoga Zakona, rješenje o izvođenju dokaza sastavni je dio plana upravljanja postupkom.“.

Dosadašnji stavci 7. i 8. brišu se.

Članak 41.

Iza članka 292. dodaju se članci 292.a i 292.b koji glase:

„Članak 292.a

Po okončanju pripremnog ročišta, sud će rješenjem zaključiti prethodni postupak.

Ako ocijeni da je to moguće s obzirom na okolnosti slučaja, sud će na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati i zaključiti glavnu raspravu.

Ako sud ocijeni da nije moguće na istom ročištu zaključiti prethodni postupak te održati i zaključiti glavnu raspravu, izradit će plan upravljanja postupkom.

Plan upravljanja postupkom treba osobito sadržavati:

- sažetak spornih činjeničnih i pravnih pitanja
- dokazna sredstva za utvrđivanje spornih činjenica
- rok za pribavljanje dokaznih sredstava koja je tek potrebno pribaviti
- rok za podnošenje pisanih očitovanja stranaka na navode protivne stranke te nalaz i mišljenje vještaka
- datum i vrijeme održavanja ročišta za glavnu raspravu.

Ako se glavna rasprava ima održati na više ročišta, sud će nakon izjašnjavanja stranaka utvrditi datum i vrijeme održavanja svih narednih ročišta za glavnu raspravu vodeći računa o razumnoj trajanju postupka.

Članak 292.b

Plan upravljanja postupkom sud određuje rješenjem u pravilu na prvom ročištu u postupku. Prije donošenja rješenja o planu upravljanja postupkom sud će strankama omogućiti da se na ročištu o njemu izjasne.

Iznimno, ako koja od stranaka izostane s ročišta na kojem se raspravlja o planu upravljanja postupkom, sud može odrediti plan upravljanja postupkom bez prethodnog izjašnjavanja stranke koja je izostala s ročišta.

Sud u daljnjem tijeku parnice može promijeniti plan upravljanja postupkom ako je strankama dao mogućnost da se o tome izjasne. Ako promjene plana ne utječu na rokove koje se odnose na radnje stranaka, sud plan može izmijeniti i bez prethodnog izjašnjavanja stranaka.“.

Članak 42.

U članku 293. stavku 1. riječi: „zaključenju prethodnog postupka“ zamjenjuju se riječima: „planu upravljanja postupkom.“.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Ročište za glavnu raspravu iz stavka 1. ovoga članka treba se održati najkasnije u roku od šest mjeseci od zaključenja prethodnog postupka.“.

Dosadašnji stavci 2. do 4. postaju stavci 3. do 5.

Članak 43.

Članak 295. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ako s ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostanu obje stranke ili ako s ročišta neopravdano izostane tužitelj, a tuženik se ne upusti u raspravljanje, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu.“.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, sud može, ocjenjujući sve okolnosti:

- zaključiti glavnu raspravu i odlučiti o tužbi odnosno tužbenom zahtjevu na temelju već izvedenih dokaza te stanja spisa ako smatra da je predmet dovoljno raspravljen, ili
- iz važnih razloga odgoditi ročište za glavnu raspravu, no najviše jednom u tijeku cjelokupne glavne rasprave.“.

Članak 44.

Članak 299.a mijenja se i glasi:

„Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke.

Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. ovoga članka želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke. Odobrenje suda nije potrebno za pisana očitovanja stranaka na nalaz i mišljenje vještaka.

Pisana očitovanja stranaka moraju biti dostavljena sudu i protivnoj stranci najkasnije osam dana prije ročišta na kojem se trebaju raspraviti.

Sud neće uzeti u obzir pisana očitovanja stranaka koja nisu predviđena planom upravljanja postupkom ili nisu podnesena sukladno stavcima 2. i 3. ovoga članka.

Iznimno, na zahtjev stranke sud može uzeti u obzir pisana očitovanja iz stavka 4. ovoga članka ako to smatra svrsishodnim.“.

Članak 45.

Članak 302. stavak 5. briše se.

Članak 46.

U članku 307. stavku 1. iza riječi: „radi zaštite privatnog života stranaka“ dodaju se riječi: „ili zaštite života i zdravlja ljudi“.

Članak 47.

U članku 312. stavku 2. iza riječi: „zapisnik“ dodaju se riječi: „odnosno tonsku snimku“.

Članak 48.

U članku 315. stavku 3. iza riječi: „tih dokaza“ dodaju se riječi: „odnosno preslušaju tonske snimke.“.

Članak 49.

Članak 332.a mijenja se i glasi:

„Ako tuženik ne podnese odgovor na tužbu u određenom roku, ako je udovoljeno uvjetima iz članka 331.b stavka 1. točaka 1. i 4. ovoga Zakona, a nije udovoljeno uvjetima iz članka 331.b stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga Zakona, sud može donijeti presudu kojom se tužbeni zahtjev odbija.

Ako je tuženik u odgovoru na tužbu priznao odlučne činjenice, neovisno o tome što je osporio tužbeni zahtjev ili ako tuženik nije izričito osporio tužbeni zahtjev, sud može bez zakazivanja

ročišta donijeti presudu (članak 325. i 329.), ako ne postoje druge smetnje za njeno donošenje.“.

Članak 50.

Iza članka 333. dodaje se članak 333.a koji glasi:

„Članak 333.a

Potvrdu o pravomoćnosti za izdavanje koje nisu bili ispunjeni zakonom propisani uvjeti ukinut će rješenjem, na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti, sud koji je donio potvrdu o pravomoćnosti.“.

Članak 51.

U članku 348. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„Drugostupanjski sud dužan je odlučiti o žalbi u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od godine dana od primitka žalbe na drugostupanjskom sudu, ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 52.

U članku 354. stavku 2. točki 11. iza riječi: „u postupku“ dodaju se riječi: „odnosno tonskih snimki“ te se iza riječi: „zapisnika“ dodaju riječi: „odnosno tonskih snimki.“.

Članak 53.

U članku 363. stavku 3. iza riječi: „prvostupanjskim sudom“ dodaju se riječi: „odnosno preslušati tonske snimke“.

Članak 54.

U članku 365. stavku 2. iza riječi: „razloga“ dodaje se riječ: „određeno“.

Članak 55.

Iza članka 367. dodaje se članak 367.a koji glasi:

„Članak 367.a

Ako drugostupanjski sud smatra da bi odluku trebalo donijeti na temelju pravne ocjene spora koja se bitno razlikuje od one o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti, pozvat će stranke da se izjasne o takvoj pravnoj ocjeni.

Stranke se mogu o toj pravnoj ocjeni izjasniti na sjednici vijeća, raspravi ili u podnesku u roku koji odredi sud, a koji ne može biti kraći od 15 dana.

U mjeri u kojoj takva pravna ocjena traži utvrđivanje novih činjenica i izvođenje novih dokaza, stranke se u svome očitovanju mogu na njih pozvati.“.

Članak 56.

U članku 373.c stavku 4. iza riječi: „prvostupanjskim sudom“ dodaju se riječi: „odnosno preslušati tonske snimke“.

Članak 57.

U članku 381. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:
„Odredbe članka 366.a stavaka 1. do 3. ovoga članka ne odnose se na rješenja kojima se postupak završava, osim rješenja o smetanju posjeda.“.

Članak 58.

U članku 382. stavku 1. iza riječi: „protiv“ dodaju se riječi: „drugostupanjske“, a riječi: „donesene u drugom stupnju“ brišu se.

U stavku 2. riječi: „revizijskog suda“ zamjenjuju se riječima: „Vrhovnog suda Republike Hrvatske“.

Članak 59.

Članak 382.a briše se.

Članak 60.

Članak 384. mijenja se i glasi:
„Prijedlog za dopuštenje revizije i revizija ne zadržavaju ovrhu presude protiv koje su podneseni.“.

Članak 61.

Članak 385. briše se.

Članak 62.

Članak 385.a mijenja se i glasi:
„Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustit će reviziju ako se u povodu nje može očekivati odluka o pravnom pitanju koje su nižestupanjski sudovi u tom sporu razmatrali, a koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi, osobito
– ako je riječ o pravnom pitanju o kojem odluka drugostupanjskog suda odstupa od prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ili

- ako je riječ o pravnom pitanju o kojem nema prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske, pogotovo ako praksa viših sudova nije jedinstvena, ili
- ako je riječ o pravnom pitanju o kojem praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske nije jedinstvena, ili
- ako je o tom pitanju Vrhovni sud Republike Hrvatske već zauzeo shvaćanje i presuda se drugostupanjskoga suda temelji na tom shvaćanju, ali bi osobito uvažavajući razloge iznesene tijekom prethodnog prvostupanjskog i žalbenog postupka, zbog promjene u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima te odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske, Europskoga suda za ljudska prava ili Suda Europske unije trebalo preispitati sudsku praksu.

Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustit će reviziju i ako stranka učini vjerojatnim da joj je u prvostupanjskom i drugostupanjskom postupku zbog osobito teških povreda odredaba parničnog postupka ili pogrešne primjene materijalnog prava povrijeđeno kakvo temeljno ljudsko pravo zajamčeno Ustavom Republike Hrvatske i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i da se stranka na te povrede, ako je to bilo moguće, već pozivala u nižestupanjskom postupku.“.

Članak 63.

Članak 386. briše se.

Članak 64.

Članak 387. mijenja se i glasi:

„Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje o dopuštenosti revizije na temelju prijedloga za dopuštenje revizije.

Prijedlog za dopuštenje revizije, osim podataka koje mora sadržavati svaki podnesak, treba sadržavati:

- 1) oznaku presude protiv koje se podnosi
- 2) određeno naznačeno pravno pitanje iz članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona ili određeno naznačeno temeljno ljudsko pravo iz članka 385.a stavka 2. ovoga Zakona za koje stranka smatra da joj je u postupku povrijeđeno uz dokaz da je u vezi s tim stranka iscrpila dopušteni pravni put
- 3) jasno naznačene razloge zbog kojih stranka smatra da joj Vrhovni sud Republike Hrvatske treba dopustiti reviziju u smislu članka 385.a stavaka 1. ili 2. ovog Zakona uz određeno pozivanje na relevantne propise i dijelove sudskih odluka.

Prijedlogu za dopuštenje revizije, osim dokaza iz članka 91.a ovoga Zakona, treba priložiti prvostupanjsku i drugostupanjsku odluku protiv koje se prijedlog za dopuštenje revizije podnosi, žalbu i, ako je primjereno, koje druge dijelove spisa s jasnim naznakama spornih dijelova na koje se u prijedlogu za dopuštenje revizije stranka poziva. Ako se prijedlog za dopuštenje revizije podnosi zbog različite prakse viših sudova, stranka je uz prijedlog za dopuštenje revizije dužna dostaviti sudske odluke na koje se poziva ili ih određeno naznačiti.

U prijedlogu za dopuštenje revizije ne mogu se iznositi nove činjenice ni predlagati novi dokazi, osim onih koji se odnose na razloge važnosti pitanja iz članka 385.a stavaka 1. i 2. ovoga Zakona zbog kojih se prijedlog za dopuštenje revizije podnosi.“.

Članak 65.

Članak 388. mijenja se i glasi:

„Prijedlog za dopuštenje revizije podnosi se sudu koji je izrekao prvostupanjsku presudu u roku od 30 dana od dostave drugostupanjske presude.

Sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda odbacit će nepravodoban i nepotpun prijedlog za dopuštenje revizije bez održavanja ročišta i ne pozivajući stranku da ga izmijeni ili dopuni.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nepravodoban ako nije podnesen u roku koji je određen za njegovo podnošenje.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nepotpun ako se iz njega ne može utvrditi koja se presuda pobija ili ako nije potpisan.

Ako je prijedlog za dopuštenje revizije pravodoban ili potpun, njegov će primjerak sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostaviti protivnoj stranci i umješacu, koji mogu u roku od 30 dana od dostave prijedloga za dopuštenje revizije podnijeti tom sudu odgovor na taj prijedlog.

Nakon primitka odgovora na prijedlog za dopuštenje revizije, odnosno nakon isteka roka za odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostavit će prijedlog za dopuštenje revizije i odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije, ako je podnesen, Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Nepravodobno podnesen odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije neće se odbaciti, već će se dostaviti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, koji će ga uzeti u obzir ako je to još moguće.“.

Članak 66.

Članak 389. mijenja se i glasi:

„O prijedlogu za dopuštenje revizije Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje na nejavnoj sjednici vijeća.

Kad ocijeni da je to u interesu javnosti, vijeće može sjednicu održati javno te na nju pozvati stranke i njihove zastupnike. Nakon javne sjednice Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u skladu sa stavkom 1. ovog članka.“.

Članak 67.

Iza članka 389. dodaju se članci 389.a do 389.e koji glase:

„Članak 389.a

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će nedopušten prijedlog za dopuštenje revizije, a i nepravodoban i nepotpun ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud, bez održavanja ročišta i ne pozivajući stranku da ga izmijeni ili dopuni.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nedopušten ako ga je podnijela osoba koja nije ovlaštena za njegovo podnošenje ili ako osoba koja ga je podnijela nema pravni interes za podnošenje revizije.“.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će i prijedlog za dopuštenje revizije koji uopće ne sadržava pravno pitanje ili određeno naznačenu povredu temeljnog ljudskog prava ili jasno naznačene razloge važnosti pravnog pitanja u smislu članka 385.a stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će i prijedlog za dopuštenje revizije ako ocijeni da stranka nije učinila vjerojatnim da joj je povrijeđeno temeljno ljudsko pravo u smislu članka 385.a stavka 2. ovoga Zakona ili da stranka u vezi s povredom temeljnog ljudskog prava na koju se u prijedlogu poziva nije prethodno iscrpila dopušteni pravni put.

U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbacuje sud će određeno navesti razlog odbacivanja.

Članak 389.b

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbit će prijedlog za dopuštenje revizije ako na temelju onoga što mu je dostavljeno ocijeni da u prijedlogu nije riječ o važnom pravnom pitanju u smislu članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona.

U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbija sud će određeno navesti razlog odbijanja upućujući, ako je to moguće, na svoju raniju praksu. Iznimno, ako ocijeni da je to u interesu javnosti, sud rješenje može i iscrpnije obrazložiti.

U rješenju kojim se revizija dopušta Vrhovni sud Republike Hrvatske navest će u odnosu na koje pravno pitanje ili u odnosu na koju povredu temeljnog ljudskog prava te u odnosu na koji dio odluke dopušta podnošenje revizije. Za ostala će se pravna pitanja i povrede temeljnih ljudskih prava iz prijedloga za dopuštenje revizije uzeti da je prijedlog u odnosu na njih povučen.

Članak 389.c

Pravni lijek protiv rješenja u povodu prijedloga za dopuštenje revizije nije dopušten.

Vrhovni sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku o prijedlogu za dopuštenje revizije u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od šest mjeseci od primitka prijedloga za dopuštenje revizije na Vrhovnom sud Republike Hrvatske.

Članak 389.d

Revizija, osim podataka koje mora sadržavati svaki podnesak, treba sadržavati:

- 1) oznaku presude protiv koje se podnosi
- 2) određeno naznačeno važno pravno pitanje ili temeljno ljudsko pravo zbog kojeg je dopuštena uz oznaku rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojim je revizija dopuštena
- 3) jasno određene razloge zbog kojih stranka smatra da je revizija osnovana uz određeno pozivanje na relevantne propise i dijelove sudskih odluka.

U reviziji se ne mogu iznositi nove činjenice ni predlagati novi dokazi, osim onih koji se odnose na pravna pitanja iz članka 385.a stavka 1. i 2. ovoga Zakona zbog kojih se revizija podnosi.

Članak 389.e

Revizija se podnosi sudu koji je donio prvostupanjsku presudu.

Sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda odbacit će nepravodobnu i nepotpunu reviziju bez održavanja ročišta i ne pozivajući stranku da je izmijeni ili dopuni.

Revizija je nepravodobna ako nije podnesena u roku koji je određen za njezino podnošenje.

Revizija je nepotpuna ako se iz nje ne može utvrditi koja se presuda pobija ili ako nije potpisana.

Ako je revizija pravodobna i potpuna, njezin će primjerak sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostaviti protivnoj stranci i umješaću koji mogu u roku od 30 dana od dostave revizije podnijeti tom sudu odgovor na reviziju.

Primjerak odgovora na reviziju prvostupanjski će sud dostaviti podnositelju revizije.

Nakon primitka odgovora na reviziju, odnosno nakon isteka roka za odgovor na reviziju, prvostupanjski će sud dostaviti reviziju i odgovor na reviziju, ako je podnesen, Vrhovnom sudu Republike Hrvatske zajedno sa spisom.

Nepravodobno podnesen odgovor na reviziju neće se odbaciti, već će se dostaviti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske koji će ga uzeti u obzir ako je to još moguće.“.

Članak 68.

Članak 390. mijenja se i glasi:

„O reviziji Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u skladu sa člankom 389. ovoga Zakona.

Ako vijeće ocijeni da bi svojom odlukom odstupilo od ustaljene prakse ili odluke proširenog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske ili da praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske u vezi s pravnim pitanjem o kojem odlučuje nije jedinstvena, odluku će prepustiti proširenom vijeću od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Vrhovni sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku o reviziji podnesenoj protiv odluke drugostupanjskog suda u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od dvije godine od dana primitka revizije.“.

Članak 69.

Članak 391. mijenja se i glasi:

„Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će nedopuštenu reviziju, a i nepravodobnu i nepotpunu ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud, bez održavanja ročišta i ne pozivajući stranku da je izmijeni ili dopuni.

Revizija je nedopuštena ako ju je podnijela osoba koja nije ovlaštena za njezino podnošenje, ako osoba koja ju je podnijela nema pravni interes za njezino podnošenje ili ako se odrekla prava na njezino podnošenje nakon što je dopuštena, ako prethodno nije doneseno rješenje kojim je dopuštena ili ako revizija nije podnesena zbog pitanja iz članka 385.a stavaka 1. i 2. ovoga Zakona zbog kojeg je dopuštena.

U povodu revizije Vrhovni sud Republike Hrvatske ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem je revizija dopuštena i samo zbog pitanja iz članka 385.a stavaka 1. i 2. ovoga Zakona zbog kojeg je dopuštena.

Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdi da stranka nije prethodno iscrpila dopušteni pravni put (članak 385.a stavak 2.) odbacit će podnesenu reviziju.

Vrhovni sud Republike Hrvatske sud odbacit će i reviziju koja uopće ne sadrži razloge podnošenja (članak 389.d stavak 1. točka 3.).

Vrhovni sud Republike Hrvatske sud odbit će reviziju ako je smatra neosnovanom.

Ako reviziju smatra osnovanom, Vrhovni sud Republike Hrvatske sud preinačit će pobijanu presudu ili, ovisno o razlogu osnovanosti revizije, ukinuti drugostupanjsku, odnosno drugostupanjsku i prvostupanjsku presudu te predmet vratiti na ponovno suđenje ili ukinuti drugostupanjsku, odnosno drugostupanjsku i prvostupanjsku presudu te odbaciti tužbu.“.

Članak 70.

Članci od 392. do 396. brišu se.

Članak 71.

Članak 398. mijenja se i glasi:

„Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske dostavlja se i drugostupanjskom sudu.“.

Članak 72.

Članak 399. mijenja se i glasi:

„Ako odredbama članaka 382. do 398. ovoga Zakona nije što drugo određeno, u postupku u povodu prijedloga za dopuštenje revizije i revizije na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovoga Zakona o žalbi protiv presude iz članka 349. stavaka 2. i 3., članka 352., članka 361. stavaka 1. i 2., članaka 363., 368., 369, 370., 371., 373., 373.a, 374., 375., 376., 377. i 377.a ovoga Zakona.

Ako stranka odustane od prijedloga za dopuštenje revizije, odnosno revizije, to će rješenjem utvrditi sudac pojedinac Vrhovnog suda Republike Hrvatske, odnosno sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda.“.

Članak 73.

Članak 400. mijenja se i glasi:

„Stranke mogu podnijeti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak pravomoćno završen ako je Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustio podnošenje revizije.

U postupku u povodu prijedloga za dopuštenje revizije i revizije protiv rješenja na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji protiv presude.“.

Članak 74.

U članku 428.a iza stavka 3. dodaju se stavci 4. i 5 koji glase:

„Odredbe stavaka 1. do 3. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i ako je postupak pred Europskim sudom za ljudska prava okončan prijateljskim rješenjem spora u skladu s člankom 39. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, odnosno jednostranim priznanjem povrede u skladu s člankom 62.A Poslovnika Europskog suda za ljudska prava.

Rok za ponavljanje postupka iz stavka 1. ovoga članka u slučaju iz stavka 4. ovoga članka počinje teći od objave odluke o brisanju predmeta s liste Europskog suda za ljudska prava.“.

Članak 75.

Članak 429. mijenja se i glasi:

„Ako stranka podnese prijedlog za dopuštenje revizije, odnosno reviziju i istovremeno ili nakon toga podnese prijedlog za ponavljanje postupka, Vrhovni sud Republike Hrvatske može prekinuti postupak u povodu prijedloga za dopuštenje revizije, odnosno revizije do završetka postupka u povodu prijedloga za ponavljanje postupka.“.

Članak 76.

Članci 430. i 431. brišu se.

Članak 77.

U članku 443. stavak 4. briše se.

Članak 78.

U članku 450. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Tužitelj može nakon podnošenja prigovora tuženika preinačiti tužbu samo tako da na temelju iste činjenične i pravne osnove poveća tužbeni zahtjev iznad iznosa određenog platnim nalogom.“.

Članak 79.

U članku 451. stavku 1. iza riječi: „pobija“ zarez se zamjenjuje riječju: „i“ te se brišu riječi: „ili ako u njemu nisu navedeni razlozi pobijanja“.

U stavku 3. iza riječi: „ukida“ dodaju se riječi: „te će u slučaju ukidanja odbiti tužbeni zahtjev“.

Članak 80.

Članak 461. mijenja se i glasi:

„U postupku u sporovima male vrijednosti postupak pred prvostupanjskim sudom mora se okončati u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od godine dana od podnošenja tužbe.“.

Članak 81.

Članak 461.a. mijenja se i glasi:

„U postupku u sporovima male vrijednosti tužba se uvijek dostavlja tuženiku na odgovor.

U postupku u sporovima male vrijednosti stranke su dužne najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica.

Postupak u sporovima male vrijednosti pisani je postupak.

Sud će u postupcima u sporovima male vrijednosti održati ročište ako to smatra potrebnim radi provođenja dokaznog postupka ili ako barem jedna od stranaka podnese takav obrazloženi prijedlog. Sud će rješenjem odbiti prijedlog stranke za održavanje ročišta ako smatra, s obzirom na okolnosti slučaja, da se pravično vođenje postupka može osigurati i bez održavanja ročišta. Protiv rješenja kojim se odbija prijedlog stranke za održavanje ročišta nije dopuštena posebna žalba.

Na presude donesene u pisanom postupku ne primjenjuju se odredbe o ročištu za objavu presude iz članka 335. stavaka 6. do 12. ovoga Zakona. Sud će presudu u pisanim postupcima dostaviti strankama i umješačima prema odredbama ovoga Zakona o dostavi pismena.

U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga odnosno prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave tužitelj je dužan najkasnije u podnesku predanom sudu u roku od 15 dana od dostave prigovora protiv platnog naloga odnosno rješenja kojim je stavljeno izvan snage rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u dijelu kojim je određena ovrha, iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica te predložiti održavanje usmene rasprave.

U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga odnosno prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave tuženik je dužan najkasnije u roku od 15 dana od primitka tužiteljevog podneska iz stavka 6. ovoga članka iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica te predložiti održavanje usmene rasprave.

Sud će upozoriti stranke na sadržaj odredbi stavaka 2. do 7. ovoga članka u rješenju za podnošenje pisanog odgovora na tužbu iz članka 284. stavka 1. ovoga Zakona, rješenju koje se dostavlja tuženiku uz prigovor protiv platnog naloga, odnosno u rješenju kojim je stavljeno izvan snage rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u dijelu kojim je određena ovrha.

Stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu ili u podnescima iz stavaka 6. i 7. ovoga članka.

Nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele, odnosno predložile na pripremnom ročištu protivno stavku 9. ovoga članka sud neće uzeti u obzir.

U postupku u sporovima male vrijednosti sud će na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu, osim ako zbog okolnosti slučaja iz stavka 9. ovoga članka to nije moguće.“.

Članak 82.

Članak 461.b briše se.

Članak 83.

Članak 463. briše se.

Članak 84.

U članku 464. stavku 1. riječi: „tužbeni zahtjev“ zamjenjuju se riječju: „tužbu“.

Članak 85.

Iza članka 464. dodaje se članak 464.a koji glasi:

„Članak 464.a

U sporovima male vrijednosti sud može, ako ocijeni da bi utvrđivanje činjenica važnih za rješenje spora moglo biti povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, o postojanju tih činjenica zaključiti po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir isprave koje su stranke priložile te njihove iskaze ako je sud izveo dokaz saslušanjem stranaka.“.

Članak 86.

U članku 465. stavak 1. briše se.

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 1. riječi: „ne dođe na pripremno ročište“ zamjenjuju se riječima: „se ispune uvjeti iz članka 291. stavka 4. ovoga Zakona“, a broj: „6“ zamjenjuje se brojem: „12“.

Članak 87.

U članku 467. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„U postupku u sporovima male vrijednosti drugostupanjski sud dužan je odlučiti o žalbi u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od šest mjeseci od primitka žalbe na drugostupanjskom sudu.“.

Članak 88.

Članak 495. mijenja se i glasi:

„U hitnim slučajevima ročište se može zakazati telefonom, elektroničkim putem ili na drugi odgovarajući način. O tome će se sastaviti službena bilješka, ako o zakazivanju ročišta, s obzirom na to kako je obavljeno, nema drugog pisanog dokaza.

Odluke iz članaka 212. i 215. te članka 215.b stavka 2. ovoga Zakona sudski savjetnici su ovlašteni donijeti tijekom cijelog postupka.“.

Članak 89.

U članku 502.b stavku 1. iza točke 4. umjesto točke stavlja se zarez te se dodaje točka 5. koja glasi:

„5. da se dosude mjere popravljivanja štete u skladu s posebnim propisom o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača“.

Članak 90.

Članak 502.k mijenja se i glasi:

„Ako sazna za postojanje postupaka iz članka 502.j ovoga Zakona, sud će, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka ili umješaka, zatražiti od predsjednika suda zakazivanje sjednice sudskog odjela kako bi se raspravilo o pretpostavkama za podnošenje prijedloga za pokretanje oglednog postupka za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava. Prije podnošenja zahtjeva za održavanje sjednice odjela, sud će sa strankama na ročištu raspraviti o potrebi pokretanja oglednog postupka.

Obavijest o podnošenju zahtjeva za održavanje sjednice odjela iz stavka 1. ovoga članka objavit će se na e-oglasnoj ploči sudova uz poziv da se stranke i umješaci iz postupaka iz članka 502.j ovoga Zakona u roku od 30 dana pisano očituju o potrebi pokretanja oglednog postupka. O mogućnosti podnošenja prijedloga za pokretanje oglednog postupka obavještava se i Vrhovni sud Republike Hrvatske koji će podnijeti očitovanje o postupcima iz članka 502.j ovoga Zakona.

Na sjednici sudskog odjela raspravlja se o primljenim očitovanjima i drugim činjenicama važnima za odlučivanje o podnošenju prijedloga te se daje savjetodavno mišljenje o potrebi podnošenja prijedloga.

Ako odluči podnijeti prijedlog za pokretanje oglednog postupka, sud će taj prijedlog sa spisom predmeta dostaviti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. Prijedlog će se odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Nakon objave prijedloga za pokretanje oglednog postupka, radnje stranaka kojima se raspolaže predmetom spora ne utječu na mogućnost nastavka i okončanja oglednog postupka.

Od objave prijedloga iz stavka 1. ovoga članka do objave okončanja oglednog postupka zastaje zastarijevanje prava na podnošenje zahtjeva u odnosu na koji je podnesen prijedlog za

rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava, u pravnim stvarima u kojima odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja.“.

Članak 91.

Članak 502.l mijenja se i glasi:

„Nakon primitka prijedloga, Vrhovni sud Republike Hrvatske može od predsjednika sudova zatražiti da bez odgode dostave dopunske obavijesti o okolnostima relevantnima za odlučivanje o prijedlogu.

Sve zainteresirane osobe mogu u roku od 45 dana od objave obavijesti o prijedlogu uputiti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske svoja očitovanja o potrebi pokretanja oglednog postupka.“.

Članak 92.

U članku 502.lj iza stavka 2. dodaju se novi stavci 3. i 4. koji glase:

„Odluka o dopuštenosti donijet će se vodeći računa osobito o:

- broju pokrenutih postupaka te predvidivom roku u kojem bi oni redovitim putem mogli biti pravomoćno okončani
- vjerojatnosti da dođe do nejedinstvene primjene prava te mogućnim štetnim posljedicama koje bi mogle uslijediti zbog dugotrajnosti redovitog postupka ujednačavanja pravnih shvaćanja sudova
- potrebi da se radi što kvalitetnijeg rješavanja, pitanje važno za jedinstvenu primjenu prava raspravi pred većim brojem prvostupanijskih i drugostupanijskih sudova.

Sud neće pokrenuti ogledni postupak ako je o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava već doneseno rješenje kojim se revizija dopušta“.

Dosadašnji stavci 3. do 5. postaju stavci 5. do 7.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 6. iza riječi: „odmah“ dodaju se riječi: „dostaviti strankama i umješacima te“.

Članak 93.

Članak 502.m mijenja se i glasi:

„O pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava odlučuje prošireno vijeće od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske presudom u roku od 90 dana od dana objave rješenja kojim je dopušten prijedlog. Presuda će se odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

U presudi u oglednom postupku sud će zauzeti pravno shvaćanje o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava uz obrazloženje u kojem će se uzeti u obzir primljena očitovanja stranaka i druge okolnosti važne za odlučivanje.“.

Članak 94.

Naziv poglavlja iznad članka 507.a mijenja se i glasi:

„Posebne odredbe o dostavi prema Uredbi (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinaka) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 2020/1784)“.

Članak 95.

Članak 507.a mijenja se i glasi:

„U smislu ovoga odjeljka:

1. izraz „otpremno tijelo“ podrazumijeva javne službenike, tijela ili druge osobe odgovorne za slanje sudskih ili izvansudskih pismena koja treba dostaviti u drugu državu članicu,
2. izraz „prijamno tijelo“ podrazumijeva javne službenike, tijela ili druge osobe odgovorne za zaprimanje sudskih ili izvansudskih pismena iz druge države članice.“.

Članak 96.

Članak 507.b mijenja se i glasi:

„Dostava pismena prema odredbi članka 17. stavka 1. Uredbe br. 2020/1784 koju treba obaviti u Republici Hrvatskoj dopuštena je samo ako se pismena trebaju dostaviti državljanima države članice iz koje pismena potječu.“.

Prijedlog za povrat u prijašnje stanje iz članka 22. stavka 4. Uredbe br. 2020/1784 ne može se podnijeti nakon isteka roka od godine dana od datuma donošenja odluke.“.

Članak 97.

Članak 507.c mijenja se i glasi:

„Dostava pismena prema odredbi članka 18. Uredbe br. 2020/1784 dokazuje se povratnicom ili jednakovrijednom ispravom.“.

Ispravu koju prijamno tijelo u Republici Hrvatskoj treba dostaviti ili predati radi dostave u smislu odredbe članka 11. stavka 1. Uredbe br. 2020/1784 može se dostaviti i preporučenom pošiljkom s povratnicom.“.

Članak 98.

Članak 507.ć mijenja se i glasi:

„Za dostavu u inozemstvo kao hrvatska otpremna tijela u smislu odredbe članka 3. stavka 1. Uredbe br. 2020/1784 nadležni su:

1. za sudska pismena sud koji treba obaviti dostavu,
2. za izvansudska pismena općinski sud na čijem području ima prebivalište ili uobičajeno boravište, odnosno sjedište tijelo ili osoba koja traži dostavu u inozemstvo,
3. za pismena koja su potvrdili ili izdali javni bilježnici općinski sud na čijem području je njihovo sjedište.

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može za obavljanje poslova iz stavka 1. točke 2. i 3. ovoga članka ovlastiti samo jedan ili samo neki od općinskih sudova s područja jednog ili više županijskih sudova.

Za dostavu u Republici Hrvatskoj, hrvatsko prijamno tijelo u smislu odredbe članka 3. stavka 2. Uredbe br. 2020/1784 je općinski sud na čijem području se pismena trebaju dostaviti.

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može za obavljanje poslova iz stavka 3. ovoga članka ovlastiti samo jedan ili samo neki od općinskih sudova s područja jednog ili više županijskih sudova.

Središnje tijelo u Republici Hrvatskoj u smislu odredaba članka 4. Uredbe br. 2020/1784 je ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Pomoć pri utvrđivanju adrese, sukladno članku 7. stavku 1. Uredbe br. 2020/1784, pruža se objavom detaljnih informacija, putem europskog portala e-pravosuđe, o tome kako pronaći adrese osoba kojima treba dostaviti pismo. Prijamno tijelo podnosi na vlastitu inicijativu zahtjeve registrima osoba ili drugim bazama podataka za informacije o adresama u slučajevima kad adresa navedena u zahtjevu za dostavu nije ispravna.“.

Članak 99.

U članku 507.č stavak 1. mijenja se i glasi:

„U smislu odredbe članka 20. stavka 1. Uredbe br. 2020/1784 i na zahtjev osobe koja ima interes u određenom sudskom postupku, dopuštena je dostava u Republici Hrvatskoj izravno putem nadležnog javnog bilježnika.“.

Članak 100.

Naziv poglavlja iznad članka 507.d mijenja se i glasi:

„Posebne odredbe o izvođenju dokaza prema Uredbi (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 2020/1783)“.

Članak 101.

Članak 507.d mijenja se i glasi:

„Kad se izvođenje dokaza treba obaviti prema Uredbi br. 2020/1783, sud može:

1. zatražiti izvođenje dokaza od nadležnog suda u drugoj državi članici, ili
2. u skladu s pretpostavkama iz članka 19. Uredbe br. 2020/1783, što obuhvaća i članak 20. Uredbe br. 2020/1783, zatražiti neposredno izvođenje dokaza u drugoj državi članici.“.

Članak 102.

U članku 507.e stavak 1. mijenja se i glasi:

„Sudac pojedinac ili ovlašten član vijeća hrvatskog suda koji zahtijeva izvođenje dokaza može, u slučajevima na koje se primjenjuje Uredba br. 2020/1783 i u skladu s tom Uredbom, biti nazočan i sudjelovati u izvođenju dokaza putem suda države članice primateljice zahtjeva. Stranke, njihovi zastupnici kao i vještaci mogu pri tome sudjelovati u opsegu u kojem bi u postupku pred hrvatskim sudom mogli sudjelovati u izvođenju dokaza.“.

U stavku 2. riječi: „17. stavka 2. Uredbe br. 1206/2001.“ zamjenjuju se riječima: „19. stavka 3. Uredbe br. 2020/1783.“.

Članak 103.

U članku 507.f stavku 1. riječi: „zamoljeni sud u smislu odredbe članka 2. stavka 1. Uredbe br. 1206/2001“ zamjenjuju se riječima: „sud primatelj zahtjeva u smislu odredbe članka 3. stavka 1. Uredbe br. 2020/1783“.

Članak 104.

U članku 507.g riječi: „Uredbi br. 1206/2001“ zamjenjuju se riječima: „Uredbi br. 2020/1783“.

Članak 105.

U članku 507.h riječi: „3. Uredbe 1206/2001“ zamjenjuju se riječima: „4. Uredbe br. 2020/1783“.

Članak 106.

U članku 507.k riječi: „1393/2007.“ zamjenjuju se riječima: „2020/1784“.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 107.

Postupci pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se primjenom odredbi Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.).

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, odredbe članaka 2., 5. do 7., 10., 11., 17., 20. do 27., 29., 31., 33., 46., 49., 50., 54., 55., 57., 74. do 76., 78., 79., 84., 85. i 88. ovoga Zakona primjenjuju se na postupke pokrenute prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, nakon donošenja odluke iz članka 17. ovoga Zakona, odredbe članaka 12. do 16., 18., 19., 34. do 36., 45., 47., 48., 52., 53., 56. i 83. ovoga Zakona primjenjivat će se na postupke u tijeku.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, odredbe članaka 58. do 73. ovoga Zakona o reviziji primjenjivat će se i na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena drugostupanjska odluka.

Od stupanja na snagu ovoga Zakona na reviziju propisanu posebnim zakonima primjenjivat će se odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, odredbe članaka 90. do 93. ovoga Zakona o oglednom postupku radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava primjenjivat će se i na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena odluka kojom se dopušta prijedlog za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava.

Članak 108.

U svim parničnim postupcima koji su započeti prije 1. travnja 2013., u kojima do stupanja na snagu ovog Zakona nije donesena prvostupajnska odluka te nije zaključen prethodni postupak, sud će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona, održati pripremno ročište na kojem će zaključiti prethodni postupak, i na istom ročištu održati glavnu raspravu.

U slučaju ukidanja prvostupajnske odluke i vraćanja predmeta na ponovno suđenje rok iz stavka 1. ovog članka počinje teći od dana dostave drugostupajnske odluke prvostupajnskom sudu.

Članak 109.

Sve fizičke osobe (obrtnici, liječnici i dr.) koje obavljaju registriranu djelatnost u sporovima koji se tiču te djelatnosti dužne su u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona zatražiti pristup informacijskom sustavu elektroničke komunikacije sa sudovima putem ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

Dok se ne ispune uvjeti za elektroničku komunikaciju s obveznim sudionicima elektroničke komunikacije iz stavka 1. ovoga članka, dostava tim osobama obavlja se po pravilima Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.).

Članak 110.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnike iz članaka 11. i 17. ovoga Zakona.

Članak 111.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim odredbi članka 1. i članaka 94. do 106. ovoga Zakona koje stupaju na snagu 1. srpnja 2022. te odredbe članka 89. ovoga Zakona koja stupa na snagu donošenjem posebnog propisa o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (»dostava pismena«), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, 10. 12. 2007.) i Uredba Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (SL L 174, 27. 6. 2001.) preinačene su Uredbom (EU) br. 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.) i Uredbom (EU) br. 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.) koje se primjenjuju od 1. srpnja 2022. Stoga je izmijenjen članak 1.a ovoga Zakona.

Uz članak 2.

Novim stavkom 2. članka 5. radi daljnjeg oživotvorenja načela otvorenog pravosuđenja te veće izvjesnosti postupka omogućeno je strankama da se izjasne o pravnim shvaćanjima suda o mjerodavnom pravu za bit stvari. Novim stavkom 4. ukazano je na postojanje "odluka

iznenađenja", odnosno odluka koje donosi drugostupanjski sud na pravnoj ocjeni spora koja je bitno različita od pravne ocjene spora na kojoj je utemeljena prvostupanjska odluka i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti pa se radi o neočekivanoj preinaci odluke. Također, uvođenjem novog članka 367.a, načelo iz novog stavka 4. detaljnije je razrađeno kad se pojavi u postupku pred drugostupanjskim sudom. Ovom odredbom se pitanje "odluka iznenađenja" uređuje u skladu s aktualnim postulatima modernog europskog procesnog prava.

Uz članak 3.

U članku 3. predlaže se brisanje članka 27. s naslovom iznad njega s obzirom na to da je materija međunarodne nadležnosti, u mjeri u kojoj nije uređena pravom Europske unije ili međunarodnim ugovorima, cjelovito i sustavno uređena Zakonom o međunarodnom privatnom pravu („Narodne novine“, broj 101/17., u daljnjem tekstu: ZMPP). Prema članku 2. ZMPP-a, drugi zakoni koji uređuju materiju iz članka 1. tog Zakona imaju u odnosu na njega prednost ("...i drugim zakonima koji su na snazi u Republici Hrvatskoj"). Kako odredba članka 27. ZPP-a nije brisana, ona se primjenjuje na temelju članka 2. ZMPP-a, u mjeri u kojoj nije protivna uredbama Europske unije ili mjerodavnim međunarodnim ugovorima. Dakle, ako tuženik ima prebivalište ili sjedište u državi koja nije članica Europske unije, nadležnost se može zasnovati ne samo prema ZMPP-u, već i prema članku 27. ZPP-a. Takvim dvostrukim uređenjem narušava se sustavnost i preglednost uređenja nadležnosti sudova RH. Slijedom navedenoga, brisana je odredba članka 27.

Uz članak 4.

U članku 34.b stavku 1. točki 1. izvršeno je nomotehničko usklađenje, budući da Zakon o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09, 125/11., 152/11., 111/12., 68/13., 110/15. i 40/19.) više ne poznaje pojam trgovca pojedinca. Stavkom 1. točkom 5. otklonjen je problem određivanja nadležnog prvostupanjskog suda u postupcima u kojima je nad strankom otvoren predstečajni postupak na način da su trgovački sudovi nadležni i za sporove u povodu predstečajnog postupka.

Uz članak 5.

U članku 34.d stavku 1. točki 2. i dodavanjem nove točke 3. precizirana je nadležnost Vrhovnog suda Republike Hrvatske nakon posljednjih izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku iz 2019. na način da taj sud također odlučuje o prijedlogu za dopuštenje revizije te u oglednom postupku radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava.

Uz članak 6.

Izmjenom odredbe članka 41. stavka 3. precizirani su slučajevi u kojima Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u vijeću (povodom prijedloga za dopuštenje revizije te u oglednom postupku radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava).

Uz članak 7.

U skladu s predloženim izmjenama o žalbi bi uvijek odlučivalo tročlano vijeće, osim o žalbi protiv rješenja i o žalbi u sporovima male vrijednosti. Člankom 467. stavkom 3. predviđeno je da o žalbi protiv presude u sporovima male vrijednosti odlučuje sudac pojedinac

drugostupanjskog suda, stoga je kao suvišan brisan stavak 2. dosadašnjeg članka 44., koji propisuje dodatni vrijednosni kriterij za odlučivanje suca pojedinca u žalbenom postupku protiv presude. Osim toga, radi kvalitete drugostupanjske odluke opravdano je da o žalbi odlučuje vijeće, a ne sudac pojedinac. U dosadašnjem stavku 4. koji je postao stavak 3. precizirano je da Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u vijeću od pet sudaca u povodu prijedloga za dopuštenje revizije i protiv rješenja. Navedeno rješenje ocijenjeno je opravdanim radi ujednačenja kriterija kod odabira važnih pravnih pitanja o kojima odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske. Brisanjem dosadašnjeg stavka 5. osigurava se ujednačenja sudska praksa, neovisno o tome odlučuje li se o reviziji protiv drugostupanjskih rješenja ili presuda. Brisanjem dosadašnjeg stavka 6. ovoga članka određeno je da će i Vrhovni sud Republike Hrvatske, kad odlučuje o žalbi, odlučivati u sastavu u kojem inače odlučuju žalbeni sudovi.

Uz članak 8.

U članku 8. predlaže se brisanje članka 58. s naslovom iznad njega s obzirom na to da je materija međunarodne nadležnosti, u mjeri u kojoj nije uređena pravom Europske unije ili međunarodnim ugovorima, cjelovito i sustavno uređena ZMPP-om. Prema članku 2. ZMPP-a, drugi zakoni koji uređuju materiju iz članka 1. tog Zakona imaju u odnosu na njega prednost ("...i drugim zakonima koji su na snazi u Republici Hrvatskoj"). Kako odredbe članka 58. ZPP-a nisu brisane, one se primjenjuju na temelju članka 2. ZMPP-a, u mjeri u kojoj nisu protivne uredbama Europske unije ili mjerodavnim međunarodnim ugovorima. Dakle, ako tuženik ima prebivalište ili sjedište u državi koja nije članica Europske unije, nadležnost se može zasnovati ne samo prema ZMPP-u, već i prema članku 58. ZPP-a. Takvim dvostrukim uređenjem narušava se sustavnost i preglednost uređenja nadležnosti sudova RH. Slijedom navedenoga, brisana je odredba članka 58.

Uz članak 9.

Članak 91.a stavak 2. jezično je poboljšán. U dosadašnjem stavku 3. brisan je dio odredbe prema kojem su stranke mogle najkasnije do isteka roka za podnošenje prijedloga za dopuštenje revizije i revizije naknadno podnijeti izvornik ili presliku potvrde o položenom pravosudnom ispitu ili drugu javnu ispravu u izvorniku ili preslici iz koje proizlazi da stranka ili njezin punomoćnik ima položen pravosudni ispit, ako takva potvrda ili druga javna isprava u izvorniku ili preslici prethodno nije podnesena sudu u istom postupku te je odredba preformulirana na način da su stranka, odnosno njezin opunomoćenik dužni dokazati da imaju položen pravosudni ispit. Da podnositelj koji nije odvjetnik ima položen pravosudni ispit dokazuje se u skladu s općim pravilima o dokazivanju, uključujući i na način koji je naveden u brisanom dijelu odredbe.

Uz članak 10.

Člankom 106.a stavkom 5. proširuje se krug obveznih sudionika elektroničke komunikacije.

Uz članak 11.

Ovom odredbom mijenja se članak 115. na način da se razrađuje odredba koja propisuje tehničke uvjete potrebne za održavanje ročišta na daljinu. Osim toga, propisuje se da je prije donošenja odluke o održavanju ročišta na daljinu sud dužan pribaviti očitovanja stranaka i

drugih sudionika o održavanju ročišta ili izvođenju pojedinog dokaza na daljinu. Propisuje se i da će ministar nadležan za poslove pravosuđa donijeti pravilnik kojim će se detaljnije urediti održavanje ročišta na daljinu.

Uz članak 12.

Ovom odredbom redefiniraju se odredbe o zapisniku sadržane u članku 123. zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta. Prema novom konceptu zapisnik se vodi samo za taksativno pobrojane slučajeve, dok tonska snimka sadrži ostale radnje s ročišta (npr. izjave stranaka, ispitivanje svjedoka i vještaka itd.), osim kod sklapanja sudske nagodbe i radnjama poduzetim izvan ročišta ili izvan zgrade suda kad se sastavlja poseban zapisnik, jer se takva ročišta u pravilu tonski ne snimaju. Predmetnom izmjenom nastoji se pojednostaviti rad suda i ubrzati tijek ročišta uslijed uvođenja tehnologije za snimanje ročišta. Zapisnik se nakon sastavljanja ulaže u spis kao posebna isprava ili se pohranjuje elektronički u informacijskom sustavu.

Uz članak 13.

Članak 124. izmijenjen je u cijelosti na način da je u stavku 1. dodano da zapisnik osim ranije navedenih dijelova treba sadržavati i naznaku o tome da se ročište ili druga radnja tonski snimaju. Stavak 2. je izmijenjen uslijed uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta, slijedom čega je brisan sadržaj zapisnika, osim dio da se u zapisnik o glavnoj raspravi unosi je li rasprava bila javna ili je javnost isključena. Naime, novom odredbom članka 123. taksativno je pobrojano što zapisnik može sadržavati. Stavkom 3. uređen je način postupanja suda prilikom uzimanja izjava stranaka i umješača te iskaza stranaka, svjedoka i vještaka tako da sud u zapisniku navodi ime i prezime osobe, njeno svojstvo te vremenski interval tonske snimke na kojem je sadržana njena izjava ili iskaz.

Uz članak 14.

S obzirom na to da tonska snimka ročišta vjerodostojno oslikava tijek cjelokupnog ročišta te s obzirom na to da se zapisnici u pravilu sastavljaju na računalu nestala je potreba za tim da se u zapisniku ne smije ništa brisati, dodati ili mijenjati, kao i da prekrižena mjesta moraju ostati čitljiva (članak 125. stavak 1.), nego samo potreba da se zapisnik vodi uredno. Stavkom 2. dodatno je normiran način osiguravanja dostupnosti zapisnika strankama i drugim sudionicima na način da će se strankama omogućiti da bez odgode ostvare pristup zapisniku putem informacijskog sustava, dok će se strankama koje nisu uključene u informacijski sustav i drugim sudionicima u postupku dostaviti prijepis zapisnika.

Uz članak 15.

Članak 126. je u cijelosti izmijenjen uslijed uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta. Tonska snimka ročišta najvjerodostojnije prikazuje tijek ročišta, slijedom čega zapisnik prestaje predstavljati jedini dokaz o tijeku ročišta, uslijed čega je prilagođena odredba o izjavljivanju prigovora na sadržaj zapisnika za posebnu kategoriju zapisnika kod kojih se sudska radnja ne snima.

Uz članak 16.

Izmjenom članka 126.a stavkom 1. uvodi se obveza tonskog snimanja ročišta radi veće transparentnosti rada sudova i skraćivanja trajanja ročišta. Stavkom 2. taksativno se navode slučajevi kad se ročišta tonski ne snimaju. Stavak 3. uređuje predaju tonske snimke strankama. Stranke će tonske snimke moći preuzimati preko informacijskog sustava, a u slučaju da nemaju pristup tom sustavu, sud će elektronički zapis tonske snimke učiniti dostupnim na odgovarajući način.

Uz članak 17.

Članak 126.b mijenja se na način da dosadašnji stavak 1. ostaje identičan, dok se stavkom 2. propisuje da će se način pohrane i prijenosa tonske snimke, tehnički uvjeti i način snimanja urediti pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa. Stavkom 3. je predviđeno da će ministar nadležan za poslove pravosuđa odlukom će utvrditi jesu li ispunjeni tehnički uvjeti za tonsko snimanje ročišta, a sve u svrhu određivanja pravne osnove za donošenje odluke i propisivanje te obveze ministra nadležnog za poslove pravosuđa u prijelaznim i završnim odredbama.

Uz članak 18.

Izmijenjenim člankom 126.c propisuju se odnos zapisnika i tonske snimke, način pozivanja stranaka na sadržaj tonske snimke te primjena odredbi članka o tonskom snimanju na odgovarajući način i na korištenje audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu.

Uz članak 19.

Budući da će se prema novom uređenju sva ročišta tonski snimati izmijenjen je dosadašnji članak 127. stavak 1. na način da zapisnik potpisuje samo sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća jer tonska snimka vjerodostojno odražava tijek ročišta. Osim toga, takvim normiranjem pojednostavljuje se potpisivanje i dostava zapisnika, posebice u pogledu ročišta na daljinu. Dosadašnji stavci 2. do 4. brisani su zbog istih razloga.

Uz članak 20.

Člankom 133. stavkom 5. proširuje se krug obveznih sudionika elektroničke komunikacije kojima se vrši dostava elektroničkom komunikacijom te se uređuje pitanje daljnjih dostava obveznim sudionicima elektroničke komunikacije koji se nisu pravovremeno uključili u elektroničku komunikaciju, što su bili obvezni sukladno članku 118. stavku 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj 70/19.) učiniti do 1. rujna 2020. Kako bi se spriječile neželjene posljedice koje bi pravnim osobama mogle nastati zbog neuključivanja u elektroničku komunikaciju, ovim se izmjenama propisuje da će se dostava prvog pismena obaviti poštom na adresu navedenu u tužbi (stavak 6.). Ako ta dostava ne uspije, dostava će se obaviti na adresu sjedišta te osobe upisane u upisniku samo ako je ta adresa različita od adrese navedene u tužbi. Ako dostava na adresu navedenu u tužbi odnosno adresu sjedišta ne uspije, dostava će se obaviti stavljanjem pismena na e-oglasnu ploču sudova (stavak 7.).

Uz članak 21.

Članak 133.c stavak 2. se briše jer fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost postaju obvezni sudionici elektroničke komunikacije pa primjenom stavka 1. više ne mogu izravno upućivati pismena preporučeno poštom s povratnicom ili na drugi način koji omogućava dokaz o obavljenoj predaji.

Uz članak 22.

Članak 134.a stavci 1. i 2. se brišu jer fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost postaju obvezni sudionici elektroničke komunikacije. Dosadašnji stavak 3. postao je stavak 1. te je izmijenjen, jer se dostava pravnoj osobi nad kojom je otvoren stečajni postupak obavlja stečajnom upravitelju kao obveznom sudioniku elektroničke komunikacije.

Uz članak 23.

Članak 142. stavak 3. je brisan jer fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost postaju obvezni sudionici elektroničke komunikacije.

Uz članak 24.

Budući da su fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost postale obvezni sudionici elektroničke komunikacije sužena je primjena članka 143.a stavka 1. samo na fizičke osobe koje ne obavljaju registriranu djelatnost. Druga rečenica u stavku 4. brisana je iz razloga što se dostava javnom bilježniku ili odvjetniku obavlja putem elektroničke komunikacije. U stavku 5. izvršeno je nomotehničko usklađenje.

Uz članak 25.

Policajska uprava osim vođenja evidencije o adresama prebivališta i boravišta građana može izvršiti i zabilježbu izjave stranke da se dostave za nju u sudskim postupcima obavljaju na određenoj adresi ili određenim osobama na određenoj adresi u Republici Hrvatskoj pa je članak 143.b stavak 1. dopunjen pozivanjem na članak 143.a.

Uz članak 26.

Uslijed digitalnog napretka dostavnica se, osim u papirnatom obliku, može potpisati i putem tehničkog uređaja, slijedom navedenoga dopunjen je stavak 1. članka 149.

Uz članak 27.

Člankom 151. novim stavkom 3. normiran je tijek zatezne kamate na parnične troškove, s obzirom na to da se do sada analogijom primjenjivala odredba članka 30. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17. i 131/20.). Odredbom je uređeno pitanje početka tijeka kamate na parnične troškove te je propisano da sud o zateznoj kamati odlučuje samo na zahtjev stranke.

Uz članak 28.

Novi stavak 2. članka 185. propisuje da se u parničnom postupku, osim ako nije drugačije određeno ovim ili drugim zakonom, postupak pred prvostupanjskim sudom mora okončati najkasnije u roku od tri godine od dana podnošenja tužbe. Ranijim izmjenama i dopunama

Zakona o parničnom postupku zakonodavac je u Zakon o parničnom postupku unio instruktivne rokove o postupanju u parnicama iz radnih odnosa. Navedeno rješenje je znatno ubrzalo postupanje u navedenim parnicama te se razabire da je predmetna zakonska intervencija bila odgovarajuća te da je polučila kvalitetne pomake u brzini postupanja. Slijedom navedenog, smatra se opravdanom implementacija istovrsne odredbe i za ostale parnične postupke, kao i za sporove male vrijednosti, pritom uvažavajući specifičnosti određene drugim zakonima.

Uz članak 29.

Člankom 186.g stavkom 2. produžen je maksimalan rok na koji sud može odrediti zastoј postupka. Budući da se zastoј postupka određuje na suglasan prijedlog stranaka isključena je mogućnost da jedna od stranaka zloupotrebljava ovaj institut. Daljnjim stavicima uređeno je da sud više ne mora pozivati stranke da predlože nastavak postupka nakon proteka roka na koji je zastoј određen, nego ih već u samom rješenju o određivanju zastoја upozorava da ako ne predlože nastavak postupka u roku od 15 dana od isteka roka na koji je zastoј određen da će se smatrati da je tužba povučena. Takvim uređenjem olakšava se rad suda, dok stranke dobivaju dovoljnu razinu zaštite upozorenjem sadržanim u rješenju o određivanju zastoја postupka.

Uz članak 30.

Radi brže i učinkovitije koordinacije u obavljanju poslova zastupanja Republike Hrvatske pred Sudom Europske unije, dopunjuje se odredba članka 213. stavka 4. tako što se propisuje da se uz obavijest ministarstvu nadležnom za vanjske poslove dostavlja i sadržaj zahtjeva koji se podnosi sudu Europske unije. Naime, praksa je pokazala, da iako nadležni sudovi postupaju po navedenoj odredbi, u određenom broju slučajeva ministarstvu nadležnom za vanjske poslove, uz dostavu obavijesti, nije dostavljen i sadržaj samog zahtjeva, što predmetna odredba u osnovi ima za cilj i svrhu.

Uz članak 31.

Članak 213.a brisan je jer je u dovoljnoj mjeri integriran u tekst članka 502.lj.

Uz članak 32.

Novim člankom 220.a uvodi se institut nezakonitog dokaza koji sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku. Odredbom je definiran pojam nezakonitog dokaza i primjena testa razmjernosti prilikom njegovog ocjenjivanja. Stavak 3. propisuje da protiv rješenja o nezakonitom dokazu nije dopuštena posebna žalba.

Uz članak 33.

Članak 223.a uređuje utvrđivanje činjenica u sporovima male vrijednosti po slobodnoj ocjeni, slijedom čega je odredba članka 223.a brisana i premještena u odgovarajući dio Zakona, odnosno u glavu tridesetu, postupak u sporovima male vrijednosti kao novi članak 464.a.

Uz članak 34.

Uslijed uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta dopunjen je članak 224. stavak 1. na način da se dokazi izvedeni pred predsjednikom vijeća ili sucem zamoljenog suda, osim što se čitaju i preslušavaju na glavnoj raspravi.

Uz članak 35.

U članku 244. stavku 3. izbrisane su riječi da će se iskazi suočenih svjedoka unijeti u zapisnik, jer se iskazi suočenih svjedoka tonski snimaju.

Uz članak 36.

U oba stavka članka 276. uz riječ „zapisnik“ dodane su riječi „tonska snimka“ zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 37.

U članku 277. je zbog uvođenja plana upravljanja postupkom (članci 292.a i b) te shodno tome redefiniranja članka 299.a brisan stavak 4. kao suvišan i protivan novom uređenju glede upućivanja podnesaka stranaka.

Uz članak 38.

Propisivanjem roka u kojem sudovi moraju održati pripremno ročište nakon davanja odgovora na tužbu ili proteka roka za davanje odgovora na tužbu nastoji se potaknuti sudove da novije predmete rješavaju simultano sa starijim predmetima, kao i što se kod stranaka razvija veće povjerenje u rad sudova, budući da je njihov predmet u razumnom roku uzet u obzir (u članku 284. dodan novi stavak 5.). Osim toga, navedeni rok je sukladan s potrebom uvođenja rokova za dovršetak pojedine instance suđenja u parnične postupke. Dodavanjem predmetne odredbe kao stavka 5., dosadašnji stavak 5. postao je stavak 6.

Uz članak 39.

U članku 291. stavku 2. izvršena je nomotehnička intervencija na način da je sadržaj stavka 5. dodavanjem jedne riječi integriran u stavak 2., slijedom čega je stavak 5. brisan. Prema tome, sud i nadalje može samo jednom odgoditi pripremno ročište. Stavak 4. je nomotehnički preciziran radi otklanjanja dvojbi vezanih za presumirano povlačenje tužbe, bilo kao kumulacije pretpostavki bilo kao više zasebnih alternativnih pretpostavki.

Uz članak 40.

Iza dosadašnjeg članka 292. stavka 6. dodan je novi stavak 7. kojim je usklađen članak 292. stavak 3. koji uređuje donošenje rješenja o izvođenju dokaza s donošenjem plana upravljanja postupkom unutar kojeg bi u slučaju njegova donošenja bilo uključeno i rješenje o izvođenju dokaza. Dosadašnji stavci 7. i 8. su brisani, jer su zbog nomotehničkih razloga premješteni u novi članak 292.a koji uređuje plan upravljanja postupkom.

Uz članak 41.

Ovim člankom dodaju se novi članci 292.a i 292.b koji uvode novi procesni institut plana upravljanja postupkom. Zbog bolje preglednosti i sustavnosti dosadašnji stavci 7. (zaključenje prethodnog postupka) i 8. (zaključenje prethodnog postupka i održavanje glavne rasprave) članka 292. postali su stavci 1. i 2. članka 292.a. Plan upravljanja postupkom donosi se na prvom pripremnom ročištu osim ako je na tom ročištu moguće zaključiti prethodni postupak te održati i zaključiti glavnu raspravu (stavak 3.). Stavkom 4. propisan je sadržaj plana upravljanja postupkom, svrha kojeg je bolja koncentracija i predvidivost postupka. U slučaju potrebe održavanja više ročišta u daljnjem tijeku postupka sud u dogovoru sa strankama planom upravljanja postupkom mora utvrditi termine svih narednih ročišta (stavak 5.). Vezani članak 292.b propisuje trenutak donošenja plana upravljanja postupkom (prvo ročište u postupku), obvezu suda da se prilikom donošenja plana upravljanja postupkom konzultira s prisutnim strankama, dok u slučaju izostanka stranke s ročišta nema obveze konzultiranja suda s tom strankom oko plana upravljanja postupkom. Plan upravljanja postupkom smatra se procesnim rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba (članak 278.) te sud uvijek mora strankama omogućiti da se izjasne o njegovim promjenama. Iznimno, sud može mijenjati plan upravljanja postupkom bez izjašnjavanja stranka ako takve promjene ne utječu na neki od rokova u postupku.

Uz članak 42.

Uvođenjem plana upravljanja postupkom daljnja ročišta više se ne zakazuju u rješenju o zaključenju prethodnog postupka, nego u rješenju o planu upravljanja postupkom, slijedom čega je u članku 293. stavku 1. izvršena predmetna nomotehnička promjena. Novim stavkom 2. predviđen je rok od šest mjeseci u kojem sudovi moraju održati glavnu raspravu nakon zaključenja prethodnog postupka. Predmetnim rokom nastoji se potaknuti sudove da ne zastaju s postupanjem nakon zaključenja prethodnog postupka, nego da odmah nastave postupati po predmetu, dok se kod stranaka time razvija veće povjerenje u rad sudova. Dodavanjem novog stavka 2. dosadašnji stavci 2. do 4. postali su stavci 3. do 5.

Uz članak 43.

Članak 295. stavak 2. nomotehnički je preciziran radi otklanjanja dvojbi o presumiranom povlačenju tužbe, bilo kao kumulacije pretpostavki bilo kao više zasebnih alternativnih pretpostavki. Dodan je novi stavak 3. u svrhu ublažavanja odredbe o presumiranom povlačenju tužbe u slučajevima kad se postupak već nalazi u fazi glavne rasprave. Kako je zakonska presumpcija povlačenja tužbe u slučaju pasivnosti i svojevrsna procesna sankcija za neaktivnost, u stadiju glavne rasprave, kad je postupak već pripremljen, a možda i prikupljen dostatni procesni materijal da bi se moglo pristupiti meritornom odlučivanju, omogućuje se sudu da iznimno, umjesto presumiranog povlačenja, donese meritornu odluku, ili da, zbog važnih razloga (npr. zbog pribavljanja određenog podatka potrebnog za odlučivanje, a u svjetlu dotadašnje aktivnosti stranaka), odgodi ročište, no najviše jednom.

Uz članak 44.

Kako je učinkovito planiranje postupka moguće samo ako se u plan upravljanja postupkom uključe i pisana očitovanja te eliminiraju nepozvani i nenajavljeni podnesci stranaka, izmijenjena je odredba članka 299.a te je brisan članak 277. stavak 4. Novim uređenjem sud

može pozvati stranke da se očituju pritom im određujući rok ne dulji od 30 dana, a ako sud ne pozove stranke, one mogu od strane suda zatražiti odobrenje da podnesu očitovanja. Zadržano je ranije rješenje da podnesci moraju biti predani sudu i protivnoj stranci najkasnije osam dana prije ročišta na kojem se trebaju raspraviti. Svi podnesci zaprimljeni protivno gore navedenom ili protivno planu upravljanja postupkom neće biti uzeti u obzir, osim ako sud ocijeni da je to svrsishodno.

Uz članak 45.

Članak 302. stavak 5. je brisan kao suvišan uslijed uvođenja tonskog snimanja ročišta jer će odbijena pitanja svjedocima, kao i pitanja na koja je zabranjen odgovor biti sadržana na tonskoj snimci ročišta.

Uz članak 46.

Dopunjuje se odredba članka 307. stavka 1. koja uređuje situacije kad sud može isključiti javnost za cijelu glavnu raspravu ili jedan njezin dio. Potreba za dopunom potaknuta je novonastalim okolnostima uzrokovanim proglašenjem epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 te će biti primjenjiva na sve slične slučajeve u kojima zbog određenih okolnosti isključenje javnosti s rasprave može biti opravdano zbog zaštite života i zdravlja ljudi.

Uz članak 47.

U članku 312. stavku 2. uz riječ zapisnik dodane su riječi tonska snimka zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 48.

U članku 315. stavku 3. uz riječ zapisnik dodane su riječi tonska snimka zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 49.

Člankom 332.a ublažena je obveza suda da mora donijeti presudu bez održavanja rasprave uvijek kad tuženik ne da odgovor na tužbu na način da sud ipak može odlučiti hoće li donijeti presudu bez održavanja rasprave ili zakazati ročište i provesti daljnje radnje u postupku. Naime, nerijetko iz navoda tužbe proizlazi da je tužba osnovana, ali nema pretpostavki za donošenje presude zbog ogluhe jer se primjerice visina tužbenog zahtjeva ne može utvrditi bez vještačenja pa je potrebno zakazati ročište i izvesti dokaze. Proširena je i mogućnost donošenja presude bez održavanja rasprave u situaciji kad tuženik podnese odgovor na tužbu iz kojeg je jasno da tuženik ne osporava tužbeni zahtjev, ali ga nije izričito priznao, što je vrlo često.

Uz članak 50.

Novim člankom 333.a uvodi se odredba o ukidanju potvrde pravomoćnosti po uzoru na odredbu o ukidanju potvrde ovršnosti iz članka 36. stavka 3. Ovršnog zakona. Ovršni zakon predviđa samo ukidanje potvrde ovršnosti, no ne i pravomoćnosti pa je ovom dopunom

otklonjena navedena pravna praznina koja je bila prepuštena analognom tumačenju članka 36. stavka 3. Ovršnog zakona.

Uz članak 51.

Novi stavak 4. članka 348. propisuje da je u postupku povodom žalbe drugostupanjski sud dužan donijeti odluku o žalbi podnesenoj protiv odluke prvostupanjskog suda najkasnije u roku od godine dana od dana primitka žalbe. Ranijim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku zakonodavac je u Zakon o parničnom postupku unio instruktivne rokove o postupanju u parnicama iz radnih odnosa. Ocjenjuje se da je navedeno rješenje znatno ubrzalo postupanje u navedenim parnicama te se razabire da je predmetna zakonska intervencija bila odgovarajuća te da je polučila kvalitetne pomake u brzini postupanja. Slijedom navedenog, smatra se opravdanom implementacija istovrsne odredbe i za ostale parnične postupke, kao i za sporove male vrijednosti, pritom uvažavajući specifičnosti određene drugim zakonima. Navedenom intervencijom ustrajalo bi se kod konzistentnosti i dosljednosti zakonskih rješenja te bi se strankama omogućilo kvalitetnije i brže ostvarivanje njihovih Ustavom i zakonom zajamčenih prava. Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Uz članak 52.

U članku 354. stavku 2. točki 11. dodane su riječi tonska snimka na dva mjesta zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 53.

U članku 363. stavku 3. dodana je riječ tonska snimka zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 54.

Članak 365. stavak 2. je mijenjan jer drugostupanjski sudovi nakon novele iz 2003., više nemaju ovlast neograničenog ispitivanja žalbe kako je to bilo u sustavu u kojem je vladalo načelo materijalne istine. Razlozi u žalbi stoga moraju biti određeno naznačeni jer se samo tako, poštujući odredbe o stranačkoj dispoziciji i raspravnom načelu, bez povrede prava druge stranke, može pravilno ispitati pobijana odluka i djelotvorno primijeniti pravilo iz članka 365. stavka 2. Uočava se da drugostupanjski sudovi zapravo ne primjenjuju odredbu ovog članka u dijelu koji se odnosi na „granice žalbenih razloga“ i prelaze okvire koji su im zadani razlozima žalbe, posebno kad ispituju pravilnost primjene materijalnog prava i sami nalaze nepravilnosti na koje nije ukazivao žalitelj niti je na njih prigovarao. Ako krajnji ishod parnice u najvećoj mjeri zavisi od umješnosti, znanja i sposobnosti stranke koja vodi parnicu, tada se to pravilo mora jasnije odraziti i u drugostupanjskom postupku. Postupak i razlozi odluke drugostupanjskog suda, u kojem on sam pronalazi ono što žalba ne osporava, može biti i na štetu protivne stranke budući da viši sud ponekad usmjerava protivnika u pravcu koji mu (u eventualnom nastavku) postupka omogućava veće izglede za uspjeh.

Uz članak 55.

Novim člankom 367.a detaljnije se razrađuje načelo iz članka 5. stavka 4. vezano za postojanje "odluka iznenađenja", odnosno odluka koje donosi drugostupanjski sud na pravnoj ocjeni spora koja je bitno različita od pravne ocjene spora o kojoj se u postupku raspravljalo i

koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti, a što se odnosi na slučajeve neočekivane preinake odluke. U takvim slučajevima drugostupanjski sud poziva stranke da se izjasne o pravnoj ocjeni na raspravi ili pisanim putem. Stranke se eventualno mogu pozivati na nove činjenice ili predlagati izvođenje novih dokaza ako je pravna ocjena spora u bitnoj mjeri promijenjena u odnosu na raniju.

Uz članak 56.

U članku 373.c stavku 4. dodana je riječ tonska snimka zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 57.

Novim stavkom 2. članka 381. unutar odredbi o postupku povodom žalbe protiv rješenja je jasno naznačeno da se odredbe članka 366.a stavaka 1. do 3., koje uređuju postupanje u slučaju ukidanja rješenja po žalbi i najviše jednog vraćanja na ponovno suđenje, ne odnose na rješenja kojima se postupak okončava, osim rješenja o smetanju posjeda.

Uz članak 58.

Članak 382. jezično je poboljšán. Revizija po dopuštenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske postulirana je kao temeljni tip revizije. Revizija po dopuštenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske revizija je koju je stranka ovlaštena podnijeti samo ako ju je prethodno, u povodu strankina prijedloga za dopuštenje revizije, dopustio Vrhovni sud Republike Hrvatske. U povodu revizije po dopuštenju Vrhovni su Republike Hrvatske bi sud trebao donositi samo odluke važne za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi. Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske ocijeni da nije riječ o takvu pitanju, stranka reviziju uopće nije ovlaštena podnijeti. Funkcija revizije po dopuštenju pretežito je, dakle, javna. To znači da bi u povodu revizije po dopuštenju Vrhovni sud Republike Hrvatske trebao donositi samo odluke važne za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi. U povodu revizije po dopuštenju Vrhovni sud Republike Hrvatske bi, dakle, trebao donositi odluke koje bi u činjenično i pravno istovjetnim predmetima nižim sudovima trebale služiti kao vodič. Na taj način i ishod budućih sudskih postupaka postaje predvidljiviji, a raste i pravna sigurnost građana. U povodu revizije po dopuštenju Vrhovni sud Republike Hrvatske kontrolira zakonitost odluka nižih sudova samo u predmetima u kojima je reviziju dopustio, i to samo u dijelu u kojem ju je dopustio.

Uz članak 59.

S obzirom na to da je revizija po dopuštenju postulirana kao jedini tip revizije, brisane su odredbe članka 382.a u skladu s kojim je u nekim vrstama sporova revizija bila dopuštena po sili zakona. U tim sporovima revizija će i nadalje biti dopuštena, ali samo ako je prethodno dopusti Vrhovni sud Republike Hrvatske. U taksativno navedenim sporovima ne javljaju se uvijek samo važna pravna pitanja pa se ocjenjuje opravdanim da se i u tim situacijama prihvati opći režim revizije po dopuštenju. Vrijednosni i proceduralni kriterij dopuštenosti revizije, kakvi su postojali prije uvođenja revizije po dopuštenju, ocijenjeni su neprikladnima za selekciju predmeta važnih za ostvarenje jedinstvenosti u primjeni prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Osim toga, valja istaknuti da su revizija po dopuštenju i revizija dopuštena po sili zakona međusobno bitno različite ne samo po funkciji, nego i po svom

sadržaju, razlozima podnošenja i postupku odlučivanja o njima. Njihovo supostojanje izaziva konfuziju u vezi s tim kako ih treba sastaviti i kako o njima odlučivati.

Uz članak 60.

Članak 384. sada preciznije određuje nesuspenzivnost prijedloga za dopuštenje revizije i revizije.

Uz članak 61.

Članak 385. briše se jer bitne povrede postupka same po sebi, ako ujedno ne indiciraju da je riječ o važnom pitanju, nisu odlučne za dopuštenje ni za osnovanost revizije. Pritom je o važnom pitanju riječ i ako podnositelj prijedloga za dopuštenje revizije argumentirano naznači da je riječ o povredi kakvog temeljnoga ljudskog (procesnog) prava. Svaka bitna povreda odredaba parničnog postupka nije ujedno i povreda temeljnoga ljudskog prava.

Uz članak 62.

U članku 385. a definirani su kriteriji probira važnih predmeta. Reviziju stoga svakako treba dopustiti u slučaju kad žalbeni sud u svojoj odluci bez valjana obrazloženja odstupa od ustaljene prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kad nema prakse Vrhovnoga suda Republike Hrvatske o određenom pravnom pitanju (pogotovo ako praksa viših sudova nije jedinstvena) te ako praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske nije jedinstvena, kao i radi usklađenja već ustaljene sudske prakse sa suvremenim društvenim okolnostima, osobito sa standardima zaštite ljudskih prava uspostavljenima u praksi Ustavnog suda Republike Hrvatske i Europskog suda za ljudska prava, ili pak radi izgradnje prakse u vezi s pitanjem koje Vrhovni sud Republike Hrvatske dotad uopće nije razmatrao. Pojavi li se u nekom predmetu pitanje tumačenja prava Europske unije u vezi s kojim niži sudovi nisu uputili zahtjev za prethodnu odluku Sudu Europske unije, reviziju bi u načelu trebalo dopustiti jer je Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao sud protiv čijih odluka nema pravnog lijeka, taj zahtjev u pravilu obavezan uputiti. Važno je istaknuti da bi reviziju svakako trebalo dopustiti u slučaju da su pobijanom odlukom ili u postupku koji joj je prethodio povrijeđena temeljna ljudska prava zajamčena Ustavom i Europskom konvencijom (novi stavak 2. članka 385.a). Ne bi, međutim, svaku nezakonitost olako trebalo proglašavati očitom i time pretjerano širiti privatnu funkciju revizije po dopuštenu. Nije svaka nezakonitost ili nepravilnost u radu suda ujedno i povreda temeljnoga ljudskog prava. Novom je odredbom pokrivena i obveza intervencije Vrhovnog suda Republike Hrvatske ako bi drugostupanjski sud donio tzv. iznenađujuću odluku (njemački *Überraschungsurteil*) jer je ona protivna ustavnom i konvencijskom pravu na pravičan postupak. Na povrede temeljnih ljudskih prava koje bi se odnosile na prvostupanjski postupak stranka bi se u načelu trebala pozvati već u žalbi pa bi i to valjalo uzeti u obzir u prosudbi opravdanosti dopuštenja revizije u konkretnom predmetu. To je, uostalom, uobičajeno pravilo o iscrpljivanju dopuštenog pravnog puta kakvo poznaje i Ustavni sud Republike Hrvatske i Europski sud za ljudska prava.

Uz članak 63.

Članak 386. briše se jer se njegov sadržaj odnosio na članak 382.a koji je također brisan.

Uz članak 64.

Izmjenama članka 387. propisano je da Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje o dopuštenosti revizije na temelju prijedloga za dopuštenje revizije te je propisan sadržaj prijedloga za dopuštenje revizije. U prijedlogu za dopuštenje revizije trebalo bi biti jasno naznačeno pitanje koje podnositelj smatra važnim. Važno je da se u prijedlogu za dopuštenje revizije podnositelj usredotoči samo na određenje pravnoga pitanja i na razloge zbog kojih smatra da reviziju treba dopustiti u konkretnom slučaju. Nadalje, propisuje se što je potrebno priložiti prijedlogu za dopuštenje revizije te da se u prijedlogu u pravilu ne mogu iznositi nove činjenice niti predlagati novi dokazi. U prijedlogu bi trebalo navesti i kako su na postavljeno pitanje odgovorili niži sudovi. Iscrpnu argumentaciju pravnih stajališta u vezi s odgovorom na postavljeno pitanje podnositelj treba iznijeti tek u reviziji ako ona bude dopuštena. Bitno je istaknuti da je ponešto drukčiji sadržaj prijedloga za dopuštenje revizije u kojem podnositelj tvrdi da su niži sudovi povrijedili neko njegovo temeljno ljudsko pravo. U njemu podnositelj treba određeno navesti u čemu se sastoji povreda i pokušati argumentima uvjeriti Vrhovni sud Republike Hrvatske da je u nižestupanjskom postupku došlo do povrede njegova temeljnoga ljudskog prava zbog koje bi i eventualna ustavna tužba bila prihvaćena pa je opravdano da je sanira već i Vrhovni sud Republike Hrvatske u povodu revizije.

Uz članak 65.

U članku 388. stavku 1. radi sustavnosti odredbi o podnošenju prijedloga za dopuštenje revizije prenesena je nekadašnja odredba članka 387. stavka 2. (podnošenje prijedloga za dopuštenje revizije prvostupanjskom sudu u roku 30 dana od donošenja drugostupanjske odluke), dok je dio odredbe o podnošenju prijedloga za dopuštenje u dovoljnom broju primjeraka za sudove, protivnu stranku i umješaka brisan, budući da je već sadržan u općoj odredbi člana 107. Nekadašnja odredba stavka 2. dopunjena je na način da će sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda osim nepravodobnog prijedloga za dopuštenje revizije, odbaciti i onaj koji je nepotpun. Stavci 3. i 4. detaljnije definiraju kad je prijedlog za dopuštenje revizije nepravodoban i nepotpun. Nekadašnje odredbe članka 389. stavaka 1. do 3. uz manje dopune također su integrirane u tekst odredbe članka 388. stavke 5. do 7. radi veće sustavnosti odredbi o postupanju prvostupanjskog suda povodom prijedloga za dopuštenje revizije.

Uz članak 66.

Člankom 389. propisano je da o prijedlogu za dopuštenje revizije Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje na nejavnoj sjednici vijeća. Kad ocijeni da je to u interesu javnosti, vijeće može sjednicu održati i javno te na nju pozvati stranke i njihove zastupnike, što je novost u odnosu na dosadašnje uređenje.

Uz članak 67.

U skladu s novim člankom 389.a Vrhovni sud odbacit će nedopušten prijedlog za dopuštenje revizije, a i nepravodoban i nepotpun ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud. Stavak 2. daje definiciju kad je prijedlog za dopuštenje revizije nedopušten. Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će prijedlog za dopuštenje revizije koji uopće ne sadržava pitanje ili povrijeđeno temeljno ljudsko pravo ili jasno naznačene razloge važnosti pitanja u smislu članka 385.a stavka 1. i 2. ovoga Zakona, a i prijedlog za koji ocijeni da u njemu stranka nije

učinila vjerojatnim da joj je povrijeđeno temeljno ljudsko pravo u smislu članka 385.a stavka 2. ovoga Zakona ili ako utvrdi da stranka u vezi s povredom temeljnog ljudskog prava na koju se u prijedlogu poziva nije prethodno iscrpila dopušteni pravni put. U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbacuje sud će određeno navesti razlog odbacivanja.

U skladu s novim člankom 389.b Vrhovni sud Republike Hrvatske odbit će prijedlog za dopuštenje revizije ako na temelju onoga što mu je dostavljeno ocijeni da u prijedlogu nije riječ o važnom pravnom pitanju u smislu članka 385.a stavka 1. U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbija sud će određeno navesti razlog odbijanja upućujući, ako je to moguće, na svoju raniju praksu. Iznimno, ako ocijeni da je to u interesu javnosti, sud rješenje može i iscrpnije obrazložiti. U rješenju kojim se revizija dopušta Vrhovni sud Republike Hrvatske navest će u odnosu na koje pravno pitanje ili u odnosu na koju povredu temeljnog ljudskog prava i u odnosu na koji dio odluke dopušta podnošenje revizije. Za ostala će se pravna pitanja i povrede temeljnih ljudskih prava iz prijedloga za dopuštenje revizije uzeti da je prijedlog u odnosu na njih povučen.

U skladu s novim člankom 389.c pravni lijek protiv rješenja u povodu prijedloga za dopuštenje revizije nije dopušten. Vrhovni sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku o prijedlogu za dopuštenje revizije u roku od šest mjeseci od dana primitka prijedloga za dopuštenje revizije.

Novim člankom 389.d propisan je sadržaj revizije. U reviziji podnositelj bi ponovno trebao naznačiti pravno pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena i iscrpno argumentirati pravna stajališta u vezi s odgovorom na to pitanje. U reviziji se ne mogu iznositi nove činjenice ni predlagati novi dokazi, osim onih koji se odnose na pitanja iz članka 385.a stavka 1. i 2. ovoga Zakona zbog kojih se revizija podnosi.

Novim člankom 389.e propisano je da se revizija, kao i dosad, podnosi sudu koji je donio prvostupanjsku presudu i koje su ovlasti i dužnosti prvostupanjskog suda u vezi s njom. Nakon primitka odgovora na reviziju, odnosno nakon isteka roka za odgovor na reviziju, prvostupanjski će sud dostaviti reviziju i odgovor na reviziju, ako je podnesen, Vrhovnom sudu Republike Hrvatske zajedno sa spisom. Nepravodoban odgovor na reviziju neće se odbaciti, nego uzeti u obzir ako je to moguće.

Uz članak 68.

Člankom 390. je propisano da Vrhovni sud Republike Hrvatske o reviziji odlučuje na nejavnoj sjednici vijeća. Kad ocijeni da je to u interesu javnosti, vijeće može sjednicu održati i javno te na nju pozvati stranke i njihove zastupnike. Novost je i stavak 2. kojim se uvodi odlučivanje u proširenom vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Naime, ako peteročlano vijeće ocijeni da bi svojom odlukom odstupilo od ustaljene prakse ili odluke proširenog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske ili da praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske u vezi s pravnim pitanjem o kojem odlučuje nije jedinstvena, odluku će prepustiti proširenom vijeću od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Na taj se način sprječava razvoj neujednačene prakse različitih vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Vrhovni sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku o reviziji podnesenoj protiv odluke drugostupanjskog suda u roku od dvije godine od dana primitka revizije (članak 390.).

Uz članak 69.

U izmijenjenom članku 391. propisano je koje odluke donosi Vrhovni sud Republike Hrvatske u povodu revizije. Vrhovni sud će odbaciti nedopuštenu reviziju bez održavanja ročišta ne pozivajući stranku da je izmijeni ili dopuni, kao i nepravodobnu i nepotpunu reviziju ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud. U stavku 2. definira se kad je revizija nedopuštena. U povodu revizije Vrhovni sud Republike Hrvatske sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem je revizija dopuštena i samo zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena. Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdi da stranka nije prethodno iscrpila dopušteni pravni put ili da revizija ne sadrži razloge podnošenja odbacit će podnesenu reviziju. I nadalje je Vrhovni sud Republike Hrvatske, ako o reviziji odlučuje meritorno, ovlašten a) odbiti reviziju; b) prihvatiti reviziju i preinačiti pobijanu presudu, ali ne i na štetu stranke koja je podnijela reviziju ako je samo ona podnijela reviziju; c) prihvatiti reviziju, ukinuti drugostupanjsku (i prvostupanjsku) presudu i predmet vratiti na ponovno suđenje i d) prihvatiti reviziju, ukinuti drugostupanjsku (i prvostupanjsku) presudu i odbaciti tužbu.

Uz članak 70.

Članak 392. briše se jer su njegove odredbe uglavnom sadržane u drugim, novim odredbama o reviziji.

Članak 392.a briše se jer to sad uređeno u članku 399. stavku 2.

Članci 393., 394., 395. i 396. brišu se jer je u članku 399. stavku 1. upućeno na podrednu primjenu odredaba o žalbenom postupku, koje su u tim odredbama nepotrebno bile ponovljene.

Članak 394.a briše se jer bi autoritet odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske trebao proizlaziti iz uvjerljivosti argumentacije.

Uz članak 71.

Stavak 1. članka 398. je izbrisan kao suvišan jer je jednak članku 376. na koji je upućeno u članku 399. stavku 1. Stavak 2. istog članka jezično je redigiran te je izmjenom postao stavak 1.

Uz članak 72.

U izmijenjenom članku 399. upućeno je na podrednu primjenu nekih odredaba o žalbi te je izrijekom propisano da, ako stranka odustane od prijedloga za dopuštenje revizije, odnosno revizije, to će rješenjem utvrditi predsjednik vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske, odnosno sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda. Dosadašnji članak 399. stavak 2. sadržan je u novoj redakciji u prijelaznim i završnim odredbama. Naime, od stupanja na snagu ovoga Zakona i na reviziju propisanu posebnim zakonima primjenjivat će se odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji.

Uz članak 73.

U skladu s izmijenjenim člankom 400. stranke mogu podnijeti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak pravomoćno završen, i to ne samo o „predmetu spora“ kao dosad, ako je Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustio podnošenje revizije. Na taj je način određeno i da se na rješenja odnosi novi režim revizije po dopuštenju. Za javnu funkciju revizije nije, naime, odlučna vrsta odluke protiv koje se prijedlog za dopuštenje revizije i revizija podnose. U revizijskom postupku protiv rješenja na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji protiv presude. Brisana je stavak 2. koji se odnosio na revizibilnost rješenja o troškovima postupka.

Uz članak 74.

Mogući načini rješenja spora pred Europskim sudom za ljudska prava su:

- donošenje presude kojom sud utvrđuje postojanje ili nepostojanje povrede Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
- donošenje odluke o prijateljskom rješenju spora kao svojevrsna nagodba kojom tužena država ne priznaje da je došlo do povrede Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, ali se obvezuje podnositelju isplatiti određeni iznos na ime pravične naknade i/ili na izvršenje neke druge činidbe koja je povezana s predmetom spora
- donošenje odluke o brisanju predmeta s liste na temelju jednostrane izjave tužene države o priznanju povrede Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kojom se tužena država obvezuje isplatiti podnositelju određenu pravičnu naknadu i/ili izvršiti neku drugu činidbu koja je u uzročnoj vezi s povredom konvencijskih prava podnositelja

Budući da je krug odluka koje može donijeti Europski sud za ljudska prava širi od same presude kojom se utvrđuje postojanje ili nepostojanje povrede Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u članku 428.a dodani su stavci 4. i 5. kojima se omogućuje ponavljanje postupka i ako je postupak pred Europskim sudom za ljudska prava okončan prijateljskim rješenjem spora u skladu s člankom 39. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, odnosno jednostranim priznanjem povrede u skladu s člankom 62.A Poslovnika Europskog suda za ljudska prava (prijateljska rješenja i jednostrana priznanja povrede od strane države). Rok za ponavljanje postupka u tim slučajevima počinje teći od objave odluke o brisanju predmeta s liste Europskog suda za ljudska prava.

Uz članak 75.

Izmjenom odredbe članka 429. uređen je odnos između prijedloga za ponavljanje postupka i drugih izvanrednih pravnih lijekova na način da ako je podnesen prijedlog za dopuštenje revizije, odnosno revizija i istovremeno ili nakon toga prijedlog za ponavljanje postupka, Vrhovni sud Republike Hrvatske može prekinuti postupak u povodu prijedloga za dopuštenje revizije, odnosno revizije do završetka postupka u povodu prijedloga za ponavljanje postupka.

Uz članak 76.

Pojednostavljenjem odnosa između prijedloga za ponavljanje postupka i drugih izvanrednih pravnih lijekova u okviru članka 429., članci 430. i 431. brisani su kao suvišni. Prijedlog za ponavljanje postupka i revizija imaju u novom uređenju bitno drugačiju funkciju pa zato njihov odnos ne zahtijeva detaljnu razradu.

Uz članak 77.

Članak 443. stavak 4. brisan je kao suvišan jer je člankom 400. predviđeno da stranke mogu podnijeti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak pravomoćno završen ako je Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustio podnošenje revizije te da će se u postupku povodom prijedloga za dopuštenje revizije i revizije protiv rješenja na odgovarajući način primjenjivati odredbe o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji protiv presude.

Uz članak 78.

Dodavanjem stavka 3. u članku 450. kojim tužitelj nakon podnošenja prigovora može preinačiti tužbu samo tako da na temelju iste činjenične i pravne osnove povisi tužbeni zahtjev iznad onog iz platnog naloga rješava se učestali problem u sudskoj praksi.

Uz članak 79.

Tradicionalna je uloga prigovora protiv platnog naloga, da ako bude podnesen, služi kao "okidač" parničnog postupka u kojem će stranke moći iznijeti sve relevantne činjenice i dokaze. Stoga nije potrebno da se te činjenice i dokazi iznose već u prigovoru protiv platnog naloga, slijedom čega prigovor ne bi trebao biti nepotpun ako u njemu nisu navedeni razlozi pobijanja (članak 451. stavak 3.). Dopunjuje se članak 451. stavak 3. na način da će se u slučaju ukidanja platnog naloga odbiti tužbeni zahtjev čime se ujednačuje različita sudska praksa.

Uz članak 80.

Članak 461. je u cijelosti izmijenjen, budući da više ne postoji razlikovanje nižih i viših sudova prvog stupnja pa je tu odredbu bilo potrebno brisati, no postojeća odredba je iskorištena da se doda da se postupak pred prvostupanjskim sudom mora okončati u roku od jedne godine od dana podnošenja tužbe. Ranijim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku zakonodavac je u Zakon o parničnom postupku unio instruktivne rokove o postupanju u parnicama iz radnih odnosa. Ocjenjuje se da je navedeno rješenje znatno ubrzalo postupanje u navedenim parnicama te se razabire da je predmetna zakonska intervencija bila odgovarajuća te da je polučila kvalitetne pomake u brzini postupanja. Slijedom navedenog, smatra se opravdanom implementacija istovrsne odredbe i za ostale parnične postupke, kao i za sporove male vrijednosti, pritom uvažavajući specifičnosti određene drugim zakonima. Navedenom intervencijom ustrajalo bi se kod konzistentnosti i dosljednosti zakonskih rješenja te bi se strankama omogućilo kvalitetnije i brže ostvarivanje njihovih Ustavom i zakonom zajamčenih prava, posebice u manje složenim predmetima.

Uz članak 81.

Ovom odredbom mijenja se članak 461.a. Zadržavaju se dosadašnje odredbe stavaka 1. i 2., dok se postupak u sporovima male vrijednosti uređuje kao pisani postupak te se definira način dostave odluka suda u takvim predmetima. U sporovima male vrijednosti sud će održati ročište ako to smatra potrebnim radi provođenja dokaznog postupka ili ako barem jedna od stranaka podnese takav obrazloženi prijedlog. Sud može rješenjem odbiti prijedlog stranke za održavanje ročišta prema ocjeni konkretnog slučaja, protiv kojeg nije dopuštena posebna žalba. Na taj način omogućava se brže rješavanje navedenih postupaka, smanjene troškova, kao i veći broj riješenih predmeta. Dosadašnji stavci 3. do 8. postaju stavci 6. do 11. te se nomotehnički dorađuju.

Uz članak 82.

Članak 461.b se briše jer sadržajno odgovara općem uređenju iz članka 17. stavaka 1. i 2. te članka 20.

Uz članak 83.

Uvođenjem obveznog tonskog snimanja ročišta više nema potrebe za razlikovanjem zapisnika u sporovima male vrijednosti od općeg uređenja, s obzirom na to da je taksativno pobrojano što se unosi u zapisnik slijedom čega je brisan članak 463.

Uz članak 84.

Članak 464. stavak 1. nomotehnički se dorađuje, s obzirom na to da se prema odredbi članka 190. stavka 1. preinačuje tužba, a ne tužbeni zahtjev.

Uz članak 85.

Dodaje se novi članak 464.a kojim je članak 223.a o utvrđivanju činjenica po slobodnoj ocjeni u sporovima male vrijednosti premješten uz manju nomotehničku doradu u odgovarajući dio Zakona, odnosno u glavu tridesetu, postupak u sporovima male vrijednosti, dok je brisan na ranijem mjestu.

Uz članak 86.

Članak 465. stavak 1. brisan je kao suvišan, s obzirom na to da se i na postupke u sporovima male vrijednosti mogu primjenjivati opće odredbe o presumiranom povlačenju tužbe sadržane u člancima 291. i 295., slijedom čega je dosadašnji stavak 2. postao stavak 1. uz nomotehničku doradu uslijed brisanja stavka 1. (dodano pozivanje na članak 291. stavak 4.) te je nomotehnička dorada izvršena i u odnosu na izmijenjene stavke iz članka 461.a.

Uz članak 87.

Novim stavkom 4. članka 467. se propisuje da je u sporovima male vrijednosti drugostupanjski sud dužan donijeti odluku o žalbi podnesenoj protiv odluke prvostupanjskog suda najkasnije u roku od šest mjeseci od dana primitka žalbe. Ranijim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku zakonodavac je u Zakon o parničnom postupku unio instruktivne rokove o postupanju u parnicama iz radnih odnosa. Ocjenjuje se da je navedeno znatno ubrzalo postupanje u navedenim parnicama te se razabire da je predmetna zakonska intervencija bila odgovarajuća te da je polučila kvalitetne pomake u brzini postupanja. Slijedom navedenog, smatra se opravdanom implementacija istovrsne odredbe i za ostale parnične postupke, kao i za sporove male vrijednosti, pritom uvažavajući specifičnosti određene drugim zakonima. Navedenom intervencijom ustrajalo bi se kod konzistentnosti i dosljednosti zakonskih rješenja te bi se strankama omogućilo kvalitetnije i brže ostvarivanje njihovih Ustavom i zakonom zajamčenih prava, posebice u manje složenim predmetima.

Uz članak 88.

U članku 495. stavku 1. brisane su riječi „brzjavom“ i „u skladu s posebnim zakonom“, budući da je brzjava napušten u praksi kao zastarjelo sredstvo komunikacije, a posebni zakon ne uređuje elektroničku komunikaciju, nego ovaj Zakon. Stavak 2. je brisan kako bi se rasteretilo punomoćnike koji zastupaju mnogo stranaka odnosno stranke koje imaju više predmeta na sudovima. Brisanjem stavka 2. dosadašnji stavak 3. postao je stavak 2.

Uz članak 89.

Dodavanjem nove točke 5. u članku 502.b stavku 1. osigurava se opći procesni okvir za ostvarenje zaštite potrošača predviđen Direktivom (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju izvan snage Direktive 2009/22/EZ (SL L 409, 4.12.2020.).

Uz članak 90.

S ciljem daljnjeg unaprjeđenja instituta oglednog postupka, izmijenjen je članak 502.k proširenjem kruga ovlaštenih predlagača, osim suda, na stranke ili umješaa na temelju čijeg prijedloga se zakazuje sjednica sudskog odjela. Obavijest o podnošenju zahtjeva za održavanje sjednice odjela objavljuje se na e-oglasnoj ploči sudova uz poziv strankama i umješaa iz postupaka u kojima odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja da se u roku od 30 dana pisano očituju o potrebi pokretanja oglednog postupka. O tome se obavještava i Vrhovni sud Republike Hrvatske koji će podnijeti očitovanje o postupcima u kojima odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja. Sjednica sudskog odjela raspravlja o očitovanjima i ostalim činjenicama uz davanje savjetodavnog mišljenja te ako odluči podnijeti prijedlog za pokretanje oglednog postupka, sud prijedlog sa spisom predmeta dostavlja Vrhovnom sudu Republike Hrvatske uz objavu na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Posljednja dva stavka uz manje nomotehničke odrade sadržajno odgovaraju ranija posljednja dva stavka ovoga članka.

Uz članak 91.

Izmjenom članka 502.l Vrhovni sud Republike Hrvatske može nakon primitka prijedloga od predsjednika sudova zatražiti dopunske obavijesti o okolnostima relevantnima za odlučivanje o prijedlogu, dok sve zainteresirane osobe mogu u roku od 45 dana od objave obavijesti o prijedlogu uputiti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske svoja očitovanja o potrebi pokretanja oglednog postupka. I ranijim uređenjem je Vrhovni sud Republike Hrvatske mogao od predsjednika sudova zatražiti podatke, ali samo o tome jesu li i u kojem broju pred njihovim sudovima pokrenuti takvi sporovi. Međutim, novim uređenjem se proširuje prostor za komunikaciju nižih sudova i Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Uz članak 92.

Dodavanjem novih stavaka 3. i 4. u članku 502.lj. pobrojani su slučajevi kad bi se trebala donijeti odluka o dopuštenosti prijedloga za pokretanje oglednog postupka te odnosu oglednog postupka i prijedloga za dopuštenje revizije, u kojem slučaju sud neće pokrenuti ogledni postupak ako je o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava već doneseno rješenje kojim se revizija dopušta. Dodavanjem gore navedenih stavaka, dosadašnji stavci 3. do 5. postali su stavci 5. do 7. U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 6. u drugoj

rečenici dodana je obveza da se odluka o dopuštanju prijedloga za pokretanje oglednog postupka osim objave na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova također dostavi strankama i umješacima.

Uz članak 93.

Kad se donosi meritorna odluka u oglednom postupku, radi ujednačenijeg stava izmijenjen je članak 502.m stavak 1. na način da o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava odlučuje vijeće od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, umjesto ranijih pet. Naziv odluke promijenjen je iz rješenja u presudu. Stavkom 2. uređuje se sadržaj presude u oglednom postupku. Vrhovni sud Republike Hrvatske presudom zauzima pravno shvaćanje o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava uz obrazloženje kojim se u obzir uzimaju i očitovanja stranaka te druge okolnosti važne za odlučivanje.

Uz članak 94.

U vezi s usklađivanjem zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije, ovom odredbom mijenja se naziv poglavlja iznad članka 507.a, a koje poglavlje je u vezi s europskim parničnim postupcima i posebnim odredbama o ostvarivanju pravosudne suradnje u Europskoj uniji. Izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku obuhvaćene su i odredbe koje se odnose na posebne odredbe o dostavi prema Uredbi (EU) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim i trgovačkim predmetima („dostava pismena“), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000, sve s obzirom da je Uredba br. 1393/2007 zamijenjena Uredbom (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinaka).

Uz članak 95.

Ovom odredbom usklađuje se izričaj u članku 507.a glede izraza „otpremno mjesto“ koje sada glasi „otpremno tijelo“ te „prijamno mjesto“ koje sada glasi „prijamno tijelo“.

Uz članak 96.

U članku 507.b izvršeno je nomotehničko usklađenje i usklađenje u izričaju. Također, odredbom se određuje objektivni rok za podnošenje zahtjeva za povrat u prijašnje stanje tako što se određuje da se prijedlog za povrat u prijašnje stanje iz članka 22. stavka 4. Uredbe 2020/1784 ne može podnijeti nakon isteka roka od godine dana od datuma donošenja odluke. Time se postupa u skladu s člankom 22. stavkom 4. navedene Uredbe prema kojem svaka država članica može Komisiji priopćiti činjenicu da zahtjev za povrat u prijašnje stanje neće biti dopušten ako je podnesen nakon isteka roka koji država članica odredi u tom priopćenju te prema kojem taj rok ni u kojem slučaju ne može biti kraći od godine dana nakon primitka presude.

Uz članak 97.

U članku 507.c izvršeno je nomotehničko usklađenje.

Uz članak 98.

Dosadašnji članak 507.č izmijenjen je u cijelosti, budući da je izvršeno nomotehničko usklađenje i usklađenje u izričaju stavaka 1., 3. i 5. te je dodan novi stavak 6. koji je u vezi s novim člankom 7. Uredbe (EU) 2020/1784 kojim se uređuje pitanje pomoći pri upitima o adresi. Dakle, stavkom 6. određen je način pružanja pomoći pri upitima o adresi.

Uz članak 99.

U članku 507.č stavku 1. izvršeno je nomotehničko usklađenje i usklađenje u izričaju.

Uz članak 100.

U vezi s usklađivanjem zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije, ovom odredbom mijenja se naziv poglavlja iznad članka 507.d, a koje poglavlje je u vezi s europskim parničnim postupcima i posebnim odredbama o ostvarivanju pravosudne suradnje u Europskoj uniji. Izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku obuhvaćene su i odredbe koje se odnose na izvođenje dokaza prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima, sve s obzirom da je Uredba 1206/2001 zamijenjena Uredbom (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka).

Uz članak 101.

Ovom odredbom izvršeno je nomotehničko usklađenje u članku 507.d. Također, u točki 2. koja propisuje u skladu s kojim pretpostavkama sud može, kad se izvođenje dokaza treba obaviti prema Uredbi br. 2020/1783, zatražiti neposredno izvođenje dokaza u drugoj državni članici, sadržaj odredbe se proširuje i na članak 20. Uredbe 2020/1783, a koji članak predstavlja novo uređenje u Uredbi 2020/1783 te se odnosi na neposredno izvođenje dokaza putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu, konkretno, izvođenje dokaza saslušanjem osobe.

Uz članak 102.

U članku 507.e izvršeno je nomotehničko usklađenje i usklađenje u izričaju.

Uz članak 103.

U članku 507.f izvršeno je nomotehničko usklađenje i usklađenje u izričaju.

Uz članak 104.

U članku 507.g izvršeno je nomotehničko usklađenje.

Uz članak 105.

U članku 507.h izvršeno je nomotehničko usklađenje.

Uz članak 106.

U članku 507.k izvršeno je nomotehničko usklađenje.

Uz članak 107.

Ovom odredbom propisuju se pravila po kojima će se dovršiti postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona. U stavku 2. propisuju se odredbe ovoga Zakona koje će se primjenjivati i na sve postupke u tijeku, dok se stavkom 3. propisuju odredbe ovoga Zakona koje će se primjenjivati i na sve postupke u tijeku kad ministar nadležan za poslove pravosuđa donese odluku o ispunjavanju tehničkih uvjeta za tonsko snimanje ročišta na općinskim sudovima, županijskim sudovima i Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske. U stavku 5. je predviđeno da će se odredbe o reviziji primjenjivati na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena drugostupanjska odluka. Stavkom 5. radi brisanja članka 382.a Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.) propisuje se pravilo koje se odnosi na sve revizije propisane posebnim zakonima tako što će se i na te revizije primjenjivati odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji. U stavku 6. je predviđeno da će se odredbe o oglednom postupku radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava primjenjivati na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena drugostupanjska odluka.

Uz članak 108.

Ovom odredbom isključuje se postupanje sudova po različitim novelama Zakona o parničnom postupku u zavisnosti od vremena kada je parnica pokrenuta, a ponajprije u odnosu na institut zaključenja prethodnog postupka i nastup različitih prekluzija kao njegovih posljedica. S obzirom na to da se novela Zakona o parničnom postupku iz 2013. pokazala djelotvornom u smislu općenitog ubrzanja parničnog postupka, na način propisan ovom odredbom bi je trebalo ugraditi u sve postupke koji su u tijeku, u ovom slučaju u one najstarije parnice, a što će doprinijeti njihovom bržem rješavanju.

Uz članak 109.

Ovom odredbom propisuje se rok u kojem su sve fizičke osobe (obrtnici, liječnici i dr.) koje obavljaju registriranu djelatnost u sporovima koji se tiču te djelatnosti dužne zatražiti dodjelu prava pristupa informacijskom sustavu elektroničke komunikacije sa sudovima putem ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

Uz članak 110.

Ovom odredbom propisan je rok u kojem je ministar nadležan za poslove pravosuđa dužan donijeti pravilnike iz članka 11. i 17. ovoga Zakona.

Uz članak 111.

Ovom odredbom uređuje se stupanje na snagu Zakona. Odredbe članka 1. i članaka 94. do 106. stupaju na snagu 1. srpnja 2022. uslijed stupanja na snagu Uredbi 2020/1783 i 2020/1784, dok će odredba članka 89. stupiti na snagu donošenjem posebnog propisa o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.a

Ovim Zakonom osigurava se provedba sljedećih akata Europske unije:

- Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (»dostava pismena«), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, 10. 12. 2007.), u daljnjem tekstu: Uredba 1393/2007.;
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (SL L 174, 27. 6. 2001.), u daljnjem tekstu: Uredba 1206/2001.;
- Uredba (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog (SL L 399, 30. 12. 2006.), u daljnjem tekstu: Uredba br. 1896/2006.;
- Uredba (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti (SL L 199, 31. 7. 2007.), u daljnjem tekstu: Uredba br. 861/2007.;
- Uredba (EU) br. 2015/2421 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 861/2007 o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti i Uredbe (EZ) br. 1896/2006 o uvođenju postupka za europski platni nalog (SL L 341, 24. 12. 2015.).

Članak 5.

Sud će svakoj stranci dati mogućnost da se izjasni o zahtjevima i navodima protivne stranke.

Samo kad je to ovim Zakonom određeno, sud je ovlašten da odluči o zahtjevu o kome protivnoj stranci nije bila dana mogućnost da se izjasni.

2. Nadležnost sudova u sporovima s međunarodnim elementom

Članak 27.

Sud u Republici Hrvatskoj nadležan je za suđenje kad je njegova nadležnost u sporu s međunarodnim elementom izričito određena zakonom ili međunarodnim ugovorom. Ako u zakonu ili međunarodnom ugovoru nema izričite odredbe o nadležnosti suda u Republici Hrvatskoj za određenu vrstu sporova, sud u Republici Hrvatskoj nadležan je za suđenje u toj vrsti sporova i kad njegova nadležnost proizlazi iz odredaba zakona o mjesnoj nadležnosti suda u Republici Hrvatskoj.

Članak 34.b

Trgovački sudovi u parničnom postupku u prvom stupnju sude:

1. u sporovima između pravnih osoba, u sporovima između pravnih osoba i obrtnika, u sporovima između obrtnika uključujući i sporove između trgovaca pojedinaca, ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema ovom Zakonu uvijek sude općinski sudovi (članak 34. stavak 1.), odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekoga drugog suda,
2. sporove u povodu osnivanja, rada i prestanka trgovačkoga društva kao i o raspolaganju članstvom i članskim pravima u trgovačkom društvu,

3. sporove između članova trgovačkoga društva međusobno te između članova društva i društva koji se tiču upravljanja društvom i vođenja poslova društva kao i prava i obveza članova društva koji proizlaze iz njihova položaja u društvu, sporove između predsjednika i članova uprave ili nadzornog odbora društva i društva ili njegovih članova koji nastanu u svezi s njihovim radom u društvu ili za društvo,
4. sporove o odgovornosti člana trgovačkog društva, člana uprave ili nadzornog odbora trgovačkog društva za obveze trgovačkog društva,
5. sporove u kojima je stranka osoba nad kojom je pred trgovačkim sudom otvoren stečajni postupak bez obzira na svojstvo druge stranke te sve sporove u povodu tog stečajnog postupka, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema ovom Zakonu uvijek sudi općinski sud, odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekog drugog suda. Sporovi koji su pokrenuti prije nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka dovršit će se pred sudom koji vodi stečajni postupak,
6. u sporovima koji se odnose na brodove i plovidbu na moru i unutarnjim vodama te u sporovima na koje se primjenjuje plovidbeno pravo (plovidbeni sporovi),
7. u sporovima koji se odnose na zrakoplove i na sporove na koje se primjenjuje zračno plovidbeno pravo,
8. u sporovima koji se odnose na zaštitu i uporabu industrijskog vlasništva, autorskog prava i srodnih prava i drugih prava intelektualnog vlasništva, na zaštitu i uporabu izuma i tehničkih unaprjeđenja te tvrtke, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno,
9. u sporovima u povodu djela nelojalne tržišne utakmice, monopolističkih sporazuma i narušavanja ravnopravnosti na jedinstvenom tržištu Republike Hrvatske,
10. u sporovima između osoba iz točke 1. ovoga članka u kojima kao suparničari iz članka 196. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona sudjeluju i druge fizičke ili pravne osobe.

Članak 34.d

Vrhovni sud Republike Hrvatske u parničnom postupku:

1. odlučuje o žalbama protiv prvostupanijskih odluka županijskih sudova i Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske i protiv vlastitih prvostupanijskih odluka, ako zakonom nije drugačije određeno,
2. odlučuje o reviziji,
3. rješava sukob o nadležnosti između sudova na području Republike Hrvatske ako im je zajednički neposredno viši sud,
4. obavlja druge poslove određene zakonom.

4. Sastav suda

Članak 41.

U parničnom postupku u prvom stupnju sporove sudi sudac pojedinac, ako zakonom nije određeno da sudi vijeće.

U drugom stupnju sudovi sude u vijeću, ako zakonom nije drugačije određeno.

U povodu revizije sudovi odlučuju u vijeću, ako zakonom nije drugačije određeno.

Predsjednik vijeća može poduzimati samo one radnje u postupku i donositi samo one odluke za čije je poduzimanje odnosno donošenje ovlašten ovim Zakonom.

Članak 44.

Kad odlučuje u drugom stupnju u sjednici vijeća, sud odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudaca, ako zakonom nije drugačije određeno. U tom sastavu viši sud odlučuje i u svim drugim slučajevima, ako zakonom nije drugačije određeno.

O žalbi protiv presude u sporovima za isplatu novčane tražbine, ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 100.000,00 kn, odnosno u trgovačkim sporovima ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 500.000,00 kn, odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako zakonom nije drugačije određeno.

O žalbi protiv rješenja odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako zakonom nije drugačije određeno.

Kad odlučuje o reviziji protiv drugostupanjskih odluka, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću sastavljenom od pet sudaca, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Kad odlučuje o reviziji protiv drugostupanjskih rješenja koje je donio sudac pojedinac suda nižeg stupnja, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću sastavljenom od trojice sudaca.

Kad odlučuje o žalbi Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću u kojemu sudi u povodu revizije.

Nadležnost za osobe koje nemaju općemjesnu nadležnost u Republici Hrvatskoj

Članak 58.

Tužba o imovinskopравnim zahtjevima protiv osobe koja nema općemjesnu nadležnost u Republici Hrvatskoj može se podnijeti svakome sudu u Republici Hrvatskoj na čijem se području nalazi kakva imovina te osobe ili predmet koji se tužbom traži.

Ako nadležnost suda u Republici Hrvatskoj postoji zato što je obveza nastala za vrijeme boravka tuženika u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan sud na čijem je području obveza nastala.

U sporovima protiv osobe koja u Republici Hrvatskoj nema općemjesnu nadležnost, za obveze koje treba ispuniti u Republici Hrvatskoj, tužba se može podnijeti sudu na čijem području tu obvezu treba ispuniti.

Članak 91.a

Stranka može podnijeti prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju preko opunomoćenika koji je odvjetnik.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, stranka može sama podnijeti prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju ako ima polozeni pravosudni ispit, odnosno za nju može prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju podnijeti kao opunomoćenik osoba koja ju je prema odredbama ovoga ili kojega drugog zakona ovlaštena zastupati u tom svojstvu iako nije odvjetnik – ako ima položen pravosudni ispit.

Stranka, odnosno njezin opunomoćenik iz stavka 2. ovoga članka dužni su uz prijedlog za dopuštenje revizije ili reviziju ili najkasnije do isteka roka za njihovo podnošenje priložiti izvornik ili presliku potvrde o položenom pravosudnom ispitu ili drugu javnu ispravu u izvorniku ili preslici iz koje proizlazi da stranka ili njezin punomoćnik ima položen pravosudni ispit, ako takva potvrda ili druga javna isprava u izvorniku ili preslici prethodno nije podnesena sudu u istom postupku.

Podnesci u elektroničkom obliku Članak 106.a

Podnesak se može podnijeti u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Podnesak u elektroničkom obliku mora biti potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom u skladu s posebnim propisima. Podnesak u elektroničkom obliku potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom smatrat će se vlastoručno potpisanim.

Dan kada je informacijski sustav podnositelju potvrdio primitak podneska smatra se danom predaje podneska sudu kojemu je upućen.

Ako podnesak podnesen u elektroničkom obliku nije prikladan za obradu na sudu, sud će o tome elektroničkim putem obavijestiti podnositelja i naložiti mu da podnesak ispravi u skladu s uputom.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, državna tijela, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici te pravne osobe uvijek su dužni podneske podnositi u elektroničkom obliku.

Ako osoba iz stavka 5. ovoga članka podnesak ne podnese u elektroničkom obliku, sud će podnositelju naložiti da u roku od osam dana podnesak dostavi u elektroničkom obliku. Ako podnositelj ne dostavi podnesak u elektroničkom obliku u određenom roku, smatrat će se da je podnesak povučen.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa uspostavlja informacijski sustav.

Pretpostavke za podnošenje podnesaka i dostavu u elektroničkom obliku, oblike zapisa podnesaka u elektroničkom obliku te organizaciju i djelovanje informacijskog sustava uređuju se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 115.

Ročište se, u pravilu, održava u sudskoj zgradi.

Sud može odlučiti da se ročište održi izvan sudske zgrade kad ustanovi da je to nužno ili da će se na taj način uštedjeti u vremenu ili u troškovima postupka.

Sud može odrediti da se ročište održi na daljinu, uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja, ili da se na taj način izvede pojedini dokaz.

Protiv rješenja suda iz stavaka 2. i 3. ovoga članka nije dopuštena žalba.

Članak 123.

Zapisnik se sastavlja o radnjama poduzetim na ročištu.

Zapisnik se sastavlja i o važnijim izjavama ili saopćenjima koje stranke ili drugi sudionici daju izvan ročišta. O manje važnim izjavama ili saopćenjima neće se sastavljati zapisnik, nego će se samo staviti službena bilješka na spisu.

Zapisnik piše zapisničar.

Članak 124.

U zapisnik se unosi: naziv i sastav suda, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad se obavlja radnja, naznaka predmeta spora i imena prisutnih stranaka odnosno trećih osoba i njihovih zakonskih zastupnika odnosno punomoćnika.

Zapisnik treba sadržavati bitne podatke o sadržaju poduzete radnje. U zapisnik o glavnoj raspravi osobito će se unijeti: je li rasprava bila javna ili je javnost bila isključena, sadržaj izjava stranaka, njihovi prijedlozi, dokazi koje su ponudile, dokazi koji su izvedeni, uz navođenje sadržaja iskaza svjedoka i vještaka te odluke suda donesene na ročištu.

Članak 125.

Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ne smije ništa brisati, dodati ili mijenjati. Prekrižena mjesta moraju ostati čitljiva.

Članak 126.

Zapisnik se sastavlja tako da sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća kazuje glasno zapisničaru što će unijeti u zapisnik.

Stranke imaju pravo pročitati zapisnik ili zahtijevati da im se pročita te staviti svoje prigovore na sadržaj zapisnika.

To pravo imaju i druge osobe čija je izjava unesena u zapisnik ali samo u vezi s onim dijelom zapisnika koji sadrži njihovu izjavu.

Ispravci ili dodaci u pogledu sadržaja zapisnika koje treba provesti u povodu prigovora stranaka ili drugih osoba ili po službenoj dužnosti unijet će se na kraju zapisnika. Na zahtjev tih osoba unijet će se i prigovori koji nisu prihvaćeni.

Članak 126.a

Ročišta pred sudom mogu se tonski snimati.

O tonskom snimanju rješenjem odlučuje sud sam ili na prijedlog stranaka. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.

Tonska snimka ročišta dostavlja se strankama.

Članak 126.b

Tonska snimka ročišta dio je spisa sudskog predmeta.

Način pohrane i prijenosa tonske snimke, tehnički uvjeti i način snimanja uređuju se Sudskim poslovnikom.

Članak 126.c

Tonska snimka prenijet će se i u pisani oblik u roku od osam dana od dana snimanja.

Tonska snimka u pisanom obliku sačinjava se u skladu s odredbom članka 124. ovoga Zakona i mora sadržavati sve što je snimljeno u tonskoj snimci.

Stranke mogu tražiti prijepis tonske snimke u skladu s odredbama ovoga Zakona, uz plaćanje naknade koju pravilnikom propiše ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Prijepis tonske snimke stranke mogu zatražiti u roku od osam dana od dana kada je tonska snimka sačinjena.

Ako se prijepis tonske snimke i tonska snimka u bitnome razlikuju, stranka ima pravo podnijeti prigovor u roku od osam dana od dana dostave prijepisa. Prigovor mora biti obrazložen.

Sud će po prigovoru stranke iz prethodnog stavka u roku od tri dana rješenjem prihvatiti i izmijeniti prijepis tonske snimke ili prigovor odbiti. Protiv tog rješenja nije dopuštena posebna žalba.

Članak 127.

Zapisnik potpisuju sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća, zapisničar, stranke odnosno njihovi zakonski zastupnici ili punomoćnici i tumač.

Svjedok i vještak potpisuju svoj iskaz na zapisniku kad se oni saslušavaju pred zamoljenim sucem ili predsjednikom vijeća.

Nepismena osoba ili osoba koja se ne može potpisati staviti će na zapisnik otisak kažiprsta, a zapisničar će ispod otiska upisati njezino ime i prezime.

Ako se koja stranka, njezin zakonski zastupnik ili punomoćnik, svjedok ili vještak udalji prije potpisivanja zapisnika ili neće potpisati zapisnik, zabilježiti će se to u zapisnik i navesti razlog koji je iznesen.

Način dostave Članak 133.

Pismena se dostavljaju preko pošte ili preko određenoga sudskog službenika, odnosno sudskog namještenika, preko nadležnoga tijela uprave, preko javnoga bilježnika ili neposredno u sudu odnosno elektroničkim putem u skladu s ovim Zakonom.

Ako se dostava ne obavlja preko pošte, osoba koja obavlja dostavu dužna je osobi kojoj se dostava obavlja, na njezin zahtjev, dokazati svoje svojstvo ovlaštene osobe.

Osobe koje dostavljač iz stavka 1. ovoga članka zatekne na mjestu na kome dostavu treba obaviti dužne su, na njegov zahtjev, dokazati svoju istovjetnost.

Kad je to potrebno, dostavljač je ovlašten zatražiti pomoć policije radi utvrđivanja istovjetnosti osobe koju zatekne na mjestu na kome dostavu treba obaviti te radi obavljanja drugih radnji dostave. Troškovi koji time nastanu ulaze u troškove postupka.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, pismena se dostavljaju državnim tijelima, državnom odvjetništvu, odvjetnicima, javnim bilježnicima, sudskim vještacima, sudskim procjeniteljima, sudskim tumačima, stečajnim upraviteljima, povjerenicima te pravnim osobama u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava ili na drugi odgovarajući način.

Članak 133.c

Sud može naložiti strankama da jedna drugoj izravno upućuju pismena preporučeno poštom s povratnicom ili na drugi način koji omogućava dokaz o obavljenoj predaji, osim ako su obje stranke ili njihovi punomoćnici ili zakonski zastupnici uvijek dužni podneske podnositi u elektroničkom obliku u skladu s člankom 106.a ovoga Zakona.

Ako je koja od stranaka fizička osoba s registriranom djelatnošću, pismena iz stavka 1. ovoga članka mogu joj se predati izravno u njezinu sjedištu uz potvrdu o preuzimanju pošiljke.

Članak 134.a

Fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost (obrtnici, liječnici i dr.), za koje nije propisana obvezna dostava elektroničkim putem (članak 133. stavak 5.), kada se dostava obavlja u sporovima koji se tiču te djelatnosti, dostava se obavlja na adresu navedenu u tužbi. Ako dostava na adresu navedenu u tužbi ne uspije, dostava će se obaviti na adresu sjedišta te osobe upisanu u upisniku. Ako dostava ne uspije ni na toj adresi, obavit će se stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda. Smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmoga dana od dana stavljanja pismena na oglasnu ploču suda.

Ako je adresa upisanog sjedišta osobe iz stavka 1. ovoga članka adresa navedena u tužbi, dostava iz stavka 1. ovog članka će se ponoviti još jednom na tu adresu.

Obavijest o obavljenoj dostavi pravnoj osobi nad kojom je otvoren stečaj dostavlja se na poslovnu adresu stečajnog upravitelja.

Članak 142.

Fizičkoj osobi koja ne obavlja registriranu djelatnost te fizičkoj osobi koja obavlja registriranu djelatnost u sporovima koji se ne tiču te djelatnosti, tužba, platni nalog, presuda i rješenje protiv kojeg je dopuštena posebna žalba te pravni lijek, dostavit će se osobno stranci odnosno

njezinom zakonskom zastupniku odnosno opunomoćeniku. Ostala pismena dostavit će se osobno kada je to ovim Zakonom izričito predviđeno ili kada sud smatra da je zbog priloženih isprava u izvorniku ili zbog kojega drugog razloga potrebna veća opreznost.

Ako se osoba kojoj se pismeno mora osobno dostaviti ne zatekne tamo gdje se dostava prema podacima iz tužbe, odnosno spisa ima obaviti, dostavljač će se obavijestiti kad bi i na kojem mjestu mogao tu osobu zateći i ostaviti joj kod jedne od osoba navedenih u članku 141. stavku 1. ili 2. ovoga Zakona pisanu obavijest da radi primanja pismena bude u određeni dan i sat u svom stanu odnosno na svome radnom mjestu. Ako i nakon toga dostavljač ne zatekne osobu kojoj se pismeno ima dostaviti, postupit će se prema odredbama članka 141. ovoga Zakona, na koji način je dostava obavljena.

Ako pismeno iz stavka 1. ovoga članka treba dostaviti fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost u vezi s tom djelatnošću, dostava se obavlja prema odredbama članka 134.a ovoga Zakona, ako posebnim odredbama ovoga Zakona nije drukčije određeno.

Članak 143.a

Svaka fizička osoba, neovisno o tome obavlja li ili ne obavlja registriranu djelatnost, ovlaštena je zatražiti od policijske uprave nadležne prema mjestu njena prijavljena prebivališta ili boravišta da u svojim evidencijama o prebivalištu i boravištu građana zabilježi njezinu izjavu da se dostave za nju u sudskim postupcima obavljaju na određenoj adresi ili određenim osobama na određenoj adresi u Republici Hrvatskoj.

Kao osoba kojoj se umjesto fizičkoj osobi iz stavka 1. ovoga članka može obavljati dostava, može se naznačiti određeni javni bilježnik, odvjetnik ili bilo koja poslovno sposobna fizička osoba, odnosno pravna osoba koja je registrirana za obavljanje djelatnosti primanja pismena za druge osobe. Takva pravna osoba može biti i pošta.

Fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je uz izjavu iz stavka 1. ovoga članka priložiti i izjavu s ovjerenim potpisom osobe iz stavka 2. ovoga članka o tome da pristaje obavljati poslove preuzimanja pismena u sudskim postupcima za tu fizičku osobu, osim ako takvu izjavu daje javni bilježnik, odvjetnik ili pravna osoba koja je registrirana za obavljanje djelatnosti primanja pismena za druge osobe.

Dostava osobi ovlaštenoj za preuzimanje pismena obavlja se po pravilima ovoga Zakona o dostavi onoj vrsti fizičkih ili pravnih osoba kojoj pripadaju. Dostava javnom bilježniku ili odvjetniku kao osobi ovlaštenoj za preuzimanje pismena, obavlja se po pravilima o dostavi fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost.

Ako osoba iz stavka 5. ovoga članka odbije primiti pismeno, dostava će se obaviti stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda. Smatrat će se da je pismeno dostavljeno istekom roka od osam dana od dana stavljanja pismena na oglasnu ploču suda.

Ministar nadležan za unutarnje poslove posebnim će pravilnikom propisati način zaprimanja izjava iz ovoga članka, te načine davanja podataka o prebivalištu, boravištu, odnosno drugom mjestu ili načinu dostave fizičkih osoba protiv kojih se namjerava pokrenuti sudski postupak iz članka 143.b ovoga Zakona.

Članak 143.b

Od policijske uprave se, uz prednošenje dokaza o postojanju pravnog interesa, može zatražiti podatak o prebivalištu ili boravištu osobe kojoj je potrebno izvršiti dostavu u parničnom postupku.

Policijska uprava će zaprimljeni pisani zahtjev riješiti prema odredbama posebnog propisa.

Dostavnica Članak 149.

Potvrdu o obavljenoj dostavi (dostavnicu) potpisuje primatelj, koji će na njoj napisati datum primitka.

Ako je primalac nepismen ili nije u stanju potpisati se, dostavljač će ispisati njegovo ime i prezime i slovima dan primitka te staviti napomenu zašto primalac nije stavio svoj potpis.

Ako primalac odbije potpisati dostavnicu, dostavljač će to zabilježiti na dostavnici i ispisati slovima dan predaje, i time se smatra da je dostava obavljena.

Ako je dostava obavljena prema odredbi članka 142. stavka 2. ovog zakona, na dostavnici će se pored potvrde o primitku pismena naznačiti da je prethodila pisana obavijest.

Dostavljač će od osobe kojoj pismeno predaje zatražiti da dokaže svoju istovjetnost.

Ako dostavu ne obavlja državnom tijelu ili pravnoj osobi, dostavljač će od osobe kojoj pismeno predaje zatražiti da dokaže svoju istovjetnost.

Dostavljač će na dostavnici upisati ime i prezime osobe kojoj je pismeno predao odnosno broj isprave na temelju koje je utvrdio njenu istovjetnost i tko ju je izdao.

Dostavljač koji nije javni bilježnik dužan je čitljivo označiti na dostavnici svoje ime i prezime te svojstvo, a zatim je osobno potpisati.

Ako je to potrebno, dostavljač će o dostavi sastaviti poseban zapisnik i priložiti ga uz dostavnicu.

Ako je na dostavnici netočno naznačen datum dostave, smatrat će se da je dostava obavljena onog dana kad je pismeno predano.

Ako je dostavnica nestala, dostava se može dokazivati i na drugi način.

Parnični troškovi Članak 151.

Parnične troškove čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu postupka.

Parnični troškovi obuhvaćaju i nagradu za rad odvjetnika i drugih osoba kojima zakon priznaje pravo na nagradu.

Članak 185.

Parnični postupak pokreće se tužbom.

Članak 186.g

Stranke mogu tijekom parničnog postupka suglasno zatražiti od suda zastoj postupka radi pokušaja mirnog rješenja spora, bez obzira na način i forum rješavanja.

Zastoj iz stavka 1. ovoga članka može trajati najduže 60 dana, s tim da na suglasni obrazloženi prijedlog stranaka, podnesen prije isteka roka čije se produljenje traži, sud može jednom ovaj rok produžiti za određeno vrijeme, najviše za daljnjih 120 dana.

Ako nijedna stranka nakon isteka rokova iz stavka 2. ovoga članka na poziv suda ne predloži nastavak postupka u roku od 15 dana, smatra se da je tužba povučena.

Članak 213.

Sud će prekid postupka odrediti i ako je:

- 1) odlučio da sam ne rješava o prethodnom pitanju (članak 12.),
- 2) odlučio podnijeti zahtjev Sudu Europske unije o tumačenju Ugovorā Europske unije te valjanosti i tumačenju akata institucija, tijela, ureda ili agencija Europske unije.

Sud može odrediti prekid postupka:

- 1) ako odluka o tužbenom zahtjevu ovisi o tome je li učinjen trgovački prijestup ili je li učinjeno kazneno djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, tko je počinitelj i je li on odgovoran, a osobito kad se pojavi sumnja da je svjedok ili vještak dao lažan iskaz ili da je isprava upotrijebljena kao dokaz lažna,
- 2) ako je zahtjev Sudu Europske unije o tumačenju Ugovorā Europske unije te valjanosti i tumačenju akata institucija, tijela, ureda ili agencija Europske unije već podnesen u drugom postupku, a odluka suda ovisi o rješenju tog zahtjeva,
- 3) u postupku u kojemu odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja, kad se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova objavi rješenje kojim se dopušta prijedlog za zauzimanje pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske u oglednom postupku radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava (glava tridesetdruga – b).

Protiv rješenja o prekidu postupka zbog podnošenja zahtjeva Sudu Europske unije (stavak 1. točka 2. ovoga članka) nije dopuštena žalba.

Ako je sud odredi prekid postupka zbog razloga iz stavka 1. točke 2. ovoga Zakona, o prekidu postupka, odnosno podnošenju zahtjeva Sudu Europske unije dužan je obavijestiti ministarstvo nadležno za vanjske poslove.

Članak 213.a

U postupku iz članka 213. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona, rješenje o prekidu postupka objavit će se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova te dostaviti strankama i umješaačima u roku od 30 dana od dana objave rješenja kojim je dopušten prijedlog.

Stranke i umješaači u postupku u kojemu odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja mogu podnijeti očitovanje o rješenju pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u roku od 45 dana od dana objave rješenja kojim je dopušten prijedlog.

Očitovanja podnesena nakon isteka roka Vrhovni sud Republike Hrvatske će uzeti u obzir, ako je to još moguće.

Članak 223.a

U sporovima čija vrijednost predmeta spora u postupku pred općinskim sudovima ne prelazi 10.000,00 kuna, a u postupku pred trgovačkim sudovima 50.000,00 kuna sud može, ako ocijeni da bi utvrđivanje činjenica važnih za rješenje spora moglo biti povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, o postojanju tih činjenica zaključiti po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir isprave koje su stranke priložile te njihove iskaze ako je sud izveo dokaz saslušanjem stranaka (članak 264.).

Članak 224.

U sporovima koje sudi vijeće dokazi na glavnoj raspravi izvode se pred vijećem, ali vijeće može iz važnih razloga odlučiti da se određeni dokazi izvedu pred predsjednikom vijeća ili sucem zamoljenog suda (zamoljeni sudac). U tom slučaju zapisnici o izvedenim dokazima pročitati će se na glavnoj raspravi.

Kad vijeće odluči da se kakav dokaz izvede pred zamoljenim sucem, u zamolnici za izvođenje dokaza opisat će se stanje stvari prema tijeku glavne rasprave i posebno će se naznačiti o kojim okolnostima treba osobito voditi računa pri izvođenju dokaza.

O ročištu za izvođenje dokaza, pred predsjednikom vijeća ili pred zamoljenim sucem obavijestiti će se i stranke, ako nisu izjavile da neće pristupiti ročištu.

Predsjednik vijeća ili zamoljeni sudac ima pri izvođenju dokaza sva ovlaštenja koja ima vijeće odnosno predsjednik vijeća kad se dokazi izvode na glavnoj raspravi.

Protiv rješenja suda kojim se izvođenje dokaza povjerava predsjedniku vijeća ili zamoljenom sucu nije dopuštena posebna žalba.

Članak 244.

Poslije općih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je poznato o činjenicama o kojima treba svjedočiti, a nakon toga mu se mogu postavljati pitanja radi provjere, dopune ili

razjašnjenja. Nije dopušteno postavljati pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti.

Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.

Svjedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu o važnim činjenicama. Suočeni će se o svakoj okolnosti o kojoj se ne slažu pojedinačno saslušati i njihov odgovor unijet će se u zapisnik.

Članak 276.

Ako su dokazi izvedeni prije nego što je postupak pokrenut, zapisnik o izvođenju dokaza čuvat će se kod suda pred kojim su dokazi izvedeni.

Ako je postupak u tijeku, a osiguranje dokaza nije izveo parnični sud, zapisnik će se dostaviti parničnom sudu.

Članak 277.

Nakon primitka tužbe obavljaju se pripreme za glavnu raspravu.

Te pripreme obuhvaćaju prethodno ispitivanje tužbe, dostavu tužbe tuženiku na odgovor, održavanje pripremnog ročišta, zaključenje prethodnog postupka i zakazivanje glavne rasprave.

U sporovima koje sudi vijeće glavnu raspravu priprema predsjednik vijeća, koji je ovlašten donositi sve odluke i poduzimati sve radnje koje je tijekom pripremanja glavne rasprave ovlašten donositi, odnosno poduzimati sudac pojedinac.

U tijeku pripremanja glavne rasprave stranke mogu upućivati podneske u kojima će navesti činjenice koje treba utvrditi te dokaze čije izvođenje predlažu u skladu s ovim Zakonom.

Odgovor na tužbu Članak 284.

Ako sud smatra da se na temelju tužbe može dalje postupati, naredit će najkasnije u roku od 60 dana od podnošenja tužbe, da se primjerak tužbe dostavi tuženiku radi podnošenja pisanog odgovora na tužbu. Sud je dužan u pozivu upozoriti tuženika na pravne posljedice nedavanja odgovora na tužbu (članak 331.b).

Sud može iznimno, ako to zahtijevaju posebne okolnosti pojedinog slučaja, a osobito ako je to potrebno radi odlučivanja o prijedlogu za određivanje mjera osiguranja, odmah zakazati pripremno ročište i narediti da se primjerak tužbe dostavi tuženiku.

U pozivu iz stavka 1. ovoga članka sud će pozvati tuženika da već u odgovoru na tužbu iznese sve bitne činjenice i predloži sve dokaze kojima pobija navode i dokaze protivnika te će upozoriti stranke da nakon zaključenja prethodnog postupka ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze, osim u slučaju iz članka 299. stavka 2. ovoga Zakona.

Nakon primitka odgovora na tužbu ili isteka roka za odgovor na tužbu sud će odrediti pripremno ročište te upozoriti stranke da će se na tom ročištu, ako za to budu ispunjeni uvjeti, zaključiti prethodni postupak i provesti glavna rasprava.

Ako je udovoljeno uvjetima za donošenje presude bez održavanja rasprave iz članka 332.a ovoga Zakona ili presude zbog ogluhe iz članka 331.b ovoga Zakona, sud neće odrediti pripremno ročište, nego će strankama dostaviti pisani opravak presude.

Članak 291.

Ako na pripremno ročište ne dođe tužitelj ili ne dođe tuženik, a nema uvjeta za donošenje presude zbog izostanka, sud će raspravljati s prisutnom strankom.

Ako ocijeni da je to potrebno, sud može odgoditi pripremno ročište.

U rješenju o odgodi pripremnog ročišta sud će odmah zakazati novo pripremno ročište.

Ako s pripremnog ročišta neopravdano izostanu obje stranke ili ako dođu na ročište, ali se neće upustiti u raspravljanje, ili se udalje s ročišta, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu.

Pripremno ročište može se odgoditi samo jednom.

Članak 292.

Pripremno ročište počinje izlaganjem tužbe, a nakon toga tuženik odgovara na navode tužbe.

U daljnjem tijeku pripremnog ročišta raspravljat će se o prijedlozima stranaka i činjeničnim navodima kojima stranke obrazlažu svoje prijedloge, odnosno pobijaju prijedloge protivnika, a i o dokazima predloženim s njihove strane.

Izvođenje dokaza određuje sud rješenjem u kojemu će se naznačiti sporna činjenica o kojoj treba izvesti dokaz i dokazno sredstvo.

Predložene dokaze koje ne smatra važnim za odluku sud će odbiti i u rješenju naznačiti razlog odbijanja.

Protiv rješenja kojim se određuje ili odbija izvođenje dokaza nije dopuštena posebna žalba.

Sud nije u daljnjem tijeku parnice vezan za svoje prijašnje rješenje o izvođenju dokaza.

Po okončanju pripremnog ročišta, sud će rješenjem zaključiti prethodni postupak.

Ako ocijeni da je to s obzirom na okolnosti slučaja moguće, sud može na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu.

Zakazivanje ročišta za glavnu raspravu

Članak 293.

Ročište za glavnu raspravu sud zakazuje u rješenju o zaključenju prethodnog postupka.

Sud u pravilu zakazuje jedno ročište za glavnu raspravu radi izvođenja svih dokaza koje je odlučio izvesti.

Sud će na ročište pozvati stranke, svjedoke i vještake koje je odlučio pozvati na glavnu raspravu.

Odredbe članka 286. ovoga Zakona primjenjuju se na odgovarajući način i pri zakazivanju ročišta za glavnu raspravu.

Članak 295.

Ako s ročišta za glavnu raspravu izostane tužitelj, ili ako na to ročište ne dođe tuženik, a uredno su pozvani, rasprava će se održati s prisutnom strankom.

Ako s ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostanu obje stranke ili ako dođu na ročište, ali se neće upustiti u raspravljanje, ili se udalje s ročišta, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu.

Članak 299.a

Sud može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke.

Stranka se može na navode protivne stranke pravodobno očitovati i bez poziva suda tako da njezin podnesak bude dostavljen sudu i protivnoj strani najkasnije osam dana prije sljedećeg pripremnog ročišta ili ročišta za glavnu raspravu.

Podneske koji su predani nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka ili protivno odredbi iz stavka 2. ovoga članka sud neće uzeti u obzir. Iznimno, stranka može tražiti da ih sud uzme u obzir ako ih bez svoje krivnje nije mogla podnijeti pravodobno ili ako njihovo uzimanje u obzir ne bi dovelo do odugovlačenja postupka.

Sud će u pozivu iz stavka 1. ovoga članka upozoriti stranke na posljedice zakašnjenja.

Članak 302.

U sporovima koje sudi vijeće, kad predsjednik vijeća završi saslušanje pojedinog svjedoka, vještaka ili stranke, članovi vijeća mogu toj osobi neposredno postavljati pitanja.

Stranka i njezin zastupnik ili punomoćnik mogu po odobrenju suca pojedinca, odnosno predsjednika vijeća neposredno postavljati pitanja protivnoj stranci, svjedocima i vještacima.

Sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća zabranit će stranci postavljanje određenog pitanja ili će zabraniti odgovor na postavljeno pitanje ako je već u pitanju sadržano kako na nj treba odgovoriti ili ako se pitanje ne odnosi na predmet.

Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranka može zahtijevati da o tome odluči vijeće.

Na zahtjev stranke u zapisnik će se unijeti pitanje koje je sud odbio, a i pitanje na koje je zabranjen odgovor.

Članak 307.

Sud može isključiti javnost za cijelu glavnu raspravu ili jedan njezin dio ako to zahtijevaju interesi morala, javnog reda ili državne sigurnosti, ili radi čuvanja vojne, službene ili poslovne tajne, odnosno radi zaštite privatnog života stranaka, ali samo u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima u kojima bi javnost mogla biti štetna za interese pravde.

Sud može isključiti javnost i kada se mjerama za održavanje reda predviđenim u ovom zakonu ne bi moglo osigurati nesmetano održavanje rasprave.

Članak 312.

Izvan ročišta za glavnu raspravu sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća donosi rješenje o ispitivanju podneska, o postavljenju privremenog zastupnika, o urednosti punomoći, o polaganju predujma na ime troškova za poduzimanje pojedinih radnji u postupku, o oslobođenju od plaćanja troškova postupka, o osiguranju parničnih troškova, o dostavi sudskih pismena, o osiguranju dokaza, o mjerama osiguranja, o prekidu postupka, o troškovima postupka u slučaju povlačenja tužbe, o zakazivanju ročišta i njihovoj odgodi, o spajanju parnica te o određivanju rokova i njihovu produljivanju.

Sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća isto je tako ovlašten da, nakon što primi zapisnik o izvođenju dokaza pred zamoljenim sucem, odredi da se obave potrebni ispravci ili dopune.

Izvan ročišta za glavnu raspravu sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća ovlašten je da u povodu izjave tuženika odnosno tužitelja, dane u pisanom obliku ili na zapisnik kod parničnog suda, donese presudu na temelju priznanja odnosno presudu na temelju odricanja te da primi na zapisnik sudsku nagodbu.

Članak 315.

Ako se ročište odgodi, novo ročište održat će se po mogućnosti pred sudom u istom sastavu.

Ako se novo ročište drži pred sudom u istom sastavu, glavna će se rasprava nastaviti i sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća ukratko će izložiti tijek prijašnjih ročišta, ali i u tom slučaju sud može odlučiti da rasprava počne iznova.

Ako se ročište drži pred sudom u izmijenjenom sastavu, glavna rasprava mora početi iznova, ali sudac pojedinac, odnosno vijeće može, nakon što se strankama omogući da se o tome izjasne, odlučiti da se ponovno ne saslušavaju svjedoci i vještaci i da se ne obavlja novi uviđaj, već da se pročitaju zapisnici o izvođenju tih dokaza.

Ako tuženik ne podnese odgovor na tužbu u određenom roku, ako je udovoljeno uvjetima iz članka 331.b stavka 1. točaka 1., 3. i 4. ovoga Zakona i ako iz činjenica navedenih u tužbi ne proizlazi osnovanost tužbenoga zahtjeva, sud će donijeti presudu kojom se tužbeni zahtjev odbija.

Ako je tuženik u odgovoru na tužbu priznao odlučne činjenice, neovisno o tome što je osporio tužbeni zahtjev, sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća može bez zakazivanja ročišta donijeti presudu (članak 325. i 329.), ako ne postoje druge smetnje za njeno donošenje.

Pravo na žalbu Članak 348.

Protiv presude donesene u prvom stupnju stranke mogu podnijeti žalbu u roku od petnaest dana od dana dostave prijepisa presude, ako u ovom Zakonu nije određen drugi rok. U mjeničnim i čekovnim sporovima taj je rok osam dana.

Pravovremeno podnesena žalba sprečava da presuda postane pravomoćna u dijelu koji se pobija žalbom.

O žalbi protiv presude odlučuje drugostupanjski sud.

Rokovi za žalbu iz stavka 1. ovoga članka ne teku od 1. do 15. kolovoza.

Članak 354.

Bitna povreda odredaba parničnog postupka postoji ako sud u tijeku postupka nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog Zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

Bitna povreda odredaba parničnog postupka uvijek postoji:

- 1) ako je u donošenju presude sudjelovao sudac koji se po zakonu mora izuzeti (članak 71. stavak 1. točka 1. do 6.), odnosno koji je rješenjem suda bio izuzet, ili ako je u donošenju presude sudjelovala osoba koja nema svojstvo suca,
- 2) ako je odlučeno o zahtjevu u sporu koji ne ide u sudsku nadležnost (članak 16.),
- 3) ako je sud u povodu prigovora stranaka pogrešno odlučio da je stvarno ili mjesno nadležan,
- 4) ako je protivno odredbama ovoga Zakona sud utemeljio svoju odluku na nedopuštenim raspolaganjima stranaka (članak 3. stavak 3.),
- 5) ako je protivno odredbama ovoga Zakona donio presudu na temelju priznanja, presudu na temelju odricanja, presudu zbog ogluhe, presudu zbog izostanka ili presudu bez održavanja rasprave,
- 6) ako kojoj stranci nezakonitim postupanjem, a osobito propuštanjem dostave, nije dana mogućnost da raspravlja pred sudom,
- 7) ako je protivno odredbama ovoga Zakona sud odbio zahtjev stranke da se u postupku služi svojim jezikom i pismom i da prati tijek postupka na svom jeziku, a stranka se zbog toga žali,
- 8) ako je u postupku kao tužitelj ili tuženik sudjelovala osoba koja ne može biti stranka u postupku, ili ako stranku koja je pravna osoba nije zastupala ovlaštena osoba, ili ako parnično nesposobnu stranku nije zastupao zakonski zastupnik, ili ako zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik stranke nije imao potrebno ovlaštenje za vođenje parnice ili za pojedine radnje u

postupku, ako vođenje parnice, odnosno obavljanje pojedinih radnji u postupku nije bilo naknadno odobreno,

9) ako je odlučeno o zahtjevu o kojemu već teče parnica, ili o kojemu je već prije pravomoćno presuđeno, ili o kojemu je već zaključena sudska nagodba ili nagodba koja po posebnim propisima ima svojstvo sudske nagodbe,

10) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnoj raspravi,

11) ako presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, a osobito ako je izreka presude nerazumljiva, ako proturječi sama sebi ili razlozima presude, ili ako presuda nema razloga o odlučnim činjenicama, ili ako o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika,

12) ako je presudom prekoračen tužbeni zahtjev,

13) ako je odlučeno u povodu nepravodobno podnesene tužbe, a zbog toga je tužbu trebalo odbaciti (članak 282. stavak 1.),

14) ako prije podnošenja tužbe nije proveden zakonom predviđeni postupak mirnog ili drukčijeg ostvarivanja prava, a zbog toga je tužbu trebalo odbaciti.

Zato što stranku koja je pravna osoba nije zastupala ovlaštena osoba, ili zato što parnično nesposobnu stranku nije zastupao zakonski zastupnik, ili zato što zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik stranke nije imao potrebno ovlaštenje za vođenje parnice ili za pojedine radnje u postupku – žalbu može izjaviti samo stranka koje se ti nedostaci tiču.

Članak 363.

Sud će održati sjednicu vijeća i odlučiti o žalbi i ako u slučaju iz članka 362. stavka 2. ovoga Zakona izostanu jedna ili obje stranke.

Sjednica vijeća na kojoj prisustvuje barem jedna od stranaka počinje izvještajem suca izvjestitelja, koji izlaže stanje stvari ne dajući svoje mišljenje o osnovanosti žalbe.

Nakon toga pročitat će se presuda ili dio presude na koji se odnosi žalba, a prema potrebi i zapisnik o glavnoj raspravi pred prvostupanjским sudom. Zatim, će žalitelj obrazložiti svoju žalbu, a protivna stranka odgovor na žalbu.

Granice ispitivanja prvostupajnske presude

Članak 365.

Drugostupajnski sud ispituje prvostupajnsku presudu u onom dijelu u kojemu se pobija žalbom, a ako se iz žalbe ne vidi u kojem se dijelu presuda pobija, drugostupajnski sud uzet će da se presuda pobija u dijelu u kojemu stranka nije uspjela u sporu.

Drugostupajnski sud ispituje prvostupajnsku presudu u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ovoga Zakona i na pravilnu primjenu materijalnog prava, osim u odnosu na primjenu materijalnog prava u odluci o troškovima postupka.

Članak 373.c

Na raspravu se pozivaju stranke, odnosno njihovi zakonski zastupnici ili opunomoćenici, a i oni svjedoci i vještaci za koje sud odluči da se saslušaju.

Ako s rasprave izostane jedna stranka ili obje stranke, sud će raspravljati o žalbi i donijeti odluku uzimajući u obzir osobito ono što je izneseno u žalbi i u odgovoru na žalbu.

Rasprava pred drugostupanjskim sudom počinje izvještajem suca pojedinca ili suca izvjestitelja, koji izlaže stanje stvari ne dajući svoje mišljenje o osnovanosti žalbe.

Nakon toga pročitat će se presuda ili dio presude na koji se odnosi žalba, a prema potrebi i zapisnik o glavnoj raspravi pred prvostupanjskim sudom. Zatim će žalitelj obrazložiti svoju žalbu, a protivna stranka odgovor na žalbu.

Članak 381.

U postupku po žalbi protiv rješenja na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe koje važe za žalbu protiv presude. Odredbe o odgovoru na žalbu primjenjivat će se samo na žalbe izjavljene protiv rješenja kojima je postupak pred prvostupanjskim sudom okončan.

Članak 382.

Stranke mogu podnijeti reviziju protiv presude donesene u drugom stupnju ako je Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustio podnošenje revizije.

Revizija iz stavka 1. ovoga članka podnosi se u roku od 30 dana od dostave odluke revizijskog suda o dopuštenosti revizije.

Članak 382.a

Iznimno, stranke mogu podnijeti reviziju protiv presude donesene u drugom stupnju, bez dopuštenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u sporu:

- o postojanju ugovora o radu, odnosno prestanku radnog odnosa ili radi utvrđenja postojanja radnog odnosa,
- o utvrđivanju majčinstva ili očinstva,
- u povodu tužbi za zaštitu od diskriminacije,
- u povodu tužbi radi objave ispravka informacije.

Revizija iz stavka 1. ovoga članka podnosi se u roku od 30 dana od dostave presude donesene u drugom stupnju.

Članak 384.

Revizija ne zadržava ovrhu presude protiv koje je izjavljena.

Članak 385.

Prijedlog za dopuštenje revizije može se podnijeti zbog pravnog pitanja koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava kroz sudsku praksu.

Prijedlog za dopuštenje revizije može se podnijeti protiv drugostupanjske presude kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda zbog postupovnog pravnog pitanja koje se odnosi na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 6., 7., 8., 10., 11. i 12. ovoga Zakona samo ako je podnositelj zbog tih povreda žalbom pobijao prvostupanjsku presudu, ili ako su te povrede učinjene tek u drugostupanjskom postupku.

Prijedlog za dopuštenje revizije ne može se podnijeti zbog postupovnog pravnog pitanja koje se odnosi na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona i ako je odlučeno o zahtjevu o kojemu već teče parnica.

U prijedlogu za dopuštenje revizije stranke mogu iznijeti nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako se oni odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka i ako je zbog tih povreda postavljeno postupovno pravno pitanje koje je važno za odluku u sporu.

Prijedlog za dopuštenje revizije može se podnijeti protiv drugostupanjske presude kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda zbog materijalnopravnog pitanja koje se odnosi na pogrešnu primjenu materijalnog prava na koju drugostupanjski sud ne pazi po službenoj dužnosti, samo ako je podnositelj zbog tog razloga žalbom pobijao prvostupanjsku presudu.

Članak 385.a

Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustit će reviziju ako se može očekivati odluka o nekom pravnom pitanju koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava kroz sudsku praksu, a osobito:

- ako je riječ o pravnom pitanju o kojem odluka suda drugog stupnja odstupa od prakse revizijskog suda, ili
- ako je riječ o pravnom pitanju o kojem nema prakse revizijskog suda, pogotovo ako sudska praksa viših sudova nije jedinstvena, ili
- ako je riječ o pravnom pitanju o kojem sudska praksa revizijskog suda nije jedinstvena, ili
- ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje i presuda se drugostupanjskoga suda temelji na tom shvaćanju, ali bi – osobito uvažavajući razloge iznesene tijekom prethodnoga prvostupanjskoga i žalbenoga postupka, zbog promjene u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima te odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske, Europskoga suda za ljudska prava ili Suda Europske unije – trebalo preispitati sudsku praksu.

Revizija iz članka 382. ovoga Zakona može se podnijeti samo zbog materijalnopravnog ili postupovnog pravnog pitanja zbog kojeg je dopuštena.

Članak 386.

Revizija iz članka 382.a ovoga Zakona može se podnijeti zbog:

- bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. ovoga Zakona, osim ako se povreda odnosi na stvarnu i mjesnu nadležnost ili ako je odlučeno o zahtjevu o kojemu već teče parnica,
- bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. ovoga Zakona učinjene pred sudom drugog stupnja,
- pogrešne primjene materijalnog prava.

Revizija se može podnijeti protiv drugostupanjske presude kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 6., 7., 8., 10., 11. i 12. ovoga Zakona samo ako je podnositelj zbog tih povreda žalbom pobijao prvostupanjsku presudu, ili ako su te povrede učinjene tek u drugostupanjskom postupku.

Revizija se može podnijeti protiv drugostupanjske presude kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda zbog pogrešne primjene materijalnog prava na koju drugostupanjski sud ne pazi po službenoj dužnosti, samo ako je podnositelj zbog tog razloga žalbom pobijao prvostupanjsku presudu.

Članak 387.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje o dopuštenosti revizije na temelju prijedloga za dopuštenje revizije.

Prijedlog iz stavka 1. ovoga članka podnosi se prvostupanjskom sudu u roku od 30 dana od dostave drugostupanjske presude.

U prijedlogu stranka mora određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg predlaže da joj se dopusti podnošenje revizije te određeno izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno u smislu odredaba članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona. Ako se prijedlog za dopuštenje revizije podnosi zbog različite prakse viših sudova, stranka je uz prijedlog dužna dostaviti odluke sudova na koje se poziva ili ih određeno naznačiti.

O prijedlogu za dopuštenje revizije odlučuje Vijeće od tri suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbacuje dovoljno je da se revizijski sud određeno pozove na nedostatak pretpostavki za podnošenje revizije.

U rješenju kojim se dopušta revizija revizijski sud navodi u kojem dijelu i u odnosu na koje određeno pravno pitanje dopušta podnošenje revizije.

Pravni lijek protiv rješenja povodom prijedloga za dopuštenje revizije nije dopušten.

Članak 388.

Prijedlog za dopuštenje revizije podnosi se sudu koji je izrekao prvostupanjsku presudu u dovoljnom broju primjeraka za sudove, protivnu stranku i umješaća.

Prvostupanjski sud kojem je podnesen prijedlog za dopuštenje revizije ispitat će samo je li pravodoban i ako utvrdi da nije, rješenjem će ga odbaciti.

Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na reviziju.

Članak 389.

Primjerak prijedloga za dopuštenje revizije sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostavit će protivnoj stranci i umješaću, koji mogu u roku od 30 dana od dostave prijedloga podnijeti tome sudu odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije.

Nepravodobno podnesen odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije neće se odbaciti, već će se dostaviti revizijskom sudu, koji će ga uzeti u obzir ako je to još moguće.

Nakon primitka odgovora na prijedlog za dopuštenje revizije, odnosno nakon isteka roka za odgovor na prijedlog sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostavit će prijedlog za dopuštenje revizije i odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije, ako je podnesen, revizijskom sudu zajedno sa spisom.

Sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostavit će prijedlog za dopuštenje revizije i odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije, ako je podnesen, i drugostupanjskom sudu koji će svoje izvješće o mogućim povredama postupka pred tim sudom dostaviti revizijskom sudu.

Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na reviziju.

Članak 390.

O reviziji bez rasprave odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Članak 391.

U povodu revizije iz članka 382. ovoga Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem je revizija dopuštena i samo zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena.

U povodu revizije iz članka 382.a ovoga Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

U reviziji stranka treba određeno navesti i obrazložiti razloge zbog kojih je podnosi, uz određeno pozivanje na propise i druge izvore prava. Razlozi koji nisu tako obrazloženi neće se uzeti u obzir.

Članak 392.

Vijeće revizijskog suda odbacit će nepotpun i nedopušten prijedlog za dopuštenje revizije, a i nepravodoban ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nepravodoban ako nije podnesen u roku koji je određen za njegovo podnošenje.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nepotpun ako se iz njega ne može utvrditi koja se presuda pobija ili ako nije potpisan.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nedopušten ako ga je podnijela osoba koja nije ovlaštena na podnošenje revizije ili osoba koja se odrekla prava na podnošenje revizije ili ako osoba koja je podnijela prijedlog nema pravni interes za podnošenje revizije.

Odredbe stavaka 1. do 4. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na reviziju.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nedopušten i ako ne sadrži pretpostavke iz članka 387. stavka 3. ovoga Zakona.

Revizija iz članka 382. ovoga Zakona je nedopuštena i ako prethodno nije doneseno rješenje kojim je dopuštena ili ako revizija nije podnesena zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena.

Revizija iz članka 382.a ovoga Zakona je nedopuštena i ako je podnesena zbog razloga zbog kojih se ne može podnijeti.

Članak 392.a

Kada podnositelj prijedloga odustane od prijedloga za dopuštenje revizije, to će sudac pojedinac revizijskog suda utvrditi rješenjem, ako to propusti učiniti prvostupanjski sud, ili kada je izjava o odustanku od prijedloga za dopuštenje revizije dostavljena revizijskom sudu.

Odredba stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuje se i na reviziju.

Članak 393.

Revizijski sud će presudom odbiti reviziju iz članka 382. ovoga Zakona kao neosnovanu ako utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih je podnesena i na koje se odnosi pravno pitanje zbog kojeg je dopuštena ili da oni ne utječu na donošenje drukčije odluke.

Revizijski sud će presudom odbiti reviziju iz članka 382.a ovoga Zakona kao neosnovanu ako utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih je podnesena ili da oni ne utječu na donošenje drukčije odluke.

Članak 394.

Ako u povodu revizije iz članka 382. ovoga Zakona utvrdi da je u postupku pred prvostupanjskim ili drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka na koju se odnosi postupovnopravno pitanje zbog kojega je dopuštena, revizijski sud

će, ovisno o vrsti te bitne povrede, odgovarajućom primjenom odredaba članka 369. ovoga Zakona, rješenjem:

- ukinuti u cijelosti ili djelomično odluku drugostupanjskog i prvostupanjskog suda ili samo odluku drugostupanjskog suda i predmet vratiti na ponovno suđenje istom ili drugom vijeću ili sucu pojedincu prvostupanjskog ili drugostupanjskog suda,
- ukinuti rješenjem donesene odluke i odbaciti tužbu,
- ukinuti odluku drugostupanjskog suda, odnosno i odluku prvostupanjskog suda u dijelu u kojem je tužbeni zahtjev prekoračen tako da je dosuđeno više od onog što je traženo, a ako je tužbeni zahtjev prekoračen tako da je odlučeno o nečem drugom, a ne o onome što je traženo, ukinut će samo odluku drugostupanjskog suda ili i odluku prvostupanjskog suda i predmet vratiti drugostupanjskom, odnosno prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

Ako revizijski sud utvrdi da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka zbog koje se revizija iz članka 382.a ovoga Zakona može podnijeti, revizijski će sud, ovisno o vrsti te bitne povrede, odlučiti primjenjujući na odgovarajući način odredbe stavka 1. ovoga članka.

Članak 394.a

Sud kome je predmet vraćen na ponovno suđenje vezan je u tom predmetu pravnim shvaćanjem na kojemu se temelji rješenje revizijskoga suda kojim je ukinuta pobijana drugostupanjska, odnosno kojim su ukinute drugostupanjska i prvostupanjska presuda.

Članak 395.

Ako u povodu revizije iz članka 382. ovoga Zakona revizijski sud utvrdi da je pogrešno primijenjeno materijalno pravo na koje se odnosi materijalnopravno pitanje zbog kojega je dopuštena, presudom će prihvatiti reviziju i preinačiti pobijanu presudu.

Ako u povodu revizije iz članka 382. ovoga Zakona revizijski sud ustanovi da je zbog pogrešne primjene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno ili ako zbog toga drugostupanjski sud nije ocijenio žalbene navode koji su od odlučnog značaja za pravilnu primjenu materijalnog prava i da zbog toga nema uvjeta za preinaku pobijane presude, rješenjem će prihvatiti reviziju, ukinuti u cijelosti ili djelomično presudu prvostupanjskog i drugostupanjskog suda ili samo presudu drugostupanjskog suda i predmet vratiti na ponovno suđenje istom ili drugom sucu pojedincu, odnosno vijeću prvostupanjskog ili drugostupanjskog suda.

Ako u povodu revizije iz članka 382.a ovoga Zakona revizijski sud utvrdi da je materijalno pravo pogrešno primijenjeno, revizijski će sud, ovisno o tome ima li uvjeta za preinaku pobijane presude, odlučiti primjenjujući na odgovarajući način odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 396.

Kada revizijski sud odlučuje o prijedlogu za dopuštenje revizije ili o reviziji, može se pozvati i na razloge neke svoje prethodne odluke.

Članak 398.

Odluka revizijskog suda izravno se dostavlja prvostupanjskom sudu.

Primjerak odluke revizijskog suda revizijski sud dostavlja i drugostupanjskom sudu.

Članak 399.

Ako odredbama članka 382. do 398. ovoga Zakona nije što drugo određeno, u postupku u povodu revizije na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovoga Zakona o žalbi protiv presude iz članka 349. stavka 2. i 3., članka 350., 351., 352., 354. i 356., članka 360. stavaka 2. do 5., članka 361., 371. i članka 374. do 377.a ovoga Zakona.

Revizija propisana posebnim zakonom smatra se revizijom iz članka 382. ovoga Zakona.

Članak 400.

Stranke mogu podnijeti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak o predmetu spora pravomoćno završen.

Revizija protiv odluke suda drugog stupnja kojom je pravomoćno odlučeno o troškovima postupka je dopuštena ako su ispunjene pretpostavke iz članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona.

U postupku u povodu revizije protiv rješenja na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji protiv presude, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 428.a

Kad Europski sud za ljudska prava utvrdi povredu kojeg ljudskog prava ili temeljne slobode zajamčene Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i dodatnih Protokola uz tu Konvenciju koje je Republika Hrvatska ratificirala, stranka može, u roku od trideset dana od konačnosti presude Europskog suda za ljudska prava, podnijeti zahtjev sudu u Republici Hrvatskoj koji je sudio u prvom stupnju u postupku u kojemu je donesena odluka kojom je povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda, za izmjenu odluke kojom je to pravo ili temeljna sloboda povrijeđeno.

Postupak iz stavka 1. ovoga članka provodi se uz odgovarajuću primjenu odredaba o ponavljanju postupka.

U ponovljenom postupku sudovi su dužni poštivati pravna stajališta izražena u konačnoj presudi Europskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda temeljnog ljudskog prava ili slobode.

6. Odnos između prijedloga za ponavljanje postupka i drugih izvanrednih pravnih lijekova

Članak 429.

Ako u roku za izjavljivanje revizije stranka podnese prijedlog za ponavljanje postupka samo iz razloga iz kojih se može izjaviti i revizija, smatrat će se da je stranka izjavila reviziju.

Ako stranka izjavi reviziju iz razloga iz članka 354. stavka 2. točke 9. ovog Zakona i istodobno ili nakon toga podnese prijedlog za ponavljanje postupka iz bilo kojeg razloga iz članka 421. ovog Zakona, sud će prekinuti postupak u povodu prijedloga za ponavljanje postupka do završetka postupka po reviziji.

Ako stranka izjavi reviziju iz bilo kojeg razloga osim iz razloga iz članka 354. stavka 2. točke 9. ovog Zakona, i istodobno ili nakon toga podnese prijedlog za ponavljanje postupka iz razloga iz članka 421. t. 4. do 6. ovog Zakona koji su potkrijepljeni pravomoćnom presudom donesenom u kaznenom postupku, sud će prekinuti postupak po reviziji do završetka postupka u povodu prijedloga za ponavljanje postupka.

U svima ostalim slučajevima u kojima stranka izjavi reviziju i istodobno ili nakon toga podnese prijedlog za ponavljanje postupka sud će odlučiti koji će postupak nastaviti, a koji prekinuti, uzimajući u obzir sve okolnosti, a osobito razloge zbog kojih su oba pravna lijeka podnesena i dokaze koje su stranke predložile.

Članak 430.

Odredbe članka 429. st. 1. i 3. ovog Zakona primijenit će se i kad je stranka najprije podnijela prijedlog za ponavljanje postupka, a nakon toga izjavila reviziju.

U svima ostalim slučajevima u kojima stranka podnese prijedlog za ponavljanje postupka i nakon toga izjavi reviziju sud će, u pravilu, prekinuti postupak po reviziji do završetka postupka u povodu prijedloga za ponavljanje postupka, osim ako ustanovi da postoje ozbiljni razlozi da postupi drugačije.

Članak 431.

Rješenje iz članka 429. ovog Zakona donosi sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda ako prijedlog za ponavljanje postupka stigne prvostupanjskom sudu prije nego što je predmet u povodu revizije upućen revizijskom sudu. Ako prijedlog za ponavljanje postupka stigne pošto je predmet u povodu revizije upućen revizijskom sudu, rješenje iz članka 429. ovog Zakona donosi revizijski sud.

Rješenje iz članka 430. ovog Zakona donosi sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda, osim ako je predmet, u vrijeme kad revizija stigne prvostupanjskom sudu, u povodu prijedloga za ponavljanje postupka upućen višem sudu radi donošenja odluke (članak 428. stavak 1.), u kojem slučaju rješenje donosi viši sud.

Protiv rješenja suda iz st. 1. i 2. ovog članka nije dopuštena žalba.

Članak 443.

Rok za udovoljenje dužnostima koje su naložene strankama sud će odrediti prema okolnostima pojedinog slučaja.

U postupku u parnicama zbog smetanja posjeda rok za odgovor na tužbu je 15 dana

Iz važnih razloga sud može odlučiti da žalba ne zadržava ovrhu rješenja.

Protiv rješenja donesenih u parnicama zbog smetanja posjeda dopuštena je samo revizija iz članka 382. ovoga Zakona ako su ispunjeni uvjeti iz članka 400. ovoga Zakona.

Članak 450.

Platni nalog tuženik može pobijati samo prigovorom. Ako se platni nalog pobija jedino u pogledu odluke o troškovima, ta se odluka može pobijati samo žalbom protiv rješenja.

U dijelu u kojemu nije napadnut prigovorom platni nalog postaje pravomoćan.

Članak 451.

Nepravodobne, nepotpune ili nedopuštene prigovore odbacit će sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća, bez održavanja ročišta. Prigovor je nepotpun ako se iz prigovora ne može utvrditi koji se platni nalog pobija, ako nije potpisan ili ako u njemu nisu navedeni razlozi pobijanja.

Ako su potpuni i dopušteni prigovori podneseni pravodobno, sud će zakazati pripremno ročište.

U odluci o glavnoj stvari sud će odlučiti da li se platni nalog u cijelosti ili djelomično održava na snazi ili se ukida.

Članak 461.

Postupak u sporovima male vrijednosti provodi se pred nižim sudovima prvog stupnja ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Članak 461.a

U postupku u sporovima male vrijednosti tužba se uvijek dostavlja tuženiku na odgovor.

U postupku u sporovima male vrijednosti stranke su dužne najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica.

U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga tužitelj je dužan najkasnije u podnesku predanom sudu u roku od 15 dana od primitka rješenja kojim je ukinut platni nalog, iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica.

U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga tuženik je dužan najkasnije u roku od 15 dana od primitka tužiteljevog podneska iz stavka 3. ovoga članka iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica.

Sud će upozoriti stranke na sadržaj odredbi stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka u pozivu za podnošenje pisanog odgovora na tužbu iz članka 284. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno u rješenju kojim je ukinut platni nalog.

Stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu ili u podnescima iz stavaka 3. i 4. ovoga članka.

Nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele, odnosno predložile na pripremnom ročištu protivno stavku 6. ovoga članka sud neće uzeti u obzir.

U postupku u sporovima male vrijednosti sud će na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu, osim ako zbog okolnosti slučaja iz stavka 6. ovoga članka to nije moguće.

Članak 461.b

U postupku u sporovima male vrijednosti sud se može, po službenoj dužnosti ili u povodu prijedloga stranke, oglasiti stvarno i mjesno nenadležnim najkasnije do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari.

Odredba članka 34.b točka 5. ovoga Zakona primjenjuje se i u slučaju iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 463.

U postupku u sporovima male vrijednosti zapisnik o ročištu, osim podataka iz članka 124. stavka 1. ovog zakona sadrži:

- 1) izjave stranaka od bitnog značenja, a osobito one kojima se, u cijelosti ili djelomično, priznaje tužbeni zahtjev, ili se odriče od tužbenog zahtjeva ili od žalbe, ili se preinačava ili povlači tužba;
- 2) bitni sadržaj izvedenih dokaza;
- 3) odluke protiv kojih je dopuštena žalba i koje su objavljene na ročištu;
- 4) jesu li stranke bile prisutne objavi presude i, ako su bile prisutne, da su poučene uz koje uvjete mogu podnijeti žalbu.

Članak 464.

Ako tužitelj preinači tužbeni zahtjev tako da vrijednost predmeta spora prelazi svotu od 10.000,00 kuna, postupak će se dovršiti prema odredbama ovog Zakona o redovnom postupku.

Ako tužitelj do zaključenja glavne rasprave koja se vodi prema odredbama ovog Zakona o redovnom postupku smanji tužbeni zahtjev tako da više ne prelazi svotu od 10.000,00 kuna, daljnji postupak provest će se prema odredbama ovog Zakona o postupku u sporovima male vrijednosti.

Članak 465.

Ako tužitelj ne dođe na pripremno ročište, a uredno je pozvan, smatrat će se da je povukao tužbu, osim ako se tuženik na tom ročištu ne upusti u raspravljanje.

Sud će u pozivu za pripremno ročište, među ostalim, upozoriti stranke da će se smatrati da je tužitelj povukao tužbu ako ne dođe na pripremno ročište, da na pripremnom ročištu ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze, osim u slučaju iz članka 461.a stavka 6. ovoga Zakona, da će na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu, osim ako zbog okolnosti slučaja iz članka 461.a stavka 6. ovoga Zakona to ne bude moguće, te da se odluka može pobijati samo zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. ovoga Zakona, osim zbog povrede iz članka 354. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona.

Članak 467.

Presuda ili rješenje kojim se završava spor u postupku u sporovima male vrijednosti može se pobijati samo zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. ovoga Zakona, osim zbog povrede iz članka 354. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona.

U postupku u povodu žalbe u sporovima male vrijednosti ne primjenjuju se odredbe članka 370. ovoga Zakona.

O žalbi protiv presude u sporovima male vrijednosti odlučuje sudac pojedinac drugostupanjskog suda.

Pripremanje glavne rasprave

Članak 495.

U hitnim slučajevima ročište se može zakazati telefonom, brzojavom, elektroničkim putem u skladu s posebnim zakonom ili na drugi odgovarajući način. O tome će se sastaviti službena bilješka, ako o zakazivanju ročišta, s obzirom na to kako je obavljeno, nema drugog pisanog dokaza.

U pozivu za pripremno ročište stranka će se poučiti i da će na tom ročištu, ako se na njemu glavna rasprava ne zaključi, biti određeno novo ročište, o kojemu, kao i o drugim ročištima koja će biti određena na prethodno održanim ročištima, neće biti posebno obaviještena, već da će podatke o tom ročištu i o drugim naknadno određenim ročištima moći saznati na mrežnoj stranici e-predmet. Smatrat će se da je stranka obaviještena o novom, odnosno novim ročištima istekom osmoga dana od dana kada je datum novog ročišta objavljen na mrežnoj stranici e-predmet.

Odluke iz članaka 212. i 215. te članka 215.b stavka 2. ovoga Zakona sudski savjetnici su ovlašteni donijeti tijekom cijelog postupka.

Članak 502.b

Podnositelj tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona može, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, zatražiti:

1. da se utvrdi da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi,

2. da se zabrani poduzimanje radnji kojima se povređuju ili ugrožavaju interesi ili prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi, uključujući i korištenje određenih ugovornih odredaba ili poslovne prakse,

3. da se tuženiku naloži poduzimanje radnji radi otklanjanja nastupjelih ili mogućih općih štetnih posljedica nedopuštenih postupanja tuženika, uključujući i uspostavu prijašnjeg stanja ili stanja koje će po mogućnosti najviše odgovarati tom stanju ili stanju u kojemu moguća povreda zaštićenih kolektivnih interesa ili prava ne bi mogla nastupiti,

4. da se presuda kojom će biti prihvaćen koji od zahtjeva iz prethodnih točaka ovoga stavka objavi na trošak tuženika u medijima.

Postupanja tuženika iz točke 1. stavka 1. ovoga članka kojima mogu biti povrijeđeni ili ugroženi interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi mogu biti i donošenje određenih pravila o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti tuženika ili odgovarajuća njegova praksa, izgradnja određenih objekata, propuštanje ugradnje propisanih zaštitnih ili drugih uređaja, imisije itd.

Članak 502.k

Ako je na sudu podnesen veći broj tužbi u sličnim sporovima ili se njihovo pokretanje očekuje u kraćem razdoblju, a rješenje kojih ovisi o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava, sud će, nakon održavanja pripremnog ročišta i sjednice sudskog odjela, dostaviti prijedlog za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava sa spisom predmeta Vrhovnom sudu Republike Hrvatske radi zauzimanja pravnog shvaćanja o tom pitanju. Taj prijedlog će se odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Od objave prijedloga iz stavka 1. ovoga članka do objave okončanja oglednog postupka stranke u oglednom postupku ne mogu slobodno raspolagati zahtjevom u odnosu na koji je podnesen prijedlog za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava.

Od objave prijedloga iz stavka 1. ovoga članka do objave okončanja oglednog postupka zastaje zastarijevanje prava na podnošenje zahtjeva u odnosu na koji je podnesen prijedlog za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava, u pravnim stvarima u kojima odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja.

Članak 502.l

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske će nakon primitka prijedloga za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava bez odgode zatražiti od predsjednika svih prvostupanijskih sudova da ga obavijeste o tome jesu li i u kojem broju pred njihovim sudovima pokrenuti takvi sporovi.

Predsjednici prvostupanijskih sudova dužni su podatke iz stavka 1. ovoga članka dostaviti predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske u roku od 15 dana.

Članak 502.lj

U prijedlogu prvostupanijski sud mora određeno naznačiti pravno pitanje o kojemu predlaže zauzimanje pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske te određeno izložiti

razloge zbog kojih smatra da je ono važno u smislu odredbe članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona.

O dopuštenosti prijedloga za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava odlučuje vijeće od pet sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske rješenjem u roku od 30 dana od isteka roka iz članka 502.1 stavka 2. ovoga Zakona.

U odluci kojom se prijedlog odbija dovoljno je da se Vrhovni sud Republike Hrvatske pozove na nedostatak pretpostavki za podnošenje prijedloga. Rješenje o odbijanju prijedloga će odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Prvostupanjski sud će nakon objave tog rješenja nastaviti postupak po odredbama koje se na njega inače primjenjuju.

U odluci kojom se dopušta prijedlog Vrhovni sud Republike Hrvatske navodi u kojem dijelu i u odnosu na koje određeno pravno pitanje dopušta zauzimanje pravnog shvaćanja. Rješenje kojim dopušta prijedlog će odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Protiv rješenja povodom prijedloga pravni lijek nije dopušten.

Članak 502.m

O pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava odlučuje vijeće od pet sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske rješenjem u roku od 90 dana od dana objave rješenja kojim je dopušten prijedlog. Rješenje će se odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Posebne odredbe o dostavi prema Uredbi (EU) br. 1393/2007 Europskoga parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi sudskih i izvansudskih isprava u građanskim i trgovačkim predmetima u državama članicama (»dostava isprava«) i o ukidanju Uredbe vijeća (EZ) Vijeća br. 1348/2000 (u daljnjem tekstu: Uredba br. 1393/2007.)

Članak 507.a

U smislu ovoga odjeljka:

1. izraz »otpremno mjesto« znači službene osobe, tijela ili druge osobe koje su ovlaštene za otpremu sudskih ili izvansudskih pismena koje treba dostaviti u drugoj državi članici,
2. izraz »prijamno mjesto« znači službenu osobu, tijelo ili druge osobe koje su nadležne za preuzimanje sudskih ili izvansudskih pismena iz neke druge države članice (članak 2. Uredbe br. 1393/2007.).

Članak 507.b

Dostava pismena prema odredbi članka 13. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007. koju treba obaviti u Republici Hrvatskoj dopuštena je samo ako je adresat kojemu se treba obaviti državljanin države članice otpreme pismena.

Članak 507.c

Dostava pismena prema odredbi članka 14. Uredbe br. 1393/2007. dokazuje se povratnicom ili jednakovrijednom ispravom.

Ispravu koju prijamno mjesto u Republici Hrvatskoj treba dostaviti ili predati radi dostave u smislu odredbe članka 7. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007. može se dostaviti i preporučenom pošiljkom s povratnicom.

Članak 507.č

Za dostavu u inozemstvo kao hrvatska otpremna mjesta u smislu odredbe članka 2. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007. nadležni su:

1. za sudska pismena sud koji treba obaviti dostavu,
2. za izvansudske isprave općinski sud na čijem području ima prebivalište ili uobičajeno boravište, odnosno sjedište tijelo ili osoba koja traži dostavu u inozemstvo,
3. za pismena koja su potvrdili ili izdali javni bilježnici općinski sud na čijem području je njihovo sjedište.

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može za obavljanje poslova iz stavka 1. točke 2. i 3. ovoga članka ovlastiti samo jedan ili samo neki od općinskih sudova s područja jednog ili više županijskih sudova.

Za dostavu u Republici Hrvatskoj, hrvatsko prijamno mjesto u smislu odredbe članka 2. stavka 2. Uredbe br. 1393/2007. je općinski sud na čijem području se pismena trebaju dostaviti.

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može za obavljanje poslova iz stavka 3. ovoga članka ovlastiti samo jedan ili samo neki od općinskih sudova s područja jednog ili više županijskih sudova.

Središnje mjesto u Republici Hrvatskoj u smislu odredaba članka 3. Uredbe br. 1393/2007. je ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 507.č

U smislu odredbe članka 15. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007. i na zahtjev osobe koja je zainteresirana za ishod nekog sudskog postupka, dopuštena je dostava u Republici Hrvatskoj izravno putem nadležnog javnog bilježnika.

Javni bilježnik nije dužan obaviti dostavu ako mu nisu predujmljeni troškovi poduzimanja te radnje.

Kad javni bilježnik obavlja dostavu sukladno odredbi stavka 1. postupat će sukladno odredbama Zakona o javnom bilježništvu koje se odnose na priopćenje izjava.

Izvođenje dokaza prema Uredbi (EZ) br. 1206/2001 Vijeća od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u području izvođenja dokaza u građanskim i trgovačkim predmetima (u daljnjem tekstu: Uredba 1206/2001.)

Članak 507.d

Kad se izvođenje dokaza treba obaviti prema Uredbi br. 1206/2001, sud može:

1. zatražiti izvođenje dokaza neposredno od nadležnog suda u drugoj državi članici ili
2. u skladu s pretpostavkama iz članka 17. Uredbe br. 1206/2001 zatražiti neposredno izvođenje dokaza u drugoj državi članici.

Članak 507.e

Sudac pojedinac ili ovlašteni član vijeća hrvatskoga suda koji zahtijeva izvođenje dokaza može, u slučajevima na koje se primjenjuje Uredba br. 1206/2001. i u skladu s tom Uredbom, biti nazočan i sudjelovati u izvođenju dokaza putem zamoljenoga stranog suda. Stranke, njihovi zastupnici kao i vještaci mogu pri tome sudjelovati u opsegu u kojem bi u postupku pred hrvatskim sudom mogli sudjelovati u izvođenju dokaza.

Sudac pojedinac ili ovlašteni član vijeća hrvatskoga suda te vještaci koje je hrvatski sud na to ovlastio mogu neposredno izvoditi dokaze u inozemstvu prema odredbi članka 17. stavka 2. Uredbe br. 1206/2001.

Članak 507.f

Za izvođenje dokaza u Republici Hrvatskoj kao zamoljeni sud u smislu odredbe članka 2. stavka 1. Uredbe br. 1206/2001 nadležan je općinski sud na čijem se području procesna radnja treba provesti.

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može za obavljanje izvođenja dokaza u smislu odredbe stavka 1. ovoga članka ovlastiti samo jedan ili samo neke od općinskih sudova s područja jednog ili više županijskih sudova.

Članak 507.g

Zamolnice iz inozemstva za izvođenje dokaza kao i obavijesti prema Uredbi br. 1206/2001 moraju biti sastavljene na hrvatskom jeziku ili uz njih mora biti priložen prijevod na hrvatski jezik.

Članak 507.h

Središnje mjesto u Republici Hrvatskoj u smislu odredbe članka 3. Uredbe 1206/2001. je Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 507.k

Ako europski platni nalog treba dostaviti u Republici Hrvatskoj, dostava će se obaviti po odredbama ovog Zakona o dostavi po službenoj dužnosti.

Ako europski platni nalog treba dostaviti u nekoj drugoj državi članici Europske unije, dostava će se obaviti prema odredbama Uredbe br. 1393/2007. uz odgovarajuću primjenu odredaba članka 507.a do 507.č ovoga Zakona.

- PRILOZI**
- **Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću**
 - **Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije**

OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Izješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo pravosuđa i uprave
Svrha dokumenta	Izješćavanje o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku
Datum dokumenta	1. ožujka 2022.
Verzija dokumenta	Prva
Vrsta dokumenta	Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona
Naziv nacrtu zakona, drugog propisa ili akta	Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	/
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu	Ministarstvo pravosuđa i uprave
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrtu?	Vrhovni sud Republike Hrvatske, Županijski sud u Zagrebu, Općinski građanski sud u Zagrebu, Trgovački sud u Zagrebu, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Pravni fakultet u Osijeku, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i Hrvatska odvjetnička komora
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Da. Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku objavljen je na mrežnim stranicama portala e-Savjetovanje u razdoblju od 25. siječnja do 24. veljače 2022., odnosno na rok od 30 dana.
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Dostupno u dokumentu Analiza dostavljenih primjedbi
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI	Dostupno u dokumentu Analiza dostavljenih primjedbi
Primjedbe koje su prihvaćene	
Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za	

neprihvatanje	
Troškovi provedenog savjetovanja	Za predmetno savjetovanje nije bilo dodatnih troškova

Izvješće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku

Redni broj	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
1	Paola Horvat Sovilj	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU	U ZID ZPP potrebno je uključiti i čl. 249. na način da se precizira zaštita stečenih prava po osnovi radnog odnosa obzirom da trenutna nespretna formulacija dovodi radnike u nepovoljan položaj; ovo iz razloga što se u praksi pokazalo da radnik za potrebe odaziva sudu u svojstvu svjedoka, u pravilu ostvaruje pravo na neplaćeni slobodan dan (dopust) jer "ima pravo na naknadu izmakle zarade". Obzirom da je radnik u obvezi odaziva sudskom pozivu, i to pod prijetnjom sankcija iz čl. 248., apsolutno je nedopustivo da udovoljavanjem traženju suda ujedno snosi štetne posljedice s osnove radnog odnosa, a što je omogućeno institutom neplaćenog slobodnog dana za potrebe kojeg poslodavac radnika odjavljuje s HZMO i HZZO čime dolazi do prekida u trajanju staža i zdravstvenog osiguranja. Apsurd je još veći ako je radnik svjedok ujedno i žrtva k.d.	Nije prihvaćen	Upravo iz razloga da se obuhvate različiti modaliteti naknade Zakon o parničnom postupku koristi općenit pojam „prava na naknadu izmakle zarade“, što u odnosu na zaposlene svjedoke za posljedicu može imati pravo na naknadu koju odredi poslodavac.
2	Ured pučke pravobraniteljice	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU	Zakon o parničnom postupku predmet je osobitog interesa svih građana i pravne struke jer isti predstavlja procesnu garanciju jednakosti građana pred zakonom kao i stranaka pred sudom. Njime se uređuju pravila postupka na temelju kojih sud raspravlja i odlučuje u sporovima o osnovnim pravima i obvezama parničnih stranaka, o osobnim i obiteljskim odnosima, u radnim odnosima, trgovačkim, imovinskim i drugim građanskopravnim sporovima, ako zakonom nije za neke od tih sporova određeno da u njima sud rješava po pravilima kojega drugog postupka. O važnosti kvalitetnog uređenja parničnog postupka ukazuju brojne pritužbe koje nam upućuju građani nezadovoljni kvalitetom sudskih odluka, kao i na njihovom zakonitošću i pravičnosti. Budući da je pravna sigurnost presudna za povjerenje u pravosudni sustav, vrlo je važna svrha koja se želi ostvariti	Primljeno na znanje	Zakon o parničnom postupku sadrži odredbe kojima se uređuju pravila postupka na temelju kojih sud raspravlja i odlučuje u građanskopravnim sporovima. Kvalitetno uređenje pravila parničnog postupka od iznimne je važnosti za brzo, kvalitetno i učinkovito ostvarivanje prava na sudsku građanskopravnu zaštitu te jamči pravnu sigurnost. Upravo slijedom navedenoga, ove izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku za cilj imaju ubrzati postupke te ih učiniti transparentnijima, osigurati usklađenje s pravnom stečevinom Europske unije, pratiti ubrzane procese digitalizacije pravosuđa te doskočiti dugotrajnim posljedicama koje je uzrokovala pandemija koronavirusa. U odnosu na potonje, u svrhu ublažavanja ekonomskih i društvenih posljedica pandemije, na razini Europske unije uspostavljen je poseban

određenim zakonskim izmjenama, predvidljivost učinaka normi na pravne odnose i suđenje, kao i njihova preciznost, što omogućava stabilan pravni okvir. U tom smislu predlažemo da Ministarstvo pravosuđa i uprave uloži dodatne napore kako bi se stvorili svi preduvjeti za učinkovito pravosuđe i ostvarenje pravne sigurnosti svih stranaka pred sudom te stoga, u cilju ostvarenja ustavnih i zakonskih prava građana u građanskim postupcima pred sudovima, dostavljamo mišljenje i prijedloge na Nacrta prijedloga Zakona.

Ujedno, prije komentiranja samih odredbi članka Nacrta prijedloga Zakona, ukazujemo na pojedine prijedloge koje smatramo neophodnim dodatno obrazložiti.

Izlažući ocjenu stanja i osnovna pitanja koja treba urediti zakonom te posljedice njegovog donošenja, predlagatelj navodi kako se predloženim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku nastoji uspostaviti normativni, tehnološki i organizacijski okvir koji će doprinijeti smanjenju broja neriješenih predmeta i skraćivanju trajanja parničnih postupaka te usmjeranju na transparentno i učinkovito upravljanje pravosudnim sustavom. Iako ove ciljeve svakako pozdravljamo, koristimo prigodu ukazati kako je u postupku donošenja ovih zakonskih izmjena i dopuna, pa tako i u fazi savjetovanja sa zainteresiranom javnošću koju se poziva dati svoje prijedloge i mišljenja, potrebno pružiti detaljnija obrazložjenja predloženih odredbi, odnosno iznijeti podatke i analize na kojima se one temelje i na kojima predlagatelj zasniva svoje tvrdnje da su upravo predložene izmjene i dopune prikladne i dostatne za postizanje predviđenih učinaka. Nastavno na navedeno, u svezi odredbi kojima se predlaže propisati rokove za okončanje postupka na pojedinoj instanci suđenja navodi se kako je svrha povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana te da će propisivanje rokova u kojima se moraju okončati postupci rezultirati noticiem sudaca

instrument s pratećim financijskim sredstvima, nastavno na koji je izrađen i Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. koji obuhvaća reformu „Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana“ kojom je predviđena reforma parničnog postupka uz ostalo i kroz daljnju digitalizaciju pravosuđa, kao i kroz osnaživanje postojećih te uvođenje novih procesnih instituta u svrhu ubrzanja parničnog postupka (ročišta na daljinu, obvezno tonsko snimanje ročišta, rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja te postupak u sporovima male vrijednosti kao u pravilu pisani).

Osim u uvodnom dijelu Nacrta prijedloga zakona u kojem su prikazana osnovna pitanja koja se njime uređuju, uz svaku odredbu ponuđeno je obrazloženje, koje zajedno s predloženim odredbama čini cjelinu.

Napominjemo da u odnosu na podatke o sudskim postupcima, ističemo da Ministarstvo pravosuđa i uprave, kao najviše tijelo za obavljanje poslova pravosudne uprave, prikuplja statističke i druge podatke o radu sudova te se u statističkom pregledu, koje svake godine Ministarstvo objavljuje na svojim mrežnim stranicama, mogu među ostalim naći podaci o kretanju broja predmeta u sudovima (broj primljenih, riješenih i neriješenih predmeta s omjerom ažurnosti), podaci o načinu rješavanja predmeta i podaci o trajanju pojedinih vrsta sudskih postupaka u pojedinim vrstama predmeta.

Predlagatelj smatra da je postojeći okvir koji uređuje pitanje zlouporabe procesnih ovlasti zadovoljavajući te da problem nije u podnormiranju, nego u nedovoljnoj praktičnoj primjeni tih odredbi. Valja istaknuti da odredba članka 318. Zakona o parničnom postupku također uređuje pitanje održavanja reda na glavnoj raspravi pa je tako predviđeno da ako osoba koja sudjeluje u postupku u podnesku ili na ročištu vrijeđa sud ili druge sudionike u

koji upravljaju postupkom da svojim pravovremenim odlukama i postupanjem utječu i na ostale sudionike postupka. To se obrazlaže tvrdnjom da je ranijim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku zakonodavac već unio instruktivne rokove o postupanju u parnicama iz radnih odnosa te da je navedeno rješenje u njima znatno ubrzalo postupanje pa se smatra opravdanom implementacija istovrsne odredbe i za ostale parnične postupke.

Međutim, navedenoj tvrdnji nisu priloženi podatci na kojima se temelji te nije razvidno prema kojim kriterijima su određeni upravo predloženi rokovi, jedinstveno za sve postupke, neovisno o vrsti predmeta, njegovoj činjeničnoj i pravnoj složenosti, ponašanju stranaka te postupanju suda. Nisu razvidne niti pravne posljedice u slučaju ne postupanja po navedenim rokovima. Važno bi bilo pojasniti primjenu i odnos predloženih rokova u postupcima u kojima se Zakon o parničnom postupku podredno primjenjuje, primjerice u ovršnom, kao i jasno naznačiti na koji način na predložene rokove za okončanje utječe prekid postupka, za čijeg trajanja sud ne može poduzimati radnje u postupku.

U tom kontekstu podsjećamo kako Ustavni sud RH u svojim odlukama opetovano ističe da sloboda zakonodavca u izboru ili promjeni određenog zakonodavnog modela ne znači i ne oslobađa zakonodavca, odnosno predlagatelja zakona, od obveze da u prijedlozima zakona navede dostatna i relevantna obrazloženja, postojanje racionalnih i objektivno opravdanih razloga za odabrani model ili njegovu promjenu (npr. Odluka broj: U-I-3197/2017, U-I-3949/2017 od 16. listopada 2018.).

Transparentan i sveobuhvatan prikaz analiza i zaključaka koji opravdavaju odabir upravo predloženih zakonskih izmjena i dopuna, doprinosi povjerenju građana u njihovu učinkovitost odnosno u ostvarenje postavljenih legitimnih ciljeva, a to su smanjenje broja neriješenih predmeta, skraćivanje trajanja parničnih postupaka, odnosno kvalitetno i učinkovito ostvarivanje prava

postupku, ometa rad ili se ne pokorava naredbama suda za održavanje reda, odnosno ako to učini osoba koja prisustvuje ročištu, sud će je opomenuti ili kazniti novčanom kaznom od 500,00 do 10.000,00 kuna, a može je i udaljiti i kazniti tom novčanom kaznom.

U odnosu na prijedlog izmjene članka 91.a Zakona o parničnom postupku smatramo da se propisivanjem blažih kriterija za pristup reviziji u smislu ukidanja zahtjeva da reviziju može podnijeti odvjetnik odnosno osoba s položenim pravosudnim ispitom, ne bi utjecalo na olakšavanje pristupa sudu osobama slabijeg imovnog stanja, jer bi se podnošenjem prijedloga za dopuštenje revizije te same revizije od strane osoba koje nisu kvalificirane samo generirali dodatni postupci pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, a velika većina tih prijedloga bila bi odbačena i odbijena, jer revizija kao specifičan izvanredni pravni lijek zahtijeva visoku razinu pravnog znanja i stručnosti. Čini se kako je navedeni problem ponajprije potrebno sagledati kroz institut besplatne pravne pomoći, a ne kroz odredbe Zakona o parničnom postupku.

Odredbe koje uređuju platni nalog zadovoljavajuće su uređene te bi se pravna pitanja koja su se pojavila u praksi Suda EU trebalo urediti unutar odredbi Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17. i 131/20.) koji uređuje ovrhu na temelju vjerodostojne isprave, a na koju vrstu postupka se tek podredno primjenjuju odredbe ovoga Zakona o platnom nalogu. Osim toga smatrat će se da pravni interes tužitelja za podnošenje tužbe za izdavanje platnog naloga postoji ako je tuženik osoba u inozemstvu ili ako je tuženik prethodno osporio tražbinu sadržanu u vjerodostojnoj ispravi (članak 446. stavak 3. Zakona o parničnom postupku).

svih fizičkih i pravnih osoba na sudsku građanskopravnu zaštitu. U konačnici, takvim pristupom zakonskim izmjenama i dopunama osigurava se pravna sigurnost koja je neizostavan preduvjet za povjerenje građana u pravosuđe.

Prijedlog razmatranja mogućih dodatnih izmjena čl. 10. Zakona o parničnom postupku Premda je navedenom odredbom propisano da sud, stranke i drugi sudionici moraju nastojati da se postupak provede bez odugovlačenja, u razumnom roku i sa što manje troškova, kao i da je sud dužan onemogućiti svaku zlouporabu prava u postupku, sama odredba ne sadrži dovoljno učinkovit mehanizam koji bi sudu omogućio sankcioniranje zlouporabe procesnih ovlaštenja stranaka, umješaca i njihovih zastupnika, budući da su predviđene samo sankcije u obliku novčanih kazni i to isključivo za teže zlouporabe prava koja im pripadaju u postupku.

Slijedom toga, radi osiguravanja veće učinkovitosti sudova i dosljedne provedbe nulte tolerancije na očite zlouporabe procesnih prava, predlažemo da se u odredbi čl. 10 st. 2. iz zakonskog teksta briše riječ „teže“ zlouporabi prava, te umjesto toga navede „očito“ zlouporabi prava koja fizičkoj i pravnoj osobi pripadaju u postupku, kao i da se razmotri mogućnost da se počinitelju umjesto novčane kazne prvo izrekne opomena kako bi ga se odvratilo od daljnjih aktivnosti kojima se šikanira protivna strana i sud, a ako i nakon opomene nastavi sa zlouporabom prava, da se u tom slučaju propiše izricanje novčane kazne.

Smatramo da bi se takvom regulacijom preveniralo odugovlačenje postupka zbog zlouporabe prava, koje ne moraju biti samo teže, a ujedno se ne bi financijski opteretilo parnične stranke već bi takva sankcija nastupila samo u slučaju upornosti u zlouporabi njihovih procesnih ovlaštenja. Drugim riječima, predlažemo, s jedne strane, širi obuhvat zlouporaba procesnih ovlaštenja, ali istodobno i veći diianazon raspoloživih sankciia

kako bi se omogućio individualizirani pristup prilikom postupanja radi zlorabab procesnih ovlaštenja te ovisno o okolnostima svakog takvog slučaja, izrekle učinkovite i razmjerne sankcije.

Prijedlog razmatranja mogućih dodatnih izmjena čl. 91. a - PRISTUP PRAVOSUDU – REVIZIJA

Iako navedeno nije prijedlogom izmjena i dopuna, ovim putem također ukazujemo na moguće ograničenje pristupa pravosuđu građanima lošijeg imovnog stanja u kontekstu odredbe čl. 91.a važećeg Zakona o parničnom postupku, koja propisuje da su prijedlog za reviziju ovlašteni sastavljati isključivo odvjetnici ili osobe s položenim pravosudnim ispitom.

Imajući u vidu Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske U-I-4365/2008 i dr. od 26. ožujka 2013., u kojem se navodi da zakonsko određenje iz čl. 91.a ne predstavlja ograničenje prava na pristup sudu, pri čemu Ustavni sud, između ostalog, upućuje na besplatnu pravnu pomoć kao važnu komponentu pristupa pravosuđu, ističemo da duži niz godina pratimo funkcioniranje besplatne pravne pomoći, povodom čega ukazujemo na nedostatke ovog sustava u praksi. Naime, građani nam se pritužuju da uslijed lošeg materijalnog stanja nisu u mogućnosti angažirati odvjetnika u sudskim postupcima, dok je istovremeno sustav besplatne pravne pomoći nedovoljno učinkovit iz niza razloga kao što su nedostatnost finansijskih sredstava za ovlaštene pružatelje, neravnomjerna teritorijalna pokrivenost djelovanja pružatelja besplatne pravne pomoći, nedostatak odvjetnika na pojedinim područjima RH i dugotrajnost postupanja u žalbenim postupcima na rješenja kojima se odbija zahtjev za besplatnom pravnom pomoći.

Na navedene nedostatke u funkcioniranju sustava besplatne pravne pomoći redovito ukazujemo u godišnjim izvješćima Hrvatskom saboru - <https://www.ombudsman.hr/hr/izvjesca-puckog-pravobranitelja/>.

Stoga, ne dovodeći u pitanje odluku Ustavnog suda -

I-4365/2008 i dr., te cijeneći poteškoće na koje ukazuju građani kao i pružatelji besplatne pravne pomoći u funkcioniranju sustava besplatne pravne pomoći, smatramo da je u kontekstu navedenih saznanja potrebno razmotriti drugačiju regulaciju pristupa reviziji kako strukturno ograničenje iz čl. 91.a ne bi dovelo do nejednakosti građana u pristupu sudu zbog njihovog imovnog stanja. Pritom razumijemo potrebu rasterećenja Vrhovnog suda prilikom postupanja u revizijskim predmetima, čemu doprinosi postupanje po pravno utemeljenoj, kvalitetnoj argumentaciji dostavljenoj od strane odvjetnika, ali ujedno smatramo bitnim osigurati zakonske preduvjete kako bi ovu pravnu mogućnost imali i oni građani koji nisu u mogućnosti angažirati odvjetnika.

Prijedlog razmatranja mogućih dodatnih izmjena u svezi odredbi čl. 445.a do 456. ZPP-a o izdavanju platnih naloga: Predlagatelj navodi kako razlozi za predložene izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku proizlaze iz potrebe da se u okviru kontinuiranog unaprjeđenja sustava ostvarivanja građanskopravne zaštite uređuju pravila parničnog postupka u okviru nacionalnog propisa, kao i potrebe za osiguravanjem provedbe propisa Europske unije, pa u tom kontekstu koristimo prigodu ukazati da bi bilo korisno razmotriti i dodatne moguće izmjene odredbi o izdavanju platnog naloga (čl. 445.a do 456. ZPP-a), premda ovim izmjenama i dopunama nisu obuhvaćene.

Naime, iako ne postupamo u predmetima radi zaštite potrošača, kroz pritužbe građana koji nam se obraćaju pratimo i ovo pravno područje, slijedom čega ukazujemo na svrsishodnost razmatranja dodatnih izmjena odredbi ovog zakona, kako bi se u postupku izdavanja platnog naloga omogućila zaštita potrošača od nepoštenih ugovornih odredbi, na način kako to predviđa Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (dalje: Direktiva 93/13/EEZ) i tumačenja koja proizlaze iz sudske prakse Suda

EU.

Iz presude Suda EU C-618/10 Banco Español od 14. lipnja 2012. proizlazi da efikasna zaštita potrošača od nepoštenih ugovornih odredbi u postupku izdavanja platnog naloga zahtijeva da se u tom postupku dopusti sudu da, ako već pri ispitivanju zahtjeva za izdavanje platnog naloga utvrdi da je određena ugovorna odredba obuhvaćena područjem primjene Direktive 93/13/EEZ i ako za to ima sve pravne i činjenične preduvjete, odmah utvrdi je li ta odredba nepoštena. Međutim, u najvećem broju slučajeva sud uvidom u sadržaj tužbenog zahtjeva za izdavanje platnog naloga i priloženu vjerodostojnu ispravu nije u mogućnosti utvrditi činjenice na temelju kojih bi mogao odlučiti o nepoštenosti ugovorne odredbe iz koje proizlazi tražbina te se njezina kontrola provodi jedino ako potrošač izjavi pravodoban i potpun prigovor protiv platnog naloga.

Stoga učinkovitost zaštite potrošača od nepoštenih ugovornih odredbi u postupku izdavanja platnog naloga ovisi o tome jesu li odredbe o prigovoru uređene na način koji stvarno omogućava potrošaču, kao slabijoj ugovornoj i procesnoj stranci, da podnese prigovor i valjano ga obrazloži, kako bi sud, čak i kad potrošač nije izričito istaknuo da je ugovorna odredba iz koje proizlazi tražbina nepoštena, po službenoj dužnosti mogao utvrđivati tu okolnost (presuda C-137/08 Pénzügyi Lízing od 9. studenog 2010.).

Obzirom je trgovcu omogućeno da brzo i jednostavno dobije ovršni naslov tj. platni nalog, i to na temelju vjerodostojne isprave koja nema snagu ovršne isprave, radi procesne ravnopravnosti trgovca i potrošača, potonjem bi se trebale osigurati objektivno ostvarive pretpostavke za ulaganje prigovora, ukoliko smatra da je tražbina neosnovana. U tom smislu je Sud EU u presudi Banco Español tumačio da je rok od 20 dana, propisan za ulaganje prigovora u španjolskom pravu, prekratak da bi se putem prigovora osigurala učinkovita zaštita od nepoštenih ugovornih odredbi.

Zakon o parničnom postupku propisuje rok od osam. odnosno

		tri dana (čl. 488. st. 2.), protekom kojeg, ukoliko prigovor nije izjavljen, platni nalog postaje pravomoćan i ovršan te se može podnijeti na izravnu naplatu. Stoga smatramo korisnim razmotriti da se rok za prigovor protiv platnog naloga produži, pri čemu upućujemo da je i Uredbom 1896/2006 o uvođenju postupka za europski platni nalog, rok za prigovor protiv europskog platnog naloga 30 dana. Iako se produljenjem roka za prigovor produljuje i trajanje samog postupka, smatramo da bi to bilo opravdano zbog pravne zaštite koja se time osigurava potrošačima od nepoštenih ugovornih odredbi.	
--	--	--	--

3	Marija Ravlić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU	U izmjene ZPP-a svakako je potrebno uključiti i odredbu članka 423. stavak 3. dosadašnjeg zakona, i to onaj njezin dio koji za dopuštenost ponavljanja postupka propisuje objektivni rok od 5 godina od pravomoćnosti presude donesene u postupku kojeg bi valjalo obnoviti. Ovom odredbom posebno su pogođeni građani čija pravna situacija podliježe odredbi članka 421. stavak 1. toč. 7., 8. i 9. ZPP-a. Uzimajući u obzir duljinu trajanja naših sudskih postupaka, očito je da je objektivni rok od 5 godina u mnogim slučajevima prekratak. Građani su u tom slučaju uskraćeni za podnošenje ovog pravnog lijeka, i to zbog sporosti pravosuđa. S druge strane, omogućeno je da u pravnom sustavu ostaju i opstaju nepravilne sudske presude, donesene na temelju odluka koje su kasnije pravomoćno preinačene, ukinute ili poništene, ili u kojima je nadležno tijelo naknadno drugačije riješilo prethodno pitanje. Prema tvrdnjama predlagača, cilj izmjena ZPP-a je, između ostalog, jačanje povjerenja građana u pravosudni sustav i povećanje transparentnosti pravosuđa. Ako je tome tako, onda iz zakona valja ukloniti odredbe koje su protivne postavljenim ciljevima. Kada se u cijelosti razmotri članak 423. ZPP-a, očigledno je da bi isti bio funkcionalan i bez svog stavka 3., čime nimalo ne bi izgubio na učinkovitosti, ali bi znatno dobio na kvaliteti pravosudne zaštite građana. Uzor bi mu moglo biti rješenje koje je već primijenjeno u ZKP-u, gdje je u članku 502. stavku 3. propisan samo subjektivni rok za pokretanje obnove postupka, dok je objektivni rok izostavljen. Odredba članka 29. Ustava RH jamči hrvatskim građanima pravo na pravično suđenje. Iz navedenog obrazloženja razvidno je da sadašnja odredba članka 423. stavak 3. ZPP-a nije utemeljena na takvim zasadama, zbog čega bi je svakako valjalo ukloniti iz pravnog sustava RH.	Primljeno na znanje	Trenutna odredba članka 423. stavka 3. Zakona o parničnom postupku koja među ostalim propisuje objektivni rok od pet godina od pravomoćnosti presude za podnošenje prijedloga za ponavljanje postupka pruža razmjernu zaštitu strankama, budući da s jedne strane jamči kvalitetu pravosudne zaštite, dok s druge strane štiti legitimna očekivanja stranaka.
---	---------------	--	---	---------------------	---

4	Zvonimir Mintas	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU	Novela procesnog zakona prilika je za korekciju iznimno problematičnih odredbi iz čl.193, koje predviđaju apsolutno pravo tuženika koji se upustio u raspravljanje da uvijek i u svakoj procesnoj situaciji odlučuje o mogućnosti smanjenja tužbenog zahtjeva, odnosno djelomičnog povlačenja tužbe. Takvo je uređenje sistemski nespojivo s načelom dispozicije iz čl. 3 ZPP koje predviđa slobodu stranaka da raspolažu svojim zahtjevima, odredbama o preinaci tužbenog zahtjeva iz čl 190. koje slobodno disponiranje zahtjevom dovode u vezu s okolnostima izvan tužiteljevog utjecaja, te odredbama čl.154 prema kojima omjer uspjeha u sporu determinira pravo na parnične troškove. Budući da je tužitelju dopušteno uskladiti tužbeni zahtjev povećanjem nakon zaključenja prethodnog postupka i neovisno o pristanku tuženika, ukoliko to nije mogao prije učiniti bez svoje krivnje, nema opravdanog razloga da se kao iznimka uz isti uvjet ne predvidi mogućnost smanjenja tužbenog zahtjeva neovisno o volji tuženika.	Primljeno na znanje	Nakon što se tuženik upusti u raspravljanje (podnošenjem odgovora na tužbu) mogućnost povlačenja tužbe (odnosno smanjenja tužbenog zahtjeva koje se smatra djelomičnim povlačenjem tužbe) više ne ovisi isključivo o volji tužitelja, već i o dispoziciji tuženika. Na navedeni način onemogućava se zloupotreba procesnih ovlaštenja od strane tužitelja na način da primjerice nakon povlačenja tužbe istu ponovo podnese, čime se štiti tuženika, ali i sud, jer tužitelj koji je jednom aktivirao sud da riješi određeno sporno pitanje trebao bi prije upuštanja u sudski postupak dobro razmotriti činjenični i pravni supstrat kojim raspolaže kojim raspolaže.
5	Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU	Zahvaljujemo na pruženoj mogućnosti da komentiramo predloženu novelu zakona o parničnom postupku. Utvrđivanje trajanje postupaka Najvažnija novina u predloženoj noveli bi bili rokovi za pojedine faze te ukupno trajanje parničnih postupaka. Prijedlog novele traži da se pojedine faze kao i ukupni postupak trebaju završiti u razumnom roku, ali ujedno postavlja za njih neku vrstu orijentacionih krajnjih granica. Ministarstvo navodi da je uvođenje sličnih rokova na području radnog prava ubrzalo postupke, no ne navodi za to odgovarajuće podatke. A ako je do skraćivanja rokova i došlo, još uvijek bi trebalo ustanoviti koliko su možda utjecali ostali faktori, poput povećanja resursa i sl. Želimo upozoriti da bi za ispravno utvrđivanje krajnjih rokova bilo potrebno znati kakvo je trajanje tih postupaka i njihovih faza posljednjih godina i to ne samo njihove prosječne vrijednosti nego i distribuciju. To bi omogućilo da se krajnji rokovi, kao i njihovo postepeno smanjivanje u budućnosti,	Primljeno na znanje	Kvalitetno uređenje pravila parničnog postupka od iznimne je važnosti za brzo, kvalitetno i učinkovito ostvarivanje prava na sudsku građanskopravnu zaštitu te jamči pravnu sigurnost. Upravo slijedom navedenoga, ove izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku za cilj imaju ubrzati postupke te ih učiniti transparentnijima, osigurati usklađenje s pravnom stečevinom Europske unije, pratiti ubrzane procese digitalizacije pravosuđa te doskočiti dugotrajnim posljedicama koje je uzrokovala pandemija koronavirusa. U odnosu na potonje, u svrhu ublažavanja ekonomskih i društvenih posljedica pandemije, na razini Europske unije uspostavljen je poseban instrument s pratećim financijskim sredstvima, nastavno na koji je izrađen i Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. koji obuhvaća reformu „Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana“ kojom je predviđena reforma parničnog postupka

pouzdanije definiraju. Sada informacije o trajanju tih postupaka i njihovih faza nisu javnosti poznate. Pozivamo zato Vladu da objavi podatke o trajanju pojedinih faza te ukupnih postupaka čije se trajanje ovom novelom pokušava regulirati, a ako podatke nema, da što prije počne s njihovim prikupljanjem i objavljivanjem. Podsjećamo s tim u vezi na našu preporuku da nadležno Ministarstvo što prije izradi prijedlog pravilnika o sudskoj statistici i stavi ga na javnu raspravu.

Svrha krajnjih rokova i koje mjere treba poduzeti ako se oni premaše. Novela ispravno navodi osnovni princip da svi postupci moraju biti završeni u razumnom roku. No postavlja se pitanje koja je svrha navođenja predloženih krajnjih rokova, s obzirom da su ti krajnji rokovi u navedenim primjerima u pravilu najmanje dvostruko duži od onog što bi bilo razumno.

Tako na primjer u Hrvatskoj parnični postupak bi se pred prvostupanjskim sudom trebao okončati „u roku kraćem od tri godine od dana podnošenja tužbe“, a o žalbama bi drugostupanjski sudovi bili dužni odlučiti „svakako u roku kraćem od godine dana od primitka žalbe“. Vrhovni sud Republike Hrvatske bi bio pak dužan donijeti odluku o prijedlogu za dopuštenje revizije „svakako u roku kraćem od šest mjeseci od primitka prijedloga“, a samu odluku o reviziji bi bio dužan donijeti „svakako u roku kraćem od dvije godine.“ Postupak u sporovima male vrijednosti pred prvostupanjskim sudom morao bi se okončati „svakako u roku kraćem od godine dana od podnošenja tužbe“, a po žalbi drugostupanjski sud bio bi dužan odlučiti „svakako u roku kraćem od šest mjeseci od primitka.“

Navođenje tako dugih krajnjih rokova bi imalo smisla ako bi njihovo premašivanje automatski pokretalo postupak utvrđivanja uzroka i odgovornosti, što prijedlog novele ne navodi.

U tom kontekstu želimo upozoriti da godišnji priliv novih parničnih sporova u Hrvatskoj ne može objasniti veliki broj neriješenih sporova u hrvatskom pravosuđu. suprotno onom što

uz ostalo i kroz daljnju digitalizaciju pravosuđa, kao i kroz osnaživanje postojećih te uvođenje novih procesnih instituta u svrhu ubrzanja parničnog postupka (ročišta na daljinu, obvezno tonsko snimanje ročišta, rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja te postupak u sporovima male vrijednosti kao u pravilu pisani).

U odnosu na informacije o trajanju postupaka, ističemo da Ministarstvo pravosuđa i uprave, kao najviše tijelo za obavljanje poslova pravosudne uprave, prikuplja statističke i druge podatke o radu sudova te se u statističkom pregledu, koje svake godine Ministarstvo objavljuje na svojim mrežnim stranicama, mogu među ostalim naći podaci o trajanju pojedinih vrsta sudskih postupaka u pojedinim vrstama predmeta.

Napominjemo da prilikom svake izmjene navedenih zakona Ministarstvo pravosuđa i uprave, nastavno i na raniju praksu, formira radne skupine u koje su svakako uključeni predstavnici stručne javnosti, komore čijih se djelatnosti tiče propis koji je predmetom izmjene, kao i teoretičari, ali i ostali sudionici po potrebi (primjerice različite udruge).

Materija ispunjavanja sudačkih obveza i urednog obnašanja sudačke dužnosti i razumnog roka već je uređena Zakonom o sudovima ("Narodne novine" 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20. i 21/22.). U odnosu na odredbu prema kojoj se u svim postupcima koji su započeti prije 1. travnja 2013., u kojima do stupanja na snagu Zakona nije donesena prvostupanjska presuda, ima u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu Zakona, održati pripremno ročište na kojem će zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavna rasprava, ističemo da se navedenom odredbom isključuje postupanje sudova po različitim novelama Zakona o parničnom postupku u zavisnosti od vremena kada je parnica pokrenuta. a

se o se često sugerira u javnosti. Statistički podatci EU naime pokazuju da je je godišnji broj novo pokrenutih parničnih sporova u odnosu na broj sudaca u Hrvatskoj u prosjeku znatno manji nego u prosjeku drugih zemalja članica EU. To upućuje da nije problem u broju parnica, nego u produktivnosti sudskog sustava.

Predlažemo zato da novela propiše da predsjednik nadležnog suda mora u slučaju premašivanja ovih ekstremnih krajnjih rokova podnijeti obrazloženi izvještaj nadležnom ministru i Predsjedniku VSRH s ocjenom postoje li razlozi za pokretanje stegovnih postupaka, a ako ne, onda koje druge uzroke treba otkloniti da bi se ostvarilo suđenje u razumnom roku.

Isti takav izvještaj predsjednici sudova trebaju podnijeti kod svih sporova koje Republika Hrvatska izgubi zbog povrede prava na pravično suđenje u razumnom roku. U sadašnjoj situaciji dešavaju se brojna nepravična suđenja, što se potvrđuje sudskim presudama, nanosi se šteta ugledu države te stvaraju budžetski troškovi. Takvo stanje ne smije biti prihvatljivo te nakon svakog gubitka takvog spora treba utvrditi uzroke i odgovornost.

Revizija procesnih propisa
Sastavni dio napora za skraćivanje dužine sudskih postupaka treba biti i sveobuhvatna revizija procesnih propisa, uključivo i onih nedavno noveliranih, poput Ovršnog i Stečajnog zakona, Zakona o prekršajima, Zakona o kaznenom postupku, pa i Zakona o parničnom postupku. S tim u vezi predlažemo da Ministarstvo formira daleko šire stručne timove nego do sada, sastavljene od praktičara, sudaca, odvjetnika, akademika, te stručnjaka ministarstva, radi revizije tih procesnih propisa s ciljem povećanja njihove funkcionalnosti i pojednostavljenja, no svakako uz poštivanje temeljnih ljudskih procesnih prava.

Postupci za odštetu u slučaju povrede principa pravičnog suđenja u razumnom roku
U tom kontekstu podsjećamo da je Europski sud za ljudska prava u nedavnim presudama (vidi npr. KIRINČIĆ I DRUGI protiv HRVATSKE iz 2020)

ponajprije u odnosu na institut zaključenja prethodnog postupka i nastup različitih prekluzija kao njegovih posljedica. S obzirom na to da se novela Zakona o parničnom postupku iz 2013. pokazala djelotvornom u smislu općenitog ubrzanja parničnog postupka, na način propisan ovom odredbom bi je trebalo ugraditi u sve postupke koji su u tijeku, u ovom slučaju u one najstarije parnice, a što će doprinijeti njihovom bržem rješavanju.

Prilikom održavanju ročišta na daljinu trebalo bi se zadržati korištenje komercijalnih platformi te će Pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa pitanje vrsta i korištenja tih platformi dodatno urediti.

ustanovio kako hrvatske zakonske odredbe koje određuju postupak o žalbama zbog povrede principa pravičnog suđenja u razumnom roku nisu u skladu s međunarodnom konvencijom koju je Hrvatska potpisala. Isto je ponovio i Ustavni sud RH u svom Izvješću Broj: U-X-4090/2020 Zagreb, 23. veljače 2021, te pozvao Vladu da uvede potrebne promjene. Kako Vlada nije iznijela svoj stav u tom problemu niti u nedavnim prijedlozima izmjena Zakona o sudovima, niti u predloženoj Strategiji razvoja pravosuđa do 2027.g., predlažemo da to učini prilikom konačnog predlaganja ove novele.

Stari predmeti
Prijedlog novele uvodi obavezu brzog rješavanja starih predmeta: „U svim postupcima koji su započeti prije 1. travnja 2013., u kojima do stupanja na snagu ovog Zakona nije donesena prvostupajnska presuda, sud će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona, održati pripremno ročište na kojem će zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu.“
Nije jasno kako je odabran taj datum, niti je objašnjeno kako će sada postati moguće nešto što do sada to nije bilo. Pozivamo dakle Vladu da objasni zašto očekuje da će to sada biti moguće, te specificira mjere koje bi kredibilno mogle osigurati da se takav cilj ostvari.

Plan upravljanja postupkom, automatsko snimanje i dostava pismena
Podržavamo prijedloge u noveli o uvođenju plana upravljanja postupkom (procesnom kalendaru), zatim o obaveznom tonskom snimanju rasprava, kao i dostavi sudskih pismena. Napominjemo međutim da su napuštanje zapisnika i uvođenje tonskog snimanja samo koraci prema integralnom elektroničnom vođenju parničnog procesa te napuštanjem papirne forme sudskih spisa. Objavljeni nacrt Strategije razvoja pravosuđa do 2027. kao i drugi nedavni zakonski prijedlozi ne predviđaju sistematske korake u tom smjeru. Predlažemo stoga Vladi da se izjasni o tome kada se

			može očekivati takva reforma. Prijedlozi u vezi ročišta na daljinu Dok su se do sada za ročišta na daljinu upotrebljavale komercijalne platforme, za koje uglavnom nije bilo prigovora da su nepouz dane, prijedlog novele predviđa upotrebu 'odgovarajuće tehnološke platforme' koja bi se uvela na temelju posebnog pravilnika koje će tek u budućnosti donijeti ministar pravosuđa. Kako se ne bi nazadovalo u primjeni ročišta na daljinu. prijedlog novele bi trebao zadržati korištenje komercijalnih platformi dok se ne razvije nova na temelju pravilnika ministarstva. Centar Miko Tripalo		
6	Općinski sud u Požegi	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU	1. U odnosu na čl. 12. Nacrta smatramo da bi u zapisnik trebalo u bitnome unijeti sadržaj tonske snimke ili bi se trebalo pronaći rješenje kako bi ista na jednostavan i djelotvoran način konvertirala u pisani oblik, što bi olakšalo izradu presude u zadanom roku. U protivnom bi trebao biti određen duži rok za donošenje i objavu presude. Višekratno preslušavanje tonske snimke iziskuje više vremena nego čitanje kraćeg sadržaja zapisnika. 2. U čl. 28. Nacrta smatramo da treba izostaviti dio odredbe koji se odnosi na dužinu trajanja postupka imajući u vidu da razumni rok podrazumijeva okončanje postupka u roku od 3 godine. Postupak iz opravdanih razloga može trajati i duže, te ukoliko bi bio naveden izričiti rok (kraće od 3 godine od podnošenja tužbe) za okončanje postupka, smatramo da bi tako određeni rok utjecao na kvalitetu odluka, imajući pri tome u vidu broj odluka koje je sudac dužan donijeti. 3. U čl. 32. Nacrta potrebno je određenje navesti na što se odnose "nezakoniti dokazi". 4. U čl. 40. i 41. Nacrta neprihvatljivo je uvođenje izrade plana upravljanja postupkom. Kategorički se protivimo uvođenju takvog plana držeći da je isti bespotreban, nekoristan i pridonijet će gomilanju ionako	Primljeno na znanje	1. Zapisnik će se voditi samo o najbitnijim radnjama poduzetim na ročištu, jer će sadržaj ostalih radnji na ročištu biti sadržan u tonskoj snimci, koja sadržajno u potpunosti odgovara izrečenome na ročištu, a čime se doprinosi transparentnosti što je i bio jedan od ciljeva uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta. U zapisniku će se naznačiti početak i kraj vremenskog intervala izjava i iskaza povezivanjem tonske snimke sa zapisnikom putem hiperlinka. Nadalje, sve sudnice će biti opremljene odgovarajućom opremom za tonsko snimanje, koja će omogućavati neometano snimanje te jasno raspoznavanje pojedinih sudionika rasprave u trenutku kad govore, što će olakšati i preslušavanje te pretraživanje snimke, jer će se omogućiti preslušavanje snimke po dijelovima odnosno izjavama govornika, bez potrebe da se preslušava cijela snimka. 2. Rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojedinim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupiti od navedenih rokova. 3. Predložena stipulacija nezakonitog dokaza sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku, jer se

		pretjerane administracije, a postupak pred sudom neće ubrzati a niti pojednostaviti. S obzirom na opterećenost općinskih sudaca (300-500 predmeta) donošenje plana uz navođenje sadržaja iz čl. 41. Nacrta, gotovo u svakom predmetu, usporit će rad sudaca koji su uz sudačke obveze već opterećeni drugim administrativnim radnjama (kontrola unosa podataka u e-spisu, određivanje pristojbe, iskazivanje pravomoćnosti i ovršnosti, iskazivanje rokova čuvanja spisa, izdavanje naredbi i dr.). Suci već u trenutku zaključenja prethodnog postupka znaju koje su činjenice sporne i kojim dokaznim sredstvima će ih utvrđivati tako da je suvišno sačinjavati još i plan upravljanja postupkom. Kako se predmeti moraju riješiti u razumnom roku i imajući u vidu određene rokove za pojedine procesne radnje (slanje tužbe na odgovor, zakazivanje pripremnog ročišta i glavne rasprave) svaki će sudac poštujući navedene rokove i bez izrade plana upravljanja postupkom nastojati i morati riješiti sve predmete u razumnom roku. Općinski suci su i onako preopterećeni, obavljajući isključivo sami sve poslove (sudačke i administrativne) bez pomoći sudskih savjetnika i drugog osoblja (za razliku od europskih sudaca i njihovih uvjeta rada) i nametanje izrade plana upravljanja postupkom u tako velikom broju zaduženih predmeta, zahtijevat će još veći angažman sudaca koji može za posljedicu imati donošenje ne kvalitetnijih odluka. Svrha reforme nije samo u bržem rješavanju predmeta, već i donošenju što kvalitetnijih odluka. Stoga je sve odredbe Nacrta prijedloga koji se odnose na izradu plana upravljanja postupkom potrebno brisati jer isti sigurno neće doprinijeti bržem i kvalitetnijem rješavanju predmeta. Građanski odjel Općinskog suda u Požegi	sudu ostavlja diskrecijska ocjena da prema okolnostima konkretnog slučaja ocijeni radi li se o nezakonitom dokazu pa čak i kada sud nađe da se radi o nezakonitom dokazu primjenom testa razmjernosti odlučit će hoće li se dopustiti njegovo izvođenje. 4. Uvođenjem plana upravljanja postupkom želi se potaknuti sudove da zauzmu proaktivni pristup rješavanju svakog predmeta, da već na prvom ročištu navedu sve relevantne činjenice i pravna pitanja koja će u nastavku procesa utvrđivati, kao i rokove održavanja svih ročišta. Sudac će utvrđujući relevantne činjenice te dokazne prijedloge relevantne za utvrđivanje tih činjenica, trebati unaprijed odrediti koliko ročišta smatra da treba održati. Sud može mijenjati plan upravljanja postupkom, ako je to nužno te prilikom izmjene nije vezan mišljenjem stranaka, što mu svakako ostavlja slobodu prilikom upravljanja tijekom postupka. Na taj je način postignuta ravnoteža između slobode suda da upravlja postupkom te prava stranaka na transparentan uvid u tijek procesa i predvidivost daljnjih aktivnosti.
--	--	---	---

7	ANA KUZMANIĆ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU	Primjenu odredbi o tonskom snimanju ročišta potrebno je zakonom isključiti u svim ili nekim (ZZK, ObZ, OZ, ZN itd.) izvanparničnim postupcima u kojima se ZPP supsidijarno primjenjuje, do donošenja zakona o izvanparničnom postupku.	Primljeno na znanje	Donošenje Zakona o izvanparničnom postupku predviđeno je planom zakonodavnih aktivnosti za 2022. godinu.
8	Alen Čičak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU	Nažalost i ova (mislim 13.) izmjena i dopuna ZPP-a ne predstavlja nikakav kvalitativan pomak prema učinkovitom i transparentijem pravosuđu. Smatram da bi bilo potrebno izraditi novi zakon koji bi bio logičan završetak svih drugih reformskih zahvata u pravosuđu (kad se oni počnu donositi). No prije toga je potrebno učiniti ozbiljne zahvate u sustav koji bi uključivao preispitivanje položaja sudaca na način da se umjesto trajnog imenovanja razmotri uvođenje reizbora, nadalje povećanja građanskog nadzora u redove DSV i DOV na način da ni u jednom od njih suci i državni odvjetnici ne mogu činiti većinu, te poboljšanja materijalnopravnog statusa svih zaposlenih u pravosuđu počevši od sudaca preko sudskih savjetnika te zapisničara i ostalog administrativnog osoblja na sudovima. S ovim prijedlogom Zakon o parničnom postupku postaje dodatno nepregledan a sa pojedinim odredbama je ozbiljno upitan i s ustavnopravnog aspekta. Osim toga, ni ova izmjena ne rješava nepotrebno visok priljev novih predmeta od kojih je znatan postotak onih maličnih odnosno šikanoznih, te onih kojim se nastoji produljiti trajanje postupka kako druga strana ne bi mogla ostvariti svoje pravo (poput tužbi radi utvrđenja nedopuštenosti ovrha). 1.) Nejasan je smisao izmjene iz čl. 67. Nacrta a i upitna je ustavnost te odredbe kojom se uvodi se novi pravni institut prijedloga za dopuštenje revizije. O tome odlučuje Vijeće od pet sudaca Vrhovnog suda (stavak 4. čl. 67. Nacrta), koji prijedlog mogu odbiti bez obrazloženja, pozivom na nedostatak pretpostavki za podnošenje revizije (stavak 5. čl. 67. Nacrta). Ovakva odredba je neprihvatljiva jer omogućuje sucima da arbitrarno i diskrecijski odlučuju o	Primljeno na znanje	Pitanja vezana za položaj sudaca, sudskih savjetnika, zapisničara i ostalog administrativnog osoblja na sudovima, kao i pitanja vezana za sastav Državnoodvjetničkog i Državnog sudbenog vijeća nisu predmet uređenja Zakona o parničnom postupku. Također, Zakonom o parničnom postupku ne može se utjecati na priljev novih predmeta, no može se, a to se i čini ovim izmjenama, utjecati na vrijeme rješavanja predmeta pristiglih na sudove (uređenje postupaka male vrijednosti kao u pravilu pisanih, osnaživanje oglednog postupka, uvođenje rokova za dovršetak suđenja na pojedinoj instanci suđenja itd.). 1.) U odnosu na odlučivanje o prijedlogu za dopuštenje revizije, u rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbija sud je dužan određeno navesti razlog odbijanja (ako je moguće upućuje na svoju raniju praksu), a iznimno rješenje može iscrpnije obrazložiti, ako smatra da je to u interesu javnosti. Slijedom toga, intencija ovih izmjena i dopuna svakako nije omogućiti „arbitrarno i diskrecijsko“ odlučivanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske. 2.) Institut oglednog postupka uveden je ranije izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku iz 2019. godine kao sredstvo ubrzavanja i ujednačavanja sudskih odluka u predmetima koji ovise o istom pravnom pitanju važnom za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni. 3.) Za parnični postupak je od važnosti kako discipliniranje stranaka u postupku, tako i

pojedinom prijedlogu. Stranke u postupku moraju disponirati tim pravom prema jasno određenim zakonskim odredbama a ne prema nekom imaginarnom kriteriju koji nije nigdje propisan.

2.) Iako se u praksi pojavljuje potreba za uvođenja Instituta oglednog postupka radi rješavanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava (čl. 105. Nacrta) ovako predloženo rješenje vrlo je nejasno i nedovoljno razrađeno obzirom se sudovima niže nadležnosti unaprijed nameće dužnost da sude u skladu s mišljenjem Vrhovnog suda i u situacijama kada to pitanje važno za jedinstvenu primjenu prava nije u dovoljnoj mjeri ispitano i razjašnjeno.

3.) Članak 53. Nacrta
Potpuno je neutemeljno discipliniranje samo stranaka u postupku dok se s druge strane ne discipliniraju suci koji ne zakazuju ročišta u razmacima koji omogućuju razumno trajanje pravostupanjskih postupaka. Ovakva odredba je potpuno nepotrebna dokle god ne postoje jednaki instrumenti discipliniranja za sve strane u sudskom postupku (suce, vještake, državna tijela koja trebaju dostavljati određene podatke i sl.)

4.) Članak 56. Nacrta
Ova izmjena stavka 8. čl. 335. ZPP-a ogroman je korak unatrag kojim se dodatno otežava i poskupljuje postupak i posebno je nepravedna prema stranci koja je pristupila na ročište za objavu presude. Sada je propisano da joj sud uručuje ovjereni prijepis presude na tom ročištu i to je dovoljno. Ovim prijedlogom se, bez valjanog obrazloženja, predlaže da stranka može na drugom mjestu preuzeti ovjereni prijepis te presude. Stranke se prisiljava da osobno ili putem punomoćnika budu prisutne objavi presude iako njihova prisutnost ni na koji način ne pridonosi postupku. Dovoljno je odrediti razuman rok za objavu presude i njezinu dostavu strankama.

5.) Nejasni su razlozi inzistiranja predlagatelja na Rješenju iz Članak 461.a st. 3 po kojem stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo

discipliniranje suda, dakle svih sudionika postupka. S time na umu, uravnotežene su izmjene i dopune kojima se nameće disciplina sudu, kroz rokove za dovršetak suđenja na pojedinoj instanci suđenja, plan upravljanja postupkom itd., ali i strankama te ostalim sudionicima kroz rokove za dostavu podnesaka, koji će u većoj mjeri biti obuhvaćeni planom upravljanja postupkom.

4.) Odredba članka 335. stavka 8. Zakona o parničnom postupku, nije predmet ovih izmjena.

5.) Izmijenjenim člankom 461.a zadržano je ranije rješenje prema kojem stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu, jer je ocijenjeno da je to u skladu s načelom ekonomičnosti odnosno kraćeg trajanja postupka pred sudom, što je svakako u interesu stranaka, uzimajući u razmjer vrijednosti predmeta spora.

6.) Odredba članka 186.a Zakona o parničnom postupku, nije predmet ovih izmjena. Provedenim analizama je utvrđeno da je navedena odredba polučila uspjeh.

			ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu. Dosadašnje rješenje u praksi se pokazalo kao nešto što ne produljuje postupak a strankama omogućuje da do okončanja pripremnog ročišta slobodnije disponiraju procesnim pravima ne otkrivajući sve poteze drugoj strani ukoliko za to nema potrebe. 6.) Smatram da je odredba članka 186 A kojom se propisuje potreba podnošenja zahtjeva za mirno rješenje postupka ukoliko se želi podići tužba protiv RH potpuno nepotrebna jer za barem 4 mjeseca produljuje postupak imajući u vidu mizeran broj postupaka koji u toj fazi završe. Kako je ovakav koncept potpuno podbacio treba ili osigurati instrumente pomoću kojih bi Republika Hrvatska sklapala više nagodbi ili bi se ta odredba trebala potpuno brisati. Alen Čičak, odvjetnik i Voditelj savjeta za pravosuđe i javnu upravu SDP		
9	Mirsad Ajkić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU	Prethodni komentar je dosta toga napisao ali bi konstatirao sljedeće i u postojećem zakon o parničnom postupku je dosta toga definirao ali se u stvarnoj praksi ne primjenjuje pa onda nastaju bezpotrebni problemi, Trebalo bi po meni riješiti i unutarnja pitanja unutra sudova kako za uvijete rada tako i za ostale kadrovske poslove Zakon kaže i sada da bi se za 3 godine trebala donijeti presuda međutim rokovi se ti uglavnom ne poštivaju Trebalo bi odgovornu osobu tuženog novčano kazniti jer se događa da se pokrenu dvije tri tužbe po istoj osnovi i tuženi izgubi spor međutim ista ta odgovorna osoba od tuženog i nadalje krši zakon ponovo bude tužen izgubi spor ali i na dalje ostaje na funkciji i nebude novčano kažnjen.	Primljeno na znanje	Ustrojstvena pitanja sudova, opremljenost sudova te kadrovska pitanja sudova nisu predmet Zakona o parničnom postupku. Disciplinska odgovornost sudaca predmet je uređenja Zakona o Državnom sudbenom vijeću ("116/10., 57/11., 130/11., 13/13., 28/13., 82/15., 67/18. i 126/19.).
10	Marijana Schönfeld	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU	Za svaku pohvalu je određivanje krajnjeg vremenskog roka za rješavanje u razumnom roku (Članak 28., 80.,...), no problem će u praksi nastati upravo zbog "starih" predmeta jer Člankom 108. stavak 2. odredbe u kojima se navode ovi rokovi nisu uvršteni kao iznimka za primjenu. Bojim se da će zbog zakonskog ograničenja biti rješavani "novi" sporovi, a stari... (Osobno znam za spor	Djelomično prihvaćen	Primjena odredaba kojima se uvode rokovi za dovršetak suđenja na pojedinoj instanci suđenja odnosi se na postupke pokrenute nakon stupanja na snagu ovoga Zakona. Smatramo da ne bi bilo oportuno nametati rokove za dovršetak postupka koji je već u tijeku, koji je do sada ostvario određeni smjer i ritam. Uvođenje rokova usko je vezano za uvođenje novog

male vrijednosti /ovrha na temelju "vjerodostojne" isprave koji je pokrenut prije 4 godine i do sada je samo odlučeno o mjesnoj nadležnosti!!!)

Također, predlažem

- da se Članak 27. drugačije formulira jer iz predložene dopune članka nije ostavljen dragovoljni rok (tzv. dospjeće valute) za plaćanje troškova ovrhe. Pravednije bi bilo "primitka" nego "donošenja" jer npr. kod sporova male vrijednosti kada se ne održava rasprava obveznik plaćanja troškova ne saznaje za svoju obvezu u trenutku donošenja. Stoga predlažem da u članku 151. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi: „Parnični troškovi obuhvaćaju i zatezne kamate koje se obračunavaju u roku od 30 dana od dana primitka odluke kojom je naloženo plaćanje troškova postupka. O zateznim kamatama na iznos parničnih troškova sud odlučuje na zahtjev stranke.“.
- da se u Članku 65. kojim se mijenja Članak 388. izmijeni stavak 5. radi izbjegavanja duple negacije (da bude kao u Članku 67. koji se odnosi na Članak 389. e, stavak 5.) tako da glasi: "Ako je prijedlog za dopuštenje revizije pravodoban ili potpun, ...".

instituta „plana upravljanja postupkom“, koji će sudu olakšati da predvidi radnje koje je potrebno provesti (uzimajući u obzir pitanja koja je našao spornima, činjenice koje je potrebno utvrditi te dokaze koje je potrebno izvesti) kako bi postupak dovršio u propisanim rokovima. Propisivanjem početka primjene navedenih odredaba kojima se uvode rokovi i na postupke u tijeku, dovelo bi do situacije da je određeni postupak već izvan rokova u trenutku stupanja na snagu Zakona, odnosno da nije moguće održati sva potrebna ročišta ili provesti potrebne radnje, što bi utjecalo na kvalitetu suđenja, a što svakako nije intencija ovih izmjena i dopuna.

Također, iako nije predmet uređenja ovoga Zakona, ističemo da je člankom 121. Sudskog poslovnika („Narodne novine“, broj 37/14., 49/14., 8/15., 35/15., 123/15., 45/16., 29/17., 33/17., 34/17., 57/17., 101/18., 119/18., 81/19., 128/19., 39/20., 47/20., 138/20., 147/20., 70/21., 99/21. i 145/21.) propisano da nakon primitka spisa predmeta iz sudske pisarnice, sudac, sudski savjetnik ili drugi službenik rješava predmete redosljedom njihova zaprimanja u sud (uz propisane iznimke za hitne predmete), vodeći računa i o predmetima koji su posebnim propisom utvrđeni kao hitni.

Pitanje zatezne kamate na troškove parničnog postupka dosad je uređivao članak 30. stavak 2. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17. i 131/20.) koji propisuje da ako plaćanje zatezne kamate na troškove postupka nije određeno već u ovršnoj ispravi, sud će, na prijedlog ovrhovoditelja, u rješenju o ovrši odrediti naplatu tih kamata po propisanoj stopi od dana donošenja odluke odnosno sklapanja nagodbe do naplate. Slijedom navedenog, postojeće rješenje iz Ovršnog zakona unosi se radi veće pravne sigurnosti u tekst Zakona o parničnom postupku. Valja istaknuti da odluka suda ne predstavlja klasični obveznopravni odnos koji nastaje na temelju

					ugovora u kojem bi zatezna kamata trebala teći tek nakon što dužnik ne ispuní obvezu u određenom roku. Prihvaća se primjedba o izbjegavanju dvostruke negacije te će se gramatički spretnije rješenje uvrstiti u tekst.
11	Pero Miloglav	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, I.USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA	OGRANAK UHS ŽUPANIJSKOG SUDA U DUBROVNIKU PRIMJEDBE na konačan prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 i 25/13, 89/14 i 70/19). 1. članak 28. - nakon riječi "u razumnom roku" treba staviti točku, a dio odredbe nakon toga kojim se određuje rok, treba brisati. 2. članak 32. - treba dopuniti odredbu i jasnije odrediti "nezakonit dokaz", uz ostalo upućivanjem na posebne propise u kojima se "definiraju" ili daju jasni pravni standardi nezakonitog dokaza. 3. članak 38. - predlaže se umjesto "treba održati najkasnije u roku od tri mjeseca od primitka odgovora na tužbu "da glasi: "treba odrediti najkasnije u roku od tri mjeseca od primitka odgovora na tužbu". Naime, predloženu izmjenu ne prati opterećenost sudaca brojem predmeta u radu. Objektivno u današnjim standardima nije za očekivati da će se sva pripremna ročišta zakazati unutar tri mjeseca od zaprimanja odgovora na tužbu. Dakle, tek kad budu ispunjeni primjereni standardi broja spisa po rješavatelju, moguće je odrediti ovako stroge uvjete. Osim toga, treba imati na umu odredbu članka 44. Nacrta prijedloga ZID ZPP i rokove za očitovanje stranaka, propisane izmijenjenom odredbom članka 299.a. ZPP-a, a kojim je propisano da će sud u roku koji, u pravilu nije duži od 30 dana, nakon što primi odgovor na tužbu, pozvati stranke da se pisano očituju na navode protivne stranke, primitak takvog rješenja, a potom i eventualno traženje odobrenja za	Primljeno na znanje	1. i 8. Propisivanjem gornje granice rokova u kojima sudovi moraju okončati postupak rezultirat će poticanjem sudaca koji upravljaju postupkom da svojim pravovremenim odlukama i postupanjem utječu i na ostale sudionike postupka. Navedeni rokovi instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojedinim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupiti od navedenih rokova. 2. Predložena stipulacija nezakonitog dokaza sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku, jer se sudu ostavlja diskrecijska ocjena da prema okolnostima konkretnog slučaja ocijeni radi li se o nezakonitom dokazu pa čak i kada sud nađe da se radi o nezakonitom dokazu primjenom testa razmjernosti odlučit će hoće li se dopustiti njegovo izvođenje. 3. Propisivanjem roka u kojem sudovi moraju održati pripremno ročište nakon davanja odgovora na tužbu ili proteka roka za davanje odgovora na tužbu nastoji se potaknuti sudove da novije predmete rješavaju simultano sa starijim predmetima, kao i što se kod stranaka razvija veće povjerenje u rad sudova, budući da je njihov predmet u razumnom roku uzet u obzir. 4. i 5. Uvođenjem plana upravljanja postupkom želi se potaknuti sudove da zauzmu proaktivni pristup rješavanju svakog predmeta, da već na prvom ročištu navedu sve relevantne činjenice i pravna pitanja koja će u nastavku procesa utvrđivati, kao i rokove održavanja svih ročišta. Sudac će utvrđujući relevantne činjenice te dokazne prijedloge relevantne za utvrđivanje tih činjenica, trebati unaprijed odrediti koliko ročišta smatra da treba

podnošenje očitovanja, rok u kojem se očitovanje može podnijeti stranke koja se želi očitovati, odluku suda o tome (traženje pisanog očitovanja protivne strane), a sve to mora biti dostavljeno 8 dana prije održavanja ročišta. Nije za očekivati da će sve ove radnje sud moći, uz pretpostavku da ih poduzima u razumnom roku, poduzeti do zakazanog ročišta.

4. članak 40. i 41. - protivimo se navedenoj zakonskoj odredbi i uvođenju izrade plana upravljanja postupku budući da je riječ o nepotrebnom administriranju koja će sucima nepotrebno oduzimati vrijeme i neće pridonijeti ubrzanju postupka. Osim toga, prema postojećem zakonskim uređenju u rješenju o zaključenju prethodnog postupka sud zakazuje glavnu raspravu radi izvođenja svih dokaza koje je već odlučio izvesti, dakle, već se u praksi radi gotovo sve što predviđa plan upravljanja postupkom (članak 293. ZPP). Stoga se ovako propisan plan upravljanja postupkom ocjenjuje nepotrebnim.

5. Ukoliko se ne uvaži primjedba iz točke 4., odnosno ne izbriše odredba članka 41., predlaže se izbrisati iz odredbe članka 292. a stavak 5. koji glasi: "Ako se glavna rasprava ima održati na više ročišta, sud će nakon izjašnjavanja stranaka utvrditi datum i vrijeme održavanja svih narednih ročišta za glavnu raspravu vodeći računa o razumnom trajanju postupka." U praksi plan upravljanja postupkom u smislu unaprijed određivanja svih ročišta za glavnu raspravu će biti teško provesti s obzirom da u postupcima često svjedoci, vještaci ispričaju svoj nedolazak, stranke traže odgodu ročišta i sl.

6. članak 43. - smatramo da je nepotrebno mijenjati odredbu postojećeg članka 295. stavak 2. ZPP-a.

7. članak 44. - smatramo nepotrebnim mijenjati postojeću odredbu članka 299.a. ZPP-a koja će na način kako je predloženo, stvoriti nepotrebnom administriranju suda u prepisci među strankama.

održati. Sud može mijenjati plan upravljanja postupkom, ako je to nužno te prilikom izmjene nije vezan mišljenjem stranaka, što mu svakako ostavlja slobodu prilikom upravljanja tijekom postupka. Na taj je način postignuta ravnoteža između slobode suda da upravlja postupkom te prava stranaka na transparentan uvid u tijek procesa i predvidivost daljnjih aktivnosti.

6. Članak 295. stavak 2. nomotehnički je preciziran radi otklanjanja dvojbi o presumiranom povlačenju tužbe, bilo kao kumulacije pretpostavki bilo kao više zasebnih alternativnih pretpostavki.

7. Novim režimom razmjene podnesaka stranaka htjelo se smanjiti administriranje suda koji je razmjenjivao podneske stranaka u nedogled, dok se s druge strane potiče procesna disciplina stranaka. Sad bi sud napokon mogao voditi postupak planski i neometano "ad hoc" podnescima.

9. Cilj izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku je osuvremenjivanje parničnog postupka u cjelini, a to se ogleda i u sprječavanju pojave "odluka iznenađenja", odnosno odluka preinačenih po žalbi na temelju nove pravne ocjene spora koja je bitno različita od pravne ocjene o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti. Ovom odredbom se pitanje "odluka iznenađenja" uređuje u skladu s aktualnim postulatima europskog procesnog prava.

			8. članak 51. - nakon riječi "u razumnom roku" treba staviti točku, a dio odredbe nakon toga, kojim se određuje rok, treba brisati. 9. članak 55. – odredbu članka 367. a. treba brisati jer može izazvati ozbiljne nedoumice kod drugostupanskih sudova posebice kada se radi o preinačavanju prvostupanskih odluka koje su utemeljene na pogrešnom pravnom pristupu (kvalifikaciji) pravne osnove spora, s tim da će, polazeći od prijedloga novog uređenja revizije po dopuštenju, ali i novog sadržaja članka 399. stavak 1., VSRH imati djelotvornije instrumente za ispitivanje te preinačavanje ili ukidanje tzv. "iznenađujućih" odluka. Predsjednik Upravnog odbora ogranka UHS-a Županijskog suda u Dubrovniku Pero Miloglav		
12	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA	Temeljni problemi hrvatskog pravosuđa su nepredvidivost ishoda suđenja i ekstremna sporost. Da bi ishodi postali predvidljiviji potrebno je postupak učiniti struktuiranijim i transparentnijim te učvrstiti institute koji unificiraju sudsku praksu. Da bi se postupak ubrzao, neophodno je reformirati pripremno ročište na način da postane stvarno točka pripreme postupka, ograničiti broj ročišta, uvesti obavezne rokove za postupanje suda i tehnologije koje ubrzavaju postupak. Predložene izmjene odgovaraju na znatan dio gornjih zahtjeva, ali je predlagatelj stao na pola puta te je propisao nerazumno duge krajnje rokove za postupanje sudova, pri čemu za njihovo kršenje nisu predviđene konzekvence. Dodatno, nedostaju striktni rokovi za rutinske radnje kao što su slanje tužbi/žalbi na odgovor i proslijeđivanje spisa na viši sud, a što često znaju biti točke na kojima se bespotrebno gube mjeseci. To svakako treba nadopuniti. Plan upravljanja postupkom koji je izazvao dosta primjedbi može biti ključni alat da se postupci učine bržim, transparentnijim i kvalitetnijim jer dokument koji na	Primljeno na znanje	Kvalitetno uređenje pravila parničnog postupka od iznimne je važnosti za brzo, kvalitetno i učinkovito ostvarivanje prava na sudsku građanskopravnu zaštitu te jamči pravnu sigurnost. Upravo slijedom navedenoga, ove izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku za cilj imaju ubrzati postupke te ih učiniti transparentnijima, osigurati usklađenje s pravnom stečevinom Europske unije, pratiti ubrzane procese digitalizacije pravosuđa te doskočiti dugotrajnim posljedicama koje je uzrokovala pandemija koronavirusa. U odnosu na potonje, u svrhu ublažavanja ekonomskih i društvenih posljedica pandemije, na razini Europske unije uspostavljen je poseban instrument s pratećim financijskim sredstvima, nastavno na koji je izrađen i Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. koji obuhvaća reformu „Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana“ kojom je predviđena reforma parničnog postupka uz ostalo i kroz daljnju digitalizaciju pravosuđa, kao i kroz osnaživanje postojećih te

			početku navodi relevantne nesporne činjenice, navodi sporne činjenice i sporna pravna pitanja te za činjenice jasno specificira dokazna sredstva može omogućiti veću fokusiranost postupka, veću transparentnost i njegovu lakšu provjeru. Planiranje ročišta i rasporeda provođenja dokaznih radnji može ubrzati postupak i olakšati pozivanje svjedoka. Naravno, ako će išta od toga biti stvarno u upotrebi, jer je sadašnje pripremno ročište u velikom broju slučajeva čisti gubitak vremena na kojem se stvarno ne priprema ništa nego se konstatira da tužitelj ostaje kod navoda i prijedloga iz tužbe, a tuženik iz odgovora na tužbu. Međutim, bez obaveznih rokova za suce, a koji moraju biti znatno kraći od instruktivnih rokova predviđenih u prijedlogu, neće biti znatnijeg ubrzanja postupka. Prvostupanjski postupci jednostavno ne mogu trajati dulje od 18 mjeseci od zaprimanja tužbe. Pri tome preopterećenost sudova predmetima ne može biti razlog da se to ne učini jer bilo kakva usporedba sa drugim EU pravosudnim sustavima i brojevima njihovih sudaca u odnosu na broj predmeta jasno ukazuje da problem nije ni u prevelikom broju predmeta ni u premalom broju sudaca nego u organizaciji pravosuđa i očito manjkavim procesnim zakonima. Vezano uz rokove svakako je za istaći i da bi se propisivanjem razmaka ne duljih od mjesec dana između ročišta za glavnu raspravu olakšalo vođenje postupka svim sudionicima, a posebno sucima, jer je notorno da nitko ne može pamtili više stotina predmeta sa kojima se susreće u razmaku od godine dana, te zbog takvih razmaka između ročišta suci imaju samo dvije mogućnosti: gubiti znatno vrijeme na pripremanje za svako ročište uvijek iznova, ili sudjelovanje u postupku bez adekvatne pripreme. Obje alternative svakako usporavaju postupak i snižavaju njegovu kvalitetu.		uvođenje novih procesnih instituta u svrhu ubrzanja parničnog postupka (ročišta na daljinu, obvezno tonsko snimanje ročišta, rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja te postupak u sporovima male vrijednosti kao u pravilu pisani). Predlagatelj smatra nepotrebnim propisivati rokove za slanje žalbi na odgovor i prosljeđivanje spisa na viši sud, budući da u tom dijelu nije detektirano prekoračenje "razumnih rokova". Valja istaknuti da je odredbom članka 284. stavka 1. Zakona o parničnom postupku već predviđeno da ako sud smatra da se na temelju tužbe može dalje postupati, narediti će najkasnije u roku od 60 dana od podnošenja tužbe, da se primjerak tužbe dostavi tuženiku radi podnošenja pisanog odgovora na tužbu. Rokovi za dovršetak postupka u pojedinoj instanci suđenja i vrsti predmeta uvedeni su nakon sveobuhvatne analize trenutnog trajanja sudskih postupaka te su optimizirani kako bi se s jedne strane potaknulo sudove na brže rješavanje predmeta, a s druge strane strankama pružio osjećaj izvjesnosti.
13	JOSO PULJIĆ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI	Mislim da nisu u pravu oni koji kritiziraju predložene izmjene ZPP-a. Ovaj nacrt, što ga je sačinilo ministarstvo na čelu s aktualnim ministrom, je naprosto genijalan proizvod, rezultat je predanog rada i dubokog promišljanja što koči pravosuđe i uzrokuje	Primljeno na znanje	Predložena stipulacija nezakonitog dokaza sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku, jer se sudu ostavlja diskrecijska ocjena da prema okolnostima konkretnog slučaja ocijeni radi li se o nezakonitom dokazu pa

ZAKONOM TE
POSLEDICE
DONOŠENJA ZAKONA

dugotrajnost svih vrsta
građanskih postupaka.

Apsolutno nemaju nikakvo
uporište tvrdnje:
-da će suci gubiti vrijeme na
preslušavanje tonskih snimaka,
-da će suci npr.
drugostupanjskih sudova iz
sjeverne Hrvatske prilikom
preslušavanja tonskih snimaka
imati problema s
razumijevanjem iskaza svjedoka
s Visa i obrnuto da će suci iz
drugostupanjskih sudova iz
dalmatinskih županija teško
razumjeti iskaze svjedoka iz
sjevernih krajeva Hrvatske,
-da su se planirana sredstva za
nabavku opreme mogla bolje
utrošiti jer takvo državno
ulaganje pozitivno djeluje na
razvoj raznih sektora
gospodarstva (trgovačka
uvozna djelatnost, prijevozna
djelatnost, IT sektor),
-da će kreiranje plana
upravljanja postupkom
zakomplicirati rad sudaca jer će,
naprotiv, nakon zaključenja
prethodnog postupka i
donošenja plana upravljanja
suci imati pripremljeno skoro
pola obrazloženja presude

No, da ne bi ispalo da samo
nižem hvalospjevu, moram reći
da su jedine manjkavosti
predloženog zakona (i ZPP-a
uopće) to:
-što nije definirano što se
smatra nezakonitim dokazom jer
npr. u čl.10.ZKP-a je to jasno
određeno,
-što u čl.109. pojam "nije
donesena prvostupanjska
presuda" nije dovoljno jasan tj.
znači li da nije nikad u takvom
predmetu donesena presuda, ili
je u trenutku stupanja na snagu
ove novele predmet bio
neriješen (neovisno o broju
ukidnih ranijih odluka) te nije u
potpunosti jasno da li se stavak
2. odnosi na riješene predmete
koji su trenutno po žalbi na
višem sudu,
-što ZPP nema razrađene
instrumente kojima će spriječiti
da pojedinci zatrpaju sudove
stotinama tužbi (npr. za svaki
mjesec dugovane najamnine
podnesu zasebnu tužbu umjesto
da jednom tužbom obuhvate
cjelokupno dospjelo
potraživanje). Zakon ima
odredbe o sprječavanju
zloupotrebe procesnih
ovlaštenja tijekom postupka
(nakon što je
podnesena tužba), ali nema
odredbe koja će spriječiti

čak i kada sud nađe da se
radi o nezakonitom dokazu
primjenom testa razmjernosti
odlučit će hoće li se dopustiti
njegovo izvođenje. Upravo je
navedenim pristupom
napravljen distinkcija u
odnosu na nezakonit dokaz u
kaznenom postupku te je
sama (općenita) formulacija
odredbe prilagođena
parničnom postupku.

Odredbom članka 109. Nacrta
(prijelazne i završne odredbe)
isključuje se postupanje
sudova po različitim novelama
Zakona o parničnom postupku
u zavisnosti od vremena kada
je parnica pokrenuta, a
ponajprije u odnosu na institut
zaključenja prethodnog
postupka i nastup različiti
prekluzija kao njegovih
posljedica. S obzirom na to da
se novela Zakona o
parničnom postupku iz 2013.
pokazala djelotvornom u
smislu općenitog ubrzanja
parničnog postupka, na način
propisan ovom odredbom bi je
trebalo ugraditi u sve
postupke koji su u tijeku, u
ovom slučaju u one najstarije
parnice, a što će doprinijeti
njihovom bržem rješavanju.
Pravo na pristup sudu
zajamčeno je Ustavom
Republike Hrvatske te
Europskom konvencijom za
zaštitu ljudskih prava,
slijedom čega Zakon o
parničnom postupku ne sadrži
niti može mehanizme za
sprječavanje podnošenja
tužbe sudu.

Način rada sudaca te njihovo
ocjenjivanje nisu predmet
uređenja Zakona o parničnom
postupku.

			zloupotrebu procesnih ovlaštenja prilikom podnošenja tužbe, a pogotovo ako su u pitanju tužbe koje iz objesti podnose pojedinci koji nemaju nikakvu imovinu na kojoj bi suprotna stranka mogla naplatiti troškove postupka u slučaju dobivanja spora -što ZPP nema razrađene instrumente kojima će spriječiti da pojedini loše educirani drugostupanjski suci ukidaju odluke samo zato jer nisu sami sposobni ocijeniti dokaze u spisu i dati svoje pravno shvaćanje o sadržaju i dokaznoj vrijednosti dokaza		
14	Darko Grošić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA	Nakon mojih prethodnih prijedloga ministarstvu i na zadnjem e-savjetovanju od 10.12.2018. do 9.1.2019. gdje sam tražio da se propišu rokovi za dovršenje parničnih postupaka kao i niže navedene prijedloge izmjena pojedinih odredbi ZPP koje i sada ponavljam, konačno se predlažu propisani rokovi dovršenja postupka. Primjećujem slabu zainteresiranost sudaca za komentiranje predloženih izmjena ZPP a za koje će biti najproblematičnija primjena odredbi o planu upravljanju postupkom za što smatram da nema potrebe ako će se suci držati rokova koji su propisani za održavanje pripremnog ročišta i glavnog ročišta kao i niže navedenih predloženih izmjena ZPP. Osnovni problem će biti dali će se suci pridržavati ovih roka kao što manjina sudaca ni sada ne poštuje dva roka: iz članka 284. stavak 1. ZPP i i članka 335. stavak 4. ZPP. Tako mi predsjednica jednog suda odgovara da su to „instruktivni rokovi blanketne naravi“ pa predsjednica suda smatra da tužbu u hitnom postupku (smetanje posjeda) ne mora dostavljati na odgovor tuženiku ni godinu dana od dana primitka iste. I po mojoj prijavi predsjedniku višeg suda i ministarstvu pravosuđa se ništa ne događa sucu i sve se radi i dalje po starom. Iz navedenog smatram da se moraju propisati sankcije sucima za nepoštivanje propisanih rokova u ZPP ili drugim zakonima. U ovom prijedlogu izmjena ZPP ne propisuje se rok dovršenja hitnih postupaka što smatram da bi trebalo propisati pa	Nije prihvaćen	Sankcije za nepoštivanje propisanih rokova nisu predmetom uređenja Zakona o parničnom postupku. Rokove u hitnim postupcima u pravilu uređuju posebni propisi. Predlagatelj smatra nepotrebnim propisivati predložene rokove, budući da u tom dijelu kod sudova nije detektirano prekoračenje "razumnih rokova".

			predlažem odredbu: „Predmete o kojima se odlučuje po odredbama ovog zakona u hitnom postupku rok odlučivanja u prvostupanjskom postupku je najduže 180 dana od zaprimanja predmeta, a za drugostupanjski postupak najduže 210 dana od zaprimanja predmeta.“ PRIJEDLOZI ZA SAVJETOVANJE OD 24.1.2022. DO 24.2.2022. U članku 358. stavak 1. ZPP dodaje se slijedeći tekst iza riječi: Nepravodobnu, nepotpunu (članak 351 stavak 1) ili nedopuštenu žalbu odbacit će sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda bez održavanja ročišta u roku od 15 dana od dana primitka takve žalbe. U članku 359. stavak 1. ZPP dodaje se slijedeći tekst iza riječi: Primjerak pravodobne, potpune i dopuštene žalbe prvostupanjski sud "dostavit će u roku od 15 dana od primitka žalbe" protivnoj stranci koja može u roku od 8 dana od primitka žalbe podnijeti tome sudu odgovor na žalbu. U članku 360. stavak 1. ZPP dodaje se slijedeći tekst iza teksta: Nakon primitka odgovora na žalbu ili nakon proteka roka za odgovor na žalbu sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća će žalbu i odgovor na žalbu, ako je podnesen, sa svim spisima dostaviti drugostupanjskom sudu "u roku od najkasnije 30 dana." Obrazloženje: prvostupanjski suci (manjina) ne dostavljaju presudu sa žalbom drugostupanjskom sudu u većini slučajeva po završenom žalbenom postupku i po proteku 3-6 mjeseca. Ovdje su stranke oštećene ne samo zbog neopravdanog zadržavanja predmeta već i zbog zateznih kamata na troškove postupka ili zbog zateznih kamata na glavnici. U članku 440. stavak 1. ZPP dodaje se slijedeći tekst iza riječi slučaj:" a svakako dovršiti prvostupanjski postupak u najduže 180 dana od zaprimanja odgovora na tužbu."		
15	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA	Poštovani, pridružujem se prethodno iznesenim općim primjedbama	Primljeno na znanje	Kvalitetno uređenje pravila parničnog postupka od iznimne je važnosti za brzo, kvalitetno i učinkovito

O PARNIČNOM POSTUPKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA	na prijedlog ZID ZPP. Način na koji se dosad mijenjao Zakon o parničnom postupku djeluje stihijski, bez jasnog smjera i strategije te bez jasnog definiranja uzroka problema, procjene učinaka propisa i naknadne kontrole rezultata, kao da se reforme donose reformi radi. Predloženi tekst zakona donosi velik broj značajnih izmjena. Iz uvodnog obrazloženja ne može se utvrditi kako su identificirani problemi u građanskom dijelu pravosuđa, kakvi su statistički podaci, što iz njih proizlazi, kakvi konkretni benefiti će proizaći iz predloženog zakonskog rješenja te kako će se vrednovati uspješnost izmjena. Meni osobno nije poznato da li su rađene kakve studije prije pripreme teksta zakona, da li su napravljeni pokusi ili pilot-projekti i sl. (npr. simulirani višestupanjski postupci koji bi bili vođeni "klasično" i uz tonsko snimanje te pokazali postoji li i kolika ušteda vremena u odnosu na trošak, tzv. cost benefit analiza), odnosno postoji li bilo kakav objektivni pokazatelj zašto se predlažu ovakve izmjene zakona. Iako protiv tonskog snimanja načelno nemam ništa, ono mi se čini kao nedovoljno promišljeno rješenje od kojeg će, ako se pokaže da nije primjereno niti korisno, biti teško odustati zbog iznosa sredstava koje će na taj sustav biti utrošena. Ako se već donosi odluka o tako bitnoj promjeni pristupa vođenju postupka, onda bi prvo trebalo donijeti stratešku odluku i osmisliti cjelovito tehničko rješenje za sve vrste postupaka (i kaznene i građanske), tako da sve sudnice budu opremljene istom opremom i interoperabilne. Prije toga bi trebalo razmisliti i da li je tonsko snimanje uopće primjereno tehnološkom stupnju razvoja današnjice. Od reformi se očekuje da sustav pripreme za sljedećih dvadeset godina, a ne da se baziraju na tehnologiji koja je mogla biti moderna prije dvadeset godina. Osim toga, kao što je već ukazano, ogromna sredstva koja će se utrošiti na nabavku	ostvarivanje prava na sudsku građanskoopravnu zaštitu te jamči pravnu sigurnost. Upravo slijedom navedenoga, ove izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku za cilj imaju ubrzati postupke te ih učiniti transparentnijima, osigurati usklađenje s pravnom stečevinom Europske unije, pratiti ubrzane procese digitalizacije pravosuđa te doskočiti dugotrajnim posljedicama koje je uzrokovala pandemija koronavirusa. U odnosu na potonje, u svrhu ublažavanja ekonomskih i društvenih posljedica pandemije, na razini Europske unije uspostavljen je poseban instrument s pratećim financijskim sredstvima, nastavno na koji je izrađen i Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. koji obuhvaća reformu „Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana“ kojom je predviđena reforma parničnog postupka uz ostalo i kroz daljnju digitalizaciju pravosuđa, kao i kroz osnaživanje postojećih te uvođenje novih procesnih instituta u svrhu ubrzanja parničnog postupka (ročišta na daljinu, obvezno tonsko snimanje ročišta, rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja te postupak u sporovima male vrijednosti kao u pravilu pisani). Prije unošenja odredbi o tonskom snimanju ročišta provedene su simulacije takvih ročišta te su informatički stručnjaci uključeni u izradu Nacrta vezano za tehničke specifikacije i mogućnosti te opreme. Također treba naglasiti da će se sustav e-Komunikacije preseliti na novu platformu te dodatno modernizirati, odnosno da su te prilagodbe trenutno u tijeku.
---	---	---

			opreme za tonsko snimanje samo su dio ukupnog troška. Uopće nije navedeno kolika će sredstva biti potrebna za osiguranje odgovarajućeg serverskog prostora za povećanu količinu podataka, osiguranje odgovarajućeg backup-a i propusnosti mreže. Za sustav e-komunikacije/e-spisa veliki izazov je predstavljao ulazak pravnih osoba kao korisnika u taj sustav. Potom je sustav jedva izdržao prijenos podataka iz sustava prekršajnih sudova. Još se čeka povezivanje sa sustavom ZIS zemljišnih knjiga. Sad se predlaže proširenje korisnika i na fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost, a u stvarnosti situacija je takva da je sustav toliko ograničen da se ne može predati prilog veći od 20 MB pa se svaki ozbiljniji ugovor ili građevinska dokumentacija mora razbijati na gomilu manjih datoteka. Ako se unaprijed ne osiguraju potrebna financijska sredstva za razvoj cijelog sustava, a koja sredstva nisu predviđena, onda se može očekivati samo to da će postojeći sustav raditi puno lošije i nestabilnije nego što trenutno radi. Primjedbe na tekst izražavam i s nomotehničke strane. Neki prijedlozi ne poštuju pravila nomotehnike, nedovoljno su precizni, pojmovi se koriste na krivim mjestima na krivi način, nema uvodnih definicija pojmova koji se uvode u zakon po prvi put, neke odredbe su u suprotnosti s drugim odredbama zakona i sl. Sukladno navedenom predlažem da se prijedlog ZID ZPP povuče iz savjetovanja, da se iz njega izbace svi prijedlozi koji nisu na zadovoljavajući način pripremljeni te da se vrati tekst samo s nužnim i hitnom izmjenama, a da se nakon toga krene u pripremu novog, cjelovitog i promišljenog Zakona o parničnom postupku.		
16	Marijan Bruketa	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE	Marijan Bruketa, odvjetnik, predsjednik OZ Požega, član Upravnog odbora HOK, Poštovane kolegice i kolege, poštovani sudionici e-savjetovanja, U svim svojim istupima zalagao sam se za pravo obvezatnog zastupanje stranaka od strane	Primljeno na znanje	Navedene primjedbe nisu predmet uređenja Zakona o parničnom postupku, s obzirom na to da su usmjerene na reguliranje odvjetničke profesije.

DONOŠENJA ZAKONA	odvjetnika tj za " Ekskluzivitet u pružanju pravne pomoći- od strane odvjetnika. Smatram da danas, nakon 27 godina od donošenja Zakona o odvjetništvu (N.N br. 9 od 10. veljače 1994.godine) imamo, više nego ikada, tražiti ostvarenje ovoga prava koje nam pripada i koje proizlazi iz samog članka 27.Ustava RH koji određuje da: "Odvjetništvo kao samostalna i neovisna služba osigurava svakome pravnu pomoć, u skladu sa zakonom." Smatram da iz ove ustavne odredbe, proizlazi da je: 1.odvjetništvo kao samostalna i neovisna služba, jedino ovlašteno osigurati svakome pravnu pomoć, u skladu s Zakonom, te da iz iste proizlazi i 2.pravo na ekskluzivitet u pružanju pravne pomoći- odnosno obvezatno zastupanje stranaka predom sudom od strane odvjetnika. Poštovane kolegice i kolege, poštovani sudionici ovog e - savjetovanje, moje mišljenje i stav je da pravnu pomoć mogu i moraju pružati isključivo odvjetnici (uz napomenu da se ovaj pojam, u ovom tekstu, odnosi jednako i na osobe ženskog i muškog spola). Nažalost ovu Ustavnu odredbu izvršana vlast svakodnevno krši . Da je to tako potvrđuju brojni zakon, pravilnici i drugi akti u kojim se nalaze odredbe da stranke "osim osoba ovlaštenih za zastupanje, mogu zastupati i osobe ovlaštene za pružanje pravne pomoći odnosno udruge ili druge organizacije koje za to imaju ovlaštenje." Ovo je u suprotnosti s člankom 27.Ustava. Uvjeran sam da će svi sudionici ovoga savjetovanja, na pitanje: "Tko je u RH ovlašten obavljati i pružati liječničku pomoć odnosno baviti se liječničkom djelatnošću?" sasvim razumljivo, logično i prirodno odgovoriti "liječnici". Upravo tako, članak 5.Zakona o liječništvu određuje: "Liječničku djelatnost mogu obavljati samo liječnici."
------------------	---

Stoga se postavlja pitanje tkome i zašto smeta, da jedino i ekskluzivno, samo odvjetnici pružaju pravnu pomoć i da imaju pravo da samo oni obvezatno zastupaju stranke pred sudom.

Poštovane kolegice i kolege, osnovi Zakon o odvjetništvu donesen je 1994. godine, objavljen je u Narodnim novinama br. 9. od 10. veljače 1994., a stupio je na snagu i primjenjuje se od 18. veljače 1994. Dakle, za nekoliko dana proći će punih 27 godina od kada je Zakon stupio na snagu.

Stoga predlažem da se predloženi Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a izmijeni i dopunu i to odredbama o:

1. obvezatnom zastupanju stranaka predom sudom od strane odvjetnika,
2. odnosno svakako predlažem da osim revizije, isto tako niti žalbu ne može podnijeti stranka odnosno njen punomoćnik a koji nisu odvjetnici odnosno koje nemaju položen pravosudni ispit.

U komentaru tog prvog Zakona o odvjetništvu(u samostalnoj i neovisnoj RH) s uvodnim objašnjenjima i stvarnim kazalom, predgovor je napisao, naš uvaženi kolega, Ivice Crnić, tada Ministar pravosuđa , a uvodna objašnjenja napisao Mario Kos, tada Predsjednik Hrvatske odvjetničke komore. Iz tog komentara citirati ću odredbe bitne, za ovu temu:

" Ekskluzivitet u pružanju pravne pomoći (čl.5.st.1.)

To je jedna od najbitnijih odredaba Zakona:pružanjem pravne pomoći kao zanimanjem smiju se baviti samo odvjetnici, ako zakonom nije drugačije određeno.

Za takvo rješenje postoje barem tri razloga:

stručnost – jer odvjetnici mogu biti samo osobe s određenom stručnom spremom, pravosudnim ispitom i praksom, profesionalnost – jer odvjetnici obavljaju svoj posao kao profesionalci, što podrazumjeva niz obveza kao što su čuvanje profesionalne tajne, odvjetnička tarifa i dr., te odgovornost -odvjetnici odgovaraju za štetu koju bi mogli nrouzrokovati svoiim

strankama cjelokupnom svojom imovinom, odgovaraju disciplinski za svoj rad, dužni su se pridržavati Kodeksa odvjetničke etike.

Oni su dakle bitni činitelji pravne sigurnosti i stabilnosti u svakoj demokratskoj i pravnoj državi, te bitan uvjet za normalno djelovanje, kako pravosuđa tako državne uprave, a svugdje u svijetu i gospodarstva.

Obvezatno zastupanje po odvjetnicima postoji gotovo u svim razvijenim demokratskim zemljama. (podcrtao Marijan Bruketa).

Zakon o odvjetništvu generalni je zakon, i on ne isključuje primjenu odredaba i drugih zakona. Treba napomenuti Javne bilježnike, javne pravobranitelje, revizore koji također pružaju pravnu pomoć u određenom stupnju, ali je obujam i djelovanje njihova rada točno zakonom određen i ograničen.

Ova odredba, zajedno s nekim drugima, o koji će bit još riječi, reže korijenje nadripisarstva, koje je u posljednjim godinama dobilo neslućene razmjere. (podcrtao Marijan Bruketa).

Svakao da je u tom Zakonu o odvjetništvu, ekskluzivitet u pružanju pravne pomoći bio ostvaren i kroz odredbu iz članka 18. Zakona da:

"Odvjetnici imaju pravo na nagradu za svoj rad te na naknadu troškova u svezi s obavljenim radom sukladno tarifi koju utvrđuje i donosi Komora." Nažalost, to pravo da sami, kao regulator profesije, utvrđujemo i donosimo tarifu, smo izgubili.

Stoga smatram da je došlo vrijeme, budući su se okolnosti od donošenje prvog Zakona o odvjetništvu u samostalnoj RH bitno promijenile, da o ovom pitanju Ministarstvo pravosuđa i uprave zauzme jasan stav, jer odvjetnici ne traže ništa više nego što im to iz samog Ustava pripada.

Danas je Republika Hrvatska članica Evropske unije, odlukama izvršne vlasti dane su velike ovlasti, a time i poslovi Javnim bilježnicima (kao povjerenicima Suda), i to i tamo gdje je za to bilo potrebno ali isto tako i tamo gdje za to i nije bilo nikave potrebe. Osobito je bitno istaći da je od 2009. godine u RH na snazi Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći

koji je omogućio i onim strankama, koje si zbog svojih matrijalnih mogućnosti nisu mogle osigurati zastupanje pred sudom putem odvjetnika, jer ga nisu mogle platiti, da imaju odvjetnika.

Na ovaj način, ovim Zakonom, omogućena je pravna pomoć a time i mogućnost pristupa sudu i drugim tijelima koja odlučuju o pravima i obvezama stranaka, kako hrvatskih državljana, tako i stranaca.

Na taj način otklonjeni su prigovori onih koje su bili protiv našeg prava na Ekskluzivitet u pružanju pravne pomoći - obvezatno zastupanju stranaka od strane odvjetnika jer da su tim pravom bili onemogućene ili diskriminirane one stranke koje nisu bile u mogućnosti plaćati odvjetnika a time i štiti svoja prava u parnicam protiv onih stranaka koje su u mogućnosti plaćati odvjetnika.

Ono što je, u uvodu prvotnog Zakona o odvjetništvu, rečeno da je:

"Zakon o odvjetništvu generalni je zakon, i on ne isključuje primjenu odredaba i drugih zakona. Treba napomenuti Javne bilježnike, javne pravobranitelje, revizore koji također pružaju pravnu pomoć u određenom stupnju, ali je obujam i djelovanje njihova rada točno zakonom određen i ograničen"

danas je nažalost, kada je riječ o Javnim bilježnicima (ali ne samo o njima) rezultiralo, upravo suprotnim. Dakle ne samo da ovakovo stanje stvari nije "srezalo" nadripisarstvo, već kada su, Javni bilježnici u pitanju a radi se o sastav privatnih isprava, onda su danas Javni bilježnici najveći kršitelji odredaba svoga Zakona.

Naime čl.2. Zakon o javnom bilježništvu („Narodne novine“, broj 78/93, 29/94, 162/98, 16/07 i 75/09) određeno je :

"Javno bilježnička služba sastoji se u službenom sastavljanju i izdavanju javnih isprava o pravnim poslovima, izjavama i činjenicama na kojima se utemeljuju prava, u službenom ovjeravanju privatnih isprava, u primanju na čuvanje isprava, zatim novca i predmeta od vrijednosti radi njihove predaje drugim osobama ili nadležnim tijelima te u obavljanju, po nalogu sudova ili drugih javnih

tijela, postupaka određenih zakonom. U javnobilježničku službu spada i obavljanje drugih poslova predviđenih ovim zakonom".

Naime, javna je tajna, da je svakodnevna praksa, da Javni bilježnici rade i sastavljaju privatne isprave, iako im je to njihovim Zakonom izričito zabranjeno.

Stoga smatram da je upravo ovo e-savjetovanje i rasprava o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a, nova prava prilika za realizaciju i ostvarenje ovoga prava na obvezatno zastupanje stranaka od strane odvjetnika tj za "Ekskluzivitet u pružanju pravne pomoći od strane odvjetnika." Uvođenjem ovoga prava, smatram da bi se daleko lakše ostvarili ciljevi koji se predloženim Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a žele postići a to su:

- kvalitetnije uređenje pravila parničnog postupka,
- osiguranje provođenja brzog i kvalitetnog parničnog postupka, te kvalitetno i učinkovito ostvarivanje prava svih osoba i poslovnih subjekata (potpuno je pogrešna precepija javnosti da odvjetnici imaju bilo kakvu korist od dugotrajnosti postupka - naše stranke trebaju pravnu pomoć i ostvarivanje svojih prava, sada i odmah, a ne nakon tri, peti ili više godina),
- odvjetnici su zasigurno, sa sudcima, garant pravne sigurnosti u okviru sudskog građanskopravnog postupak, a timi zaštite prava i interesa stranke,
- za ostvarivanje ovoga prava na obvezatno zastupanje stranaka od strane odvjetnika prepreka nisu niti propisa Europske unije, budući se kroz ovaj zakon osigurava i provedba propisa Europske unije a još manje za to nisu prepreka nacionalni propisi,
- navedeno pravo bi zasigurno ubrzalo proces digitalizacije pravosuđa. Upravo je Hrvatska odvjetnička komora bila prva koja je predlagala, u posebnim okolnostima uslijed pandemije novog koronavirusa, suđenja na daljinu. Naime svojim dopisom od 9. travnja 2020. Hrvatska odvjetnička komora predložila je Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske

noduzimanje svih miera

potrebnih za osiguranje tehničkih uvjeta za održavanje ročišta i izvođenje dokaza na daljinu korištenjem audiovizualnih uređaja, kao i donošenje odluke kojom bi se osiguralo održavanje ročišta i izvođenje dokaza na daljinu na svim sudovima u Republici Hrvatskoj za vrijeme trajanja izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom koronavirusa (Covid-19), -ostvarivanjem prava na obvezatno zastupanje stranaka od strane odvjetnika, u tom smislu, lakše i brže, osigurali bi se i ostali ciljevi, koje se žele postići predloženim izmjenama i dopuna Zakona o parničnom postupku, kao što su i uvođenje obveznog tonskog snimanja rasprave, uređenju postupka u sporovima male vrijednosti- kao u pravilu pisanog postupka i propisivanju rokova za okončanje postupka na pojedinoj instanci suđenja. Naime upravu su odvjetnici ti koji će omogućiti i olakšati rad sucima uz značajne uštede na radnom materijalu (kod stranka koje ne zastupaju odvjetnici tih ušteta nema, kao niti suđenja na daljinu).

Odvjetnička službu je služba koja ima izuzetnu ulogu u zaštiti ljudskih prava, služi kao garancija prava na pravično suđenje obzirom, te da je zadatak odvjetnika osigurati obranu u postupku odnosno jednakost stranaka. Upravo mi odvjetnici, sa sucima i državnim odvjetnicima, imamo ključnu ulogu u očuvanju vladavine prava.

Naravno, odvjetnici i sudci, svakako, imaju različite ulogu u sudskom postupku, ali suradnja i doprinos svakog od njih je nužan da bi se stiglo do poštenog i djelotvornog rješenja u svakom sudskom postupku. Mi moramo međusobno surađivati da bi se ostvarila prava stranaka.

Stoga smatram da će se rješenjima, koje predlažem, ostvariti, u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. reforma, koja će stvarno i u praksi dovesti do "Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava" čije posljedica će biti veće povjerenje građana u sustav, jer zbog njih, naših stranaka, složiti ćemo se. sve ovo se i predlaže

			odnosno radi.		
17	ivo bakalić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA	IVO BAKALIĆ, sudac Trgovačkog suda u Splitu U javnoj raspravi je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.; u daljnjem tekstu: ZPP). Kao sudac s dugogodišnjim iskustvom ukazujem da će ovo biti 16. izmjena i dopuna ZPP-a u posljednjih 30 godina od kojih izmjena i dopuna je ona iz 2003. godine obuhvatila oko 60% postojećeg teksta Zakona, a izmjenama iz 2008., 2013. i 2019. godine svaki put je ponovno mijenjano ili dopunjavano 20-30% od postojećeg teksta. Zbog do sada izvršenih brojnih izmjena ZPP-a koji su Zakon učinile nepreglednim i neprimjerenim za učinkoviti rad, iskazujem osobni stav, ali vjerojatno i stav brojnih mojih šutljivih kolega koji se ne upuštaju u javnu raspravu, kako je vrijeme da se u 2022. godini, dakle u 21. stoljeću, konačno pristupi izradi potpuno novog Zakona o parničnom postupku koji će biti nomotehnički, sadržajno i jezično primjeren postojećem trenutku jer postojeći Zakon ništa od navedenog više nije. Time bi se ujedno stavio izvan snage posljednji procesni zakon koji vuče svoj korijen još iz SFRJ. Nakon 30 godina od međunarodnog priznanja RH to bi valjda bilo i vrijeme. Zanimljivo je ukazati kako u prethodnim javnim raspravama predlagatelj u pravilu nije uvažavao primjedbe i prijedloge, da bi se potom u slijedećim izmjenama Zakona predlagale izmjene koje su upravo bile na tragu primjedbi iz ranijeg savjetovanja koje tada nisu uvažavane, a što pokazuje da su iste bile osnovane. Pretpostavljam da će tako biti i ovaj put, ali ipak ove primjedbe pišem iz svoje profesionalne znatiželje i nastojanja da doprinesem boljem ZPP-u te kako bih bio miran prema sebi da sam pokušao ukazati na probleme pritom ne gajeći iluzije	Primljeno na znanje	Ministarstvo pravosuđa i uprave, kao središnje tijelo za obavljanje poslova pravosudne uprave, prikuplja statističke i druge podatke o radu sudova te se u statističkom pregledu, koje svake godine Ministarstvo objavljuje na svojim mrežnim stranicama, mogu među ostalim naći podaci o kretanju broja predmeta u sudovima (broj primljenih, riješenih i neriješenih predmeta s omjerom ažurnosti), podaci o načinu rješavanja predmeta i podaci o trajanju pojedinih vrsta sudskih postupaka u pojedinim vrstama predmeta. Načela iz članaka 9. i 10. Zakona o parničnom postupku nisu predmet ovih izmjena, a oživotvorenje navedenih načela postiže se kroz njihovu primjenu u praksi. Članak 154. stavak 2. Zakona o parničnom postupku izmijenjen je 2019. potaknut presudom Europskog suda za ljudska prava u predmetu Klauz protiv Hrvatske. Navedenom izmjenom se, ne samo stvorio pravni temelj i olakšalo donošenje odluke o trošku u slučaju djelomičnog uspjeha u parnici, nego su pravila o utvrđivanju troška učinjena pravičnijima i u pogledu određivanja suviše visoke vrijednosti predmeta spora. Rok za donošenje presude u skladu je s naporima koji se poduzimaju s ciljem skraćivanja postupka, te stoga nije poželjno rokove „produljivati“ na način da se „45 dana“ zamijeni s „45 radnih dana“. Svrha je uvođenja instituta „plana upravljanja postupkom“, među ostalim, bolja koncentracija i predvidivost postupka. Plan upravljanja postupkom donosi se na prvom pripremnom ročištu, a u slučaju opravdane potrebe sud ga može izmijeniti. U radnu skupinu za izradu Nacrta prijedloga zakona bili su uključeni i suci prvostupanjskih sudova. Uvođenje plana upravljanja postupkom nije protivno

da će predlagatelj kao i do sada putem saborske većine vjerojatno progurati izmjene u predloženom obliku.

Problem svih dosadašnjih izmjena i dopuna Zakona je što prijedlozi u pravilu i bez izuzetka nisu sadržavali kvantifikacijske pokazatelje i druge statističke podatke iz kojih bi se moglo pravilno procijeniti stanje na sudovima. Takav podatak osobito nedostaje u ovom Nacrtu prijedloga čija je temeljna ideja vodilja uređenje pravila parničnog postupka u cilju ubrzanja postupaka i ostvarivanja sudske zaštite. Tako, uopće nema podataka koliko je predmeta u radu na općinskim i trgovačkim sudovima, koliko se godišnje zaprimi parničnih predmeta, te koliko se od tako zaprimljenog broja riješi u slijedeće tri godine. Ovaj podatak je potreban kako bi se konačno skinula fama da sudovi sporo postupaju u svim predmetima, što naprosto nije točno, jer one predmete koji su podobni za brzo rješavanje sudovi tako i riješe, a pojedini predmeti zbog svoje složenosti i iz drugih razloga traju duže. Takvih podataka naprosto nema u poglavlju ocjene stanja i osnovnim pitanjima, a upravo bi ti podaci ukazali na potpuno drugačiju potrebu izmjene Zakona od one koja se predlaže u ovom prijedlogu.

Ministar pravosuđa je nedavno na nastupu na javnoj televiziji iskazao kako nitko ne može onemogućiti stranci pokretanje parničnog postupka jer bi to bilo suprotno načelu pristupa sudu, odnosno omogućavanje pravde. Ta ministrova tvrdnja je samo djelomično točna jer u isto vrijeme Republika Hrvatska nepoštivanjem odredbi kolektivnih ugovora, s vremena na vrijeme, proizvede posljedicu pokretanja desetaka tisuća parničnih predmeta. Da je država kao socijalni partner u ispunjavanju svojih preuzetih obveza ispunila svoje ugovorne obveze, onda do tih parnica ne bi došlo, ali od ministra o tome nismo čuli niti riječi. Bilo bi dobro kada bi u analizi stanja svatko najprije pošao od sebe, a tek onda prigovarao drugima.

Za rješenje problema zaostataka na sudovima potrebna je promjena paradigme u kojoj će načasak

odredbi članka 288. Zakona o parničnom postupku, budući da plan upravljanja postupkom predstavlja odluku koju donosi sud u tijeku pripremanja glavne rasprave, a koja se odnosi na upravljanje postupkom. Moderni pristup u parničnim postupcima ima intenciju u što većoj mjeri uključiti i stranke u kreiranje tijeka postupka. Ako promjene plana ne utječu na rokove koje se odnose na radnje stranaka, sud plan upravlja postupkom može izmijeniti i bez prethodnog izjašnjavanja stranaka, čime je zadržano rješenje da sud rukovodi postupkom.

biti na otklanjanju uzroka povećanog priliva, a ne na trčanju za zaostacima. Time se neće ništa postići, već će se za koju godinu ZPP opet mijenjati.

Načelno se slažem da je ustavno načelo pristupa sudu sveobuhvatno i da se stranke ne mogu zaustaviti u pokretanju postupka, ali nakon 30 godina sudačkog staža, odgovorno tvrdim da se mora pronaći način kojim će se stranke obeshrabrati na pokretanje ili vođenje postupaka koji su samo sa svrhom odgode plaćanja ili nastupa drugih posljedica. Kao sudac trgovačkog suda, pritom prvenstveno mislim na Povrv predmete, koji na sudove dolaze po prigovoru na rješenje o ovrsi javnog bilježnika. Još 2001. godine sam izvršio analizu trogodišnjeg priliva takvih predmeta radi procjene u kojoj mjeri je tužitelj uspio u sporu. Utvrđeni postotak od 93% uspjeha tužitelja u sporu (koji se zasigurno nije puno promijenio sve do danas) tada je jasno pokazao da je prigovor sredstvo odgode plaćanja u najvećoj mogućoj mjeri, te da se taj prigovor u pravilu temelji na lažnim tvrdnjama tuženika, zbog kojih se nepotrebno angažiraju sudovi i druga državna tijela. Navest ću nedavni primjer. Tuženik je u svom prigovoru naveo da s tužiteljem nije bio u poslovnom odnosu, da nema evidentiran nikakav račun tužitelja i da mu ništa nije dužan. Takav obrazloženi prigovor spriječio je nastup pravomoćnosti i ovršnosti kao prvu posljedicu, a kao drugu posljedicu je proizveo postupanje Trgovačkog suda. U tom postupku sud je prvenstveno od tužitelja pribavio dokaze o sklopljenom ugovoru, o napraavljenom projektu po ugovoru i izdanom računu po ugovoru, a potom je na prijedlog tužitelja od Porezne uprave pribavljen podatak da je tuženik zaprimio tužiteljev račun, istog evidentirao u svom knjigovodstvu i po računu iskoristio pravo na obračun predporeza. Naravno, presuda je glasila u korist tužitelja, a tuženik je iskoristio ustavno pravo na žalbu, te je spis nedavno dostavljen Visokom Trgovačkom sudu RH.

Što želim kazati?

U ishodištu ovog postupka stoji naiobičniia laž tuženika s koiim

je spriječio nastup pravomoćnosti i ovršnosti, zbog čega su u daljnjem tijeku morali postupati dva suda i Porezna uprava.

U kontekstu navedenog javnosti treba konačno reći istinu da u parničnim postupcima imamo jedno stranku koja naprosto laže kako bi ostvarila nešto što joj inače ne bi pripadalo. Osobno sam doživio i situaciju u kojem su iz njima znanih razloga obje stranke iznosile lažne tvrdnje. Po tome se naša profesija razlikuje od svih ostalih jer 50% naših stranaka bezobzirno i nekažnjeno laže pred sudom, a suci od 2003. primjenom načela stranačke istine procjenjuju tko u postupku govori istinu, a tko laže. Kada tog laganje ne bi bilo, naravno ne bi bilo ni spora u najvećoj mogućoj mjeri.

Poštovana gospodo, takvih, kako ih ja zovem nepotrebnih sporova, ima na tisuće jer su trgovački sudovi samo u prošloj 2021. primili preko 6.000 Povrv predmeta, a u proteklom razdoblju sudovi nisu uspjeli tome stati na kraj. U kontekstu predloženih izmjena ZPP-a, već sada tvrdim da predložene izmjene ovu praksu tuženika neće dokinuti jer se niti jedna odredba ne odnosi na predmete s takvim problemima.

Zašto je to tako?

Već u nekoliko navrata povodom izmjena ZPP-a ukazivao sam da se ZPP koji je izvorno donesen 1976. godine u jednoj svojoj odredbi sadržajno nije mijenjao, već je ista samo proširena osim stranaka i na umješake, a to je članak 9. ZPP-a koji vrlo jednostavno govori „da su stranke i umješaci dužni pred sudom govoriti istinu i savjesno koristiti prava koja im pripadaju po zakonu“. Na ovu zakonsku odredbu mislim da su svi zaboravili, a u parnični postupak je na mala vrata ušlo jedno pravilo iz ZKP-a da okrivljenik može iskazivati kako god to želi. Tako se u parničnom postupku ponašaju sve stranke i to prolazi nekažnjeno. A nekažnjeno prolazi iz razloga što članak 10. ZPP koji se nomotehnički vrlo logično naslanja na članak 9. i govori o izricanju kazne zbog teže zlouporabe procesnih ovlaštenja, niti barem primjerice ne navodi koje bi to bile teže zlouporabe procesnih ovlaštenja koje bi noldliienale

izricanju novčane kazne. Da je u članku 10. barem primjerice navedeno da je npr. iskazivanje lažnih tvrdnji u podnescima i na ročištima teža zlouporaba procesnih ovlaštenja, onda bi u prethodno opisanom slučaju bilo lako izreći novčanu kaznu s ciljem specijalne i generalne prevencije. Ovako, kada to nije navedeno, ostavljeno je sudovima da utvrđuju što bi to bile teže zlouporabe procesnih ovlaštenja. Međutim, kako se takva rješenja sucima ne uračunavaju u ispunjenje norme koja je uobličena u okvirno mjerilo čiji naziv ne odgovara sadržaju tog podzakonskog akta, suci ne pridaju dovoljno pozornosti oživotvorenju te zakonske odredbe, zbog čega je i praksa u svezi iste vrlo oskudna. Samo uzgred napominjem da su po mom skromnom mišljenju, Okvirna mjerila protivna Zakonu o sudovima, ali to nije tema ovog savjetovanja.

Zbog navedenog, izvan predloženih izmjena i dopuna ZPP-a, predlažem da se članak 10. dopuni na način da se barem primjerice navedu slučajevi teže zlouporabe procesnih ovlaštenja, kao npr.:
-iznošenje lažnih tvrdnji u podnescima i pred sudom
-nedostavljanje dokaza o nalogu suda na koji dokaz se stranka prethodno pozvala kao oblik nepoštovanja suda i sl.

Ujedno predlažem da se članak 10. stavak 2 ZPP u rasponu novčane kazne promijeni na način da sud može izreći novčanu kaznu u visini do 30% vrijednosti predmeta spora, ali ne više od 200.000,00 kn za pravne osobe odnosno 50.000,00 kn za fizičke osobe. Navedenim rasponom bila bi obuhvaćena većina naših predmeta.

Kada bi se na pravilan način oživotvorio članak 9. i članak 10. ZPP-a, onda bismo mogli kazati da bi moguće mogli spriječiti nepotrebno parničenje u nekoliko tisuća Povrv predmeta koji trgovački sudovi zaprime svake godine, jer sam potpuno siguran da bi stranke morale dobro razmisliti je li im se isplati prigovorom pokrenuti parnični postupak u kojem im se može izreći značajna novčana kazna . Poštovani predlagatelji, ZPP je alat koim sudac radi i za slučaj

da suci dobiju kvalitetan alat kojim bi mogli spriječiti sveprisutnu procesnu manipulaciju, mislim da bi uskoro mogli razgovarati o zaostacima u potpuno drugom kontekstu. Nažalost, navedeni prijedlog izmjena ZPP nije na tom tragu.

Također, izvan prijedloga izmjena i dopuna ZPP-a predlažem da se članak 154. ZPP-a koji je u cijelosti izmijenjen 2019. godine, uredi na nov način jer stavak 2. postojeće odredbe doprinosi nejednakosti stranaka u parnici ukoliko se kod obračuna troška u kalkulaciju ne stavi i kategorija osnova zahtjeva, što u pravilu kod zahtjeva za isplatu izostaje. Primjerice, ako u takvim predmetima stranka uspije sa 100%, sud će joj dosuditi 100% troškova, međutim ukoliko bi stranka uspjela sa 70% zahtjeva, sud će joj dosuditi 40% troškova ukoliko u obračun troškova ne stavi uspjeh glede osnova zahtjeva. Osobno držim da svaki tužbeni zahtjev koji glasi na isplatu sadrži u sebi i spor oko osnove potraživanja koji se potom mora ukalkulirati u obračun troškova. Ovako, kod djelomičnog uspjeha u sporu, tužitelj sa zahtjevom uspije u jednom iznosu, a kod troškova uspije u neproporcionalno manjem iznosu glede uspjeha spora. U svezi ove odredbe čudi me izostanak reakcije Odvjetničke komore koja bi za ispravak ove odredbe trebala biti najviše zainteresirana.

Isto tako, izvan predloženih izmjena ZPP-a, ponovno ukazujem na članak 335. stavak 4. ZPP-a koji je u zakonski tekst unesen 2013. godine i kojim je propisano „da se presuda mora donijeti, objaviti, izraditi i uručiti ili otpremiti najkasnije u roku od 45 dana od dana zaključenja glavne rasprave“. Uz ovu zakonsku odredbu naknadno je propisan i stegovni razlog sukladno odredbama Zakona o DSV. Navedeni rok od 45 dana je po mom mišljenju vrlo problematičan, jer sudac u isto vrijeme ima pravo na 30 dana godišnjeg odmora, što je otprilike 45 kalendarskih dana, pa ako zaključi raspravu posljednjeg dana prije godišnjeg odmora i potom iskoristi sve dane godišnjeg odmora, morat će zakazati objavu prvog dana nakon novratka s godišnjeg

odmora, a to posljedično znači da presudu mora napisati tijekom godišnjeg odmora. Identična situacija je ukoliko se sudac u razdoblju od 45 dana nalazi na bolovanju ili drugim opravdanim izostancima, te u svim tim situacijama može biti doveden u situaciju da mora objašnjavati zbog čega je došlo do prekoračenja roka.

Stoga predlažem da se članak 335. stavak 4. ZPP-a dopuni na način da se iza brojke „45“ doda riječ "radnih" i na taj način će biti otklonjeni svi problemi i nedoumice o kojima sam prethodno iskazivao.

U odnosu na pojedine prijedloge izmjena i dopuna ZPP-a iz predloženog teksta, ukazujem na članak 2. prijedloga koji uvodi obvezu sucima da na početku postupka pred stranke iznese pravnu ocjenu spora, te da ne može temeljiti svoju odluku na ocjeni spora koja bi bila bitno različita od ocjene o kojoj se raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti. Navedenom odredbom se na široka vrata u postupak uvodi načelo otvorenog pravosuđenja, a stranke se gotovo u potpunosti izjednačavaju sa sudom, dok se u isto vrijeme od suca već na početku postupka kao od nekakvog "vidovitog Milana" očekuje da već u toj fazi postupka procijeni pravni osnov spora.

Već sam ranije naglasio da sam sudac Trgovačkog suda i u kojim sporovima je ponekad sve do kraja postupka teško razlučiti pravni osnov, a osobito to nije moguće prije nego što se na okolnosti iz tužbe i odgovora na tužbu provedu odgovarajući dokazi. Npr. u sporovima koji proizlaze iz stečaja, vrlo teško je na podlozi početnih očitovanja stranaka, a bez provođenja dokaza osobito saslušanjem ili vještačenjem utvrditi radi li se o pravnoj radnji kojom se vjerovnici izravno oštećuju ili se pak radi o namjernom oštećenju. Takvo nešto nije moguće utvrditi u ranoj fazi postupka. Nešto slično bi mogli govoriti kod ništetnosti ili poboynosti odluka glavne skupštine kod kojih je konačni učinak jednak, ali je pravni osnov različit i nije razvidan bez pregleda dokaza. Ovo su samo kardinalni primjeri zbog čega ie

ova odredba teško provediva i u konačnici krajnje opasna jer se suca izjednačava sa strankama kao da je to njegov spor, a ne spor kojeg su stranke iznijele pred sudom jer ga nisu uspjele same riješiti. Propisana mogućnost da se strankama pruža mogućnost i pred prvostupanjskim i drugostupanjskim sudom, naknadna očitovanja o osnovi spora će predmetni postupak samo učiniti dodatno kompliciranim i proizvesti daljnja produljenja.

U odnosu na predložene odredbe o tonskom snimanju rasprave, a u kontekstu prethodnih navoda o ustavnom načelu na pristup sudu, čini mi se kako predlagatelj polazi od idealnih uvjeta u kojima se smatra da sve stranke u postupku imaju tehnološke mogućnosti pregledavanja tonske snimke, što naprosto nije točno i upitno je hoće li se u izostanku pisanog zapisnika pojedinim strankama koje su možda neuke ili slabijeg imovinskog stanja onemogućiti ravnopravni status u postupku. Kao primjer navodim osobe koje su pogođene katastrofalnim potresom na Banovini i koje su smještene u kontejnerskim naseljima. Jesu li svi ljudi u tim naseljima u mogućnosti preslušavati tonsku snimku, a u isto vrijeme mogu ili moraju biti stranke u postupcima. Isto je i sa staračkim stanovništvom diljem Republike Hrvatske, osobito u slabo razvijenim i izoliranim krajevima koji ponekad nemaju ni električne energije, pa postavljam pitanje kako će te stranke ostvariti ustavno načelo pristupa sudu, jer će tonsku snimku pohranjenu na CD-u moći samo gledati i ništa više od toga.

U odnosu na članak 28. prijedloga i članak 80. prijedloga kojim su propisani rokovi u kojem se mora okončati redovni ili malični parnični postupak, iskazujem kako će predlagatelj zasigurno, ako ovaj prijedlog prođe, u cilju discipliniranja sudaca svakako predložiti i odgovarajuće stegovne mjere kako bi se suce prisililo da predmete završavaju u redovnim rokovima. Ako tome bude tako, to će imati dvojaku posljedicu. Prva će biti da će suci u slučaju prijetjećeg isteka roka za rješavanje nredmeta

naprosto spis "prelomiti preko koljena" i napisati kakvu- takvu presudu, samo da od sebe otklone možebitne štetne posljedice, a to naravno s pravilnim i pravičnim rješenjem neće baš imati dodirnih točaka. Druga posljedica je da će u novo zaprimljenim predmetima suci biti prisiljeni postupati na uštrb postojećih predmeta koje suci imaju u radu. S tim u svezi, u pripremi pisanja ovih primjedbi, kontaktirao sam sud u Supetru za kojeg znam da je značajno opterećen i na kojem trenutno rade dva suca te svaki od njih ima u radu po 500 parničnih predmeta i postupaka osiguranja. Predlagatelj očito drži da su na svim sudovima u Republici Hrvatskoj uvjeti idealni za predložene promjene, ali to naprosto nije točno jer će ovih 500 predmeta u Supetru doći u drugi plan, jer neće biti obuhvaćeni prijetećim rokom rješavanja, a suci će iz vlastitog opreza raditi na novim predmetima koji su vezani uz rok. To ima vrlo jednostavnu posljedicu, a to je stvaranje ustavne nejednakosti pojedinih kategorija građana kao sudionika u postupku, što je naprosto nedopustivo jer bi se predmeti na sudu načelno trebali raspravljati prema redoslijedu zaprimanja kao što je to i do sada bio slučaj. Za svakog građanina RH je njegov spis najvažniji i isti s pravom očekuje da se rješava kada dođe na red, a navedenim prijedlogom to neće biti slučaj.

U odnosu na članak 41. kojim se u Zakon unosi pojam izrade „plana upravljanjem postupkom“ iskazujem kako se radi o čistoj birokratskoj kategoriji koja ne bi mogla proći ni u upravnim postupcima gdje nasuprot tijela koje vodi postupak, u pravilu postoji samo jedna stranka, ali u parničnom postupku ovo naprosto ne može proći jer nije primjereno suštini parničnog postupka. Kod ovog članka Zakona možda se na najbolji način ogleda nedosljednost koja se pojavljuje u ovom, a pojavljivala se i kod svih prethodnih izmjena ZPP. Ista se očituje u tom da predlagatelj promjeni pojedinu odredbu, ali pri tom ne uskladi odredbe koje su s promijenjenom odredbom usko vezane. Tako, iako se predloženim člankom 41. propisuju nove aktivnosti na brižnom ročištu. Predlaže

uopće ništa ne intervenira u postojeći tekst članka 288. ZPP-a kojim sudac upravlja procesnim rješenjima i to bez utjecaja stranaka jer na ta rješenja nije dopuštena žalba. Ovo nije prvi put da se s novim izmjenama Zakona u praksi utvrdi desetak pa i više odredbi koje postanu kontradiktorne novim izmjenama, a to se onda pokuša otklanjati u slijedećim izmjenama Zakona. Međutim, vrijeme koje se izgubi između dvaju izmjena Zakona je nepovratno izgubljeno, ali zbog štetnih posljedica koje se time proizvedu, naravno nitko ne odgovara, "prošo voz", rekli bi naši istočni susjedi.

U svezi predloženog plana rješavanja predmeta želim ukazati i na slijedeće. Naravno, nemam informaciju tko je bio u radnoj skupini za izradu nacrt predloženih promjena, ali se ne mogu oteti dojmu da prvostupanijskih sudaca tamo nije bilo. Ovo iz jednostavnog razloga jer bi želio vidjeti prvostupanijskog suca koji će u 100 ili 200 zakazanih predmeta za slijedeću godinu ili dvije godine unaprijed moći točno unaprijed odrediti sve termine ročišta i druge procesne aktivnosti jer je to naprosto varijabla sa 100 nepoznanica. Imam osjećaj da je prijedlog pisan za idealnu poziciju kao da imamo u radu desetak predmeta, a ne stotine predmeta u kojima odlučujemo o važnim osobnim i imovinskim stvarima stranaka i u kojima su aktivnosti vrlo dinamične i nepredvidljive, a ne o kutijama u skladištu koje će nas dočekati tamo gdje smo ih zadnji put ostavili.

Slijedom prethodnih navoda predlažem da se predloženi nacrt prijedloga izmjena i dopuna ZPP-a povuče iz javne rasprave, te da Ministarstvo pravosuđa pristupi izradi potpuno novog Zakona o parničnom postupku koji će odgovarati nomotehnički, sadržajno i jezično svim sudionicima u postupku i 21. stoljeću.

Na kraju, želim se osvrnuti i na komentar Alena Čičaka koji se je u javnoj raspravi legitimirao kao odvjetnik i voditelj savjeta za pravosuđe i javnu upravu SDP-a. Isti u svojim komentarima otvara pitanje

			preispitivanja položaja sudaca na način da se umjesto trajnog imenovanja, razmotri uvođenje reizbora. Osobno sam držao da se to pitanje nakon iskustva iz socijalističke Jugoslavije, više nikada neće staviti na dnevni red, odnosno da suci budu dovedeni u poziciju da se nakon odrađenog ograničenog mandata dopusti komitetu ili komitetima da preispitivaju rad sudaca u proteklom razdoblju i ocjenjuju jesu li suci u tom proteklom razdoblju bili „dovoljno poslušni“ i donosili odluke koje bi bile u skladu s nečijim očekivanjem, a ne u skladu sa zakonom, kao što se je to radilo u "neka dobra stara vremena". Mi koji imamo malo više godina života i radnog staža točno znamo o kakvim to vremenima govorim. S poštovanjem, Ivo Bakalić, sudac		
18	Ljiljana Horvat	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA	Izmjenom Zakona o parničnom postupku zakonodavac osigurava brz sudski postupak na uštrb pravičnog sudskog postupka, Namjesto roka od tri godine, zakonodavac mora osigurati pravičan postupak uz razumnju duljinu sudskog postupka Mnogi slučajevi pred sudom EU traju dulje od tri godine. Trenutno ni VSRH u predmetu kolektivne tužbe još nije zauzeo sva potrebna pravna stajališta (i.e. o ništavim valutnim ugovorima, njihovim odredbama, naknadama i sl.) Pritom mnogi Županijski sudovi još uvijek sude suprotno presudama suda EU. Nastavno na presudu VSRH, predloženom izmjenom zakona nedorečeno je dali se izmjene odnose i na ovršne postupke (jer se sukladno čl.21 OZ-a analogno primjenjuju odredbe ZPP-a) Prisilnim donošenjem presude u roku tri godine, zakonodavac ne osigurava pravnu zaštitu građanima na koju je sud EU-a obvezao domaće sudove, štoviše članak umanjuje pravnu zaštitu propisanu Direktivom EU-a. Naime, ukoliko će odredbe članka biti primijenjene i na	Djelomično prihvaćen	Predmetna odredba je dopunjena na način da se odnosi samo na parnične postupke. Iz stipulacije odredbe sada jasno i nedvosmisleno proizlazi da se radi o parničnim postupcima u kojima do određenog trenutka nije donesena prvostupanjska odluka. Nadalje, odredba ima doseg samo u odnosu na parnične predmete za koje nije donesena prvostupanjska odluka, slijedom čega nema dosega na predmete koji se nalaze na drugostupanjskom sudu, Vrhovnom sudu ili Ustavnom sudu Republike Hrvatske. Predmetna odredba također nema utjecaja na međupresude i žalbe po istima, suglasan zastoj postupka, zastoj radi prethodnog pitanja, predmete koji su spojeni te je po istima izjavljena žalba, predmeti u kojima je prethodno potrebno utvrditi zemljišnoknjižno pravo i sl., kao ni na predmete u kojima je radi opravdanog razloga ročište odgođeno zbog zdravstvenog stanja tužitelja/tuženika, jer će se svakako održati još jedno pripremno ročište kad za to budu ispunjeni uvjeti.

			ovršne postupke, a ovršenik je pokrenuo tužbu za ništavost, ograničavanjem duljine postupka na rok od tri godine, onemogućen je zastoj ovrhe radi pokrenute tužbe. (primjerice ništavost ugovora radi ništavih bitnih sastojaka ugovora još nije riješena iako je sud EU-a o tome već zauzeo obvezujuće stajalište, unatoč navedenom mnogi domaći sudovi još uvijek sude suprotno) Zakonodavac stoga izmjenom ZPP-a, suprotno obvezi primjene presuda suda EU-a, obvezuje domaće sudove na neprimjenu čl.3.st.1. jer sudovi neće biti u mogućnosti suditi u skladu sa pravnom stečevinom EU-a odnosno sukladno presudama suda EU (žalbeni postupak, revizija i Ustavna tužba postupak produljuju značajno više od tri godine) Glede postupaka pokrenutih prije 2013. godine; Člankom 109. zakonodavac je previdio situaciju u kojoj su ročište odnosno glavna rasprava već održani, a do stupanja na snagu ovog Zakona nije donesena presuda. Sukladno predloženom čl. 109 tada se pripremno ročište održava još jednom iako u međuvremenu predmet može biti na drugostupanjskom, višem ili Ustavnom sudu. Također, prisilnim održavanjem (ponovljenog) pripremnog ročišta u potpunosti su zanemarene međupresude, suglasan zastoj postupka, zastoj radi prethodnog pitanja, predmeti koji su spojeni te je po istima izjavljena žalba, povrat u prijašnje stanje radi propuštene dostave, predmeti u kojima je prethodno potrebo utvrditi zemljišnoknjižno pravo i sl. kao i predmeti na kojima je radi opravdanog razloga ročište odgođeno zbog zdravstvenih stanja tužitelja/tuženika.		
19	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA	U pogledu poštivanja svih rokova za dovršetak postupka je najvažnije da postoji adekvatan broj osoba koje rade na predmetima, pa bi se tu trebalo i paziti na taj dio a ne kao što se npr. dogodilo 2015. kada je novi Stečajni zakon propisao obvezu FINA-e da podnese prijedloge za otvaranje stečajnog postupka nakon 128 dana blokade za pravne osobe. Temeljem te obveze se znalo da će na	Primljeno na znanje	Rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojedinim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupiti od navedenih rokova.

sudove doći jednak broj predmeta koji dolazi u pet godina, no samo je olako u zakonu napisano da ne treba dodatni financijski trošak i da neće biti nikakvih problema. Pored toga, veliki je zakonodavni optimizam da će se svi predmeti riješiti u ovom propisanom roku. Naime, iskustvo iz drugih država ukazuje na činjenicu da postoje predmeti koji imaju jako puno otvorenih pitanja zbog kojih traju. Recimo, ako na sudu drugog stupnja postavite prethodno pitanje Europskom sudu a čekanje odgovora traje cca 1,5 godinu – nije moguće poštivati rokove. Uz to, u svim državama članicama EU postoje predmeti koji se dugo rješavaju. Tako i Europska komisija čeka još od 2008. da se riješi predmet pokrenut nakon odluke kojom je kažnjen kartel "elevator and escalator" Odluka o kažnjavanju je bila 2007., a parnični postupak za naknadu prouzročene štete je pri Trgovačkom sudu u Brüsselu pokrenut 2008. i na prvom stupnju je odbijen tužbeni zahtjev zbog nedostatka dokaza, da bi se 2014. godine Europska komisija žalila te je u žalbenom postupku traženo otkrivanje dokaza i žalbeni postupak sa raspravama o brojim dokazima i dalje traje (2015. je izdan nalog za otkrivanje dokaza, protiv kojeg su se tuženici žalili te je Vrhovni sud 2018. odbio žalbu) a još nisu niti provedeni dokazi vještačenjem.

Pored toga, sada smo došli do apsurdna jer je sve hitno, pa stalno sudac mora tražiti i pratiti koji je predmet koliko hitan. Da pojasnim u roku osam dana se moraju riješiti žalbe protiv rješenja o sudskoj pristojbi te žalba protiv rješenja o utvrđivanju tražbina u postupku predstečajne nagodbe, u roku od 30 dana se moraju riješiti predmeti sudskog registra, žalbe protiv rješenja o privremenim i prethodnim mjerama, te spisi koji su zaprimljeni prije više od 5 godina (prvo je taj rok bio 10 godina, potom 7 da bi sada bio 5 godina), u roku 60 dana sve žalbe u stečajnim i predstečajnim postupcima a u roku od 6 mjeseci parnični postupci vezani uz stečaj. Sada još imamo rokove 6 mjeseci spor male vrijednosti 1 godina ostalo. Dakle, sudac mora veliki

			dio vremena posvetiti pravilima o redoslijedu rješavanja, koji se može poštivati samo ako je u radu iznimno mali broj predmeta. No, bojim se da će na kraju ispasti da ništa nije hitno, jer je zakonodavac propisao da je sve hitno.		
20	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA	U pogledu učinkovitosti sudskog postupka, bilo bi dobro napraviti slijedeće analize: da li je samo tonsko snimanje igdje dovelo do sveukupnog ubrzanja postupka, jer iako se osobama koje ne sudjeluju baš u postupcima čini da se jako puno vremena "gubi" na pisanje zapisnika, da bi tonski snimak bio kasnije razumljiv bitno je da se svaka osoba prije svakog govora predstavi i vrlo jasno polako i precizno govori. U protivnom snimak je neupotrebljiv. Dok kasnije svi moraju slušati ili čitati vrlo dugačke tekstove. Kako se tehnički rješava čuvanje snimke i što sa snimkama kada sudski spis treba ići npr. Ustavnom sudu RH, Europskom sudu ili Europskom sudu za ljudska prava? Koliko sve to stvarno košta i ne bi li se mogla ta sredstva „mudrije“ iskoristiti. Kao drugo, u pogledu on-line ročišta, najveći broj sudnica ne raspolaže sa opremom za takve rasprave (bilo neadekvatna računala ili nedovoljna brzina veze suda pa nije moguće da veći broj sudaca vodi on-line ročišta), a Hrvatska je jedna od rijetkih EU država koja nema u svakom sudu posebnu prostoriju u koju bi dolazili svjedoci i davali on-line iskaz (osobno mislim da bi za ubrzanje postupaka puno više efekta proizašlo iz izgradnje tih prostorija nego iz tonskog snimanja). Izgradnjom mreže takvih prostorija po državi bi omogućili i lako uspostavljanje veze sa sudovima drugih država EU, jer je pravni okvir za on-line saslušavanje svjedoka već odavno na snazi. Zbog toga svjedoci moraju putovati iz jednog grada u drugi i što značajno poskupljuje trajanje samog postupka a svjedocima nije lako npr. putovati iz Dubrovnika za Čakovec zbog jednog kraćeg iskaza na sudu. Naime većina država ne odobrava saslušavanje svjedoka iz vlastitog stana (tehničke mogućnosti su danas lako dostupne) jer nije sa sigurnošću utvrđen identitet te nepristranost okoline gdje se daje iskaz. Stoga svjedoci dolaze u posebnu prostoriju,	Primljeno na znanje	Tehničke uvjete i način snimanja, način pohrane i pristupa tonskoj snimci, kao i druga pitanja vezana za tonsko snimanje ročišta bit će uređena pravilnikom, koji će također proći postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću. U odnosu na tvrdnje vezano za opremljenost sudnica za održavanje ročišta na daljinu napominjemo da sve sudnice raspolažu opremom potrebnom za obavljanje poslova te da se internetske veze dinamički mijenjaju i prilagođavaju potrebama sudova, a Ministarstvo pravosuđa i uprave kontinuirano radi i na daljnjem unapređenju sudnica u skladu za zahtjevima digitalizacije. U odnosu na saslušavanje svjedoka tijekom ročišta koja se održavaju na daljinu, ističemo da o održavanju ročišta ili izvođenju pojedinog dokaza na daljinu odlučuje sud nakon što o tome pribavi očitovanja stranaka i drugih sudionika koji trebaju sudjelovati na ročištu koje će se održati na daljinu. Dakle, sud će prema okolnostima pojedinog slučaja odlučiti može li se ročište održati na daljinu te na takvom ročištu primjerice izvesti dokaz saslušanjem svjedoka, nakon što procijeni da je moguće sa sigurnošću utvrditi identitet osobe te nepristranost okoline gdje se daje iskaz. Također, napominjemo da će način održavanja ročišta na daljinu uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu ili izvođenje pojedinog dokaza na taj način biti uređeno pravilnikom.

			gdje ih dočekuje sudski službenik, povezuje se sa sudom gdje se mora svjedočiti te u prostoriji za svjedočenje je jedino prisutan svjedok koji mora dati iskaz. Struka zna da recimo Finska saslušava svjedoke i putem telefona, a identitet se utvrđuje na način da se svjedok predstavi na telefon. Čini mi se da bi nekim našim strankama jako brzo dobro krenulo rješavanje postupaka, no tako nešto naprosto ne bi bilo u skladu s osnovnim pravnim načelima.		
21	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA	Iznos od 55.000.000,00 kuna za opremanje sudova sa opremom za snimanje je značajan, ali prije toga molim da se provjeri slijedeće: 1. Da li eSpis podržava, bez značajnog usporavanja ukupnog rada, čuvanje ogromnog broja tonskih snimki s tim da će se broj tonskih snimki drastično svakog dana povećavati. Naime, nije isto da li se unosi u eSpis dokument u wordu ili tonska snimka jer je dokument koji sadrži tonsku snimku značajno veći. 2. Da li internetska veza suda i centrale eSpisa podržava istodobno učitavanje ogromnog broja tonskih snimki, naročito na najvećim sudovima u Republici Hrvatskoj? Naime, pokazalo se da Internetska veza nije dostatna da bi veći broj sudaca istog suda mogao istovremeno voditi on-line ročišta, stoga je bojazan da li će ovo značajno usporiti rad. Pri tome se napominje da eSpis ne radi određeno doba dana - svaki tjedan zbog nekih nedostataka, pa je upitna daljnje opterećivanje sustava.	Primljeno na znanje	1. Kroz investiciju predviđenu Nacionalnim planom otpornosti i oporavka 2021. – 2026. „C2.5. R1-I1 Unaprjeđenje sustava za upravljanje sudskim predmetima (eSpis)“ planirana je migracija na državnu informacijsku infrastrukturu (CDU - Centar dijeljenih usluga). Time će se omogućiti bolje i jeftinije buduće nadogradnje i održivost razvoja, ali i stabilnost, operabilnost i sigurnost eSpis sustava. 2. Kroz investiciju predviđenu Nacionalnim planom otpornosti i oporavka 2021. – 2026. „C2.5. R1-I6 Stabilna i otporna IT infrastruktura informacijskog sustava pravosuđa“ omogućit će se siguran i kontinuiran rad cjelokupnog komunikacijskog sustava, s višim stupnjem interoperabilnosti i manjim troškovima za pravosudna tijela. Aplikacije će biti dostupnije, stabilnije, s osiguranom razmjenom podataka sa svim tijelima koje koriste infrastrukturu CDU. S obzirom na način implementacije, moguće je tonske zapise spremati lokalno, a onda ih prebaciti na CDU infrastrukturu. Time bi se izbjegla preopterećenost veza. Napominjemo međutim, da je online učitavanje podataka s udaljenih lokacija ograničeno dostupnim resursima na lokaciji i na cjelokupnoj domeni, ali će u svakom slučaju kapaciteti i mogućnosti online pristupa biti poboljšani nakon provedene naprijed navedene investicije.

22	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA	Iako su već predviđena sredstva za nabavu opreme za tonsko snimanje, predlažem da se prije trošenja tog novca provede istraživanje koliko će upotreba te tehnologije pomoći u radu sucu. Na prvom stupnju će skratiti trajanje samog ročišta, ali sudac će prije pisanja presude morati poslušati sve snimke, a u presudi kod objašnjavanja koje je dokaze proveo i zašto mu vjeruje ili ne će trebati ukratko upisati izjavu svjedoka i svoj stav o tome. Dakle, tu će doći do uštede vremena samo strankama koje neće morati slušati diktat zapisnika, no sucu će do kraja postupka biti potrebno i duže vrijeme. Na drugom i trećem stupnju je diskutabilno, ali ako stranka u žalbi navede da se žali na snimku od 150 minuta ili u velikim posutpcima 500 minuta, to će se morati preslušati - minuta po minuta, a znamo da čitanje zapisnika traje kraće. Isto će biti i u revizijskom postupku. Strankama i sucima će sigurno biti od koristi da se organiziraju na svakom sudu sudnice u kojima će se moći vršiti on-line saslušanja, tako da svjedok ne mora putovati u udaljeni sud već dolazi do prvog suda. Hrvatska je jedna od rijetkih država članica koja nema taj sustav, koji omogućava i provođenje dokaza u cijeloj Europskoj uniji. Napominjem da ranije već javnosti prezentiran sustav "voice to text" ne dostupan samo nekolicini sudaca, pa bi bilo logično da se prvo taj sustav omogući svima. Pored prethodno navedenog, word od 2019 nadalje omogućava automatsko čitanje napisanog. Takva opcija bi sucima bila od višestruke koristi jer kad se napiše bilo koji tekst autor ne vidi greške /tzv. autorsko slijepilo/ i svi koji imaju ovu opciju ističu da značajno pomaže. Nadalje, kako se stalno čitaju dokumenti, veći broj osoba ima zdravstvene problem pa mogućnost da sustav pročita neki dokument dok ne sjedite i gledate u ekran bi poboljšao učinkovitost.	Primljeno na znanje	U odnosu na preslušavanje tonske snimke ističemo da će sve sudnice biti opremljene odgovarajućom opremom za tonsko snimanje, koja će omogućavati neometano snimanje te jasno raspoznavanje pojedinih sudionika rasprave u trenutku kad govore, što će olakšati i preslušavanje te pretraživanje snimke, jer će se omogućiti preslušavanje snimke po dijelovima odnosno izjavama govornika, bez potrebe da se preslušava cijela snimka. U odnosu na sustav „voice to text“ napominjemo kako je Ministarstvo pravosuđa i uprave do sada nabavilo 800 kompleta uređaja za pretvaranje govora u tekst, te je u tijeku nabava dodatnih kompleta. Office 365 i Office 2019 omogućavaju funkcionalnost „tekst u govor“. Ova značajka je ugrađena u Word, Outlook, PowerPoint i OneNote. Ovisno o konfiguraciji i instaliranim TTS modulima, može se čuti veći dio teksta koji se prikazuje na zaslonu. Alat je svakako koristan, no potrebno je imati određene Microsoft licence.
----	-----------------	--	---	---------------------	---

23	Nezavisni hrvatski sindikati	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA, NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU	Razvidno je kako je zakonodavac i nadalje usmjeren smanjenju procesnih mogućnosti stranaka nauštrb ubrzanja sudskih postupaka te daljnjeg onemogućavanja pristupa sudu, vjerojatno radi smanjenja broja sudskih postupaka i pritiska na sudove. Naglašavamo kako je pravni postupak (ovdje građanskopravni) poput živog organizma i tijekom trajanja postupka pred nadležnim sudom se mijenja i razvija i treba imati mogućnost prilagodbe promijenjenim okolnostima, uvažavajući da se strankama moraju omogućiti procesne mogućnosti koje mogu upotrijebiti kako bi uspjele u sporu. No, sasvim je razvidno kako je hrvatski pravni sustav i prilikom ovih izmjena imao na umu isključivo ubrzanje rada sudaca i ostalih pravosudnih službenika dok se strankama sve više sužava prostor sudjelovanja u pravosudnom postupku što gotovo u potpunosti potire jedno od osnovnih pravnih načela, načelo pravičnosti i vladavine prava. Napominjemo kako digitalizaciju sustava u većoj mjeri pozdravljamo uz napomenu kako su nužni dobri kontrolni mehanizmi jer neke stvari u pravnom postupku nisu lako (ako i uopće) nadoknadive. Predlagatelj je u postupak poslao još jedne u nizu izmjena i dopuna, iako se ovdje de facto radi o suštinskim promjenama same naravi građanskog postupka/procesa, a što apostorfira i sam predlagatelj u svom obrazloženju („prilagodba aktualnim postulatima modernog europskog procesnog prava“). Mišljenja smo kako je stoga potrebno donijeti sasvim novi Zakon o parničnom postupku koji bi uistinu i bio prilagođen aktualnim postulatima suvremenog europskog procesnog prava jer zbog broja izmjena i dopuna (koje to nisu) više neće biti slova u hrvatskoj abecedi za numeriranje pojedinih članaka.	Primljeno na znanje	Kvalitetno uređenje pravila parničnog postupka od iznimne je važnosti za brzo, kvalitetno i učinkovito ostvarivanje prava na sudsku građanskopravnu zaštitu te jamči pravnu sigurnost. Upravo slijedom navedenoga, ove izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku za cilj imaju ubrzati postupke te ih učiniti transparentnijima, osigurati usklađenje s pravnom stečevinom Europske unije, pratiti ubrzane procese digitalizacije pravosuđa te doskočiti dugotrajnim posljedicama koje je uzrokovala pandemija koronavirusa. U odnosu na potonje, u svrhu ublažavanja ekonomskih i društvenih posljedica pandemije, na razini Europske unije uspostavljen je poseban instrument s pratećim financijskim sredstvima, nastavno na koji je izrađen i Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. koji obuhvaća reformu „Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana“ kojom je predviđena reforma parničnog postupka uz ostalo i kroz daljnju digitalizaciju pravosuđa, kao i kroz osnaživanje postojećih te uvođenje novih procesnih instituta u svrhu ubrzanja parničnog postupka (ročišta na daljinu, obvezno tonsko snimanje ročišta, rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja te postupak u sporovima male vrijednosti kao u pravilu pisani). Za parnični postupak je od važnosti kako discipliniranje stranaka u postupku, tako i discipliniranje suda, dakle svih sudionika postupka. S time na umu, uravnotežene su izmjene kojima se nameće disciplina sudu, primjerice kroz rokove za dovršetak suđenja na pojedinoj instanci suđenja, plan upravljanja postupkom itd., ali i strankama te ostalim sudionicima, primjerice kroz rokove za dostavu podnesaka, koji će u većoj mjeri biti obuhvaćeni planom upravljanja postupkom.
----	------------------------------	---	--	---------------------	--

24	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA, NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU	Čl. 102.st.5. ZPP Predlažemo dodati novu odredbu st.5. sljedećeg sadržaja: „Uporaba jezika stranke se ne odnosi na punomoćnika stranke.“ Smatramo da sadašnja odredba čl. 102. ne uređuje može li ili ne, pravni zastupnik stranke (npr. odvjetnik) u postupku na ročištu koristiti prevoditelja koji će se sucu obraćati na hrvatskom jeziku, a čime bi također bilo moguće ispuniti sadašnju regulaciju da se „parnični postupak vodi na hrvatskom jeziku“, sukladno čl. 6. ZPP. Gornju dopunu smatramo nužnom upravo iz razloga što je posljednjom izmjenom Zakona o odvjetništvu uređeno kako se odvjetništvom u RH mogu pod uvjetima tog zakona baviti i strani odvjetnici, pri čemu tim zakonom nije uređeno da oni moraju poznavati i koristiti hrvatski jezik. Zakon o odvjetništvu nije lex specialis za uređenje pitanja smije li sudac dopustiti ili ne zastupanje od strane punomoćnika na sudskom ročištu bez poznavanja hrvatskog jezika, a na način da se punomoćnik obraća sucu u sudnici putem prevoditelja.	Nije prihvaćen	U odnosu na dopune Zakona o odvjetništvu („Narodne novine“, broj 09/94., 117/08. 50/09., 75/09., 18/11. i 126/21.) prema kojima se odvjetništvom u Republici Hrvatskoj mogu baviti i strani odvjetnici, napominjemo da se ne narušava načelo iz članka 6. Zakona o parničnom postupku kojim je izričito propisano da se parnični postupak vodi na hrvatskom jeziku i uz uporabu latiničnog pisma ako za uporabu u pojednim sudovima nije zakonom uveden koji drugi jezik ili koje drugo pismo. Nadalje, u odnosu na odvjetnike kao punomoćnike, ističe se kako iz Zakona o odvjetništvu kao posebnog propisa kojim se uređuje ustrojstvo i djelovanje odvjetništva ne proizlazi mogućnost i opravdanost određivanja ograničenja u odvjetničkom zastupanju u smislu jezika na kojem odvjetnik zastupa stranke u parničnom postupku. Također, ističe se kako su Zakonom o odvjetništvu u hrvatsko zakonodavstvo preuzeti akti Europske unije kojima se, između ostaloga, regulira i sloboda pružanja usluga. S obzirom na navedeno, prihvatanje prijedloga Hrvatske odvjetničke komore nije opravdano jer ne prati uređenje iz propisa koji je lex specialis u odnosu na ZPP.
----	-----------------------------------	--	---	----------------	---

25	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 2.	Moram priznati da dobar dio komentara ispod ovo članka ne razumijem. Odredba predviđa da će sud omogućiti strankama da se izjasne o pravnom shvaćanju predmeta koji ima sud, dakle ne iziskuje da stranke išta pravno kvalificiraju unaprijed. Eventualno bi odredbu u tom smislu trebalo i pojasniti. Odredba je u svakom slučaju potrebna kako bi se izbjegla situacija koja nije rijetka, da sud, nakon višegodišnjih postupaka, donese odluku na nekom pravnom shvaćanju koje nikada niti je bilo spomenuto niti raspravljano tijekom postupka. Utoliko su odredbe koje sprečavaju odluke iznenađenja apsolutno neophodne. Smatram da bi ih trebalo i pojačati obvezom suda da pravna shvaćanja vezana uz predmet sa strankama raspravi na pripremnom ročištu, a kako bi se izbjeglo tumačenje da se o tome samo iznimno raspravlja. Na navedeni bi se način olakšao dokazni postupak i čitav bi se proces fokusirao i učinio transparentnijim. Dodatno, trebalo bi dodati i odredbe koje eksplicitno onemogućuju odluke iznenađenja već u prvostupanjskom postupku, a kako b se izbjegla različita tumačenja kojih očito ima (iako bi odredba koja brani temeljenje odluke na različitoj pravnoj osnovi spora od one koja je raspravljana trebalo biti dovoljno). Smatram da bi u predloženom tekstu novog stavka 4 trebalo ukloniti dio "...i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti." jer otvara mogućnost različitim interpretacijama i pravnoj nesigurnosti. Na onome što nije raspravljano odluka ne može biti temeljena, bilo to činjenično ili pravno pitanje.	Nije prihvaćen	Radi daljnjeg oživotvorenja načela otvorenog pravosuđenja te veće izvjesnosti postupka omogućeno je strankama da se izjasne o pravnim shvaćanjima suda o mjerodavnom pravu za bit stvari. Predlagatelju je ukazano na postojanje "odluka iznenađenja", odnosno odluka koje donosi drugostupanjski sud na pravnoj ocjeni spora koja je bitno različita od pravne ocjene spora na kojoj je utemeljena prvostupanjska odluka i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti pa se radi o neočekivanoj preinaci odluke. Također, uvođenjem novog članka 367.a, načelo iz predmetne odredbe detaljnije je razrađeno kad se pojavi u postupku pred drugostupanjskim sudom. Ovom odredbom se pitanje "odluka iznenađenja" uređuje u skladu s aktualnim postulatima modernog europskog procesnog prava.
----	-------------	---	---	----------------	--

26	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 2.	Potpuno nejasna odredba koja je toliko široko napisana, a da zapravo strane u postupku ne znaju što to konkretno znači i kakve posljedice može imati. Ista se dovodi u korelaciju s čl.55. Prijedloga (novi članak 367.a) te smo mišljenja kako ove odredbe uvode pravnu nesigurnost u sustav (neočekivana preinaka/"odluka iznenađenja"). Želi li se tim odredbama anulirati nestručnost pojedinih kvalificiranih punomoćnika? Mišljenja smo kako je uistinu potrebno detaljnije obrazložiti i jasnije stipulirati odredbe.	Primljeno na znanje	Cilj izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku je osuvremenjivanje parničnog postupka u cjelini, a to se ogleda i u sprječavanju pojave "odluka iznenađenja", odnosno odluka preinačenih po žalbi na temelju nove pravne ocjene spora koja je bitno različita od pravne ocjene o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti. Uvođenjem novog članka 367.a, načelo iz novog stavka 4. detaljnije je razrađeno kad se pojavi u postupku pred drugostupanjskim sudom. Ovom odredbom se pitanje "odluka iznenađenja" uređuje u skladu s aktualnim postulatima europskog procesnog prava.
27	Nino Radić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 2.	Prvostupanjski sud ne donosi pravna shvaćanja. Sukladno važećim pravnim propisima pravna shvaćanja donose drugostupanjski sudovi i Vrhovni sud Republike Hrvatske. Osim toga, što znači termin „pravna ocjena“? Zakon poznaje termin pravne osnove, za koju sud niti je niti smije biti vezan, jer sud poznaje pravo i dužan je pravilno primijeniti materijalno pravo.	Prihvaćen	Članak 5. stavak 1. jezično je poboljšan sukladno istaknutoj primjedbi te sada glasi: "U mjeri u kojoj je to potrebno, sud će omogućiti strankama da se izjasne o pravnoj ocjeni suda o predmetu spora. Pojam pravne ocjene spora obuhvaća povezivanje činjeničnog stanja i pravne osnove spora o kojima se u postupku raspravljalo s elementom predvidljivosti pozicije savjesne i brižljive stranke.
28	Općinski sud u Crikvenici, Građanski odjel	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 2.	Tumačenjem predloženog čl. 5. st. 2. proizlazi da u pravilu sud neće omogućiti strankama da se izjasne o pravnim shvaćanjima suda. Time se stranke ograničavaju ili onemogućuju u raspravljanju. Nadalje koriste se različiti izrazi: "pravna shvaćanja", "pravna ocjena" uz već postojeći "pravna osnova" (pravno shvaćanje odnosilo bi se na tumačenje prava, pravna ocjena na prosudbu suca, a pravna osnova je pravni propis), a nije jasan doseg tih izraza u ovom članku. Nadalje, koristi se previše neodređenih koncepata "u postupku", "savjesnost i brižljivost", "razumno predvidjeti", koji nisu uobičajeni u našem procesnom pravu. Ovako sročeni članak može dovesti do pravne nesigurnosti, a ustaljenje sudske prakse temelji se na većem broju ukidnih odluka. Nadalje, u predloženom čl. 5. st. 4. unosi se zabrana sudu, uz nepropisanu posljedicu i nije jasan odnos sa stavkom 2. Treba voditi računa i o čl. 186.	Djelomično prihvaćen	Članak 5. stavak 1. jezično je poboljšan sukladno istaknutoj primjedbi te sada glasi: "U mjeri u kojoj je to potrebno, sud će omogućiti strankama da se izjasne o pravnoj ocjeni suda o predmetu spora. Odredba članka 186. stavka 3. Zakona o parničnom postupku nije od utjecaja ne predmetnu odredbu, budući da je u samoj toj odredbi sadržano da se odnosi samo na pravnu osnovu spora. Postupanje suda u skladu s člankom 5. Zakona o parničnom postupku nije razlog za izuzeće suca. Predlagatelj smatra da se odredbe o izuzeću ne bi trebale ograničavati određenom fazom postupka.

st. 3. ZPP-a, a to da sud nije vezan pravnom osnovom (bez da je propisano ikakvo ograničenje). Načelno smo za sprječavanje odluka iznenađenja, ali treba bolje nomotehnički propisati ovaj članak na način da se jasno propiše postupanje suda (kada i kako se iznosi "pravno shvaćanje" te treba izbjeći nejasne izraze, itd.).

Prijedlog dopune:

S obzirom da se u plan upravljanja unosi sažetak "pravnih pitanja", bilo bi dobro da pravnu osnovu odredi tužitelj, barem ako je zastupan po punomoćniku.

Čl. 180. st. 3. mijenja se i glasi:

Tužitelj u tužbi ne mora navesti pravnu osnovu, osim ako je zastupan po odvjetniku ili drugom punomoćniku.

Prijedlog dopune:

Načelo otvorenog pravosuđenja, koje se novim odredbama afirmira nedvojbeno može stvoriti dojam pristranosti suca. Zato nije rijetko da se u praksi podnose zahtjevi za izuzeće u kojima se tvrdi da sudac pomaže nekoj od stranaka, da već ima pravni stav i sl.

Podnošenjem zahtjeva za izuzeće suca često se zloupotrebljavaju procesna prava radi namjernog odugovlačenja postupaka i nepotrebno se opterećuje rad sudske uprave. Zato je potrebno ograničiti i vrijeme podnošenja zahtjeva za izuzeće (komparativno vidi njemački zakon o parničnom postupku, čl. 43. i 44.).

Zato, predlažemo:

Čl. 72. st. 6. mijenja se tako da glasi:

Stranka je dužna podnijeti zahtjev za izuzeće suca čim sazna da postoji razlog za izuzeće, a najkasnije do zaključenja prethodnog postupka, a ako nije održano pripremno ročište do donošenja odluke nadležnog suda.

Iza st. 6. dodaju se st. 7. i 8. koji glase:

Iznimno od st. 6. stranka može zahtjev za izuzeće ponijeti i nakon zaključenja prethodnog postupka, ako je za razlog za izuzeće saznala nakon zaključenja prethodnog postupka, što mora obrazložiti i dokazati.

Postupanje suca koje je u skladu s načelom otvorenog pravosuđenja nije razlog za njegovo izuzeće.

29	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 2.	Pridružujem se primjedbama drugih kolega. Pojam „pravne ocjene spora“ nije definiran Zakonom. ZPP poznaje ocjenu dokaza i pravnu osnovu spora. Pravna ocjena spora novi je pojam koji je prije upotrebe u tekstu zakona potrebno definirati. Odredba je u suprotnosti s čl. 186. st. 3. ZPP prema kojem tužitelj nije dužan navesti pravnu osnovu spora, a ako ju je iznio, sud s njom nije vezan. Ako tužitelj nije iznio pravnu osnovu svog zahtjeva, što predstavlja „pravnu ocjenu spora“ o kojoj se u postupku raspravljalo? Ako sud po zakonu nije vezan pravnom osnovom, kako je onda vezan „pravnom ocjenom spora“? Ova odredba ima smisla samo u odnosu na odluke drugostupanjskih sudova kojima se u praksi često preinačavaju odluke prvostupanjskih sudova prividnim pozivanjem na primjenu drugačijeg materijalnog prava, a zapravo se radi o sasvim drugačijem utvrđivanju činjeničnog stanja i primjeni prava na te drugačije činjenice. Kako protiv tih odluka ne postoji pravo žalbe, a pristup Vrhovnom sudu je vrlo ograničen, stranke u praksi ne mogu uspješno osporavati odluku drugostupanjskog suda (npr. primjena prava je ispravna, ali je pravo primijenjeno na konstrukciju činjeničnog stanja koje nema veze s onim o čemu su stranke raspravljale i što je utvrdio prvostupanjski sud). Postojanje takve prakse dokazuje predloženi čl. 367.a ZPP, koji prijedlog podržavam, ali smatram da predložena odredba nije potrebna za postupak pred prvostupanjskim sudom. Odredba je problematična i s obzirom na stanje sudske prakse i nedorečenost većine zakona koja dovodi do toga da se od početka spora ne može sa sigurnošću znati hoće li se presuda temeljiti na naknadi štete, ugovornoj kazni, stjecanju bez osnove ili nekom trećem institutu. Ako se prijedlog prihvati, stranke (pogotovo tužitelji) morat će „zatrpavati“ sud navođenjem svih modućih	Primljeno na znanje	Pojam pravne ocjene spora obuhvaća povezivanje činjeničnog stanja i pravne osnove spora o kojima se u postupku raspravljalo s elementom predvidljivosti pozicije savjesne i brižljive stranke. Odredba članka 186. stavka 3. Zakona o parničnom postupku nije od utjecaja ne predmetnu odredbu, budući da je u samoj toj odredbi sadržano da se odnosi samo na pravnu osnovu spora. Sud sam ocjenjuje kad je svrsishodno i potrebno za pravilno rješenje spora upozoriti stranke na potrebu određenog postupanja. U tom smislu, sud sam određuje kad je potrebno pozvati stranke da se izjasne o pravnoj ocjeni. Ističe se da formulacija "savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti" daje sudu mogućnost da utvrdi potrebu pozivanja stranaka da se izjasne o pravnoj ocjeni.
----	--------------	--	---	----------------------------	---

			pravnih osnova svog zahtjeva kako ne bi došli u situaciju da su se pozvali primjerice na naknadu štete, da je sud utvrdio da se radi o stjecanju bez osnove i da, iako osnovan, sud zahtjev odbije zato što je „pravna ocjena suda“ različita od onog o čemu se raspravljalo.		
30	Porobija & Špoljarić d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 2.	Držimo da je potpuno nejasan doseg odredbe o zabrani tzv. "odluke iznenađenja" vezano za prvostupanjski postupak. Zabrana „odluke iznenađenja“ smještena je u glavu prvu - OSNOVNE ODREDBE i kao takva predstavlja načelnu odredbu koja se kasnije razrađuje u ZPP-u, te je tako razrađena vezano uz žalbeni postupak i vezano uz postupak povodom sadržaja prijedloga za dopuštenje revizije. Stoga je upitno može li postupanje protivno zabrani „odluke iznenađenja“ biti primijenjeno na postupak pred prvostupanjskim sudom. Navedeno bi trebalo detaljno razraditi u dijelu ZPP-a koji regulira postupak pred prvostupanjskim sudom pri čemu smatramo da je najprimjerenije da se isto unese u odredbu članka 288., stavak 2., budući da je u istome propisano da u mjeri u kojoj je to potrebno za iznošenje odlučnih činjenica, označavanje ili dopune dokaznih sredstava te davanja svih razjašnjenja potrebnih za utvrđenje činjeničnog stanja, moguće da sud sa strankama razmotri i pravna pitanja spora.	Nije prihvaćen	Institut presude iznenađenja uvodi se u žalbeni postupak, a načelo koje se uvodi u člankom 2. Nacrta prijedloga zakona upotpunjuje upravo odredbu članka 55. Nacrta prijedloga zakona.
31	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 2.	Izmjena dosadašnjeg čl. 5. Zakona o parničnom postupku je nepotrebna i ovako koncipirana dovodi u pitanje načelo nepristranosti suda. Naime, već kroz sadašnji čl. 219. ZPP koji uređuje načelo otvorenog pravosuđenja, uvedena je obveza suda brinuti se da se tijekom rasprave iznesu sve odlučne činjenice, dopune nepotpuni navodi stranaka o važnim činjenicama, dopune ili označe dokazna sredstva koja se odnose na navode stranaka i daju sva razjašnjenja potrebna da bi se utvrdilo činjenično stanje važno za odluku. Pravna pitanja spora sud također sukladno čl. 219. st. 1. ZPP, razmatra sa strankama u mjeri u kojoj je to potrebno radi ostvarivanja toga cilja. Osim toga, sud je već danas dužan upozoriti stranke na njihovu dužnost iz čl. 219. st. 1. ZPP, osobito potrebu iznošenja	Nije prihvaćen	Cilj izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku je osuvremenjivanje parničnog postupka u cjelini, a to se ogleda i u sprječavanju pojave "odluke iznenađenja", odnosno odluka preinačenih po žalbi na temelju nove pravne ocjene spora koja je bitno različita od pravne ocjene o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti. Uvođenjem novog članka 367.a, načelo iz novog stavka 4. detaljnije je razrađeno kad se pojavi u postupku pred drugostupanjskim sudom. Ovom odredbom se pitanje "odluke iznenađenja" uređuje u skladu s aktualnim postulatima europskog procesnog prava. Odredba članka 186. stavka 3. Zakona o parničnom postupku nije od utjecaja ne predmetnu

		odlučnih činjenica i predlaganja određenih dokaza te iznijeti razloge zbog kojih smatra da je to potrebno. Odredba iz čl. 2. ZID ZPP je problematična i zato što je potencijalno protuustavna i protivna pravu EU. Naime, Ustav propisuje da sud sudi na temelju Ustava, zakona i drugih propisa (a ne izjašnjenja i stavova stranaka), a Republika Hrvatska je dužna kao članica Europske unije primjenjivati i pravo Europske unije. Možda bi bilo bolje samo propisati da je sud dužan omogućiti strankama da se izjasne o pravnoj osnovi spora, a ako je nakon zaključenja prethodnog postupka sud utvrdio da bi se presuda trebala utemeljiti na pravnoj osnovi o kojima nije dana mogućnost da se stranke izjasne, dužan je omogućiti strankama da se o njoj izjasne kako bi se izbjegle presude iznenađenja. Općenito članak je nejasan i pridonosi pravnoj nesigurnosti. Iz predloženog čl. 5. st. 2. proizlazi da je pravilo da se stranke mogu izjasniti o pravnim shvaćanjima suda, samo ako im to sud "omoguću...u mjeri u kojoj je to potrebno", što također nije dobro rješenje, jer bi se stranke uvijek mogle očitovati o novim tvrdnjama protivne strane, kao i o stavovima suda. Osim toga, iz predložene izmjene nije niti jasno postoji li razlika između "pravne osnove" i "pravne ocjene spora". Ukoliko ne postoji onda predloženi st. 3. nije sukladan čl. 186. st. 3. ZPP-a. Budući da se u planu upravljanja postupkom unosi pravna osnova o kojoj će se raspravljati, onda je logično da se i sudska odluka temelji na tome. Međutim, kako sud u odluci upotrebljava niz zakonskih odredbi, koje se pokazu primjenjive nakon utvrđenja činjeničnog stanja, tako je potrebno predvidjeti da sud može primijeniti i osnovu koja nije bitno različita (odnosno da se radi o istom pravnom institutu ili se osnova temelji na istim činjenicama). Stoga, predlaže se brisanje predložene odredbe ili njezina izmjena sukladno ovom prijedlogu.	odredbu, budući da je u samoj toj odredbi sadržano da se odnosi samo na pravnu osnovu spora.
--	--	---	---

32	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 2.	U st. 1. brisati: „u mjeri u kojoj je to potrebno.“ U st. 3. umjesto riječi „može“ treba stajati „smije“	Nije prihvaćen	Prijedlog nije obrazložen.
33	Vatroslav Težulac	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 2.	Predlaže se predložene odredbe čl. 5. st. 4. i čl. 367. ZPP-a brisati i izmijeniti, te Zakon dopuniti i izmijeniti na slijedeći način: Odredbu čl. 5. st. 4. potrebno je izmijeniti na način da glasi: „Sud je dužan utvrditi predmet raspravljanja.“ S obzirom na predloženu izmjenu čl. 5. st. 4. Zakona potrebno je Zakon dopuniti i izmijeniti na slijedeći način: - u čl. 287. ZPP-a dodati stavak 3. i 4. „3) Nakon izlaganja odgovora na tužbu, te izjašnjenja stranke o predmetu raspravljanja sud donosi rješenje kojim utvrđuje pravnu i činjeničnu osnovu spora, protiv kojeg rješenja nije dopuštena posebna žalba. 4) Ako sud nakon izlaganja tužbe i odgovara na tužbu, te izjašnjavanja prisutnih stranka nije u mogućnosti odrediti predmet raspravljanja sud će naložiti i uputiti tužitelja na koji način će se jasno i nedvojbeno izjasniti o predmetu raspravljanja na ročištu, a ako se tužitelj odbije izjasniti o predmetu raspravljanja sud će donijeti odluku sukladno čl. 109. ZPP-a.“ - čl. 365. st. 2 ZPP-a izmijeniti i dopuniti na način da se iza riječi „u žalbi“ dodaju riječi: „i predmeta raspravljanja utvrđenim i objavljenim od strane prvostupanskog suda“ Brisanje i izmjena predloženih odredbi čl. 5. st. 4. i čl. 367. predlaže se iz razloga: - što su kontradiktorne tako se u jednoj odredbi zabranjuje utemeljenje odluke na pravnoj ocjeni spora o kojoj se raspravljalo, dok su drugoj odredbi dopušta, - što se predloženom odredbom čl. 367. daje sudu arbitrarna ovlast promjene pravne ocjene spora iz razloga što ista ovisi o činjenici što se moglo ili nije moglo razumno predvidjeti, a o predmetnoj činjenici se ne može uspostaviti jedinstvena primjena zakona već se isto mora procjenjivati od slučaja do slučaj, - što su odredbe protivne čl. 2.	Nije prihvaćen	Cilj izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku je osuvremenjivanje parničnog postupka u cjelini, a to se ogleda i u sprječavanju pojave "odluka iznenađenja", odnosno odluka preinačenih po žalbi na temelju nove pravne ocjene spora koja je bitno različita od pravne ocjene o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti. Uvođenjem novog članka 367.a, načelo iz novog stavka 4. detaljnije je razrađeno kad se pojavi u postupku pred drugostupanskim sudom. Ovom odredbom se pitanje "odluka iznenađenja" uređuje u skladu s aktualnim postulatima europskog procesnog prava.

st. 1. ZPP-a iz razloga što tužitelj određuje predmet raspravljanja i odlučivanja, a predloženom odredbom se daje sudu pravo raspolaganja sa tužbenim zahtjevom, odnosno ovlast prekoračenja odlučivanja o tužbenom zahtjevu,

- što su sudu dana posredne ovlast predlaganja dokaza koju sud ovlast nema, i što se omogućuje predlaganje dokaza protivno odredbama ZPP-a,
- što se sudu daje neposredna ovlast raspolaganja tužbenim zahtjevom (preinaka tužbe) bez suglasnosti tuženika, pravna ocjena može dovesti do preinake tužbenog zahtjeva i do promjene pravila o teretu dokazivanja
- što je protivna čl. 294. ZPP-a kojom odredbom je propisano da sud objavljuje predmet raspravljanja koji predmet mora biti određen kako u pogledu pravne i činjenična osnove, a kojim rješenjem je sud vezan.

Pored toga, ako bi drugostupanjski sud obavljao nadzor nad pravilnosti i zakonitost prvostupanjske odluke izvan predmet raspravljanja objavljenim od prvostupanjskog sudom onda bi o žalbi mogao odlučivati izvan granica žalbenih razloge što je protivno čl. 365. st. 2. ZPP-a, a odluka suda bi mogla biti na štetu žalitelja što je protivno čl. 375. ZPP-a, ovisno kojoj stranci bi se sud priklonio, a ako se prikloni bilo kojoj stranci takvo postupanje bi bilo protivno čl. 29. st. 1. Ustava RH.

Zaključano proizlazi da se predmetnim odredbama ne osigurava vladavina prava odnosno pravna sigurnost, niti se od istih može očekivati da će ostvariti cilj i svrhu izmjene zakona odnosno spriječiti nastanak „odluka iznenađenja“, dapače zbog istih će se broj „odluka iznenađenja“ povećati.

Odredbama koje se predlažu umjesto odredbi čl. 5. st. 4. i čl. 367. osigurava se ostvarenje otvorenog pravosuđenja i sprečava nastanka „odluke iznenađenja“ u skladu sa odredbama ZPP-a, i to čl. 2. st. 1. i čl. 294. ZPP-a, a pored toga se istima olakšava nadzor nad pravilnosti i zakonitosti prvostupanjskih odluka kako odluke o glavnoj stvari tako i odluka koje se odnose na primjenu procesnog prava npr. odluke o preinaci tužbenog zahtjeva. troškovima nastanka.

		pravilima o tereta dokazivanja, utvrđivanja osnovanosti prigovora presuđene stvari, litispendencije i dr. Predložene izmjene osiguravaju primjenu i provedbu predloženih odredbi čl. 5. st. 2, čl. 292a, čl. 292b. i čl. 299a, te nadzor nad pravilnosti i zakonitosti odluka donesenih na temelju istih, na način: - čl. 2. st. 1. PZIDZPP (čl. 5. st. 2.) jer se sud utvrđivanjem predmeta spora u pravnoj i činjeničnoj osnovi izjašnjava o pravnim shvaćanjima te na taj način određuje granice izjašnjavanja stranaka u postupku, a osnovni način komunikacije suda sa strankama je preko odluka (rješenje i presude) - čl. 41. PZIDZPP (čl. 292a i 292b) iz razloga što bez utvrđivanja i određivanja predmeta spora u pogledu pravne i činjenične osnove nije moguće utvrditi i odrediti predmet dokazivanja, a ako nije moguće utvrditi i odrediti predmet dokazivanja onda nije moguće donijeti plan upravljanja postupkom, što u konačnici znači da se bez utvrđivanja i objavljivanja predmet raspravljanja neće postići svrha predviđena izmjenama zakona, a to je suđenje u razumnom roku i sprečavanje pojava „odluka iznenađenja“. - čl. 44. PZIDZPP (čl. 299a) jer se određuje granica izjašnjavanja stranaka u postupku te se postavlja pravna osnova na temelju koje će sud u vezi dodatnih očitovanja strankama dopuštati ili uskraćivati očitovanja u postupku, bez utvrđivanja predmet raspravljanja od strane suda, ocjena dopuštenosti ili nedopuštenosti očitovanja bit će prepuštena arbitrarnoj odluci suda što će u konačnici utjecati na pravilnost i zakonitost sudske odluke.	
--	--	--	--

34	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 2.	Pokušavam shvatiti što znači „Sud ne može svoju odluku utemeljiti na pravnoj ocjeni spora koja je bitno različita od pravne ocjene o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti.“. Naime, pravna ocjena spora je jako usko povezana sa dokazima i činjenicama koje su stranke predložile, a sada za to imaju kako kratko vrijeme. Stoga, ako sud i ima drugačije pravno shvaćanje nakon pripremnog ročišta, stranke ne mogu više predložiti nove činjenice i nove dokaze vezane uz tu drugačiju pravnu ocjenu. Pored toga se postavlja drugo pitanje a to je „nepistrani sud“ jer je iznimno teško u konkretnom slučaju poštivati načelo „otvorenog pravosuđenja“ i zadržati „nepistrani sud.“ Naime kada dajete objašnjenje jednoj strani u postupku, to u pravilu znači da joj pomažete te druga strana odmah može zaključiti da je sudac pod utjecajem te strane kojoj se sukladno načelu otvorenog pravosuđenja nešto ističe. Na žalost, od napuštanja načela materijalne istine do danas nisu napravljena u Republici Hrvatskoj ozbiljna znanstvena istraživanja upravo o ovome – koji je dojam stranaka kada sud poštuje načelo „otvorenog pravosuđenja.“ No, moje ranije iskustvo kao sudac prvog stupnja ukazuje na vrlo veliki dojam druge strane da je sud pristran – jer ako sud nije pristran zašto npr. tužitelju objašnjava što treba dokazati da uspije u postupku. Nadalje, ja osobno ne mogu uvrijediti niti jednog odvjetnika i pravnika i reći da on nije morao razumno predvidjeti da može biti drugačija pravna ocjena jedne situacije – pa to bi značilo da oni ne znaju pravo, što bi se moglo smatrati uvredom. Osobno sam mišljenja da su svi pravnici znali za mogućnost drugačijeg pravnog stava, ali im nije taj stav odgovarao pa su ga ignorirali. Ako ovo pravilo i ostane, predlažem da se propiše kako se ovo pravilo ne primjenjuje u postupcima gdje stranke zastupaju punomoćnici koji su pravnici (ili barem u postupcima pred trgovačkim sudovima).	Primljeno na znanje	U dosadašnjoj pravnoj praksi događalo bi se da se drugostupanjska odluka donosi na temelju različite pravne ocjene spora u odnosu na prvi stupanj te da se u slučajevima preinačenja povređuju legitimna očekivanja stranka. To je primjerice slučaj kada je prvostupanjskom odlukom stranka u cijelosti uspjela u sporu, da bi drugostupanjski sud sasvim drugačijom pravnom ocjenom spora preinačio presudu i odbio zahtjev stranke u cijelosti. Radi se o situaciji kada je činjenično stanje nepromijenjeno, samo se promijenila pravna ocjena spora. Od sada će u navedenoj situaciji sud pozvati stranke da se izjasne o takvoj (novoj) pravnoj ocjeni spora. Načelo otvorenog pravosuđenja uvedeno je upravo kako bi se strankama pružila mogućnost da reagiraju na navode protivne strane. Sud dakle, u tijeku rasprave iznosi svoja stajališta o pravnoj ocjeni odnosno pravnoj kvalifikaciji spora te o odlučnim činjenicama za donošenje odluke o tužbenom zahtjevu te o dokazima kojima se te činjenice imaju utvrditi. Uvažavajući načelo otvorenog pravosuđenja, sud s druge strane pazi i da zadrži svoju nepristranost. Bez konkretnog slučaja, raspravljati o pojmovima „nepistrani sud“ i „otvoreno pravosuđenje“ ima svrhu puke teorijske rasprave. Sud sam ocjenjuje kad je svrsishodno i potrebno za pravilno rješenje spora upozoriti stranke na potrebu određenog postupanja. U tom smislu, sud sam određuje kada je potrebno pozvati stranke da se izjasne o novoj pravnoj ocjeni, slijedom čega nije potrebno izdvajati kategorije stranaka i sudionika na koje se ovo pravilo odnosi. Ističe se da formulacija "ako se radi o savjesnoj i brižljivoj stranci koja to nije mogla razumno predvidjeti" daje sudu mogućnost da utvrdi potrebu pozivanja stranaka da se izjasne o novoj pravnoj ocjeni.
35	Udruga hrvatskih sudaca -	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O	Dosadašnji članak 44. Zakona o parničnom postupku glasi:	Nije prihvaćen	Članak 44. stavak 2. Zakona o parničnom postupku brisan je

Ogranak Rijeka	IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 7. Članak 44. Kad odlučuje u drugom stupnju u sjednici vijeća, sud odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudaca, ako zakonom nije drugačije određeno. U tom sastavu viši sud odlučuje i u svim drugim slučajevima, ako zakonom nije drugačije određeno. O žalbi protiv presude u sporovima za isplatu novčane tražbine, ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 100.000,00 kn, odnosno u trgovačkim sporovima ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 500.000,00 kn, odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako zakonom nije drugačije određeno. O žalbi protiv rješenja odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako zakonom nije drugačije određeno. Kad odlučuje o reviziji protiv drugostupanjskih odluka, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću sastavljenom od pet sudaca, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno. Kad odlučuje o reviziji protiv drugostupanjskih rješenja koje je donio sudac pojedinac suda nižeg stupnja, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću sastavljenom od trojice sudaca. Kad odlučuje o žalbi Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću u kojemu sudi u povodu revizije. dok bi po prijedlogu čl. 7. ZID ZPP/22 glasilo: Članak 44. mijenja se i glasi: „Kad odlučuje u drugom stupnju u sjednici vijeća, sud odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudaca, ako zakonom nije drugačije određeno. U tom sastavu viši sud odlučuje i u svim drugim slučajevima, ako zakonom nije drugačije određeno. O žalbi protiv rješenja odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako zakonom nije drugačije određeno. Kad odlučuje o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji protiv drugostupanjskih odluka, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću sastavljenom od pet sudaca, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno. Ova izmjena načina rada suda drugoga stupnja prilikom	na zahtjev sudaca drugostupanjskih sudova koji su naveli da vrijednost predmeta spora od 100.000,00 kn, odnosno u trgovačkim sporovima 500.000,00 kn, ne znači nužno da se radi o predmetima u kojima je činjenično i pravno stanje spora jednostavno te da bi zbog pravne sigurnosti i ujednačenije sudske prakse bilo oportunije da o tim predmetima odluku donosi sjednica vijeća (primjerice obiteljski sporovi). Osim toga, odredbom članka 467. stavka 3. Zakona o parničnom postupku je ionako propisano da o žalbi protiv presude u sporovima male vrijednosti odlučuje sudac pojedinac drugostupanjskog suda, slijedom čega je predlagatelj smatrao nesvrshodnim da se slična materija uređuje dvjema odredbama. Iz provedenih analiza proizlazi da je na drugostupanjskim sudovima došlo do značajnog pada predmeta u rješavanju, čime se suci ne bi izložili većem opterećenju od uobičajenog, dok bi se uvelike doprinijelo ujednačenijoj praksi i kvaliteti drugostupanjskih odluka.
----------------	---	--

odlučivanja o žalbama protiv prvostupanijskih presuda, dakle odlučivanje u vijeću od trojice sudaca protiv svih presuda osim onih donesenih u sporovima male vrijednosti neminovno dovodi do usporavanja u radu suda drugog stupnja. Dosadašnji članak 44. ZPP kojim je bilo propisano da o žalbama protiv prvostupanijskih presuda odlučuje sudac pojedinac u predmetima za isplatu novčane tražbine u kojima je vrijednost predmeta spora manja od 100.000,00 kn (tj. manja od 500.000 kn u trgovačkim sporovima), nije za posljedicu imala da o žalbama većinom odlučuje sudac pojedinac, već je ta situacija i nadalje bila iznimka jer postoji veći broj predmeta za isplatu novčane tražbine u kojima je vrijednost predmeta spora veća od 100.000,00 kn (odnosno trgovačkih sporova 500.000,00 kn), kao i statusnih predmeta (obiteljskih, radnih) te predmeta stvarnopravnih tražbina i drugih činidbi, u kojima ionako sudi vijeće.

S obzirom na daljnje odredbe ZIDZPP/22 kojima se propisuje rok u kojem se treba završiti postupak pred sudom drugog stupnja, a uvažavajući specifične okolnosti u kojima sudovi rade zadnje dvije godine zbog epidemije Covid-19, inzistiranje na promjeni ovog dijela nadležnosti u kojem se sastav suda proširuje sa suca pojedinca na vijeće, zaista nije svrhovito u smislu ubrzavanja rješavanja sudskih postupaka.

Također nije jasno zašto u okolnostima u kojima se ne mijenja dosadašnji članak 13. st. 3. ZPP kojim je propisano ovlaštenje sudskih savjetnika da u parničnom postupku prvog stupnja provode postupak i predlažu sucu odluku u sporovima za isplatu novčane tražbine ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 100.000,00 kn (500.000,00 kn u trgovačkim sporovima), se u drugom stupnju, dakle kada se rješavaju žalbe protiv odluka koje je suda donio da prijedlog sudskih savjetnika, propisuje da žalbe protiv tih odluka treba rješavati vijeće od tri suca suda drugog stupnja.

Do sada se u primjeni čl. 13. st. 3. ZPP u praksi pokazala nozitivnom ier su sudski

			savjetnici stekli potrebna iskustva u svom radu koja su mogli kasnije primijeniti u samostalnom radu nakon što su imenovani sucima, te nisu uočene posebne nepravilnosti koje bi se trebale sanirati nekim posebnim mjerama od strane suda drugog stupnja, a niti znamo za saznanja da je u radu na rješavanju ovih predmeta od strane suca pojedinca suda drugog stupnja bilo posebnih problema koje bi bilo nužno otkloniti propisivanjem da se ovi predmeti rješavaju u vijeću od tri suca suda drugog stupnja. Na isti način je bilo propisano i rješavanje u postupcima jednostavnog stečaja potrošača (prvi stupanj može rješavati sudski savjetnik a drugi stupanj povodom žalbe vijeće od tri suca suda drugog stupnja) što je utjecalo na opterećenje rada u vijećima i usporavanje sudaca u njihovom radu.		
36	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 7.	Ukinuto je pravilo da o žalbi protiv presude u sporovima za isplatu novčane tražbine, ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 100.000,00 kn, odnosno u trgovačkim sporovima ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 500.000,00 kn, odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako zakonom nije drugačije određeno. A pored toga je uveden kratki rok za rješavanje svih predmeta, stoga su zahtjevi zakonodavca kontradiktorni odnosno traži se veći broj sudaca za donošenje odluke a očekuje se brži rad? Da li je izvršena procjena koliko ima predmeta na pojedinom sudu koji će sada biti u nadležnosti vijeća a ne suca pojedinca? Naime, nije mi svedjedno da li sudjelujem kao član vijeća (koji rad se uopće ne računa po Okvirnim mjerilima) u svima ili u samo nekim predmetima. Nadalje, ni rad predsjednika vijeća se nikako ne vrednuje, a oni moraju pročitati i dva puta potpisati svaku odluku (prvo u fizičkom obliku, a potom elektronički). I bitno pitanje - Da li će se zbog ove odredbe adekvatno korigirati postojeća Okvirna mjerila za rad sudaca?	Primljeno na znanje	Članak 44. stavak 2. Zakona o parničnom postupku brisan je na zahtjev sudaca drugostupanjskih sudova koji su naveli da vrijednost predmeta spora od 100.000,00 kn, odnosno u trgovačkim sporovima 500.000,00 kn, ne znači nužno da se radi o predmetima u kojima je činjenično i pravno stanje spora jednostavno te da bi zbog pravne sigurnosti i ujednačenije sudske prakse bilo oportunije da o tim predmetima odluku donosi sjednica vijeća (primjerice obiteljski sporovi). Osim toga, odredbom članka 467. stavka 3. Zakona o parničnom postupku je ionako propisano da o žalbi protiv presude u sporovima male vrijednosti odlučuje sudac pojedinac drugostupanjskog suda, slijedom čega je predlagatelj smatrao nesvrshodnim da se slična materija uređuje dvjema odredbama. Iz provedenih analiza proizlazi da je na drugostupanjskim sudovima došlo do značajnog pada predmeta u rješavanju, čime se suci ne bi izložili većem opterećenju od uobičajenog, dok bi se uvelike doprinijelo ujednačenijoj praksi i kvaliteti drugostupanjskih odluka.

37	Ured pučke pravobraniteljice	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 9.	Članak 9. – sukladno izmjenama čl. 91a st. 3. Nacrta prijedloga Zakona „Stranka odnosno njezin opunomoćenik iz stavka 2. ovoga članka dužni su dokazati da imaju položen pravosudni ispit“. Međutim predložena odredba ne propisuje rok do kada su to dužni dokazati, ako prethodno taj dokaz nije podnesen sudu u istom postupku. Prema važećem st. 3. Zakona o parničnom postupku, stranka, odnosno opunomoćenik su dužni priložiti izvornik ili presliku potvrde o položenom pravosudnom ispitu ili drugu javnu ispravu u izvorniku ili preslici uz prijedlog za dopuštenje revizije ili reviziju, odnosno najkasnije do isteka roka za njihovo podnošenje, ako prethodno nije podnesena sudu u istom postupku. Stoga, ukoliko ne bi bila uzeta u obzir naša uvodna razmatranja o neadekvatnom funkcioniranju sustava besplatne pravne pomoći u kontekstu čl. 91.a Zakona o parničnom postupku, smatramo da je ovu odredbu potrebno precizirati na način da se definira kada je potrebno dokazati postojanje položenog pravosudnog ispita.	Prihvaćen	Odredba sada glasi: "Stranka, odnosno njezin opunomoćenik iz stavka 2. ovoga članka dužni su uz prijedlog za dopuštenje revizije ili reviziju dokazati da imaju položen pravosudni ispit."
38	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 9.	Umjesto da bude potpuno jasno, kao i do sada, do kada je potrebno podastrijeti dokaz o položenom pravosudnom ispitu sada je to općenita odredba podložna različitom tumačenju što svakako ne omogućuje pravnu sigurnost. Nije sasvim jasna svrha izmjene.	Prihvaćen	Odredba sada glasi: "Stranka, odnosno njezin opunomoćenik iz stavka 2. ovoga članka dužni su uz prijedlog za dopuštenje revizije ili reviziju dokazati da imaju položen pravosudni ispit."

39	Porobija & Špoljarić d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 9.	S obzirom na predloženu intervenciju glede dokazivanja položenog pravosudnog ispita kod podnošenja prijedloga za dopuštenje revizije i revizije, ističemo kako smatramo da je potrebno, uz navedeno, izmijeniti i čl. 95. st. 3. ZPP-a kojim je propisano ograničenje za odvjetničke vježbenike bez položenog pravosudnog ispita. Predlažemo da se u odnosu na ograničenje glede VPS-a uvede razlika za sporove pred općinskim i za sporove pred trgovačkim sudovima, te da se pragovi povise za 50% za sporove pred Općinskim sudovima i 100% za sporove pred Trgovačkim sudovima. Izmjenu opravdavamo time da ograničenja vezana za VPS i u drugim odredbama ZPP-a nisu ista za predmete pred OS i TS. Pozivamo se i na nedavnu izmjenju Orijentacijskih kriterija VSRH u kojima su iznosi povećani za 50% i obrazloženje VSRH da su se pri izmjeni koristili podaci Državnog zavoda za statistiku o stopi inflacije mjerenoj indeksom promjena potrošačkih cijena u odnosu na početnu 2002, iz čega je jasno da iznos ograničenja utvrđen godine 1999. više nije i ne može biti relevantno primjenjiv s obzirom da to danas realno predstavlja daleko manju vrijednost.	Nije prihvaćen	Revizija kao specifičan izvanredni pravni lijek zahtijeva visoku razinu pravnog znanja i stručnosti. Prilikom sljedeće novele Zakona o parničnom postupku koju je potrebno donijeti radi obveze uvođenja eura kao službene valute pristupit će se i sveobuhvatnom redefiniranju vrijednosnih pragova.
40	Marijan Bruketa	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 9.	Marijan Bruketa, odvjetnik Sukladno mom uvodnom stavu da se predloženi Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a izmijeni i dopunu i to odredbama o 1.) obvezatnom zastupanju stranaka predom sudom od strane odvjetnika, odnosno ili pod 2.) da osim prijedloga za dopuštenje revizije i reviziju, isto tako niti žalbu ne može podnijeti stranka odnosno njen punomoćnik a koji nisu odvjetnici odnosno koje nemaju položen pravosudni ispit predlažem da se : Članak 91.a promijeni tako da isti sada glasi: " Stranka može podnijeti prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju preko opunomoćenika koji je odvjetnik. Stranka koja žalbu protiv protiv presude donesne u parnicama u prvom stupnju (odnosno žalbu protiv rješenja donesenih u parnicama zbog smetanja	Primljeno na znanje	Ovaj prijedlog odnosi se na ekskluzivitet odvjetnika kao zastupnika te predstavljaju veću reforme odvjetničke profesije, a što nije predviđeno ovim Nacrtom.

posjeda donesenih u prvom stupnju) nije izjavila preko opunomoćenika koji je odvjetnik, ne može podnijeti prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju iz stavka 1.ovoga članka.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka, stranka može sama podnijeti žalbu protiv protiv presude donesne u parnicama u prvom stupnju (odnosno žalbu protiv rješenja donesenih u parnicama zbog smetanja posjeda donesenih u prvom stupnju) ako ima položen pravosudni ispit, odnosno za nju može žalbu podnijeti kao opunomoćenik osoba koja ju je prema odredbama ovoga ili kojega drugog zakona ovlaštena zastupati u tom svojstvu iako nije odvjetnik – ako ima položen pravosudni ispit. Stranka, odnosno njezin opunomoćenik iz stavka 3. ovoga članka dužni su dokazati da imaju položen pravosudni ispit.“.

Obrazloženje:

Predloženim rješenjem bi se svakako rasteretilo Vrhovni sud RH što je jedan od ciljeva ovih izmjena, odnosno ove reforme, te bi mu se, se na taj način, omogućilo ostvarivanje drugih Zakonom određenih nadležnosti.

Svakako bi to utjecalo na ubrzanje svih postupaka. Smanjio bi se i broj tzv. "odluka iznenađenja", odnosno odluka preinačenih po žalbi na temelju nove pravne ocjene spora koja je bitno različita od pravne ocjene o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti.

Ovakovo rješenje svakako bi doprinjelo cilju unificiranja i pojednostavljenja revizijskog postupka, bez obzira da li će se prihvatiti varijanta da se revizijski postupak uvijek pokreće prijedlogom za dopuštenje revizije ili će se ostaviti, a za što se osobno zalažem, određeni slučajevi u kojim se uvijek može izjaviti revizije.

Smatram da bi se ovakvim prijedlogom doprinjelo, s jedne strane cilju koji se želi postići a to je osigurati primarnu svrhu revizije, a to je odlučivanje o pravnom pitanju važnom za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava, ali isto tako i ostvarivanje prava

			stranka na pristup Sudu, ovdje pristup Vrhovnom sudu RH. Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Vijeća Europe, člankom 6.st.1., zajamčeno je pravo na pošteno suđenje. Ovo pravo obuhvaća i pravo na sud ili pravo na pristup sudu, ovdje i u ovom kontekstu, pravo pokretanja postupka pred Vrhovnim sudom RH. Naš Ustavni sud također je prihvatio pravna stajališta Europskog suda kad se radi o pravo na pristup sudu, te je jasno istako da je to pravo dio temeljnog ljudskog prava na pravično suđenje zajamčenog, koje je u Ustavu zaštićeno u odredbi članka 29.st.1.		
41	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 9.	Zar će se VSRH baviti dokaznim postupkom radi utvrđivanja položenog pravosudnog ispita?	Primljeno na znanje	Da podnositelj koji nije odvjetnik ima položen pravosudni ispit dokazuje se u skladu s općim pravilima o dokazivanju, uključujući i na način koji je naveden u brisanom dijelu odredbe odnosno uvidom u izvornik ili presliku potvrde o položenom pravosudnom ispitu ili drugu javnu ispravu u izvorniku ili preslici iz koje proizlazi da stranka ili njezin punomoćnik ima položen pravosudni ispit.
42	Vatroslav Težulac	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 9.	U predloženoj izmjeni odredbi čl. 91a. potrebno je dodati st. 4. Ako se punomoćniku koji nije odvjetnik pohranjuje generalna punomoć na sudu, u generalnoj punomoći sud je dužan naznačiti da punomoćnik ima položen pravosudni ispit, ako je uz zahtjev za pohranom generalne punomoći priložen dokaz o položenom pravosudnom ispitu. Ova odredba se predlaže kako se svaki put ne bi nepotrebno dostavljao dokaza o položenom pravosudnom ispitu, te kako bi sud predmetnu činjenicu mogao utvrditi iz pohranjene punomoći	Nije prihvaćen	Punomoć je po pravnoj naravi ugovor, čiji su bitni sastojci propisani Zakonom o obveznim odnosima te se u skladu s načelom autonomije stranaka ne bi trebalo zadirati u sadržaj tog obveznopravnog posla. Osim toga, trenutno ne postoji zapreka da na generalnoj punomoći bude naznačeno da određena osoba ima položen pravosudni ispit.
43	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 10.	Proširuje se krug obveznih sudionika elektroničke komunikacije, no postavlja se pitanje koliko su neki od obveznih sudionika elektronički opremljeni za potpunu digitalizaciju sustava te je li potrebno imati neki dulji prijelazni rok za prilagodbu sustavu.	Primljeno na znanje	Elektronička komunikacija moguća je putem jedinstvenog informacijskog sustava kojeg uspostavlja ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, a za pristup elektroničkoj komunikaciji potrebna je vjerodajnica Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava. Navedeno ne predstavlja posebno značajne uvjete niti opremu, već računalo i Internet vezu, iz kojeg razloga ne smatramo da je potrebno ostavljati dulji prijelazni rok za prilagodbu.

44	Iva Kancijanić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 10.	Predlažem nakon riječi "posebni skrbnici" izostaviti tekst "u obiteljskim stvarima", a dodati tekst "zaposleni u Centru za posebno skrbništvo" tako da ovaj dio odredbe glasi "posebni skrbnici zaposleni u Centru za posebno skrbništvo" jer: (1) posebni skrbnici zastupaju djecu (članak 240. Obiteljskog zakona) i šticeenike (članak 241. Obiteljskog zakona) i u drugim vrstama postupama, npr. u imovinskim postupcima u slučaju postojanja sukoba interesa između njih i zakonskih zastupnika odnosno skrbnika, a (2) posebnim skrbnikom može biti u zakonom predviđenim slučajevima imenovana i osoba izvan Centra za posebno skrbništvo (primjerice, osoba određena javnobilježničkom ispravom u anticipiranoj naredbi) pa nije opravdano toj osobi nametati obvezu podnošenja podnesaka u elektroničkom obliku, budući da za fizičke osobe ta obveza nije propisana.	Prihvaćen	Odredba je dorađena na predloženi način.
45	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 11.	Prijedlog: Članaka 11. ZIDZPP mijenja se i glasi: Ročišta se u pravilu održavaju na daljinu, uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu. Iznimno od odredbe st. 1. ovog članka, ročište se iznimno može održati u sudnici, ukoliko je to nužno radi saslušanja svjedoka ili vještaka. Protiv rješenja suda iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba.	Nije prihvaćen	Jedno od osnovnih načela parničnog postupka je načelo neposrednosti, a održavanje ročišta na daljinu iznimka je od tog načela. Održavanje ročišta na daljinu nije protivno načelima usmenosti, neposrednosti i javnosti rasprave te je u skladu s najboljim praksama te smjernicama koje su uzete u obzir prilikom uređenja predmetnog instituta u Zakonu o parničnom postupku, poput smjernica koje je izdao CEPEJ (eng. European Commission for the Efficiency of Justice): https://rm.coe.int/cepej-2021-4-guidelines-videoconference-en/1680a2c2f4 . Osim toga, posebnim pravilnikom će među ostalim biti predviđene posebne pretpostavke za saslušanje svjedoka ili vještaka korištenjem odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu.
46	Nino Radić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 11.	Člankom 11. mijenja se članak 115. na način da se između ostalog iza stavka 4. dodaje i stavak 5. koji glasi „O održavanju ročišta ili izvođenju pojedinog dokaza na daljinu odlučuje sud nakon što o tome pribavi očitovanja stranaka i drugih sudionika koji trebaju sudjelovati na ročištu koje će se održati na daljinu.“	Nije prihvaćen	Činjenica da je određena stranka ili drugi sudionik u postupku obvezni korisnik elektroničke komunikacije ne bi trebala biti u svezi s održavanjem ročišta na daljinu, budući da je prvenstvena svrha elektroničke komunikacije dostava pismena. Propisane odredbe o održavanju ročišta na daljinu u skladu je s

Iako zakonodavac u nacrtu navodi da predloženim izmjenama i dopunama nastoji uspostaviti okvir koji će doprinijeti smanjenju broja neriješenih predmeta i skraćivanju trajanja parničnih postupaka, ovakvom odredbom postići će u cijelosti suprotan efekt.

Zakonodavac ovdje potpuno zaboravlja da kada se govori o modernim tehnologijama (a ročište na daljinu to svakako jest), ZPP poznaje dvije kategorije sudionika, jedni su obvezni sudionici elektroničke komunikacije (čl. 106.a. ZPP-a i čl. 10. Nacrta ZIDZP-a), a ostali to nisu.

Naime, održavanje ročišta na daljinu je samo način održavanja ročišta, a odluku o načinu održavanja ročišta treba donijeti sud bez da o tome traži očitovanje stranka, ukoliko je riječ o strankama koje su obvezni sudionici elektroničke komunikacije. U suprotnom se nepotrebno odugovlači postupak, ne samo u parničnim nego i stečajnim postupcima.

Prema tome kako bi se ovom odredbom postigla svrha koju zakonodavac navodi da želi postići, predložimo da odredba glasi:

Članak 11.

U članku 115. stavku 3. iza riječi: „uređaja“ dodaju se riječi: „i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu“.

Iza stavka 4. dodaju se stavci 5., 6. i 7. koji glase:

„O održavanju ročišta ili izvođenju pojedinog dokaza na daljinu odlučuje sud ukoliko je riječ o ročištu na kojem sudjeluju osobe iz članka 106.a. ovog Zakona .

„O održavanju ročišta ili izvođenju pojedinog dokaza na daljinu u slučajevima koji nisu obuhvaćeni odredbom stavka 5. ovog članka odlučuje sud nakon što o tome pribavi očitovanja stranaka i drugih sudionika koji trebaju sudjelovati na ročištu koje će se održati na daljinu. Način održavanja ročišta na daljinu uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu ili izvođenje pojedinog dokaza na taj način uređuje se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa. “

najboljim praksama te smjernicama koje su uzete u obzir prilikom uređenja predmetnog instituta u Zakonu o parničnom postupku, poput smjernica koje je izdao CEPEJ (eng. European Commission for the Efficiency of Justice): <https://rm.coe.int/cepej-2021-4-guidelines-videoconference-en/1680a2c2f4>.

47	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 11.	Izražavam suglasnost s primjedbama drugih komentatora. Rasprave na daljinu mogu se održavati samo uz pristanak stranaka (iznimno bez pristanka ako su punomoćnici odvjetnici). Dosadašnja i novopredložena odredba ZPP-a su u suprotnosti s čl. 4. ZPP koji propisuje „neposrednost i javnost“ pri održavanju rasprava, koji uvjeti nisu ispunjeni pri održavanju rasprave na daljinu (bez suglasnosti stranaka). Budući da zakon ne propisuje uvjete kad se ročište na daljinu može održati, a da žalba protiv rješenja suda nije dozvoljena, ništa ne sprječava sud da odluči da će se ročište na daljinu održati i u situaciji kad stranka nema mogućnost ili znanje za korištenja sustava (većina fizičkih osoba, pogotovo starije dobi, osobe na udaljenim područjima bez zadovoljavajuće internet veze i sl). Podredno, predlažem omogućiti održavanje ročišta na daljinu u situaciji kad jedna stranka želi osobno pristupiti na raspravu ili nema mogućnosti za pristup na daljinu, da se drugoj stranci dozvoli pristup tom ročištu na daljinu. Potrebno je promisliti i koje vrste rasprava se mogu održavati na daljinu. Moje mišljenje je da je to moguće samo za pripremna i druga procesna ročišta iz razloga koje su iznijeli drugi komentatori jer po predloženom zakonskom rješenju nije moguće saslušavati svjedoke na daljinu (pitanje identiteta, zaštita svjedoka, utjecaja na iskaz i dr.). Ukazujem i da prijedlog zakona ne definira način tonskog snimanja ročišta na daljinu, ali i da je tonsko snimanje besmisleno kad se ročište održava audio-vizualnim putem (ako postoji AV snimka, zašto se snima samo ton?). Tu se dodatno javlja i pitanje financijskih sredstava za opremanje sudnica za ročišta na daljinu (predviđena je samo oprema za tonsko snimanje, da li je predviđeno da ta oprema bude kompatibilna s potrebama ročišta na daljinu?)	Primljeno na znanje	Sud prije donošenja odluke o održavanju ročišta na daljinu pribavlja očitovanja stranaka i drugih sudionika o održavanju ročišta ili izvođenju pojedinog dokaza na daljinu, kako bi utvrdio prema okolnostima pojedinog slučaja može li se ročište održati na daljinu, primjerice imaju li stranke i drugi sudionici ispunjene uvjete. Navedenom odredbom se ne sprječava da sud odluči da će jedna od stranaka ili neki od sudionika postupka ročištu pristupiti na daljinu, dok će ostale stranke odnosno sudionici ročištu pristupiti u zgradi suda. Upravo uvažavajući razne okolnosti koje se događaju u praksi, sudu je ostavljena diskrecijska ocjena da odluči hoće li se ročište održati na daljinu. Napominjemo da će način održavanja ročišta na daljinu uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu ili izvođenje pojedinog dokaza na taj način biti uređeno pravilnikom. Odredbe članaka 126.a do 126.c o tonskom snimanju ročišta na odgovarajući se način primjenjuju i na korištenje audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu.
----	--------------	--	--	---------------------	---

48	Porobija & Špoljarić d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 11.	Smatramo da je odredbu koja regulira održavanje ročišta na daljinu potrebno dopuniti na način da se propiše da se mora nesporno utvrditi identitet svakog sudionika ročišta i to na način da na poziv raspravnog suca svaki sudionik predoči, i to na način da istu približi kameri, osobnu iskaznicu ili drugi dokument koji sadrži njegovu fotografiju kako bi se nesporno utvrdio njegov identitet te da, barem dok se ne osigura biometrijski naprednija tehnološka oprema, pročita broj svoje osobne iskaznice i/ili OIB. Na potrebu takve regulacije ukazuje činjenica mogućih zloupotreba do kojih je već (prema općenitim i posrednim saznanjima) u praksi i došlo, i to u postupcima koji se održavaju u sudskoj zgradi gdje sud posebno ne provjerava identitet sudionika (posebno svjedoka). S obzirom na navedeno, kod ročišta na daljinu, mogućnost zlouporaba može biti još veća.	Primljeno na znanje	Napominjemo da će način održavanja ročišta na daljinu uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu ili izvođenje pojedinog dokaza na taj način biti uređeno pravilnikom.
----	-----------------------------	--	--	---------------------	---

49	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 11.	Predlažemo dodati nove odredbe st.7. i 8. slijedećeg sadržaja: 7.) „Ako u ime obje odnosno svih stranka, odvjetnici kao punomoćnici predlože sudu provedbu rasprave na daljinu, sud će u pravilu provesti raspravu na daljinu. Sud može rješenjem u roku od 8 dana od primitka obostranog prijedloga iznimno odbiti takav prijedlog odvjetnika, a kojim rješenjem će obrazložiti razloge odbijanja, te na koje rješenje ne postoji pravo žalbe. 8.) Smatra se da je odvjetnik kao punomoćnik stranke uredno pristupio zakazanoj raspravi na daljinu, neovisno je li pristupio neposredno u sudnicu ili je pristupio na daljinu, na tehnički način koji je sud u pozivu odredio.“ Ovim prijedlogom se ne uređuje da bi samo i isključivo odvjetnici bili ovlašteni provoditi raspravu na daljinu, već upravo suprotno. Sud ima ovlast odrediti raspravu na daljinu bez ikakvog prijedloga odvjetnika i neovisno o tome jel stranku zastupa odvjetnik. Sudska praksa tijekom dvije godine dokazala je da se takve rasprave provode isključivo kada stranke zastupaju odvjetnici jer suci tada pretpostavljaju veći stupanj tehničke pripreme kod zastupanja na sudu, nego kad stranka nema profesionalnog pravnog zastupnika. Npr. nije razumno za očekivati da bi sud zakazao takvo ročište između dvije fizičke osobe kao stranke koje nisu zastupane po odvjetnicima.	Nije prihvaćen	Uvažavajući okolnosti konkretnog slučaja sudu je ostavljeno na dispoziciju da odluči u kojim slučajevima može održati ročište na daljinu, o čemu će pribaviti očitovanja stranaka i drugih sudionika. Odredba ne sprječava stranke i druge sudionike da predlože održavanje ročišta na daljinu, kao ni da sud prema vlastitom nahođenju odluči da je oportuno ročište održati na daljinu.
----	-----------------------------------	--	--	----------------	---

50	Vatroslav Težulat	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 11.	Predloženu odredbu čl. 115. st. 5. ZPP-a potrebno je brisati i izmijeniti na način: Ročište ili izvođenje pojedinog dokaz na daljinu sud će provesti, ako su obje stranke suglasne za povođenjem ročišta ili izvođenjem dokaza na daljinu, ali sud može provesti ročište ili izvesti pojedini dokaz na daljinu, i bez suglasnosti stranka ako to zahtijevaju izvanredne okolnosti. Predložena odredba je u suprotnosti sa odredbom čl. 4. ZPP-a kojom odredbom je propisano da sud odlučuje na temelju usmene, neposredne i javne rasprava, a ročištem na daljinu ili izvođenjem dokaza na daljinu odstupa se od načela neposrednosti i javnosti. Odstupanje od čl. 4. ZPP-a odnosno odstupanje od načela neposrednosti moguće je samo uz suglasnost stranaka, također rasprava na daljinu isključuje sudjelovanje javnosti, a isto ne predstavlja razlog za isključenje javnosti. Stoga proizlazi da se ročište na daljinu može provesti samo uz suglasnost stranaka odnosno od načela neposrednosti i javnosti moguće je odstupit samo uz suglasnost stranaka ili zbog izvanrednih okolnosti kao npr. Covid, oštećenje građevine suda zbog potresa i sl., kako bi se osigurala pravo stranka na suđenje u razumnom roku.	Nije prihvaćen	Održavanje ročišta na daljinu nije protivno načelima usmenosti, neposrednosti i javnosti rasprave te je u skladu s najboljim praksama te smjernicama koje su uzete u obzir prilikom uređenja predmetnog instituta u Zakonu o parničnom postupku, poput smjernica koje je izdao CEPEJ (eng. European Commission for the Efficiency of Justice): https://rm.coe.int/cepej-2021-4-guidelines-videoconference-en/1680a2c2f4 Također se stiče da je dopunjena odredba članka 307. stavka 1. Zakona o parničnom postupku koja uređuje situacije kad sud može isključiti javnost za cijelu glavnu raspravu ili jedan njezin dio. Potreba za dopunom potaknuta je novonastalim okolnostima uzrokovanim proglašenjem epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 te će biti primjenjiva na sve slične slučajeve u kojima zbog određenih okolnosti isključenje javnosti s rasprave može biti opravdano zbog zaštite života i zdravlja ljudi.
----	-------------------	--	--	----------------	--

51	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 12.	Neupitno je da na prosječnom ročištu na kojem se saslušavaju svjedoci/stranke više od pola vremena biva potrošeno na diktiranje iskaza. Stoga izbacivanje unošenja iskaza u zapisnik neupitno skraćuje trajanje rasprave, a ono što je upitno je da li će to skratiti trajanje postupka u cjelini u svim njegovim fazama, posebno u fazi donošenja presude i njene kontrole. Kao način da se olakša rad, smatram da u sastojke zapisnika treba uvrstiti i "sažetak iskaza u pogledu postojanja činjenice na čiju je okolnost iskaz izveden, te uz to vezane primjedbe parničnih stranaka". Dakle sud bi trebao samo navesti da li je svjedok potvrdio ili osporio postojanje određene činjenice ili o tome nije mogao decidirano iskazati te bit eventualne primjedbe. Nastavno na navedeno trebalo bi omogućiti strankama da se nakon svakog ročišta u roku 3 dana po prijemu tonskog zapisa pisano očituju o provedenim dokazima, u kojim bi očitovanjima bilo moguće upozoriti na eventualne kontradikcije i netočnosti u iskazima, te bi u spisu postojale sažete i argumentirane primjedbe koje je moguće provjeriti preslušavanjem tonske snimke, a trajanje ročišta bi bilo znatno skraćeno u odnosu na klasične diktate iskaza. Napominjem i da uvođenje tonske snimke u predloženom obliku znatno mijenja tehnologiju rada i sudaca i odvjetnika jer u svojem racionaliziranom i efikasnom obliku iziskuje redovito vođenje detaljnih bilješki i komentara tijekom saslušanja i dodatno po preslušavanju tonske snimke jer je alternativa tome samo višestruko preslušavanje svake snimke.	Primljeno na znanje	Zapisnik će se voditi samo o najbitnijim radnjama poduzetim na ročištu, jer će sadržaj ostalih radnji na ročištu biti sadržan u tonskoj snimci. Time će se značajno skratiti trajanje ročišta (budući da suci neće morati diktirati u zapisnik već izrečeno), posebice tijekom davanja izjava stranaka te saslušanja svjedoka i vještaka. Sve sudnice će biti opremljene odgovarajućom opremom za tonsko snimanje, koja će omogućavati neometano snimanje te jasno raspoznavanje pojedinih sudionika rasprave u trenutku kad govore, što će olakšati i preslušavanje te pretraživanje snimke, jer će se omogućiti preslušavanje snimke po dijelovima odnosno izjavama govornika, bez potrebe da se presluša cijela snimka.
----	-------------	--	---	---------------------	--

52	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 12.	Uz čl.12. do 18. Predložene odredbe o tonskom snimanju ročišta i skraćivanje zapisnika koji se vode na ročištu su nedorečene i ostaje potpuno nejasno kako će stranke uopće znati što je snimljeno prije nego otiđu s ročišta. Naime, vrlo je lako moguće da određene stranke koje su neuke i koje se i po nekoliko puta moralo moliti da se razgovjetno izjasne kako bi njihov iskaz bio vjerodostojno unesen u zapisnik sada to neće raditi i punomoćnici će imati „krnju“ tonsku snimku koja moguće uopće neće biti upotrebljiva. Ovo posebno, jer je čl. 18.st.3. izričito propisano kako su se, pri pozivanju na sadržaj tonske snimke, stranke dužne u podnesku pozivati na odgovarajući dio tonske snimke navođenjem vremenskog intervala. Smatramo kako punomoćnici ne bi smjeli otići s ročišta dok im se ne dopusti preslušavanje sadržaja tonske snimke što bi zapravo bilo sporije od uobičajenog pisanja zapisnika. Stoga će punomoćnici, na uštrb ubrzanja ročišta biti uskraćeni za osnovni alat za rad. Postavlja se onda i pitanje hoće li punomoćnici na ročištima morati voditi svoj vlastiti zapisnik kako bi bili u mogućnosti pružiti pravnu pomoć i stručnost svojim strankama? Ove odredbe postaju i ustavno pravno upitne kada se zna kako se u našem postupku stranke mogu zastupati same, bez kvalificiranog punomoćnika. Stoga se neukim i informatički slabije pismenim strankama gotovo u potpunosti onemogućuje pristup sudu ukoliko tonska snimka ostaje jedini način utvrđivanja činjenica tijekom postupka. Predlažemo da se strankama omogući posjedovanje stenograma, ili da tonska snimka bude i nadalje „pomoćno“ sredstvo uz uobičajeni zapisnik, a da tonska snimka nipošto ne zamijeni zapisnik u potpunosti te smatramo trenutno uređenje boljim i učinkovitijim.	Primljeno na znanje	Zapisnik će se voditi samo o najbitnijim radnjama poduzetim na ročištu, jer će sadržaj ostalih radnji na ročištu biti sadržan u tonskoj snimci. Time će se značajno skratiti trajanje ročišta (budući da suci neće morati diktirati u zapisnik već izrečeno), posebice tijekom davanja izjava stranaka te saslušanja svjedoka i vještaka. Sve sudnice će biti opremljene odgovarajućom opremom za tonsko snimanje, koja će omogućavati neometano snimanje te jasno raspoznavanje pojedinih sudionika rasprave u trenutku kad govore, što će olakšati i preslušavanje te pretraživanje snimke, jer će se omogućiti preslušavanje snimke po dijelovima odnosno izjavama govornika, bez potrebe da se preslušava cijela snimka.
----	------------------------------	--	---	---------------------	---

53	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 12.	Prijedlog: Članaka 12. ZIDZPP mijenja se i glasi: Zapisnik se sastavlja o radnjama poduzetim, te izjavama danim na ročištu.	Nije prihvaćen	Zapisnik će se voditi samo o najbitnijim radnjama poduzetim na ročištu, jer će sadržaj ostalih radnji na ročištu biti sadržan u tonskoj snimci. Time će se značajno skratiti trajanje ročišta (budući da suci neće morati diktirati u zapisnik već izrečeno), posebice tijekom davanja izjava stranaka te saslušanja svjedoka i vještaka. Sve sudnice će biti opremljene odgovarajućom opremom za tonsko snimanje, koja će omogućavati neometano snimanje te jasno raspoznavanje pojedinih sudionika rasprave u trenutku kad govore, što će olakšati i preslušavanje te pretraživanje snimke, jer će se omogućiti preslušavanje snimke po dijelovima odnosno izjavama govornika, bez potrebe da se preslušava cijela snimka.
54	Nino Radić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 12.	Predložena odredba zasigurno će (u ovom času) pridonijeti produženju sudskih postupaka. Naime, radi neadekvatne tehničke opremljenosti sudova, pravosuđe u ovom času nije spremno za uvođenje tonskog snimanja ročišta. Kada bi se sudovi tehnički adekvatno i opremili. tada treba imati u vidu da sama tonsko snimanje ne ubrava postupak. Zakonodavac zaboravlja da se svaki sudionik postupka koji nešto govori prije nego što bilo što kaže mora predstaviti, a to se odnosi na svaki njegov navod, na svako njegovo pitanje, kako sudu , tako i suprotnoj strani, i konačno stranci, svjedoku i vještaku. Sve to dodatno će usporiti rad suda. Predlažemo, da prije unošenja tonskog snimanja u ZPP-a, zakonodavac prvo uvede tonsko snimanje kao pilot projekt na pojedine sudove, kao što je uostalom do sada i činio u čitavom procesu digitalizacije i implementacije modernih tehnologija u pravosuđe.	Primljeno na znanje	Sve sudnice će biti opremljene odgovarajućom opremom za tonsko snimanje, koja će omogućavati neometano snimanje te jasno raspoznavanje pojedinih sudionika rasprave u trenutku kad govore, što će olakšati i preslušavanje te pretraživanje snimke, jer će se omogućiti preslušavanje snimke po dijelovima odnosno izjavama govornika, bez potrebe da se preslušava cijela snimka. Tehničke uvjete i način snimanja, način pohrane i pristupa tonskoj snimci, kao i druga pitanja vezana za tonsko snimanje ročišta uredit će se pravilnikom koji će donijeti ministar nadležan za poslove pravosuđa.
55	Općinski sud u Crikvenici, Građanski odjel	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 12.	Nije jasno tko piše zapisnik. Važeći čl. 123. u st. 3. propisuje da zapisnik piše zapisničar.	Primljeno na znanje	Odredba članka 123. stavka 3. Zakona o parničnom postupku izostavljena je kao suvišna.

56	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 12.	Smatram da je nužno da zapisnik i dalje sadrži izjave i iskaze stranaka, punomoćnika, svjedoka i vještaka, a da tonski zapisi služe samo radi otklanjanja nejasnoća ili grešaka (u praksi se zna dogoditi da u zapisniku izostane neka ključna riječ pa dođe do prijedora da li je svjedok iskazao da je vidio nešto ili da nije vidio nešto). Transkripti iskaza su nužni i zato što će uvijek biti situacija u kojima tonske snimke neće biti iskoristive (npr. naknadno se utvrdi da mikrofoni nisu bili ispravan, da svjedok govori pretiho, da sustav nije napravio snimku, da je pohranjena snimka nedostupna i sl.). Pri tome smatram da nije prikladan prijedlog da se u zapisnik unose samo bitni dijelove iskaza stranke ili svjedoka jer to može dovesti do manipulacije (npr. sud u zapisnik unosi samo one izjave koje mu olakšavaju donošenje odluke znajući da je vjerojatnost da će drugostupanjski sud preslušavati snimke mala). Idealno bi bilo da se istovremeno uz tonsko snimanje koriste voice to text aplikacije koje bi unosile tekst u zapisnik, a sudac i zapisničar bi samo kontrolirali ispravnost unosa. Svaka greška bi se mogla kasnije otkloniti usporedbom s tonskim zapisom. Odredbe o isključivo tonskom snimanju bez transkripata ne uzimaju u obzir niti različitosti narječja u RH. Pri diktiranju u zapisnik sudac ima mogućnost prilagoditi iskaz svjedoka koji govori dijalektom književnom govoru. Takav iskaz onda može preispitati svaki drugostupanjski sud. Ako će se iskazi samo tonski snimati, Županijski sud u Dubrovniku će s velikim teškoćama iz tonske snimke zaključivati što je npr. iskazao svjedok iz Bednje koji govori dijalektom.	Primljeno na znanje	Prijepis tonske snimke, koji je obavezan u skladu s trenutno važećim odredbama Zakona o parničnom postupku kojima se uređuje tonsko snimanje, znatno otežava primjenu audio snimanja rasprave jer, iako bi rasprava koja je snimana kraće trajala, prijepis snimke bi iziskivao puno više posla i resursa nakon provedene rasprave. Zapisnik će se voditi samo o najbitnijim radnjama poduzetim na ročištu, jer će sadržaj ostalih radnji na ročištu biti sadržan u tonskoj snimci. Time će se značajno skratiti trajanje ročišta (budući da suci neće morati diktirati u zapisnik već izrečeno), posebice tijekom davanja izjava stranaka te saslušanja svjedoka i vještaka. Sve sudnice će biti opremljene odgovarajućom opremom za tonsko snimanje, koja će omogućavati neometano snimanje te jasno raspoznavanje pojedinih sudionika rasprave u trenutku kad govore, što će olakšati i preslušavanje te pretraživanje snimke, jer će se omogućiti preslušavanje snimke po dijelovima odnosno izjavama govornika, bez potrebe da se preslušava cijela snimka. Sud će biti dužan upozoriti stranke da prilikom iskazivanja govore književnim jezikom, s obzirom na to da će zapisnik zamijeniti tonska snimka, a kako bi se spriječile situacije nerazumijevanja osobe koja govori dijalektom.
57	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 12.	U prijedlogu je propušteno je reći da zapisnik piše zapisničar. Takva odredba postoji u dosadašnjem čl. 123. st. 3. ZPP. Ukoliko se zapisnik piše na ročištu na kojem se i sastavlja, logično je da ga piše zapisničar, osoba koja je školovana i stručno osposobljena za njegovo sastavljanje, ma makar	Primljeno na znanje	Odredba članka 123. stavka 3. Zakona o parničnom postupku izostavljena je kao suvišna. Zapisnik će se voditi samo o najbitnijim radnjama poduzetim na ročištu, jer će sadržaj ostalih radnji na ročištu biti sadržan u tonskoj snimci. Sve sudnice će biti opremljene odgovarajućom opremom za tonsko snimanje,

i sumarno, o okolnostima predviđenim izmjenama ZPP. Vođenje rasprave i upravljanje postupkom zadaća je suca na koju se sudac isključivo mora koncentrirati, a vođenje zapisnika je posao suradnika.

Osim toga, radi izbjegavanja da sudovi drugog stupnja moraju preslušavati sadržaj cjelokupne rasprave (što će usporiti njihov rad, pogotovo ukoliko zaživi predložena promjena u sastavu suda gdje će vijeće od tri suca drugog stupnja odlučivati o žalbama protiv presuda, izuzev predmeta male vrijednosti), u članku 123. ZPP potrebno je propisati da zapisnik mora sadržavati i kratak sadržaj očitovanja punomoćnika stranaka i stranke (ukoliko već nisu sadržani u pisanim podnescima), kao i kratak sadržaj iskaza stranke, svjedoka ili vještaka, odnosno drugih sudionika postupka koji su dani na ročištu. Na taj način, sudu drugog stupnja omogućava se da bez nužnog preslušavanja cjelokupne tonske snimke ročišta, koja može trajati i po nekoliko sati, na brz način ima uvid u sadržaj zbivanja na ročištu te ocijeni je li preslušavanje tonske snimke potrebno ili ne, te u kojem dijelu je to potrebno učiniti. Slično rješenje npr. ima Poljska.

Na ovom mjestu, iako nije namjera polemizirati s time treba li u parnične postupke uvesti tonsko snimanje ili ne, obzirom da je riječ o više političkoj, negoli pravnoj odluci, treba napomenuti da je uvođenje sustava za snimanje rasprave u sve građanske postupke prilično skupa reforma. Očekuje se da će veći dio sredstava za nabavku opreme biti financiran iz namjenskih sredstava Europske unije. Međutim, instaliranje opreme za tonsko snimanje i prilagodba informatičkog sustava su samo inicijalni troškovi uvođenja sustava koji jednom instaliran, generira daljnje izdatke. Naime, treba se imati u vidu da je tonske snimke potrebno dostavljati strankama od čega nisu sve stranke u građanskim postupcima zastupane po profesionalnom punomoćniku, što izaziva troškove. Osim toga, potrebno je predvidjeti i način na koji će se tonske snimke rasprava čuvati. te ie u tom smislu nužno

koja će omogućavati neometano snimanje te jasno raspoznavanje pojedinih sudionika rasprave u trenutku kad govore, što će olakšati i preslušavanje te pretraživanje snimke, jer će se omogućiti preslušavanje snimke po dijelovima odnosno izjavama govornika, bez potrebe da se preslušava cijela snimka. Tehničke uvjete i način snimanja, način pohrane i pristupa tonskoj snimci, kao i druga pitanja vezana za tonsko snimanje ročišta uredit će se pravilnikom koji će donijeti ministar nadležan za poslove pravosuđa.

		predvidjeti odgovarajuća informatička rješenja i ista platiti, pogotovo kada se ima u vidu da se prije uništavanja neke vrste arhiviranih predmeta u građanskim postupcima čuvaju i 30 godina. Konačno, i sama oprema traži održavanje i zamjenu dijelova što također izaziva troškove. U tom smislu, uvijek postoji mogućnost da se tonsko snimanje rasprava uvede za početak samo za određene vrste sporova gdje neposredno iskazivanje stranaka i drugih sudionika postupka bez potrebe naknadnog diktiranja njihovih iskaza može možda pridonijeti lakšoj ocjeni vjerodostojnosti njihovih iskaza (npr. radni sporovi zbog otkaza ugovora o radu, mobbinga i diskriminacije, sporovi zbog naknade štete). Na taj način može se postupnim uvođenjem sustava procijeniti je li on uopće potreban zemlji veličine kao što je Republika Hrvatska, utvrditi njegova stvarna učinkovitost u odnosu na postojeća rješenja, cijena održavanja, te postupke ili stadije postupka (npr. samo glavna rasprava) u kojima ga je oportuno koristiti. Pritom, posebno napominjemo i da je puno manje vremena potrebno za čitanje već napisanog zapisnika, nego što je to potrebno za preslušavanje tonske snimke, a upravo potreba ponovnog preslušavanja tonских snimki često će se javiti kod sudova prvog, a posebno kod sudova drugog stupnja, u stadiju donošenja odluke.		
--	--	---	--	--

58	Andrijana Markić Jurišić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 12.	U članku 123. bi trebalo zadržati ranije rješenje da se zapisnik sastavlja o radnjama poduzetim na ročištu ili se može uvesti obveza prijepisa tonske snimke. Naime, tonska snimka radnji s ročišta koja sadrži iskaze stranaka, svjedoka i vještaka sama po sebi ne ubrzava u bitnom tijek ročišta jer će biti potrebno da se svaki govornik prethodno predstavi, kako bi znali, primjerice, tko je postavio pitanje nekom od svjedoka, stranaka ili vještaka. Rad suda se zasigurno neće pojednostaviti, već dodatno zakomplicirati, jer će sudac, prilikom izrade odluke, morati nekoliko puta preslušavati tonske snimke s ročišta kako bi usporedio odlučne dijelove iskaza, a trenutno su ti iskazi sadržani u pisanom obliku i kao takve ih je lakše moguće uspoređivati nego zaustavljati snimku, zapisivati minutaže i ponovno se vraćati na odlučne dijelove. Ukoliko neće biti obveze prijepisa tonske snimke postupak će se dodatno usporiti.	Nije prihvaćen	Zapisnik će se voditi samo o najbitnijim radnjama poduzetim na ročištu, jer će sadržaj ostalih radnji na ročištu biti sadržan u tonskoj snimci. Time će se značajno skratiti trajanje ročišta (budući da suci neće morati diktirati u zapisnik već izrečeno), posebice tijekom davanja izjava stranaka te saslušanja svjedoka i vještaka. U zapisniku će se naznačiti početak i kraj vremenskog intervala izjava i iskaza povezivanjem tonske snimke sa zapisnikom putem hiperlinka. Nadalje, sve sudnice će biti opremljene odgovarajućom opremom za tonsko snimanje, koja će omogućavati neometano snimanje te jasno raspoznavanje pojedinih sudionika rasprave u trenutku kad govore, što će olakšati i preslušavanje te pretraživanje snimke, jer će se omogućiti preslušavanje snimke po dijelovima odnosno izjavama govornika, bez potrebe da se preslušava cijela snimka.
59	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 13.	Stavak 3. treba izmijeniti da glasi: "Izjave stranaka i umješaca te iskazi stranaka, svjedoka i vještaka naznačuju se u zapisniku tako da se navede ime i prezime osobe, njeno svojstvo, sažetak iskaza u odnosu na postojanje činjenice koja se iskazom dokazuje sa biti eventualnih primjedbi, te vremenski interval tonske snimke na kojem je sadržana izjava ili iskaz."	Nije prihvaćen	U zapisniku će se naznačiti početak i kraj vremenskog intervala izjava i iskaza povezivanjem tonske snimke sa zapisnikom putem hiperlinka.

60	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 13.	Ukazujem na komentar o čl. 12. i druge komentare o tonskom snimanju. Prijedlog da se sve izjave samo tonski snimaju je neracionalan. Kod samo tonske snimke ne može se utvrditi tko što govori. Zbog toga će zapisnik npr. izgledati ovako: 09h01m05s do 09h01m40s – govori punomoćnik tužitelja; 09h01m45s do 09h01m55s – govori punomoćnik tuženika; 09h02m15s do 09h03m25s govori sudac i sl.). Gdje se tu pronalazi ušteda vremena, pogotovo na procesnim ročištima? Osobno mi se čini da u kaznenim postupcima pripremanje sustava za snimanje iskaza i davanje uputa i upozorenja često traje duže od samog iskaza.	Primljeno na znanje	Oprema za tonsko snimanje omogućavati će jasno raspoznavanje pojedinih sudionika rasprave u trenutku kad govore, što će olakšati i preslušavanje te pretraživanje snimke, jer će se omogućiti preslušavanje snimke po dijelovima odnosno izjavama govornika, bez potrebe da se preslušava cijela snimka.
61	OWENS, HOUSKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 13.	U čl. 124. brišu se st. 2. i st. 3.	Nije prihvaćen	Prijedlog nije obrazložen.
62	Andrijana Markić Jurišić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 13.	Postavlja se pitanje kolika je ušteda vremena na održavanje ročišta ukoliko sudac ili zapisničar mora pratiti vremenske intervale tonske snimke kako bi potom taj podatak unijeli u zapisnik.	Primljeno na znanje	Moderna tehnologija omogućava da se na tonskoj snimci jednostavnim klikom miša označe govornici. U zapisniku će se naznačiti početak i kraj vremenskog intervala izjava i iskaza povezivanjem tonske snimke sa zapisnikom putem hiperlinka, isključujući pritom potrebu da se vremenski intervali tonske snimke vezani uz iskaz svakog od sudionika ručno unose u zapisnik.
63	OWENS, HOUSKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 14.	St. 1. se briše. U st. 2. umjesto riječi: „strankama će se“ treba stajati: „sud će strankama“	Djelomično prihvaćen	Stavak 2. izmijenjen je tako da glasi: „Sud će strankama omogućiti da bez odgode ostvare pristup zapisniku putem informacijskog sustava.“

64	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 15.	Prijedlog: Članaka 15. ZIDZPP mijenja se i glasi: Stranke imaju pravo, u roku od 3 dana od dana kada im je omogućen pristup zapisniku putem informacijskog sustava, izjaviti prigovor na zapisnik.	Nije prihvaćen	Zapisnik će se voditi samo o najbitnijim radnjama poduzetim na ročištu, jer će sadržaj ostalih radnji na ročištu biti sadržan u tonskoj snimci. S obzirom na to da tonska snimka predstavlja najvjerodostojniji način zabilježavanja iskaza stranaka i drugih sudionika, smatra se nepotrebnim zadržati i obveza sastavljanja zapisnika, kao i prigovora na zapisnik. Predmetnom izmjenom nastoji se pojednostaviti rad suda i ubrzati tijek ročišta uslijed uvođenja tehnologije za snimanje ročišta.
65	Porobija & Špoljarić d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 15.	Za radnje izvan ročišta, a posebno radnje izvan suda, potrebno je propisati obavezno sastavljanje zapisnika, sa svim onim elementima koje propisuje sadašnji ZPP. Naime, upitna je je vjerodostojnost i istinitost zapisnika o očevidu koji se sastavlja naknadno, posebno ako se na očevidu sasluša svjedoke. Potrebno je ukazati i da se ZPP supsidijarno primjenjuje na izvanparnične postupke, a u tim postupcima (uređenje međe, razvrgnuće suvlasništva) donose se i objavljaju odluke po dovršetku očevida. Nadalje, postoji i praznina i nereguliranje sadržaja tog naknadno sastavljenog zapisnika, kao i postupanje povodom prigovora, s ključnim pitanjem koji će onda sadržaj zapisnika biti relevantan i imati dokaznu snagu javne isprave. I na kraju jasno je da naknadno sastavljanje zapisnika, iznošenje prigovora otvara mogućnost za nebrojene zloupotrebe a sve u želji da se naknadno ispravljaju propusti stranaka u poduzimanju njihovih parničnih radnji kao i da se nametne svoja verzija utvrđenja na očevidu.	Primljeno na znanje	Članom 12. Nacrta propisao je među ostalim da se poseban zapisnik sastavlja o sklapanju sudske nagodbe i radnjama poduzetim izvan ročišta ili izvan zgrade suda, kad se navedena ročišta tonski ne snimaju. Prema novom konceptu zapisnik se vodi samo za taksativno pobrojane slučajeve, dok tonska snimka sadrži ostale radnje s ročišta (npr. izjave stranaka, ispitivanje svjedoka i vještaka itd.), osim kod sklapanja sudske nagodbe i radnjama poduzetim izvan ročišta ili izvan zgrade suda kad se sastavlja poseban zapisnik, jer se takva ročišta u pravilu tonski ne snimaju.
66	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 15.	Dosadašnji članak 126. Zakona o parničnom postupku glasio je: Članak 126. Zapisnik se sastavlja tako da sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća kazuje glasno zapisničaru što će unijeti u zapisnik. Stranke imaju pravo da pročitaju zapisnik ili zahtijevati da im se pročita te staviti svoje prigovore na sadržaj zapisnika. To pravo imaju i druge osobe čija je izjava unesena u zapisnik, ali samo u vezi s onim dijelom zapisnika koji sadrži	Nije prihvaćen	Zapisnik će se voditi samo o najbitnijim radnjama poduzetim na ročištu, jer će sadržaj ostalih radnji na ročištu biti sadržan u tonskoj snimci. Time će se značajno skratiti trajanje ročišta (budući da suci neće morati diktirati u zapisnik već izrečeno), posebice tijekom davanja izjava stranaka te saslušanja svjedoka i vještaka. S obzirom na to da tonska snimka predstavlja najvjerodostojniji način zabilježavanja iskaza stranaka i drugih sudionika, smatra se nepotrebnim

njihovu izjavu. Ispravci ili dodaci u pogledu sadržaja zapisnika koje treba provesti u povodu prigovora stranaka ili drugih osoba ili po službenoj dužnosti unijet će se na kraju zapisnika. Na zahtjev tih osoba unijet će se i prigovori koji nisu prihvaćeni.

Predlažemo da čl. 126. ZPP namjesto predloženog glasi:

„Članak 126.

1. Zapisnik se sastavlja tako da sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća kazuje glasno zapisničaru što će unijeti u zapisnik.

2. Stranke imaju pravo pročitati zapisnik ili zahtijevati da im se pročita te staviti svoje prigovore na sadržaj zapisnika rasprave koja je snimana tonskom snimkom, ukoliko je sadržaj zapisnika u bitnim okolnostima u suprotnosti sa sadržajem tonske snimke.

3. Ispravci ili dodaci u pogledu sadržaja zapisnika koje treba provesti u povodu prigovora stranaka ili po službenoj dužnosti unijet će se na kraju zapisnika. Na zahtjev tih osoba unijet će se i prigovori koji nisu prihvaćeni.

4. Stranke imaju pravo izjaviti svoje prigovore na sadržaj zapisnika o radnjama poduzetim izvan ročišta ili izvan zgrade suda koje nisu tonski snimane, najkasnije u roku od tri dana od saznanja za sadržaj na koji žele izjaviti prigovor, pri čemu se na postupanje s ovim prigovorima primjenjuje st. 3. ovog članka.“

Naime, s obzirom da se izmjenama i dopunama ZPP-a i dalje namjerava zadržati sastavljanje zapisnika i za rasprave o kojima se vodi tonski zapis, predlažemo da se pravo stranaka isticati prigovore zapisniku, zadrži i za rasprave koje jesu tonski snimane, i za one koje nisu. Posebno s obzirom na predloženu izmjenu čl. 123. ZPP kojim predlažemo zapisnik sastavljati i o sadržaju iskaza stranaka i svjedoka u bitnim elementima, odnosno izjavama stranaka koje nisu sadržane u pisanim podnescima, a zbog bržeg rada sudova i prvog i drugog stupnja, posebno s obzirom na potrebu preslušavanja tonskih snimki. Na taj način stranke će imati mogućnost ukazivanjem na tonsku snimku prigovarati neskladu snimke sa sadržajem

zadržati i obvezu sastavljanja zapisnika te prigovora na sadržaj zapisnika. Predmetnom izmjenom nastoji se pojednostaviti rad suda i ubrzati tijek ročišta uslijed uvođenja tehnologije za snimanje ročišta.

			samog zapisnika. Nužno je i zadržavanje odredbe o tome da se zapisnik sastavlja tako da sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća kazuje glasno zapisničaru što će unijeti u zapisnik, jer je to način na koji se jedino zapisnik može pravilno i potpuno sastaviti, a sudac koncentrirati na vođenje rasprave, raspravljanje spornih pitanja sa strankama i sudionicima postupa i obavljanje svih zadaća određenih Zakonom o parničnom postupku.		
67	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 15.	Predlažemo dodati novu odredbu članka 126.c. slijedećeg sadržaja: „(1) Stranke mogu uz prethodni pisani zahtjev, zatražiti od suda stenografski zapis iskaza stranaka, svjedoka i vještaka. (2) Zahtjev iz stavka 1. ovog članka stranke moraju sudu dostaviti najkasnije 8 dana prije održavanja rasprave. (3) O zahtjevu iz stavka 1. ovog članka sud će odlučiti rješenjem. Protiv rješenja nije dopuštena posebna žalba.” Dosadašnji članak 126. c. postaje članak 126. d. Novim uređenjem ZID ZPP predviđa se izostaviti bilo kakav oblik pisanog zapisnika kad se rasprave tonski snimaju, a s druge strane sud mora uvijek rasprave tonski snimati, a izuzeci su samo nagodba i radnje izvan suda. Umjesto zapisnika sa ročišta stranke bi novim uređenjem trebale dobiti elektronskim putem tonski zapis, pri čemu se sada isključuje pravo stranaka na bilo kakav prigovor na taj tonski zapis koji zamjenjuje dosadašnji pisani zapisnik s ročišta. Smatramo da će takvim rješenjem doći do pravne nesigurnosti jer će se uzrokovati različita tumačenja suprotnih strana u sporu i / ili suda, što je tko razaznao u samom tonskom zapisu koji ne mora biti tehnički jasan i uredan za utvrđenje sadržaja što je sve izgovoreno na sudskom ročištu.	Nije prihvaćen	Prijepis tonske snimke, koji je obavezan u skladu s trenutno važećim odredbama Zakona o parničnom postupku kojima se uređuje tonsko snimanje, znatno otežava primjenu audio snimanja rasprave jer, iako bi rasprava koja je snimana kraće trajala, prijepis snimke bi iziskivao puno više posla i resursa nakon provedene rasprave.

68	Ured pučke pravobraniteljice	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 16.	Članak 16. – sukladno izmjenama u čl. 126.a Zakona o parničnom postupku: „Ročišta pred sudom tonski se snimaju. Ročište na kojem se sklapa sudska nagodba te radnje suda izvan ročišta ili izvan zgrade suda u pravilu se tonski ne snimaju.“ Nastavno na navedeno, predlažemo da se ročišta na kojima se sklapaju sudske nagodbe također tonski snimaju, s obzirom da predstavljaju dokaz o odlučnim činjenicama o izraženoj volji stranaka u slučaju pokretanja postupka radi pobijanja sudske nagodbe. Također smatramo potrebnim tonski snimati i radnje poduzete izvan zgrade suda obzirom iste također mogu uključivati odlučne činjenice za postupanje i odluku suda. Iako smo svjesni da je takvo tonsko snimanje tehnički zahtjevnije, smatramo da je isto potrebno radi ostvarenja svrhe njegovog uvođenja u sudski postupak te kasnijeg jednostavnijeg i bržeg rješavanja eventualnog spora oko okolnosti koje su utvrđivane prilikom poduzimanja radnji izvan zgrade suda.	Primljeno na znanje	Kako je navedeno, tonsko snimanje ovih vrsta ročišta tehnički je zahtjevnije te se može uzeti u obzir naknadno, nakon što tonsko snimanje uđe u uporabu na sudovima.
69	Općinski sud u Crikvenici, Građanski odjel	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 16.	Umjesto "na odgovarajući način" treba točno propisati način dostave tonske snimke s tim da predlažemo mogućnost ili obvezu prijepisa tonske snimke.	Nije prihvaćen	Prijepis tonske snimke, koji je obavezan u skladu s trenutno važećim odredbama Zakona o parničnom postupku kojima se uređuje tonsko snimanje, znatno otežava primjenu audio snimanja rasprave jer, iako bi rasprava koja je snimana kraće trajala, prijepis snimke bi iziskivao puno više posla i resursa nakon provedene rasprave. Tehničke uvjete i način snimanja, način pohrane i pristupa tonskoj snimci, kao i druga pitanja vezana za tonsko snimanje ročišta bit će uređena pravilnikom, koji će također proći postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću.

70	Porobija & Špoljarić d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 16.	Smatramo da bi trebalo preciznije urediti na koji način će elektronički zapis tonske snimke, za stranke koje nisu uključene u informacijski sustav, biti učinjen dostupnim na odgovarajući način (kako bi se spriječile zloupotrebe i povjerljivost podataka). Naime u postupku sudjeluju kao stranke i osobe koje nisu u mogućnosti, bilo iz tehničkih razloga, bilo iz razloga nepostojanja potrebnih znanja, da bez problema koriste pristup tonskoj snimci putem informatičkog sustava (posebno se misli na osobe starije životne dobi). Predlaže se da se omogući takvim osobama, primjerice, da uz plaćanje sudske pristojbe ili naknade od suda zatraže, te da im se potom izda, pisani sadržaj tonske snimke.	Primljeno na znanje	Tehničke uvjete i način snimanja, način pohrane i pristupa tonskoj snimci, kao i druga pitanja vezana za tonsko snimanje ročišta bit će uređena pravilnikom, koji će također proći postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću.
71	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 16.	Odredba je nejasna. Potrebno je pojasniti značenje "na odgovarajući način", odnosno razjasniti kako će se strankama koje nisu uključene u informacijski sustav, elektronički zapis tonske snimke učiniti dostupnim.	Primljeno na znanje	Tehničke uvjete i način snimanja, način pohrane i pristupa tonskoj snimci, kao i druga pitanja vezana za tonsko snimanje ročišta bit će uređena pravilnikom, koji će također proći postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću.
72	Vatroslav Težulac	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 16.	Predložene odredbu čl. 16 potrebno je dopuniti na način da se doda st. 4. Sud je dužan na zahtjev stranke izraditi prijepis tonske snimke ročišta i ako snimku ročišta nije moguće učiniti dostupnom elektronskim putem. Sud će uvijek izraditi prijepis tonske snimke ako je jedna od stranaka gluhoonijemima osoba ili osoba sa posebnima potrebama koja nije u mogućnosti preslušati sadržaj tonske snimke. Prijedlog dopune smatram potrebnim iz razloga što se moraju predvidjeti slučajevi kada sustav iz bilo kojeg razloga neće moći učiniti dostupnim elektronsku snimku, ili u slučajevima kada stranke zahtijevaju prijepis jer im je potreban bez obzira na razlog, te kako bi se osobi sa posebnim potrebama mogao učiniti dostupnim sadržaj tonske snimaka odnosno onoga o čemu se je raspravljalo na ročištu.	Nije prihvaćen	Osoba koja samu sebe ne može zastupati u parnici (primjerice gluhoonijeme osobe odnosno osobe kojima je zbog određenog zdravstvenog stanja oduzeta poslovna sposobnost u određenom dijelu), u svakom slučaju ima zakonskog zastupnika ili punomoćnika, kojem će tonska snimka biti dostupna na način kako je propisano.

73	Općinski sud u Crikvenici, Građanski odjel	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 17.	Sucu je prilikom izrade presude potrebno imati prijepis tonske snimke, jer se saslušavanjem rasprava koje traju po nekoliko sati oduzima vrijeme te je otežano raditi analizu dokaza. Pridružujemo se prijedlogu Udruga hrvatskih sudaca-Ogranak Rijeka te predlažemo unošenje odredbe iza predloženog stavka 1.: Sud može odrediti da se izvrši prijepis tonske snimke ročišta, koji će se uz tonsku snimku ročišta uložiti u spis sudskog predmeta. Podredni prijedlog je da prijepis tonske snimke bude obvezan.	Nije prihvaćen	Prijepis tonske snimke, koji je obvezan u skladu s trenutno važećim odredbama Zakona o parničnom postupku kojima se uređuje tonsko snimanje, znatno otežava primjenu audio snimanja rasprave jer, iako bi rasprava koja je snimana kraće trajala, prijepis snimke bi iziskivao puno više posla i resursa nakon provedene rasprave.
74	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 17.	Ročišta na kojima se saslušavaju svjedoci i stranke mogu trajati i po četiri, pet sati. Da bi se napravila analiza tih dokaza i da bi se kvalitetno uspoređivali iskazi i prenosili u presudu potrebno je raspolagati s prijepisom tonske snimke, jer ako se snimka prilikom pisanja presude bude saslušavala pet sati to će značajno usporiti izradu presude. U tom smislu predlažemo nakon stavka 1., dodati stavak 2. ovog članka koji glasi: „(2) Sud može odrediti da se izvrši prijepis tonske snimke ročišta, koji će se uz tonski snimak uložiti u sudski predmet. Predloženi st. 2. i 3., time bi postali st. 3. i 4. članka 126.b ZPP. Slična rješenja postoje i u komparativnim zemljama (npr. Poljska). Naravno, potrebno je u sudovima organizirati i osobe i posebnu službu koja će se baviti prijepisom zapisnika. Osim toga, potrebno je razraditi situacije kada stranke imaju pravo tražiti prijepis zapisnika te urediti pitanje troškova prepisivanja u tim slučajevima.	Nije prihvaćen	Ročišta na kojima se saslušavaju svjedoci traju dugo, jer sudac diktira u zapisnik već izrečeno, što uvođenjem tonskog snimanja ročišta više neće biti slučaj. Prijepis tonske snimke s ročišta više nije obveza, dok će se zapisnik voditi samo o najbitnijim radnjama poduzetim na ročištu, jer će sadržaj ostalih radnji na ročištu bit sadržan u tonskoj snimci.
75	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 18.	Prijedlog: brisati članak 18. ZIDZPP	Nije prihvaćen	Prijedlog nije obrazložen.

76	Vatroslav Težulat	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 18.	U predloženom čl. 126c. potrebno je dodati stavak 3., tako da predloženi stavak 3. postane stavak 4. a odredba bi glasila: Ako stranka raspolaže prijepisom tonske snimke ista se može pozvati na prijepis zapisnika, ali je dužna označiti dio na zapisniku na koji se poziva i prijepis zapisnika dostaviti uz podnesak. Vidi komentar uz čl. 16. Prijedloga.	Nije prihvaćen	Prijepis tonske snimke s ročišta više nije obveza, dok će se zapisnik voditi samo o najbitnijim radnjama poduzetim na ročištu, jer će sadržaj ostalih radnji na ročištu bit sadržan u tonskoj snimci.
77	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 19.	U cijelosti se protivimo izmjeni članka 127. kojom se predlaže da zapisnike potpisuju samo sudac pojedinac i predsjednik vijeća. Predlažemo da i nadalje zapisnike potpisuju stranke odnosno njihovi punomoćnici.	Nije prihvaćen	Budući da će se prema novom uređenju sva ročišta tonski snimati izmijenjen je dosadašnji članak 127. stavak 1. na način da zapisnik potpisuje samo sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća jer tonska snimka vjerodostojno odražava tijek ročišta. Osim toga, takvim normiranjem pojednostavljuje se potpisivanje i dostava zapisnika, posebice u pogledu ročišta na daljinu. Dosadašnji stavci 2. do 4. brisani su zbog istih razloga.
78	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 19.	Predložena izmjena glasi: Članak 127. mijenja se i glasi: „Zapisnik potpisuje sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća.“ Predlažemo da ova odredba glasi: „Zapisnik potpisuje sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća, kao i zapisničar.“ Za razloge vidi obrazloženje komentara uz čl. 12. i 15. ZID ZPP.	Nije prihvaćen	Budući da će se prema novom uređenju sva ročišta tonski snimati izmijenjen je dosadašnji članak 127. stavak 1. na način da zapisnik potpisuje samo sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća jer tonska snimka vjerodostojno odražava tijek ročišta. Osim toga, takvim normiranjem pojednostavljuje se potpisivanje i dostava zapisnika, posebice u pogledu ročišta na daljinu. Dosadašnji stavci 2. do 4. brisani su zbog istih razloga.
79	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 20.	Prijedlog: „Čl. 133 mijenja se i glasi: Pismena se dostavljaju u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Iznimno od st. 1. ovog članka, fizičkim osobama koje ne obavljaju registriranu djelatnost i nisu prijavljeni u informacijskom sustavu E-građani, dostava se obavlja preko pošte ili preko određenoga sudskog službenika, odnosno sudskog namještenika, odnosno preko nadležnoga tijela uprave.“	Nije prihvaćen	Pitanje dostave u parničnom, ali i u svim drugim postupcima bit će uređeno Zakonom o dostavi pismena u sudskim postupcima čije donošenje je Planom zakonodavnih aktivnosti za 2022. predviđeno za treće tromjesečje 2022., slijedom čega je bespredmetno mijenjati postojeće odredbe Zakona o parničnom postupku (osim onih nužnih).

80	HP-Hrvatska pošta d.d.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 20.	Predlaže se da osobe koje nemaju pristup informacijskom sustavu elektroničke komunikacije kako je definiran ovim Zakonom i Pravilnikom o elektroničkoj komunikaciji mogu sudu javiti korištenje drugog informacijskog sustava koji omogućava sigurnu elektroničku komunikaciju. Smatramo kako nije opravdano isključiti druge sustave za elektroničku komunikaciju kojima se osigurava pravni učinak u sudskim postupcima, a sukladno odredbama Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ.	Nije prihvaćen	Sva elektronička komunikacija sa sudom u sudskim postupcima osigurava se kroz sustav e-Komunikacije, kao informacijski sustav za elektroničku komunikaciju koji prikuplja, pohranjuje, čuva, obrađuje i isporučuje potrebne informacije, a dio je sustava eSpis, jedinstvenog informacijskog sustava za upravljanje i rad na sudskim predmetima. Za pristup navedenom sustavu potrebno je raspolagati određenom vrstom vjerodajnice, kako bi se zajamčila sigurnost veze i pristupa sustavu. Sve osobe mogu ostvariti pristup informacijskom sustavu e-Komunikacija pod uvjetima i na način propisan Pravilnikom o elektroničkoj komunikaciji ("Narodne novine", broj 139/21.).
81	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 21.	Prijedlog: Članaka 21. ZIDZPP mijenja se i glasi: U članku 133.c stavak 2., te članak 133d. se brišu.	Nije prihvaćen	Prijedlog nije obrazložen.
82	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 22.	Prijedlog: Članaka 22. ZIDZPP mijenja se i glasi: Članci 134.a i 134.b se brišu.	Nije prihvaćen	Prijedlog nije obrazložen.

83	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 23.	Prijedlog: Članaka 23. ZIDZPP mijenja se i glasi: Fizičkoj osobi koja ne obavlja registriranu djelatnost i nije prijavljena u informatičkom sustavu E-građani, a nema punomoćnika, tužba, platni nalog, presuda i rješenje protiv kojeg je dopuštena posebna žalba te pravni lijek, dostavit će se osobno. Ostala pismena dostavit će se osobno kada je to ovim Zakonom izričito predviđeno ili kada sud smatra da je zbog priloženih isprava u izvorniku ili zbog kojega drugog razloga potrebna veća opreznost. Ako se osoba kojoj se pismeno mora osobno dostaviti ne zatekne tamo gdje se dostava prema podacima iz tužbe, odnosno spisa ima obaviti, dostavljač će se obavijestiti kad bi i na kojem mjestu mogao tu osobu zateći i ostaviti joj kod jedne od osoba navedenih u članku 141. stavku 1. ili 2. ovoga Zakona pisanu obavijest da radi primanja pismena bude u određeni dan i sat u svom stanu odnosno na svome radnom mjestu. Ako i nakon toga dostavljač ne zatekne osobu kojoj se pismeno ima dostaviti, postupit će se prema odredbama članka 141. ovoga Zakona, na koji način je dostava obavljena.	Nije prihvaćen	Pitanje dostave u parničnom, ali i u svim drugim postupcima bit će uređeno Zakonom o dostavi pismena u sudskim postupcima čije donošenje je Planom zakonodavnih aktivnosti za 2022. predviđeno za treće tromjesečje 2022., slijedom čega je bespredmetno mijenjati postojeće odredbe Zakona o parničnom postupku (osim onih nužnih).
84	Ured pučke pravobraniteljice	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 27.	Članak 27. – u članak 151 iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi: „Parnični troškovi obuhvaćaju i zatezne kamate od dana donošenja odluke kojom je naloženo plaćanje troškova postupka. O zateznim kamatama na iznos parničnih troškova sud odlučuje na zahtjev stranke.“ Smatramo da navedena odredba nije dovoljno jasna jer ukoliko parnični troškovi obuhvaćaju zatezne kamate, nije razvidna potreba propisivanja podnošenja posebnog zahtjeva stranke za odluku suda o zateznim kamatama. Stoga je potrebno jasnije formulirati navedeno odredbu, odnosno pojasniti njezinu svrhu.	Nije prihvaćen	Pitanje zatezne kamate na troškove parničnog postupka dosad je uređivao članak 30. stavak 2. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17. i 131/20.) koji propisuje da ako plaćanje zatezne kamate na troškove postupka nije određeno već u ovršnoj ispravi, sud će, na prijedlog ovrhovoditelja, u rješenju o ovrši odrediti naplatu tih kamata po propisanoj stopi od dana donošenja odluke odnosno sklapanja nagodbe do naplate. Slijedom navedenog, postojeće rješenje iz Ovršnog zakona unosi se radi veće pravne sigurnosti u tekst Zakona o parničnom postupku. Sukladno članku 2. Zakona o parničnom postupku sud odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljani u postupku pa tako i o zateznim kamatama, uslijed čega je stranka dužna postaviti taj zahtjev.

85	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 27.	Predložena odredba zakona je nerazumljiva, nepotrebna i proturječna Zakonu o obveznim odnosima i Ovršnom zakonu. Sud nema pravnu osnovu za „odlučivanje“ o zateznim kamatama jer one teku po zakonu na svaku tražbinu od njenog dospijeca, a dospijeca parničnih troškova propisano je čl. 30. st. 2.Ovršnog zakona.	Primljeno na znanje	Navedenom odredbom normiran je tijek zatezne kamate na parnične troškove, po uzoru na odredbu članka 30. stavka 2. Ovršnoga zakona ("Narodne novine" broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17. i 131/20.), koja se analogijom do sada primjenjivala u parničnim postupcima, s obzirom na to da nije bilo odgovarajuće odredbe u Zakonu o parničnom postupku.
86	Darko Grošić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 27.	Predlaže se u članku 151. ZPP iza predloženog novog stavka 3. dodati stavak 4. koji bi glasio: "U slučaju preinačenja prvostupanske presude ili rješenja o troškovima postupka se odlučuje prema prethodnim stavcima ovog članka a eventualno zatraženu zateznu kamatu na troškove dosuđuje se od dana donošenja preinačene prvostupanske odluke." Obrazloženje: sudska praksa viših sudova nije jedinstvena kod ovog slučaja pa tako u mojim slučajevima ŽUS Split dosuđuje zatezne kamate od dana donošenja prvostupanske presude (20.11.2017.) koja se preinačila 8.5.2018., ŽUS Varaždin dosuđuje zatezne kamate na dosuđene sudske troškove od dana donošenja drugostupanske odluke kojom je preinačio prvostupansku presudu, a neki drugostupanski sudovi (ŽUS Šibenik) uopće ne navode od kojeg datuma ide zatražena zatezna kamata na dosuđene sudske troškove po preinačenju prvostupanske presude. Stoga smatram da bi zakonodavac morao riješiti ovu dilemu i propisati postupanje u ovakvim slučajevima.	Nije prihvaćen	Iz predmetne odredbe je razvidan tijek zatezne kamate na troškove parničnog postupka.
87	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 27.	Prigovara se predloženoj izmjeni navedene odredbe. Predloženo rješenje je u suprotnosti sa čl. 30. st. 2. Ovršnog zakona. Naime, i do sada je u sudskoj praksi bilo jasno i nije bilo razlike u sudskim odlukama, u ovom slučaju da sud nije dosuđivao izrijekom kamatu na trošak ako nju stranka nije zatražila. Novim rješenjem se izrijekom propisuje da kamatu na trošak sud neće dosuditi iako niti do sada sud nije dosuđivao kamatu bez zahtjeva, ali prema navedenoj odredbi OZ-a sud ili FINA ipak mora ovršiti i kamatu na trošak koja nije dosuđena.	Nije prihvaćen	Navedenom odredbom normiran je tijek zatezne kamate na parnične troškove, po uzoru na odredbu članka 30. stavka 2. Ovršnoga zakona ("Narodne novine" broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17. i 131/20.), koja se analogijom do sada primjenjivala u parničnim postupcima, s obzirom na to da nije bilo odgovarajuće odredbe u Zakonu o parničnom postupku.

88	Vatroslav Težulat	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 27.	Predloženu odredbu čl. 151. st. 3. potrebno je brisati: Odredbama ZPP-a ne mogu se uređivati građanskopravni odnosi što jasno i nedvojbeno proizlazi iz čl. 1. ZPP-a, a istom se uređuje građanskopravni odnos tijeka zakonskih zateznih kamata, koji građanskopravni odnos je je uređen čl. 29. st. 1. ZOO-a. Pored toga, predložena odredba je protivna čl. 29. st. 1. ZOO-a, čl. 183. st. 1. ZOO-a i čl. 328. st. 1. ZPP-a koje odredbe jasno i nedvojbeno propisuju da je dužnik dužan platiti zatezne kamate od trenutka kada padne u zakašnjenja, a isti pada u zakašnjenje od trenutka kada obvezu na ispuni u roku. Kako se troškovi utvrđuju odlukom suda, kojom odlukom sud mora odrediti rok u kojem je stranka dužna izvršiti obvezu (paricijski rok), to proizlazi da zatezne kamate ne mogu teći tek prije proteka paricijskog roka, a ako žalba ima suspenzivni učinak, paricijski rok ne može početi teći prije pravomoćnosti odluke.	Nije prihvaćen	Navedenom odredbom normiran je tijek zatezne kamate na parnične troškove, po uzoru na odredbu članka 30. stavka 2. Ovršnoga zakona ("Narodne novine" broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17. i 131/20.), koja se analogijom do sada primjenjivala u parničnim postupcima, s obzirom na to da nije bilo odgovarajuće odredbe u Zakonu o parničnom postupku.
89	BRUNO PERKOVIĆ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 27.	Iza članka 168. dodaje se članak 169. koji glasi: Osiguranje parničnih troškova "Članak 169." Kada parnični postupak tužbom pokreće stečajna masa, dužna je tuženiku na njegov zahtjev osigurati parnične troškove. Tuženik je dužan taj zahtjev staviti najkasnije do zaključenja prethodnog postupka. O osiguranju parničnih troškova sud odlučuje posebnim rješenjem, a rješenjem kojim prihvaća zahtjev sud će odrediti iznos osiguranja i rok u kojem se osiguranje mora dati uz upozorenje tužitelju na zakonske posljedice ako ne dokaže da je osiguranje dano u određenom roku. Osiguranje se daje u gotovom novcu, potvrdom stečajnog upravitelja da je u stečajnoj masi rezervirao sredstva potrebna za osiguranje parničnih troškova. Ako tužitelj u određenom roku ne dokaže da je dao osiguranje za parnične troškove, smatrat će se da je tužba povučena. Obrazloženje:	Nije prihvaćen	Nametanje obveze osiguranja parničnih troškova stečajnoj masi predstavljalo bi ograničavanje prava na pristup sudu tom subjektu predviđenog člankom 6.1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Međunarodni ugovori", broj 18/97., 6/99., 14/02., 13/03., 9/05., 1/06. i 2/10.).

		Predloženom zakonskom odredbom uređuje se pitanje parničnih troškova u slučaju kada se na mjestu tužitelja u parničnom postupku pojavljuje stečajna masa kojoj se priznaje parnična sposobnost i koja postupak pokreće po uputi stečajnog suda. U praksi se često događa da tuženik koji je uspio u sporu nema mogućnost naplatiti troškove parničnog postupka od tužitelja koji je spor izgubio jer se radi o stečajnoj masi u kojoj uopće nema novčanih sredstava, a zbog čega su parnične stranke stavljene u neravnopravan položaj. Tužitelj utoliko vodi postupak bez ikakvog rizika i opasnosti od mogućnosti da tuženiku u slučaju gubitka spora nadoknađuje troškove postupka, a tuženik je s druge strane izložen mogućem dugom vođenju postupka i velikim troškovima postupka koji mu nikada neće biti naknađeni. Predlaže se dodati odredbu članka "osiguranje parničnih troškova" na način da stečajni upravitelj nakon zahtjeva tuženika rezervira u stečajnoj masi sredstva dostatna za pokriće predvidivih troškova parničnog postupka i potvrdom u parničnom postupku dokaže takvo osiguranje. Pitanje rezervacije troškova uređeno je pravilima stečajnog zakona, primjerice pozivanjem stečajnih vjerovnika koji imaju pravni interes voditi parnični postupak na predujam tih troškova, odnosno uplatu novca u korist stečajne mase.	
--	--	--	--

90	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 28.	Rok od 3 godine je apsolutno pretjeran jer je 90% predmeta moguće završiti u 2-3 racionalno organizirana ročišta koja ne bi nakon pripremnog ročišta smjela biti u razmacima duljim od mjesec dana. Stoga tri godine treba zamijeniti rokom od 18 mjeseci (što je također previše). Nadalje, rok ne može biti instruktivan nego za njegovo kršenje moraju postojati sankcije i na strani RH i na strani suca. Stoga bi tekst čl. 185. st. 2. trebao glasiti: "Parnični postupak pred prvostupanjskim sudom mora se okončati u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od 18 mjeseci od dana podnošenja tužbe, ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno." Potrebno je dodati i st. 3: "Postupanje protivno rokovima iz prethodnog stavka predstavlja tešku povredu obnašanja sudačke dužnosti, te daje pravo strankama na naknadu štete od Republike Hrvatske."	Nije prihvaćen	Rokovi za dovršetak postupka u pojedinoj instanci suđenja i vrsti predmeta uvedeni su nakon sveobuhvatne analize trenutnog trajanja sudskih postupaka te su optimizirani kako bi se s jedne strane potaknulo sudove na brže rješavanje predmeta, a s druge strane strankama pružio osjećaj izvjesnosti. Povrede sudačke dužnosti nisu predmet uređenja Zakona o parničnom postupku, nego drugih propisa.
----	-------------	--	--	----------------	--

91	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 28.	Predmetna odredba, budući da ne sadrži nikakvu sankciju za slučaj prekoračenja roka, djeluje isključivo tako da demotivira zainteresirane osobe da zaštitu svojih interesa traže od suda i usmjerava ih na traženje drugih načina pomoći. Umjesto da se rok za donošenje prvostupanjske presude skraćuje, ovim člankom se zapravo „ozakonjuje“ dugotrajnost postupaka, jer ponovno nije propisana nikakava sankcija za suce koji postupak ne okončaju u propisanom roku, a propisivanje instruktivnih rokova u nekim ranijim izmjenama ZPP-a (npr. radni sporovi) nije dovelo do značajnijeg skraćivanja trajanja postupaka. Ukazujemo kako su svi suci/sudski savjetnici i do sada imali na raspolaganju dovoljno alata kojim su mogli sprječavati zloupotrebu procesnih mogućnosti stranaka, odnosno odugovlačenje postupaka, ali neki od njih to nisu upotrebljavali. Takvi propusti ne smiju ići na teret stranaka u postupku. Naime, sam predlagatelj kao razlog ovih izmjena i dopuna navodi ubrzanje postupka (tonski zapisnici, plan upravljanja postupkom), a onda daje rok od tri godine, plus rok za žalbu na drugostupanjskom sudu pa u slučaju ukidanja presude i vraćanja na ponovno suđenje, što opet zapravo traje predugo, čak i u slučaju „samo“ instruktivnih rokova.	Nije prihvaćen	Uredno obnašanje sudačke dužnosti i povrede sudačke dužnosti nisu predmet uređenja Zakona o parničnom postupku, nego drugih propisa.
92	Općinski sud u Crikvenici, Građanski odjel	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 28.	Predmet može biti u prekidu dugi niz godina, pa zato nije ispravno da se po nastavku postupka u trajanje postupka računa i vrijeme dok je postupak bio u prekidu, kada sud i stranke ne mogu poduzimati nikakve procesne radnje. Predlažemo dodati: Stavak 3. koji glasi: Vrijeme za koje je postupak u prekidu ili zastoju, ne računa se u vrijeme trajanja postupka. Prijedlog dopune: Institut prekida trebalo bi u cijelosti modernizirati kako bi se izbjegle situacije oživljavanja postupka nakon dugog vremena ili vječni prekidi. Sud po važećim odredbama po službenoj dužnosti mora paziti na nastavak postupka. Interes za nastavljanje postupka treba dati isključivo strankama (vidi komparativno austrijski i njemački zakon o parničnom	Nije prihvaćen	Rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojedinim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupiti od navedenih rokova. Razuman rok kao pravni standard već je tumačen u pravnoj praksi u odlukama domaćih i međunarodnih sudova te je stoga bilo potrebno jasno odrediti rokove kojih se sudovi moraju pridržavati, posebice promatrajući sve ostale odredbe Nacrta koje čine organsku cjelinu s ciljem veće predvidivosti trajanja postupka. Ako navedeni rok bude prekoračen uslijed prekida ili zastoja to bi se svakako uzimalo u obzir prilikom ocjenjivanja postupanja u razumnom roku, slijedom čega to nije potrebno

			postupku) uz ograničavanje rokom, kako bi se spriječilo da nakon što su ostvareni uvjeti za nastavak, predmet i nadalje stoji u prekidu. Predlažemo izmjenu: U čl. 215. st. 1., 3., 6. ZPP-a na "ili po službenoj dužnosti" briše se. U stavku 4. iza riječi "tijelo" dodaje se: "na prijedlog stranke". Analogno prošloj izmjeni koja je uvedena za pravne osobe (sada čl. 215.b) , predlažemo za sve prekinute postupke propisati: U čl. 215. dodaje se st. 9. i 10. koji glase: Sud će obustaviti postupak ako nakon ispunjenja zakonskih uvjeta za nastavak postupka, stranka ne predloži nastavak u roku od 90 dana, osim ako ostalim zakonskim odredbama nije drugačije određeno. Zahtjev za naknadom troška postupka može se podnijeti u roku od 15 dana od pravomoćnosti rješenja o obustavi postupka. Nadalje, daljnjem ubrzanju pridonijelo bi da se u čl. 215. iza st. 2. doda: Ako su poznate osobe iz st. 1. čl. 215. u trenutku utvrđenja prekida, sud će u odluci o prekidu istodobno odrediti i nastavak postupka. U vlasničkim tužbama, gdje su brojne stranke velika zastajanja u postupanju uzrokuju prekidi postupaka zbog smrti stranaka i neuredne dostave rješenja o prekidu i nastavku. Također, pojedine stranke zloupotrebljavaju ovaj institut na način da se bespotrebno žalbe i na prekid postupka i na nastavak i time odugovlače postupak. Zato na kraju tog članka treba dodati i stavak po kojem: Protiv rješenja o nastavku postupka te rješenja o odbijanju prijedloga za prekidom ili nastavkom postupka nije dopuštena posebna žalba.		posebno normirati. Osim toga, kod već postojećih rokova također nije posebno propisano da se zastoje i prekid postupka ne uračunavaju u vrijeme trajanja postupka. U odnosu na institut prekida postupka ističemo da je navedena primjedba primljena na znanje, ali s obzirom na to da takva izmjena zahtijeva detaljniju analizu bit će uzeta u obzir prilikom sljedećih izmjena Zakona o parničnom postupku.
93	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 28.	Sadašnji prijedlog glasi: Članak 28. U članku 185. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi: „Parnični postupak pred prvostupanjskim sudom mora se okončati u razumnoj roku, a svakako u roku kraćem od tri godine od dana podnošenja tužbe, ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno.“	Nije prihvaćen	Rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojedinim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupiti od navedenih rokova. Razuman rok kao pravni standard već je tumačen u pravnoj praksi u odlukama domaćih i međunarodnih sudova te je stoga bilo potrebno jasno odrediti rokove

Predlažemo da namjesto predloženog odredba čl. 185. st. 2. ZPP glasi:

„Parnični postupak pred prvostupanjskim sudom mora se okončati u razumnom roku.“

Naime, je li u svakom konkretnom slučaju poštivan razumni rok za okončanje postupka je jedini kriterij ocjene je li povrijeđen čl. 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda – pravo na pošteno suđenje. Pritom, komentar ovog članka nikako ne treba shvatiti kao poziv ili odobravanje da postupci pred sudovima traju godinama. Međutim, propisivanje roka na ovaj način, procesnim zakonodavstvom, određujući da postupak u svim slučajevima mora biti dovršen u roku od tri godine također dovodi u pitanje pravo stranaka na pošteno suđenje. Naime, zbog objektivnih okolnosti ne može se svaki postupak pred prvostupanjskim sudom okončati u vremenu od 3 godine.

Potpuno je neprimjereno hitnost postupanja propisivati doslovno za sve vrste parničnih postupaka (do sada obiteljske, radne, smetanja posjeda, male vrijednosti, proglašenja ovrhe nedopuštenom) kako to sad predlagatelj čini uvođenjem roka od tri godine bez iznimke, jer se time gubi smisao načela hitnosti. Hitnost postupka naime proizlazi iz postojanja posebnih interesa stranaka za čim bržim dovršetkom postupka (potrebom rješavanja statusnih odnosa, odluke o povjeri djece, odlučivanja o povredama iz radnog odnosa i slično) i koji dovode do toga da se ove vrste predmeta uzimaju u rad mimo redoslijeda zaprimanja, a ne želja zakonodavca da svi postupci budu hitni. S druge strane, zakonodavac uvjetima u kojima djeluje pravosuđe, osiguranjem tehničkih i prostornih uvjeta, dovoljnim brojem obučenih i adekvatno plaćenih pratećih službenika (dostavljača, zapisničara, upisničara) može u većoj mjeri utjecati na brže rukovođenje postupkom i brži dovršetak postupaka nego unošenjem ovako lakonski sročnog roka.

Osim toga, treba imati na umu da postoji veliki broj parničnih

kajih se sudovi moraju pridržavati, posebice promatrajući sve ostale odredbe Nacrta koje čine organsku cjelinu s ciljem veće predvidivosti trajanja postupka. Ako navedeni rok bude prekoračen uslijed prekida ili zastoja to bi se svakako uzimalo u obzir prilikom ocjenjivanja postupanja u razumnom roku, slijedom čega to nije potrebno posebno normirati. Osim toga, kod već postojećih rokova također nije posebno propisano da se zastoj i prekid postupka ne uračunavaju u vrijeme trajanja postupka.

			postupaka koji se nastavljaju nakon što su i po nekoliko godina bili u prekidu, a načinom kako je sada uređen ovaj institut, sud po službenoj dužnosti poziva na nastavak postupka, dok stranke nisu ograničene nikakvim rokovima. Stoga se predlaže dopuniti čl. 185. ZPP i umetanjem stavka 3. koji glasi: „(3) U rok iz stavka 2. ne računa se vrijeme za koje se predmet nalazi u prekidu ili zastoju.“		
94	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 28.	Prijedlog; Iz stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi: U slučaju prekoračenja roka iz stavka 2. ovog članka, svaka stranka imaju pravo na naknadu štete od Republike Hrvatske.	Nije prihvaćen	Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku propisana su Zakonom o sudovima ("Narodne novine" 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20. i 21/22.).

95	ANA KUZMANIĆ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 28.	Da bi se opravdala predložena odredba zakonodavac mora odgovoriti: 1) na koji način je određen jedinstveni rok od 3 godine za okončanje svih parničnih postupaka (neovisno vrsti predmeta spora, broju tužbenih zahtjeva, stranaka, predloženih dokaza itd.)? 2) koje su posljedice nepostupanja po instruktivnom roku, odnosno da li je to neuredno obavljanje sudačke dužnosti? 3) da li se predmetna odredba odnosi i na druge postupke u kojima se ZPP supsidijarno primjenjuje? 4) čemu onda postupak radi utvrđivanja osnovanosti zahtjeva za suđenje u razumnom roku? Kao komentar navodim kako je zakonodavac kao cilj predložene odredbe naveo poticanje sudaca na donošenje pravovremenih odluka u postupku, a takve odredbe ZPP već sadržava (primjerice odredbe čl. 284. st. 1., 335. st. 4. itd.). Za razliku od navedenih odredbi, na čiju pravovremenost poduzimanja stranke ne mogu utjecati, okončanje postupka itekako ovisi o dispozicijama stranaka. S obzirom da stranke u parnici raspolažu pravnim sredstvom za povredu prava na suđenje u razumnom roku, potpuno je neopravdano pod tezom sporosti suđenja zakonom propisati jedinstveni rok za okončanje postupka u svim parnicama (uspoređujući pozitivan učinak istovjetne odredbe u radnim sporovima) i time nametnuti sucima pritisak i obvezu dodatnih očitovanja (i kada nema nepravovremenog postupanja suca), kako to primjerice predlaže HOK. S obzirom da očitovanja na predstavke, zahtjeve za suđenje u razumnom roku i izuzeća predstavljaju nevrednovanu radnju koja sucu oduzima vrijeme, dodatna očitovanja o nepostupanju za predmete zaprimljene prije više od tri godine sigurno neće doprinijeti ubrzanju suđenja. Predloženu odredbu svakako treba preispitati i ispustiti iz Novele.	Primljeno na znanje	Rokovi za dovršetak postupka u pojedinoj instanci suđenja i vrsti predmeta uvedeni su nakon sveobuhvatne analize trenutnog trajanja sudskih postupaka te su optimizirani kako bi se s jedne strane potaknulo sudove na brže rješavanje predmeta, a s druge strane strankama pružio osjećaj izvjesnosti. Povrede sudačke dužnosti nisu predmet uređenja Zakona o parničnom postupku, nego drugih propisa. Predmetna odredba odnosi se na parnične postupke te je neprimjenjiva u odnosu na druge postupke za koje je predviđena supsidijarna primjena odredbi Zakona o parničnom postupku zbog specifičnosti tih postupaka. Konkretiziranje rokova unutar kojih su sudovi dužni postupati ujedno olakšava primjenu instituta suđenja u razumnom roku.
----	--------------	--	--	---------------------	---

96	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 28.	Uvjetno podržavamo predloženu promjenu uz uvjet da se doda odredba da je sudac dužan uvijek nakon proteka tog roka dati kratko izvješće i objaviti na e-oglasnoj ploči u kojem će se istaknuti razlozi eventualnog prekoračenja tog roka. Uvođenje instruktivnog roka može biti učinkovito samo ako će se na odgovarajući način moći pratiti, odnosno trebalo bi propisati i instrument praćenja primjene ove važne novine. Smatramo potrebnim predloženo izvješće učiniti dostupnim putem e-oglasne ploče kako bi se glede ove važne novine ostvario smisao propisivanja instruktivnog roka kroz dostupnost javnosti razloga u slučaju prekoračenja tog roka, sve u skladu sa propisanim načelnom javnosti postupka. Objava tog izvješća ne bi bila moguća putem sustava e-predmet obzirom da se tim sustavom samo naznačuje kada je i koja radnja provedena, ali ne i sam sadržaj te radnje. Gore navedeno se ističe temeljem nedvojbeno uočenog nedostatka kod propisivanja instruktivnog roka za trajanje sudskog postupka, a što je najočitiše kod radnih sporova gdje je propisano trajanje od 6 mjeseci bez daljnjeg uređenja na koji način se prati provedba tog roka, a što je rezultiralo značajnim brojem postupaka u kojim je taj rok prekoračen.	Nije prihvaćen	Predložena dopuna predstavljala bi samo dodatno administriranje sudova. Osim toga, materija ispunjavanja sudačkih obveza i urednog obnašanja sudačke dužnosti i razumnog roka već je uređena Zakonom o sudovima ("Narodne novine" 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20. i 21/22.), a posljedice neurednog obnašanja sudačke dužnosti Zakonom o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine", 116/10., 57/11., 130/11., 13/13., 28/13., 82/15., 67/18. i 126/19.).
97	Andrijana Markić Jurišić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 28.	Određivanje rokova od tri odnosno godine dana za okončanje prvostupanjskog postupka ne doprinosi pružanju kvalitetne pravne zaštite, što je u konačnici i svrha. Predloženi rokovi mogu dovesti do toga da će se predmeti "prebijati preko koljena" samo da se održi rok. Osim toga, postoje i objektivne okolnosti koje onemogućuju okončanje sporova u navedenim rokovima, primjerice, dostava pismena u inozemstvo diplomatskim putem, smrt stranke i sl.	Primljeno na znanje	Rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojedinim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupiti od navedenih rokova.

98	Ljiljana Horvat	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 28.	Predlažem da se namjesto roka od tri godine, propiše da se svim strankama mora osigurati pravičan postupak uz razumnu duljinu sudskog postupka . Brz sudski postupak ne smije biti na uštrb pravičnog sudskog postupka.	Nije prihvaćen	Propisivanjem gornje granice rokova u kojima sudovi moraju okončati postupak rezultirat će poticanjem sudaca koji upravljaju postupkom da svojim pravovremenim odlukama i postupanjem utječu i na ostale sudionike postupka. Navedeni rokovi instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojedinim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupati od navedenih rokova.
99	Ljiljana Horvat	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 28.	Predloženom izmjenom zakona nedorečeno je dali se izmjene odnose i na ovršne postupke (jer se sukladno čl.21 OZ-a analogno primjenjuju i odredbe ZPP-a) Prisilnim okončanjem postupka u roku tri godine, zakonodavac ne osigurava pravnu zaštitu građanima na koju je sud EU-a obvezao domaće sudove, štoviše članak umanjuje pravnu zaštitu propisanu Direktivom EU-a. Namjesto roka od tri godine, zakonodavac mora osigurati pravičan postupak uz razumnu duljinu sudskog postupka. Naime, ukoliko će odredbe članka biti primijenjene i na ovršne postupke, a ovršenik je pokrenuo tužbu za ništavost , ograničavanjem duljine postupka na rok od tri godine, onemogućen je zastoј ovrhe radi pokrenute tužbe. Trenutno ni VSRH u predmetu kolektivne tužbe još nije zauzeo sva potrebna pravna stajališta (i.e. o ništavim valutnim ugovorima, njihovim odredbama , naknadama i sl.) Pritom mnogi županijski sudovi još uvijek sude suprotno presudama suda EU. Zakonodavac stoga izmjenom ZPP-a, suprotno obvezi primjene presuda suda EU-a, obvezuje domaće sudove na neprimjenu čl.3.st.1. jer sudovi neće biti u mogućnosti suditi u skladu sa pravnom stečevinom EU-a (presude suda EU) . Ukoliko su ročište odnosno glavna rasprava već održani, a do stupanja na snagu ovog Zakona nije donesena presuda, pripremno se ročište održava ponovno. U međuvremenu predmet može biti na	Nije prihvaćen	Predmetna odredba se nedvojbeno odnosi samo na parnične predmete.

			drugostupanjskom, višem ili Ustavnom sudu. Također, prisilnim održavanjem (ponovljenog) pripremnog ročišta u potpunosti su zanemarene međupresude, suglasan zastoj postupka, zastoj radi prethodnog pitanja, predmeti koji su spojeni te je po istima izjavljena žalba, povrat u prijašnje stanje radi propuštene dostave, predmeti u kojima je prethodno potrebo utvrditi zemljišnoknjižno pravo i sl. kao i predmeti na kojima je radi opravdanog razloga ročište odgođeno zbog zdravstvenih stanja tužitelja/tuženika.		
100	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 29.	Do sada je bilo propisano kako sud poziva stranke da predlože nastavak postupka nakon proteka roka na koji je zastoj određen. No sada se sud oslobađa i te obveze te stranke same moraju voditi računa o rokovima. Nadalje, pretpostavka je da bi se zbog zastoja postupka trebao mijenjati i plan upravljanja postupkom koji bi se trebao učiniti dostupnim strankama. Stoga nema razloga da sud i nadalje ne upozori stranke na pravne posljedice nepredlaganja nastavka postupka.	Nije prihvaćen	Ranije uređenje prema kojem je sud pozivao stranke da predlože nastavak postupka nakon što je protekao rok na koji je određen zastoj postupka uvelike je produžilo trajanje postupaka, budući da je sud prvo morao posebnim rješenjem pozivati stranke da predlože nastavak postupka, a zatim čekati dostavu očitovanja stanaka. Budući da je stranka ta koja disponira svojim zahtjevima u postupku ona bi trebala i predložiti nastavak postupka nakon proteka roka na koje je određen zastoj. Kako bi se ublažile eventualne negativne posljedice za stranku dodana je odredba da će sud u rješenju o određivanju zastoja postupka upozoriti stranke na posljedicu presumiranog povlačenja tužbe.

101	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 29.	Prigovara se predloženoj izmjeni navedene odredbe ZPP te se predlaže: a) zadržati sadašnju odredbu: „Ako nijedna stranka nakon isteka rokova iz stavka 2. ovoga članka na poziv suda ne predloži nastavak postupka u roku od 15 dana, smatra se da je tužba povučena.“ alternativno: b) vratiti se na rješenje ZID ZPP 13 (NN 25/13, čl. 30.): „Protekom rokova iz stavka 2. ovoga članka sud će nastaviti postupak po službenoj dužnosti.“ Člankom 29. Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku predloženo je brisanje riječi „na poziv suda“ u stavku 3. čl. 186.g. ZPP-a. To znači da bi se, u slučaju da niti jedna stranka nakon isteka rokova na koje je zastoj postupka određen ne predloži nastavak postupka u roku od 15 dana, smatralo da je tužba povučena. Dosadašnje rješenje predviđalo je da će sud pozvati stranke da predlože nastavak postupka, što bi se prema sadašnjem prijedlogu mijenjalo (brisalo) radi olakšanja rada suda. Međutim, ovakvim prijedlogom rješenja opet se na nerazmjern način opterećuju stranke, odnosno tužitelj, budući se isti sankcionira presumiranim povlačenjem tužbe, što u pitanje dovodi i samo pravo na ostvarivanje pravne zaštite tužitelja.	Nije prihvaćen	Budući da se zastoj postupka određuje na suglasan prijedlog stranaka isključena je mogućnost da jedna od stranaka zloupotrebljava ovaj institut. Slijedom navedenoga, sud više ne mora pozivati stranke da predlože nastavak postupka nakon proteka roka na koji je zastoj određen, nego ih već u samom rješenju o određivanju zastoja upozorava da ako ne predlože nastavak postupka u roku od 15 dana od isteka roka na koji je zastoj određen da će se smatrati da je tužba povučena. Takvim uređenjem olakšava se rad suda, dok stranke dobivaju dovoljnu razinu zaštite upozorenjem sadržanim u rješenju o određivanju zastoja postupka.
-----	-----------------------------------	--	---	----------------	--

102	Ured pučke pravobraniteljice	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 32.	Članak 32. - iza članka 220. dodaje se članak 220.a koji glasi: „ Sudska odluka ne može se temeljiti na dokazu pribavljenom na nezakonit način (nezakonit dokaz). Sud može rješenjem dopustiti izvođenje nezakonitog dokaza i uzeti u obzir njegov sadržaj ako ocijeni da je to potrebno kako bi se utvrdila odlučna činjenica. Prilikom odlučivanja o dopustivosti dokaza, sud će uzeti u obzir razmjer težine povrede i interesa da se u postupku pravilno i potpuno utvrdi činjenično stanje. Protiv rješenja iz stavka 2. nije dopuštena posebna žalba.“. Smatramo da su predložene odredbe ovog članka, kojim se uvodi institut nezakonitog dokaza, međusobno proturječne. Naime, ako se sudska odluka ne može temeljiti na dokazu pribavljenom na nezakonit način, onda se u svakom slučaju njime ne mogu utvrđivati odlučne činjenice na temelju kojih sudovi donose odluke. Budući da je prijedlog ove odredbe upućen u javnu raspravu bez dovoljno razrađenog objašnjenja za njezino razumijevanje, kao i za ocjenu učinkovitosti izabranog rješenja, javnosti je otežano informirano sudjelovanje te davanje prijedloga i primjedbi na predloženi zakonski članak. Stoga predlažemo da predlagatelj ispravi navedene nedostatke te dodatno pojasni upotrebu nezakonitih dokaza prilikom utvrđivanja odlučnih činjenica kao i donošenja sudske odluke.	Nije prihvaćen	Predložena stipulacija nezakonitog dokaza sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku, jer se sudu ostavlja diskrecijska ocjena da prema okolnostima konkretnog slučaja ocijeni radi li se o nezakonitom dokazu pa čak i kada sud nađe da se radi o nezakonitom dokazu primjenom testa razmjernosti odlučit će hoće li se dopustiti njegovo izvođenje. Upravo je navedenim pristupom napravljena distinkcija u odnosu na nezakonit dokaz u kaznenom postupku te je sama (općenita) formulacija odredbe prilagođena specifičnostima građanskih postupaka naspram kaznenih postupka.
-----	------------------------------	--	---	----------------	---

103	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 32.	Sud ne može, ali zapravo može svoju odluku utemeljiti na nezakonitom dokazu!!??? Prijedlog odredbe čl.220.a. stavka 2. je protuustavan. Sud se, koji je jamac zakonitosti postupka koji se pred njime provodi, ovlašćuje da izvede i uzme u obzir sadržaj nezakonitog dokaza prilikom odlučivanja o odlučnim činjenicama spora! Međutim, istovremeno s davanjem ovlaštenja sudu da izvede takav dokaz predlagatelj uopće ne definira što smatra nezakonitim dokazom, za razliku od Zakona o kaznenom postupku iz kojega je to potpuno jasno. Kriteriji za Test razmjernosti nisu propisani niti poznati pa se predloženim rješenjem ostavlja širok prostor za arbitrarnost suda. Primjer iz prakse: radnik je na bolovanju za koje poslodavac sumnja da je fiktivno i da on radi neke druge poslove dok je na bolovanju, unajmi privatnog istražitelja koji uslika radnika koji npr. dok je na bolovanju gradi apartmane. Ako npr. taj privatni istražitelj nema dozvolu ili je radnika uslikao ulaskom u privatni prostor takav dokaz bi se imao smatrati nezakonitim, takav otkaz bi zbog tih činjenica „bio nezakonit, no sud sada može donijeti odluku da će uzeti u obzir sadržaj takvog (nezakonitog) dokaza ako ocijeni da je to bitno za činjenice postupka pa će i otkaz biti zakonit i to sve samo temeljem testa razmjernosti??? Zbog prethodno navedenog predlažemo brisanje predloženih stavaka 2. i 3.	Nije prihvaćen	Predložena stipulacija nezakonitog dokaza sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku, jer se sudu ostavlja diskrecijska ocjena da prema okolnostima konkretnog slučaja ocijeni radi li se o nezakonitom dokazu pa čak i kada sud nađe da se radi o nezakonitom dokazu primjenom testa razmjernosti odlučit će hoće li se dopustiti njegovo izvođenje. Upravo je navedenim pristupom napravljena distinkcija u odnosu na nezakonit dokaz u kaznenom postupku te je sama (općenita) formulacija odredbe prilagođena specifičnostima građanskih postupaka naspram kaznenih postupka.
104	Općinski sud u Crikvenici, Građanski odjel	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 32.	Ovaj članak je nejasan i nepotpun. Ne sadrži definiciju "dokaza pribavljenog na nezakonit način", nije sadržan rok za isticanje ovakvog prigovora, itd.	Primljeno na znanje	Predložena stipulacija nezakonitog dokaza sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku, jer se sudu ostavlja diskrecijska ocjena da prema okolnostima konkretnog slučaja ocijeni radi li se o nezakonitom dokazu pa čak i kada sud nađe da se radi o nezakonitom dokazu primjenom testa razmjernosti odlučit će hoće li se dopustiti njegovo izvođenje. Upravo je navedenim pristupom napravljena distinkcija u odnosu na nezakonit dokaz u kaznenom postupku te je sama (općenita) formulacija odredbe prilagođena specifičnostima građanskih postupaka naspram kaznenih postupka.

105	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 32.	Odredba je nerazumljiva, proturječna i nedovoljno ozbiljno definirana za nešto što se odnosi na primjenu nezakonitih dokaza u sudskom postupku. St. 1. izrijekom propisuje da se na nezakonitom dokazu ne može temeljiti sudska odluka. St. 2. propisuje da sud može „dopustiti izvođenje nezakonitog dokaza“. Odredba ne propisuje izvođenje kojih nezakonitih dokaza se može dopustiti. Izvođenje dokaza je npr. saslušavanje svjedoka – da li sud može dopustiti saslušanje svjedoka koji daje iskaz pod prisilom? Ako se govori o izvođenju dokaza, treba se točno definirati koji dokazi se u tom smislu mogu izvoditi. Pretpostavljam da je predlagatelj zakona mislio na izvođenje snimki snimljenih bez znanja sugovornika, nezakonito pribavljene isprave i sl., ali to tako nije definirao. Nejasno je i što znači da će sud „uzeti u obzir“ sadržaj nezakonitog dokaza kad je u st. 1. izrijekom, bez iznimke, navedeno da se odluka ne može temeljiti na nezakonitom dokazu. Presuda se na nečemu temelji. Ili se može temeljiti na nezakonitom dokazu ili ne može. Ili se mogu propisati iznimke. Ova materija je već definirana i raspravljena u ZKP-u predlažem da se odredbe smisljeno usklade s već uhodanim odredbama ZKP-a.	Primljeno na znanje	Predložena stipulacija nezakonitog dokaza sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku, jer se sudu ostavlja diskrecijska ocjena da prema okolnostima konkretnog slučaja ocijeni radi li se o nezakonitom dokazu pa čak i kada sud nađe da se radi o nezakonitom dokazu primjenom testa razmjernosti odlučit će hoće li se dopustiti njegovo izvođenje. Upravo je navedenim pristupom napravljena distinkcija u odnosu na nezakonit dokaz u kaznenom postupku te je sama (općenita) formulacija odredbe prilagođena specifičnostima građanskih postupaka naspram kaznenih postupka.
106	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 32.	Ovu odredbu potrebno je ili detaljnije razraditi pozivanjem na načela Ustava ili druga načela, sve kako bi se pojasnio ovaj institut (odnosi li se to samo na „nezakonita“ dokazna sredstva i njihovo „nezakonito“ pribavljanje ili i na same dokaze i slično), ili pak brisati i ostaviti sudskoj praksi da o tome razvija svoje stavove kao i do sada. Treba određeno definirati što znači dokaz pribavljen na nezakonit način - prema kojem propisu ili pravilima se utvrđuje nezakonitost, kako se izvode dokazi na tu okolnost, do kada se može tvrditi da se radi o nezakonitom dokazu. Nije jasno ispituje li sud nezakonitost po službenoj dužnosti, može li se to isticati u žalbi itd.	Primljeno na znanje	Predložena stipulacija nezakonitog dokaza sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku, jer se sudu ostavlja diskrecijska ocjena da prema okolnostima konkretnog slučaja ocijeni radi li se o nezakonitom dokazu pa čak i kada sud nađe da se radi o nezakonitom dokazu primjenom testa razmjernosti odlučit će hoće li se dopustiti njegovo izvođenje. Upravo je navedenim pristupom napravljena distinkcija u odnosu na nezakonit dokaz u kaznenom postupku te je sama (općenita) formulacija odredbe prilagođena specifičnostima građanskih postupaka naspram kaznenih postupka.

			Primjerice, čl. 10. Zakona o kaznenom postupku je točno određeno: „Članak 10. (1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi). (2) Nezakoniti su dokazi: 1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, 2) koji su pribavljeni povredom Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom zajamčenih prava obrane, prava na ugled i čast, te prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života, osim u slučaju iz stavka 3. ovog članka, 3) koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su izričito predviđeni ovim Zakonom, 4) za koje se saznalo iz nezakonitih dokaza. (3) Ne smatraju se nezakonitima dokazi pribavljeni povredom prava i sloboda iz stavka 2. točke 2. ovog članka u postupku za teške oblike kaznenih djela iz nadležnosti županijskog suda, kod kojih interes kaznenog progona i kažnjavanja počinitelja preteže nad povredom prava. (4) Sudska odluka ne može se temeljiti isključivo na dokazu iz stavka 3. ovog članka.“ Tek kada bi se članak 32. ZIDZPP/22 izmijenio na način da bi se navelo koji su dokazi nezakoniti – a kako je to slično učinjeno člankom 10. st. 2. ZKP, onda bi ova odredba bila precizna i jasna, a samim time i efikasna jer bi se otklonile bilo kakve dvojbe koji su to dokazi nezakoniti (osobito kada su u pitanju fotografije, ispisi sms poruka, e-maila i slično). Međutim, prijedlog je predloženi čl. 32. ZID ZPP brisati te prepustiti sudskoj praksi stvaranje stava o zakonitosti dokaza i njihovoj upotrebi u građanskom postupku.		
107	Američka gospodarska komora u Hrvatskoj	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 32.	Člankom 32. ZID ZPP-a dodaje se novi članak 220.a ZPP-a, kojim se uvodi institut nezakonitog dokaza. Navedenom odredbom se po prvi puta u Republici Hrvatskoj u ZPP-u uvodi institut nezakonito pribavljenog dokaza (nezakonit dokaz). Pojam nezakonitog dokaza u	Nije prihvaćen	Predložena stipulacija nezakonitog dokaza sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku, jer se sudu ostavlja diskrecijska ocjena da prema okolnostima konkretnog slučaja ocijeni radi li se o nezakonitom dokazu pa čak i kada sud nađe da se

parničnom postupku već dugi niz godina nije dobio jasnu definiciju niti okvire kako u teoriji tako i u sudskoj praksi. Radi pravne sigurnosti, učinkovitosti i ubrzanja postupka smatramo kako je važno da zakonodavac prilikom prvog uvođenja tog instituta u zakonski tekst jasno, detaljno i precizno uredi navedeni institut. U suprotnom, odredba u ovom otvorenom obliku, bez jasno propisanih okvira, stvorit će u praksi konfuziju te će potencijalno dovesti do neujednačenosti sudske prakse i neravnopravnosti stranaka. Dodatno, u odnosu na predloženi čl. 220.a. st. 2. i st. 3. smatramo kako je potrebno dopustiti žalbu protiv rješenja kojim se dopušta, odnosno ne dopušta izvođenje nezakonito pribavljenog dokaza. Smatramo kako će se dopuštanjem žalbe na rješenje kojim se dopušta, odnosno ne dopušta izvođenje nezakonito pribavljenih dokaza, smanjiti broj izjavljenih žalbi na presude, a čime će se svakako utjecati i na ubrzanje postupka. Imajući na umu otvoreni tip odredbe kojeg je zakonodavac predložio ovom izmjenom, neminovno je kako će ista predstavljati jedan od tzv. paušalnih razloga na koje će se stranka koja nije uspjela u sporu pozivati u žalbi. Također, smatramo kako bi trebalo propisati da je teret dokazivanja nezakonitosti dokaza na stranci koja se poziva na nezakonitost. Stoga predlažemo da se u navedenoj odredbi izmijeni prijedlog čl. 220.a ZPP-a, tako da isti glasi:

„Sudska odluka ne može se temeljiti na dokazu pribavljenom na nezakonit način (nezakonit dokaz).

Nezakoniti dokazi su:

- dokazi koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom zajamčenih prava;
- dokazi koji su pribavljeni (bitnom) povredom odredaba o parničnom postupku koje uređuju njihovo prikupljanje i izvođenje;
- drugi dokazi za koje se iz njih saznalo.

Teret dokazivanja nezakonitosti dokaza je na stranci koja se poziva na nezakonitost.

Sud može rješenjem dopustiti izvođenje nezakonitog dokaza i uzeti u obzir njegov sadržaj ako ocijeni da je to potrebno kako bi se utvrdila odlučna činjenica.

radi o nezakonitom dokazu primjenom testa razmjernosti odlučit će hoće li se dopustiti njegovo izvođenje. Upravo je navedenim pristupom napravljena distinkcija u odnosu na nezakonit dokaz u kaznenom postupku te je sama (općenita) formulacija odredbe prilagođena specifičnostima građanskih postupaka naspram kaznenih postupka. Dopuštanjem posebne žalbe protiv rješenja kojim se dopušta izvođenje nezakonitog dokaza došlo bi do potencijalnih zloupotreba procesnih ovlaštenja od strane stranaka te odugovlačenja postupka. S druge strane sud će ionako prilikom donošenja odluke obrazložiti razloge uzimanja u obzir takvog dokaza primjenjujući test razmjernosti.

			Prilikom odlučivanja o dopustivosti dokaza, sud će uzeti u obzir razmjer težine povrede i interesa da se u postupku pravilno i potpuno utvrdi činjenično stanje. Protiv rješenja iz stavka 4. dopuštena je posebna žalba.“		
108	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 32.	Prijedlog odredbe je potrebno dopuniti na način da se, barem primjerice, ako ne i taksativno, definira pojam dokaza pribavljenog na nezakonit način (nezakoniti dokaz), a sve radi prevencija u nejasnoći oko tumačenja što se smatra nezakonitim dokazom. Predlaže se definirati taj pojam različito od uređenja iz Zakona o kaznenom postupku, imajući u vidu specifične razlike između parničnog i kaznenog postupka. Smatramo mogućim urediti ovu novinu u ZPP imajući u vidu primjenu testa razmjernosti kako bi i suci i stranke imali okvir na što se ova odredba odnosi.	Primljeno na znanje	Predložena stipulacija nezakonitog dokaza sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku, jer se sudu ostavlja diskrecijska ocjena da prema okolnostima konkretnog slučaja ocijeni radi li se o nezakonitom dokazu pa čak i kada sud nađe da se radi o nezakonitom dokazu primjenom testa razmjernosti odlučit će hoće li se dopustiti njegovo izvođenje. Upravo je navedenim pristupom napravljena distinkcija u odnosu na nezakonit dokaz u kaznenom postupku te je sama (općenita) formulacija odredbe prilagođena specifičnostima građanskih postupaka naspram kaznenih postupka. Dopuštanjem posebne žalbe protiv rješenja kojim se dopušta izvođenje nezakonitog dokaza došlo bi do potencijalnih zloupotreba parničnih ovlaštenja od strane stranaka te odugovlačenja postupka. S druge strane sud će ionako prilikom donošenja odluke obrazložiti razloge uzimanja u obzir takvog dokaza primjenjujući test razmjernosti.

109	Vatroslav Težulat	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 32.	Predlaže se brisanja predloženog čl. 220a ZPP-a u cijelosti i zamjena odredbe sa odredbom: Nezakoniti dokaz je svaki dokaz koji je pribavljen protivno Ustavu, prisilnim propisima, moralu i odredbama ovoga zakona. Isto se predlaže iz razloga što je predložena odredba čl. 220a. st. 2. u suprotnosti s odredbom čl. 3. st. 3. ZPP-a i čl. 10. st. 1. ZPP-a kojima je propisano da sud neće uvažati raspolaganja stranka protivno prisilnim propisima i moralu. Stoga ako bi sud utemeljio odluku na nezakonitom dokazu to bi onda značilo da je sud utemeljio odluku na nedopuštenom raspolaganju stranke. Izmjena se predlaže iz razloga da se nezakonitost dokaza ne bi utvrđivala na temelju drugih zakona, jer nešto što je nezakonito prema odredbama Zakona o kaznenom postupku ne mora nužno biti nezakonito u parničnom postupku.	Nije prihvaćen	Novim člankom 220.a ne definira se izričito pojam nezakonitog dokaza iz razloga što se radi o novom institutu u parničnom postupku koji se uvelike razlikuje od nezakonitog dokaza iz kaznenog postupka, posebice jer se nezakonit dokaz zbog pravne prirode građanskih sporova mora procjenjivati primjenom testa razmjernosti.
110	Andrijana Markić Jurišić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 32.	Ako se radi o nezakonitom dokazu tada se ne može dati mogućnost da se isti ipak koristi. Nezakoniti dokaz ne može postati "zakoniti"	Primljeno na znanje	Predložena stipulacija nezakonitog dokaza sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku, jer se sudu ostavlja diskrecijska ocjena da prema okolnostima konkretnog slučaja ocijeni radi li se o nezakonitom dokazu pa čak i kada sud nađe da se radi o nezakonitom dokazu primjenom testa razmjernosti odlučit će hoće li se dopustiti njegovo izvođenje. Upravo je navedenim pristupom napravljena distinkcija u odnosu na nezakoniti dokaz u kaznenom postupku te je sama (općenita) formulacija odredbe prilagođena specifičnostima građanskih postupaka naspram kaznenih postupka. Dopuštanjem posebne žalbe protiv rješenja kojim se dopušta izvođenje nezakonitog dokaza došlo bi do potencijalnih zloupotreba procesnih ovlaštenja od strane stranaka te odugovlačenja postupka. S druge strane sud će ionako prilikom donošenja odluke obrazložiti razloge uzimanja u obzir takvog dokaza primjenjujući test razmjernosti.

111	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 36.	Prijedlog: brisati članak 36. ZIDZPP.	Nije prihvaćen	Prijedlog nije obrazložen.
112	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 37.	Razmjenu podnesaka u svrhu razjašnjenja pitanja bitnih za pripremni postupak treba poticati, a ne onemogućavati. Eventualne zlouporabe treba sprečavati propisivanjem kratkih rokova za ovakve podneske i odgovore na njih.	Primljeno na znanje	Odredba članka 277. stavka 4. Zakona o parničnom postupku brisana je iz razloga uvođenja plana upravljanja postupkom i novog režima razmjene podnesaka između stranaka i suda (članak 299.a Zakona o parničnom postupku).
113	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 37.	Nedopustivo je strankama u postupku onemogućavati pristup sudu, a to se upravo čini izmjenama iz čl. 37 i 44. Prijedloga. Naime, sada će se stranka da bi se mogla očitovati ili sama iznositi određene činjenice i dokaze, morati obratiti sudu i tražiti takvo dopuštenje. Odnosno, već prilikom izrade plana upravljanja stranka bi morala znati na što će se točno očitovati. To je potpuno nerealno, nedopustivo i onemogućava pružanje kvalitetne pravne zaštite stranaka i njihovih interesa. Ukazujemo kako u čl. 5.st.1. ZPP i nadalje stoji odredba kako će sud svakoj stranci dati mogućnost izjasniti se o navodima i navodima protivne strane. Ta odredba je sada u izravnoj koliziji sa čl.44. jer sud može i ne mora dati strankama mogućnost očitovanja na navode protivne strane i to samo ukoliko su takva očitovanja predviđena planom upravljanja koji se u pravilu izrađuje na prvom ročištu u postupku.	Primljeno na znanje	Odredba članka 277. stavka 4. Zakona o parničnom postupku brisana je iz razloga uvođenja plana upravljanja postupkom i novog režima razmjene podnesaka između stranaka i suda (članak 299.a Zakona o parničnom postupku).

114	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 37.	Predloženom odredbom krši se pravo stranaka na pristup sudu jer ih se onemogućava da se očituju u postupku, predlažu činjenice koje treba utvrditi i dokaze koje treba izvesti, bez da za tako nešto postoji razumna i opravdana osnova. Pravo je stranaka da do održavanja pripremnog ročišta predlažu dokaze jer često tek nakon razmjene tužbe i odgovora na tužbu mogu znati na koje okolnosti trebaju predlagati dokaze i koje dokaze. Pravo je stranaka da podnose podneske, jednako kao što je pravo suda da odbije prijedloge stranka ili da ne razmotri navode iz podneska, no to pravo se strankama ne može oduzeti.	Primljeno na znanje	Odredba članka 277. stavka 4. Zakona o parničnom postupku brisana je iz razloga uvođenja plana upravljanja postupkom i novog režima razmjene podnesaka između stranaka i suda (članak 299.a Zakona o parničnom postupku).
115	Porobija & Špoljarić d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 37.	Predlažemo da se ne uvodi zabrana strankama da si u prethodnom postupku međusobno upućuju podneske u kojima navode koje činjenice treba utvrditi i koje dokaze treba provesti, odnosno da se ta odredba ne briše iz ZPP-a. U obrazloženju odredbe se navodi da je upućivanje pisanih podnesaka suvišno i protivno novoj odredbi kojom se uvodi obveza izrade Plana raspravljanja, no Plan raspravljanja se izrađuje tek po okončanju pripremnog ročišta, stoga nije logično da se u prethodnom postupku do njegova zaključenja strankama onemogući razmjena podnesaka. Uostalom, svrha je prethodnog postupka da se prepoznaju odlučne činjenice koje je potrebno dokazati na raspravi, a to je moguće samo uz izjašnjavanje stranaka o navodima protivne stranke. Ovakva je odredba suprotna načelu saslušanja stranaka. Dodatno, smatramo da je i u stadiju glavne rasprave nužno da stranke mogu bez posebnom dopuštenja suda davati pisana očitovanja na nalaz i mišljenje vještaka, odnosno na iskaze svjedoka i saslušanih stranaka, jer nije životno ni logično da se na često vrlo kompleksne sadržaje nalaza odnosno iskaza stranke očituju usmeno na ročištu. Osobito bi odluka suda kojom se ne dopušta takvo očitovanje mogla postati vrlo jasan i često opravdan žalbeni razlog.	Primljeno na znanje	Odredba članka 277. stavka 4. Zakona o parničnom postupku brisana je iz razloga uvođenja plana upravljanja postupkom i novog režima razmjene podnesaka između stranaka i suda (članak 299.a Zakona o parničnom postupku). Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud i dalje može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke.

116	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 37.	Ovim je brisno pravilo: „U tijeku pripremanja glavne rasprave stranke mogu upućivati podneske u kojima će navesti činjenice koje treba utvrditi te dokaze čije izvođenje predlažu u skladu s ovim Zakonom.“ A zamijenjeno je kompliciranom izmjenom u čl. 44. koja traži dodatnu administraciju od suca te time produžava trajanje postupka. Pa logično je da se tužitelj očituje na odgovor na tužbu - tek iz odgovora na tužbu on vidi koje su činjenice tuženiku sporne a koje nisu i tuženikovo viđenje određenog problema. Dodatan komentar je uz članak 44.	Primljeno na znanje	Novim režimom razmjene podnesaka stranaka upravo se htjelo smanjiti administriranje suda koji je razmjenjivao podneske stranaka u nedogled, dok se s druge strane potiče procesna disciplina stranaka. Sad bi sud napokon mogao voditi postupak planski i neometano "ad hoc" podnescima. Uvođenje plana upravljanja postupkom također neće predstavljati dodatno administriranje, a osobito se ne smatra da će se navedenim institutom produžiti trajanje postupka, nego upravo suprotno. Naime, plan upravljanja postupkom donosi se na prvom pripremnom ročištu te se radi o jednom procesnom rješenju. Uvođenjem plana upravljanja postupkom želi se potaknuti sudove da zauzmu proaktivni pristup rješavanju svakog predmeta, da već na prvom ročištu navedu sve relevantne činjenice i pravna pitanja koja će u nastavku procesa utvrđivati, kao i rokove održavanja svih ročišta te daljnju razmjenu pisanih očitovanja stranaka, što će u kombinaciji s uvođenjem rokova za dovršetak suđenja na pojedinoj instanci sigurno pozitivno utjecati na trajanje postupka, kao i na koncentraciju postupka na ono što je bitno i odlučno za donošenje odluke o tužbenom zahtjevu.
-----	-----------------	--	---	---------------------	--

117	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 38.	Precizno propisani kratki rokovi sa sankcijama za one koji ih se ne pridržavaju su jedini realni način da se postupak ubrza. Stoga je predloženi rok više nego korektan, ali je potrebno izmijeniti i st. 1 istog članka te rok za slanje tužbe na odgovor skratiti sa 60 na najviše 8 dana. Rok od 60 dana nema nikakvog opravdanja i predstavlja sasvim neopravdano produljenje postupka. Osim toga, potrebno je propisati i čvrste rokove za druge dijelove postupka, a posebno najveći dopušteni razmak između ročišta koji ne bi smio biti veći od 30 dana. To nije u interesu samo stranaka, nego i profesionalnih sudionika u postupku jer sadašnja praksa u kojoj neki sudovi imaju razmake između ročišta po godinu dana dovodi suce u situaciju da ili svaki puta gube znatnu količinu vremena ponovo čitajući pojedini spis ili da rasprave vode sasvim nepripremljeni.	Nije prihvaćen	Svrha roka od najviše 60 dana za podnošenje odgovora na tužbu je kako bi se prema procjeni suda o složenosti predmeta tuženiku omogućilo dovoljno vremena za pripremu činjenica i dokaza potrebnih za daljnji tijek postupka. Nacrt predviđa da će pri zakazivanju pripremnog ročišta sud voditi računa da pripremno ročište treba održati najkasnije u roku od tri mjeseca od primitka odgovora na tužbu, odnosno isteka roka za odgovor na tužbu te da se ročište za glavnu raspravu treba održati najkasnije u roku od šest mjeseci od zaključenja prethodnog postupka.
118	Nino Radić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 38.	Zakonodavac ne bi trebao uvoditi rokove za dijelove postupka, jer oni ne pridonose koncentraciji postupka. U protivnom se stvara dojam da faze postupka postaju same sebi svrhom. Bit parničnog postupka jest koncentracija glavne rasprave i dovršetak postupka u primjerenom roku i pritom donijeti zakonitu i pravičnu odluku.	Primljeno na znanje	Propisivanjem rokova za okončanje postupka na pojedinoj instanci suđenja i uvođenjem plana upravljanja postupkom ukazala se potreba za propisivanjem rokova za održavanje pripremnog ročišta u roku od tri mjeseca od primitka odgovora na tužbu, odnosno isteka roka za odgovor na tužbu te održavanju ročišta za glavnu raspravu u roku od šest mjeseci od zaključenja prethodnog postupka. Naime, predložene izmjene i dopune svakako treba promatrati u njihovoj sveobuhvatnosti.
119	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 38.	Sadašnji prijedlog glasi: Članak 38. U članku 284. iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi: „Pri zakazivanju pripremnog ročišta sud će voditi računa da pripremno ročište treba održati najkasnije u roku od tri mjeseca od primitka odgovora na tužbu, odnosno isteka roka za odgovor na tužbu.“. Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6. Dosadašnji čl. 284. st. 4. ZPP glasi: „Nakon primitka odgovora na tužbu ili isteka roka za odgovor na tužbu sud će odrediti pripremno ročište te upozoriti	Nije prihvaćen	Prilikom organiziranja rada, suci su dužni postupati u skladu s Kodeksom sudačke etike, odnosno paziti da u njihovom radu na pojedinim predmetima nema nepotrebnog zastoja te da u najkraćem mogućem roku provedu postupak u kojem odlučuju te su odgovorni za racionalno raspoređivanje posla u okvirima pune iskorisćenosti radnog vremena (načelo odgovornosti). Sudac je pritom dužan uložiti sav svoj trud i znanje u ostvarenje najboljih radnih rezultata, pazeći pritom da količina ostvarenih zadataka ne bude na štetu njihove kvalitete (načelo marljivosti). Predložene izmjene i dopune ne treba promatrati izolirano, nego u njihovoj

stranke da će se na tom ročištu, ako za to budu ispunjeni uvjeti, zaključiti prethodni postupak i provesti glavna rasprava.“

Ukoliko se željelo ubrzati zakazivanje pripremnog ročišta tada je bolje da je čl. 284. st. 5. ZPP propisan sadržaj kao ovaj:

„Sud će voditi računa da odluku o danu održavanja pripremnog ročišta donese najkasnije u roku od 60 dana od primitka odgovora na tužbu ili isteka roka za davanje odgovora na tužbu.“

Naime, u mnogim slučajevima nemoguće je održati pripremno ročište u roku od tri mjeseca od primitka odgovora na tužbu, odnosno isteka roka za davanje odgovora na tužbu, i to iz jednostavnog razloga što prvostupanjski suci sa zaduženjima od po 350 i više parničnih predmeta u rješavanju, imaju zakazane rasprave i do 5 mjeseci unaprijed. Prema tome, treba voditi računa i o broju rasprava koje sudac u jednom mjesecu može odraditi, uz administriranje podnesaka, pošte, poduzimanje mjera da se već zakazana ročišta uspješno održe, pisanje procesnih odluka i drugih odluka u tijeku postupka, pripremanje za rasprave i izrade meritornih odluka. Sudac uostalom nije jedini koji sudjeluje u sudskom postupku, već cijeli niz sudionika (stranke, punomoćnici, vještaci, svjedoci) predstavljaju jedan sudski predmet, te i o njihovoj aktivnosti ovisi uspješnost i brzina rješavanja.

Osim toga, nakon primitka odgovora na tužbu, odgovor na tužbu dostavlja se tužitelju koji se na njega očituje obzirom da vrlo često tek iz odgovora na tužbu saznaje razloge osporavanja tužbenog zahtjeva, potom se tuženik na taj podnesak očekivano je treba ponovno očitovati jer se i njemu treba dati pravo iznošenja novih činjenica i dokaznih prijedloga. Razmjena pisanih podnesaka stranaka prije održavanja pripremnog ročišta nije gubitak vremena kako smatra predlagatelj, već upravo suprotno, omogućava da se odmah na prvom pripremnom ročištu zaključi prethodni postupak i zakaže glavna rasprava, dakle omogućuje koncentraciju nastupanja.

sveobuhvatnosti pa je tako primjerice rad sudaca pojednostavljen i ubrzan uvođenjem tonskog snimanja ročišta, uvođenjem pravila da su sporovi male vrijednosti u pravilu pisani, onemogućavanjem strankama da podnose pisana očitovanja u pravilu bez suglasnosti suda te uvođenjem plana upravljanjem postupkom kojim se omogućuje bolja organizacija rada te se smanjuje potreba za dodatnim administriranjem poput dostave naknadnih poziva za ročište itd. Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud i dalje može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke.

			Propisivanje obveze suda da u roku od 2 mjeseca od primitka odgovora na tužbu ili isteka roka za odgovor na tužbu održi i pripremno ročište može samo dovesti do odgode pripremnog ročišta zbog potrebe stranaka da se očituju na navode protivne strane ili isticanja zahtjeva po čl. 299. st. 2. ZPP.		
120	Iva Kancijanić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 38.	Smatram da su odredbe članka 38. i 42., kojima se predviđa rok od tri mjeseca od zaprimanja odgovora na tužbu za održavanje pripremnog ročišta odnosno rok od šest mjeseci od zaključenja prethodnog postupka za održavanje ročišta za glavnu raspravu, a koje bi se primjenjivale na postupke pokrenute nakon stupanja Zakona na snagu, u suprotnosti s člankom 93. stavkom 1. Zakona o sudovima prema kojemu je sudac dužan predmete koji su mu raspoređeni u rad rješavati redoslijedom njihova zaprimanja u sud, vodeći računa i o predmetima koji su posebnim propisom utvrđeni kao hitni. Prema članku 62. stavku 2. t. 1. u vezi sa stavkom 3. t. 4. Zakona o državnom sudbenom vijeću sudac čini stegovno djelo neurednog obnašanja sudačke dužnosti ako u rješavanju predmeta bez opravdanog razloga odstupa od redoslijeda njihovog zaprimanja u sudu, odnosno ne vodi računa o njihovoj hitnosti. Predloženim Izmjenama gubi se iz vida činjenica da su općinski sudovi aktualno zatrpani predmetima u građanskoj grani sudovanja, prvenstveno zbog velikog broja spisa radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kreditu i kolektivnih radnih sporova čiji je najveći generator u posljednjih godinu dana upravo država (tužbe radi isplate razlike plaće zbog povećanja osnovice u javnim službama za 6%). Osim toga, za ovakvu zakonsku izmjenu trebalo je prethodno osigurati da u čitavoj državi prvostupanjski suci dobivaju godišnje podjednaki broj predmeta (za što bi u nekim sudovima trebalo predvidjeti dodatna sudačka mjesta). Kolike su razlike u tom pogledu među pojedinim sudovima (sucima) može se iščitati već iz godišnjih izvješća predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti. Izglasane izmjene	Nije prihvaćen	Prilikom organiziranja rada, suci su dužni postupati u skladu s Kodeksom sudačke etike, odnosno paziti da u njihovom radu na pojedinim predmetima nema nepotrebnog zastoja te da u najkraćem mogućem roku provedu postupak u kojem odlučuju te su odgovorni za racionalno raspoređivanje posla u okvirima pune iskorisćenosti radnog vremena (načelo odgovornosti). Sudac je pritom dužan uložiti sav svoj trud i znanje u ostvarenje najboljih radnih rezultata, pazeći pritom da količina ostvarenih zadataka ne bude na štetu njihove kvalitete (načelo marljivosti). Predložene izmjene i dopune ne treba promatrati izolirano, nego u njihovoj sveobuhvatnosti pa je tako primjerice rad sudaca pojednostavljen i ubrzan uvođenjem tonskog snimanja ročišta, uvođenjem pravila da su sporovi male vrijednosti u pravilu pisani, onemogućavanjem strankama da podnose pisana očitovanja u pravilu bez suglasnosti suda te uvođenjem plana upravljanjem postupkom kojim se omogućuje bolja organizacija rada te se smanjuje potreba za dodatnim administriranjem poput dostave naknadnih poziva za ročište itd.

Zakona o sudovima i Zakona o područjima i sjedištima sudova će te razlike još više produbiti. Tek bi osiguranje "normalnog" godišnjeg priliva predmeta po svakom sucu bilo pretpostavka da se od svih sudaca zahtijeva i očekuje poštivanje rokova za održavanje pripremnog ročišta i nastavno ročišta za glavnu raspravu.

U aktualnoj situaciji, poštivanje zakonske obveze rješavanja predmeta po redoslijedu zaprimanja u sud u mnogim referadama onemogućuje da sudac održi pripremno ročište u roku od tri mjeseca od zaprimanja odgovora na tužbu, koji rok u pravilu počinje teći najdulje dva mjeseca od podnošenja tužbe i da potom zakaže glavnu raspravu u daljnjem roku od šest mjeseci. To znači da bi postupci trebali u pravilu biti dovršeni u roku od 11 mjeseci, što je u postojećim uvjetima opterećenosti prvostupanskih sudova neostvarivo. Trebalo bi utvrditi koliko je redovnih (dakle, ne hitnih) parničnih postupaka dovršeno prvostupanski u tome roku na temelju kontradiktornog raspravljanja (dakle, uz isključenje postupaka dovršenih povlačenjem tužbe, presudom zbog ogluhe, na temelju priznanja i sl).

Poštivanje ovih rokova dodatno otežava izmjena predviđena člankom 44. - poziv suda strankama da se nakon zaprimanja tužbe i odgovora na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta najkasnije u roku od 30 dana pisano očituju na navode protivne strane.

Prođe li ova zakonska izmjena, za očekivati je da će se na sudovima značajno povećati broj starih predmeta.

Ovakvom odredbom se onemogućuje i prioritarno rješavanje hitnih predmeta, jer ispada da bi svi predmeti trebali biti hitni.

Smatram da je i nepravilno i kontraproduktivno rok održavanja pripremnog ročišta dovoditi u vezu s trenutkom zaprimanja odgovora na tužbu. Tuženik može odgovor na tužbu podnijeti već sljedeći dan po zaprimanju ili tek četrdesetpeti dan, kao što sudac može tužbu dostaviti na odgovor prvi dan ili šezdeseti dan. Trebalo bi poticati suce da tužbe odmah šalju na odgovor kako bit tuženik što prije saznao da je tužen i za što ie tužen (nonekad

			to rezultira udovoljenjem tužbenom zahtjevu i povlačenjem tužbe). Ovako se može očekivati da će se odgađati do posljednjeg dana slanje tužbe na odgovor da bi se time produljili svi daljnji rokovi za poduzimanje postupovnih radnji. Ako se već ide za tim da se propiše neki rok, predlažem propisati da će se pripremno ročište održati u pravilu u roku od šest mjeseci (realnije bi bilo da je taj rok nešto duži) od podnošenja tužbe. Riječi "u pravilu" pokrivale bi situacije kada, primjerice, sud nije uspio tužbu dostaviti na odgovor u tom roku npr. uslijed diplomatske dostave, imenovanja privremenog zastupnika tuženiku kao osobi nepoznatog boravišta i slično.		
121	Andrijana Markić Jurišić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 38.	Pripremno ročište objektivno nije moguće održati unutar 3 mjeseca od primitka odgovora na tužbu s obzirom na broj predmeta kojima je sudac zadužen, moguća odsustva zbog bolesti, godišnjeg odmora ili nekog drugog opravdanog razloga, pri čemu treba uzeti u obzir i postojeću popunjenost termina s drugim ročištima i uviđajima, kao i obvezu suca rješavanja dnevne pošte, unošenja podataka u e-spis te, u konačnici, izrade i diktata odluka.	Primljeno na znanje	Prilikom organiziranja rada, suci su dužni postupati u skladu s Kodeksom sudačke etike, odnosno paziti da u njihovom radu na pojedinim predmetima nema nepotrebnog zastoja te da u najkraćem mogućem roku provedu postupak u kojem odlučuju te su odgovorni za racionalno raspoređivanje posla u okvirima pune iskorisćenosti radnog vremena (načelo odgovornosti). Sudac je pritom dužan uložiti sav svoj trud i znanje u ostvarenje najboljih radnih rezultata, pazeći pritom da količina ostvarenih zadataka ne bude na štetu njihove kvalitete (načelo marljivosti). Predložene izmjene i dopune ne treba promatrati izolirano, nego u njihovoj sveobuhvatnosti pa je tako primjerice rad sudaca pojednostavljen i ubrzan uvođenjem tonskog snimanja ročišta, uvođenjem pravila da su sporovi male vrijednosti u pravilu pisani, onemogućavanjem strankama da podnose pisana očitovanja u pravilu bez suglasnosti suda te uvođenjem plana upravljanjem postupkom kojim se omogućuje bolja organizacija rada te se smanjuje potreba za dodatnim administriranjem poput dostave naknadnih poziva za ročište itd.

122	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 38.	Da li će Ministarstvo pravosuđa voditi računa da su sudnice opremljene tako da se može sukladno epidemiološkim pravilima provesti ročište ili da ima tehničke mogućnosti za ročište elektroničkim putem? Također da sudac nema u radu preveliki broj predmeta kako bi mogao poštivati taj rok? I naravno da eSpis ne dodjeli odmah 100 novih predmeta, nego da isti pristižu logičim redom.	Primljeno na znanje	Ministarstvo pravosuđa i uprave osiguralo je opremu i infrastrukturu za održavanje ročišta na daljinu prema trenutnim potrebama i zahtjevima za sve prvostupanjske sudove, imajući u vidu infrastrukturna ograničenja i činjenicu da se ne održavaju sva ročišta na taj način. Ministarstvo pravosuđa i uprave kontinuirano vodi brigu o opremanju sudnica te sve sudnice imaju svu opremu koja im je potrebna za obavljanje poslova. Isto tako kroz investicije u Nacionalnom planu otpornosti i oporavka 2021.-2026. dodatno će se nadograditi infrastrukturni (brzine linkova, konfiguracija arhitekture, poboljšana dostupnost i sigurnost aplikacija i potrebnih resursa) i aplikativni dijelovi pravosudnog sustava potrebni za omogućavanje daljnje digitalizacije pravosudnog sustava u skladu sa obvezama koje se moraju ispuniti te prateći najnovije tehnološke standarde.
123	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 39.	Slažem se s prijedlogom HOK-a, s time da bi u svrhu sprečavanja zlouporaba trebalo dodati i novi st. 8. koji glasi: "Stranka koja svojim neopravdanim izostankom prouzroči odgodu rasprave obvezna je drugoj strani naknaditi tom odgodom prouzročeni trošak, o čemu će sud po zahtjevu druge strane donijeti posebno rješenje odmah na narednom ročištu."	Nije prihvaćen	Tužitelj je taj koji pokreće parnični postupak angažiranjem pravosudnog sustava i uključivanjem tuženika u parnicu radi ostvarivanja nekog zahtjeva. Time tužitelj preuzima aktivnu ulogu tijekom trajanja cjelokupnog postupka, a ne samo prilikom njegova pokretanja, radi čega bi tijekom cijelog postupka trebao voditi računa o mogućim posljedicama s obzirom na procesnu poziciju u kojoj se nalazi pa tako i o mogućem nastupanju presumiranog povlačenja tužbe. Slijedom navedenog, smatramo da nema potrebe dodatno normirati pitanje troškova parničnog postupka uslijed odgode ročišta zbog nepristupanja tužitelja.
124	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 39.	Predlažemo dodati novi st. 5., 6. i 7., koji glase: "Ako s pripremnog ročišta neopravdano izostane tužitelj ili neopravdano izostanu obje strane, sud će odgoditi raspravu, ako ranije u postupku još nije bilo odgode ročišta iz tog razloga. Ako s pripremnog ročišta neopravdano izostane tužitelj ili neopravdano izostanu obje stranke, a ranije u postupku je	Nije prihvaćen	Tužitelj je taj koji pokreće parnični postupak angažiranjem pravosudnog sustava i uključivanjem tuženika u parnicu radi ostvarivanja nekog zahtjeva. Time tužitelj preuzima aktivnu ulogu tijekom trajanja cjelokupnog postupka, a ne samo prilikom njegova pokretanja, radi čega bi tijekom cijelog postupka trebao voditi računa o mogućim posljedicama s

već jednom došlo do odgode iz tog razloga, sud može, ovisno o tome što smatra svrsishodnim odgoditi ročište bez raspravljanja ili održati ročište sa raspravljanjem ako je pristupio tuženik.

Ako bilo koja strana predloži da se ročište održi u njenoj odsutnosti, sud će provesti raspravu u odsutnosti te strane."

Predloženim rješenjima iz ovog članka te čl. 295. bi se postigao isti cilj, a to je okončanje postupka. Na ovaj način se zamjenjuje odredba o presumiranom povlačenju, te se time omogućava strankama da sud donese meritornu odluku u njihovom predmetu, a bez da sud koji je već moguće dovoljno raspravio predmet i proveo dokazni postupak, donosi odluku o povlačenju, koja nije meritorna odluka.

Uređenje ovog pitanja kroz nužno presumirano povlačenje tužbe dovodi do povrede ustavnog načela razmjernosti i pravne nesigurnosti na način da se tužitelj koji je moguće imao i osnovan zahtjev kažnjava gubitkom njegovih prava iz razloga što nije fizički pristupio u sudnicu iako je prethodno iznio sudu sve što je bilo potrebno za sudsku meritornu odluku. Takvim pristupom se pozicija tužitelja izjednačava sa pozicijom okrivljenika u kaznenom postupku gdje postoji razlog zašto se okrivljenik treba pokoravati sudu, dok u parničnom postupku ne postoji razlog da bi se tužitelj trebao pokoravati sudu, već tužitelj ima pravo, a ne i dužnost iznijeti svoj zahtjev i dokaze, a sud zatim treba odlučiti o njegovom zahtjevu.

Ovom normom nije moguće adekvatno urediti ujedno i pitanje kad dolazi do nastupa zastare, a kada ne, te je stoga neosnovano zaključiti da bi tužitelji kojima je silom zakona povučena tužba u pravilu imali mogućnost ponovnog utuženja jer bi se presumiralo da zahtjev tužitelja nije zastario. U suprotnom, stvara se nepotrebna šteta strankama u poziciji tužitelja da će one moguće izgubiti sva prava kod povlačenja tužbe silom zakona nakon nastupa zastare čak i u slučaju kada je njihov zahtjev bio nedvojbeno osnovan i

obzirom na procesnu poziciju u kojoj se nalazi pa tako i o mogućem nastupanju presumiranog povlačenja tužbe.

			dokazan, samo zato jer stranka nije fizički pristupila na sudsko ročište.		
125	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 40.	Vidi komentar uz čl. 41. ZID ZPP koji se tiče plana upravljanja postupkom.	Primljeno na znanje	Vidjeti obrazloženje uz članak 41. Nacrta.

126	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 41.	Čl. 292.a. Po okončanju pripremnog ročišta, sud će rješenjem zaključiti prethodni postupak. Ako ocijeni da je to moguće s obzirom na okolnosti slučaja, sud će na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati i zaključiti glavnu raspravu. Ako sud ocijeni da nije moguće na istom ročištu zaključiti prethodni postupak te održati i zaključiti glavnu raspravu, izradit će plan upravljanja postupkom. Plan upravljanja postupkom treba osobito sadržavati: - konstatacija nespornih relevantnih činjeničnih i pravnih pitanja - sažetak spornih činjeničnih i pravnih pitanja - dokazna sredstva za utvrđivanje spornih činjenica s preciznim navođenjem koja će dokazna sredstva biti izvedena za pojedinu spornu činjenicu - rok za pribavljanje dokaznih sredstava koja je tek potrebno pribaviti - rok za podnošenje pisanih očitovanja stranaka na navode protivne stranke te - datum i vrijeme održavanja ročišta za glavnu raspravu . Ako se glavna rasprava ima održati na više ročišta, sud će nakon izjašnjavanja stranaka utvrditi datum i vrijeme održavanja svih narednih ročišta za glavnu raspravu sa dokaznim sredstvima koja će na pojedinom ročištu biti izvođena, vodeći računa o razumnom trajanju postupka. Datum održavanja prvog ročišta ne može biti kasniji od 3 mjeseca od dana održavanja pripremnog ročišta, a razmak između ročišta ne može biti veći od 60 dana. U čl. 292. b. treba dodati st. 4.: Sud ne može bez suglasnosti obje stranke izmijeniti plan upravljanja postupka na način da se postupak produlji više od 2 mjeseca od prvotno planiranog osim u slučaju događaja koji predstavljaju višu silu.	Nije prihvaćen	Nije obrazloženo zašto bi izmjena predložene odredbe polučila rezultatom, budući da sud sukladno člancima 292.a i 292.b Nacrta prilikom utvrđivanjem datuma i vremena održavanja svih narednih ročišta za glavnu raspravu mora ionako voditi računa o razumnom trajanju postupka te o tome da je strankama dao mogućnost da se o njemu izjasne.
-----	-------------	--	--	----------------	---

127	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 41.	Pozdravljam plan upravljanja postupkom kao dokument koji bi postupak trebao učiniti bržim, fokusiranijim i transparentnijim. Neophodno je na početku postupka eksplicitno navesti koje su činjenice nesporne (to nedostaje u prijedlogu), te razjasniti koje su činjenice i koja pravna pitanja sporna. Neophodno je i precizno navesti koja će dokazna sredstva za koju činjenicu biti izvedena. Odluka o tome na koliko će ročišta dokazi biti izvedeni, datumi i vrijeme njihovog održavanja te posebno na kojem će ročištu biti izvođeni dokazi saslušanjima omogućuju planiranje postupka ne samo sudu nego i strankama te također omogućuju da se na vrijeme pozovu svjedoci i otklone eventualni problemi s dostavom. Rokove za pisana očitovanja stranaka treba definirati zakonom jer su bilo kakva ograničenja koja nisu usmjerena izravno na suzbijanje zlouporaba i otezanja postupka kontraproduktivna.	Primljeno na znanje	Sud može samostalno utvrditi i nesporna činjenična i pravna pitanja te nema potrebe to posebno normirati budući da je primarna svrha parničnog postupka rješavanje sporova, odnosno spornih činjeničnih i pravnih pitanja.
-----	-------------	--	--	---------------------	--

128	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 41.	Uz čl.41. do 43. Načelno pozdravljamo ideju izrade plana upravljanja za svaki postupak. No, upravo bi takav plan trebao biti isključivo instruktivnog karaktera za sud i stranke u postupku, kako bi se kvalitetnije pripremili za tijek postupka. Ovako predloženim odredbama zapravo se strankama i dodatno uzima pravo na slobodan pristup sudu, a postavlja se i pitanje koliko je ta odredba uopće životna i stvarno izvediva. Proces se dovodi gotovo do potpunog apsurd, jer se unaprijed želi propisati baš svaka radnja tijekom postupka već na prvom ročištu što je apsolutno nemoguće pa onda to nije potrebno i normirati. Naime, propisivanje plana upravljanja bi eventualno bilo smisleno kada bi u podnesenoj tužbi u startu bile navedene sve činjenice na kojima se temelji tužbeni zahtjev te predloženi svi dokazi. To je u praksi vrlo rijetko, jer se ovdje radi o postupku (samo značenje riječi postupak znači tok razvitka čega, razvoj, skup pojava koje se razvijaju u ograničenom ili beskrajnom razdoblju) i sve radnje ne mogu niti smiju biti poznate unaprijed već se u postupku puno toga odluči tijekom samog postupka. Predlažemo da se plan upravljanja kao mogućnost uredi na način da se sucu ostavi mogućnost za donošenje ukoliko su činjenice takve da je donošenje plana upravljanja izvedivo. U čl.42. je predloženo da se ročište za glavnu raspravu treba održati najkasnije u roku od 6 mjeseci od zaključenja prethodnog postupka, te je nejasno zbog čega ga je predlagatelj uveo kada velika većina sudaca već sada određuje kraće rokove.	Primljeno na znanje	Prije donošenja rješenja o planu upravljanja postupkom sud će strankama omogućiti da se na ročištu o njemu izjasne. Sud u daljnjem tijeku parnice može promijeniti plan upravljanja postupkom ako je strankama dao mogućnost da se o tome izjasne. Ako promjene plana ne utječu na rokove koje se odnose na zadnje stranaka, sud plan može izmijeniti i bez prethodnog izjašnjavanja stranaka. Propisivanje roka od najviše šest mjeseci za održavanje glavne rasprave od dana zaključenja prethodnog postupka nije zapreka da sud ročište zakaže i ranije.
129	Nino Radić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 41.	Plan upravljanja postupkom ne bi trebao sadržavati određivanje rokova i datuma, jer je predviđena dužnost dovršetka postupka u zakonom propisanom roku.	Primljeno na znanje	Plan upravljanja postupkom predviđen je kao jedno od sredstava ostvarenja dovršetka postupka u zakonom propisanom roku.

130	Općinski sud u Crikvenici, Građanski odjel	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 41.	Planu upravljanja postupkom moguće je udovoljiti samo ako se zakonski otklone druge okolnosti koje dovode do odgađanja rokova i ročišta, poput dostave s naznakom "Obaviješten nije podigao pošiljku," nije jasno propisano niti predumijevanje troškova sudske dostave i dostave zamolbenim putem. Predlažemo u čl. 292.a. st. 4. al. 4. iza riječi "te" dodati nalaza i mišljenja vještaka. Dodatno predlažemo da se revidira odredba iz čl. 260. kako bi se moglo udovoljiti planu upravljanja vezano za izvođenje dokaza vještačenja (gdje najčešće dolazi do zastajanja u postupku) te da se uskladi sa sadašnjom praksom suda. Predlažemo slijedeće: Vještak u pravilu nalaz i mišljenje iznosi pismeno. Sud određuje rok za pismeno podnošenje nalaza i mišljenja koji ne može biti duži od 60 dana. Stranke su se dužne očitovati na nalaz i mišljenje vještaka u roku od 15 dana od dana primitka. Iznimno sud može produžiti taj rok još samo jednom, radi opravdanog razloga. Ako stranke imaju prigovore na nalaz i mišljenje vještaka, sud ga može i usmeno saslušati, na prijedlog stranke. Odredba iz čl. 292.b. st. 3. nije usuglašena s odredbama iz čl. 311. i čl. 343. st. 3. ZPP-a prema kojima sud rukovodi raspravom i nije vezan rješenjem o upravljanju postupkom, dok se predloženom odredbom vezuje sud za davanje mogućnosti da se stranke izjasne. Smatramo da se ne bi trebalo odstupiti od pravila da sud rukovodi postupkom. Zato predlažemo brisanje predloženog čl. 292.b st. 3. iza riječi "postupkom" i predlažemo razraditi promjenu plana, jer nije jasno kako, kada, zašto sud mijenja plan. Ako se izmjena plana detaljno propiše tada su manje mogućnosti da će u praksi dolaziti do čestih i neopravdanih izmjena.	Djelomično prihvaćen	Plan upravljanja postupkom nije od utjecaja na odredbe o dostavi te sasvim suprotno, sudu omogućuje da pravovremeno unaprijed izvrši sve potrebne dostave (primjerice uruči pozive za saslušanje svjedoka). Opseg izmjena i dopuna Nacrta ne obuhvaća pitanje načina iznošenja nalaza i mišljenja vještaka. Odredba članka 292.b stavka 3. nije protivna odredbama članaka 311. i 343. stavka 3. Zakona o parničnom postupku, budući da plan upravljanja postupkom predstavlja odluku koju donosi sud u tijeku pripremanja glavne, a koja se odnosi na upravljanje postupkom. Iako plan upravljanja postupkom predstavlja odluku kojom je sud vezan, moderni pristup u parničnim postupcima ima intenciju u što većoj mjeri uključiti i stranke u kreiranje tijeka postupka. Zaključno, samom odredbom članka 343. stavka 3. predviđeno je da je sud vezan za svoja rješenja ako se ona ne odnose na upravljanje parnicom ili ako ovim Zakonom nije što drugo određeno, slijedom čega odredba članka 292.b stavka 3. predstavlja drugačije uređenje od opće odredbe koje je dopušteno. Ako promjene plana ne utječu na rokove koje se odnose na radnje stranaka, sud plan upravlja postupkom može izmijeniti i bez prethodnog izjašnjavanja stranaka, čime je zadržano rješenje da sud rukovodi postupkom.
131	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM	Nije jasno koji je ratio uvođenja čl. 292.a i čl. 292b. ZPP u parnični postupak. Naime, već do sada, sukladno čl. 293. st. 1. ZPP sud je o zakazivanju	Primljeno na znanje	Uvođenjem plana upravljanja postupkom želi se potaknuti sudove da zauzmu proaktivni pristup rješavanju svakog predmeta, da već na prvom

POSTUPKU,
Članak 41.

glavne rasprave odlučivao u rješenju o zaključenju prethodnog postupka. U istom rješenju određivao je i koje dokazne prijedloge stranaka je prihvatio, a koje odbio, nalagao pribavljanje isprava te njihovu dostavu i slično.

Sadašnje rješenje će nepotrebno zakomplicirati parnični postupak i neće pridonijeti njegovom bržem i učinkovitijem vođenju. To se posebno odnosi na odredbu prema kojoj sud nakon izjašnjavanja stranaka, treba utvrditi datum i vrijeme održavanja svih narednih ročišta za glavnu raspravu.

Ova odredba je beskorisna, čak i štetna za učinkovitost postupka te se predlaže njezino brisanje.

Naime, ukoliko je riječ o parničnom postupku na kojem se glavna rasprava može provesti na jednom ročištu (postupci gdje se dokazni supstrat utvrđuje primarno iz isprava, gdje nema potrebe za provođenjem vještačenja, saslušanjem niza svjedoka i stranaka), tada se ta ročišta već i danas u pravilu zaključuju na jednom ročištu koje se ili odmah provodi nakon zaključenja prethodnog postupka, ili se pak provodi na raspravi o čijem danu sud odlučuje odmah prilikom zaključenja prethodnog postupka (dakle odmah na prvom ročištu gdje su prisutne i same stranke) i po pribavljanju eventualno nedostajućih isprava ili očitovanja.

Ukoliko je pak riječ o raspravi sa značajnim brojnim dokaznih radnji koje treba provesti (očevid lica mjesta, vještačenja kao što je slučaj u gotovo svim stvarnopravnim sporovima, sporovima za naknadu štete, sporovima iz građevinskih ugovora, ugovora o isporuci predmeta i usluga i slično, predmeta s potrebom saslušanja niza svjedoka i stranaka), tada je očito da sud ne može pravovremeno predvidjeti hoće li moći uopće održati ročište zbog dostave poziva strankama i svjedocima, hoće li one moći pristupiti zbog objektivnih razloga, ne može se predvidjeti koliko će trajati izvođenje dokaza vještačenjem i hoće li iza provođenja tog dokaza biti potrebno provođenje kakvih drugih radnji (očitovanja

ročištu navedu sve relevantne činjenice i pravna pitanja koja će u nastavku procesa utvrđivati, kao i rokove održavanja svih ročišta. Sudac će utvrđujući relevantne činjenice te dokazne prijedloge relevantne za utvrđivanje tih činjenica, trebati unaprijed odrediti koliko ročišta smatra da treba održati. Sud može mijenjati plan upravljanja postupkom, ako je to nužno te prilikom izmjene nije vezan mišljenjem stranaka, što mu svakako ostavlja slobodu prilikom upravljanja tijekom postupka. Na taj je način postignuta ravnoteža između slobode suda da upravlja postupkom te prava stranaka na transparentan uvid u tijek procesa i predvidivost daljnjih aktivnosti. Plan upravljanja postupkom nije od utjecaja na odredbe o dostavi te sasvim suprotno, sudu omogućuje da pravovremeno unaprijed izvrši sve potrebne dostave (primjerice uruči pozive za saslušanje svjedoka). Pitanje reforme sustava dostave bit će uređeno posebnim novim Zakonom o dostavi pismena u sudskim postupcima, čije je upućivanje u proceduru donošenja Planom zakonodavnih aktivnosti 2022. predviđeno za treće tromjesečje 2022.

vještaka, novog očevida, novog vještačenja, dopunskog saslušanja stranaka i slično). Prema tome, u praksi ili se ovo pravilo neće primjenjivati ili će se primjenjivati, ali će dovesti do brojnih odgoda već zakazanih ročišta, odnosno njihovog zakazivanja na iznimno dugi rok.

Ovo tim više nema smisla kada se ima u vidu da je prosječno zaduženje prvostupanijskih parničnih sudaca na području Županijskog suda u Rijeci sa više od 300 predmeta, te da i sad zbog velikog broja zaduženja predmetima u radu, suci zakazuju slijedeća ročišta u razmaku od po nekoliko mjeseci. Ostavljanje unaprijed termina za nekoliko ročišta u istom predmetu tijekom jedne godine, koja ročišta će se odgađati, ili gdje se vrijeme neće iskoristiti onako kako sudac to najbolje može organizirati i predvidjeti, dovesti će umjesto do ubrzanja, do još većih zastoja u postupanju i sporijeg vođenja parnice.

Predlagatelju se napominje da je kroz analiziranje redoslijeda rješavanja predmeta i brzine poduzimanja konkretnih radnji u pojedinim predmetima, tijelima pravosudne uprave u potpunosti omogućena ocjena postupka li se u predmetu dovoljno ažurno ili ne.

Na koncu treba reći da je mišljenje prvostupanijskih sudaca da ključni problem koji utječe na brzinu postupka nije niti postojeći procesni zakon, niti raspolaganja stranaka i punomoćnika, već prije svega neadekvatna reforma sustava dostave (o čemu niti ovaj Prijedlog ne sadrži izmjene), a onda loši uvjeti rada pravosuđa, nedovoljna prostorna opremljenost brojem sudnica (na Općinskom sudu u Rijeci npr. svaki sudac na raspolaganju ima svega 2 i pol raspravna dana kada može koristiti raspravne dvorane, i to ponovno za rad s vrlo ograničenim brojem stranaka), neadekvatna opremljenost za rad sudova, kao i izuzetno veliki broj predmeta koji pristižu na sudove svake godine. Na usporavanje rada sudova utječe i kadrovska potkapacitiranost sudova zbog neadekvatnog broja obučanih službenika (zapisničara i upisničara) obzirom da je teško zadržati

			kvalitetni službenički kadar kada su mjesečne plaće za taj posao 4.000,00 kn (dakle za iznos svega 250,00 kn veći od minimalne plaće u Republici Hrvatskoj), a bez ovih ljudi nemoguća je pravovremena administracija spisa. Posebno je štetna odredba čl. 292.b ZPP prema kojoj sud donosi plan upravljanja postupkom tek nakon što je strankama dao mogućnost da se o njemu izjasne, odnosno jednom utvrđeni plan može izmijeniti tek nakon što je strankama dao mogućnost da se o promjeni očituju. Naime, dosada sud je bio taj koji je upravljao postupkom pa predložena promjena osim što komplicira postupak i dovodi do njegovog odugovlačenja, je i u neskladu s čl. 311. st. 4. i čl. 343. st. 4. ZPP prema kojima sud upravlja postupkom i nije vezan svojim rješenjem kojim rukovodi raspravom. Odstupanjem od pravila da samo sud upravlja postupkom, može se izazvati procesna nedisciplina i odugovlačenje postupka. Nije jasno na koji način će izvan ročišta sud dati strankama da se izjasne, pa ukoliko se stranke očekivano, na izjašnjenje o promjeni plana poziva rješenjem, to predstavlja dodatni posao za sud koji će uzrokovati gubitak vremena.		
132	Andrijana Markić Jurišić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 41.	Predložena izmjena po pitanju upravljanja postupkom u dijelu koji se odnosi na zakazivanje više ročišta unaprijed za održavanje glavne rasprave ne doprinosi ubrzavanju postupka. S obzirom da sudac nije zadužen za samo 30-ak predmeta, to nije moguće predvidjeti broj ročišta u mjeri u kojoj bi se moglo unaprijed rezervirati potencijalne termine, jer je moguće da na jedno ročište pristupe svi pozvani svjedoci, stranke i vještaci radi davanja iskaza i na istom dođe do zaključenja glave rasprave, a isto je tako moguće i da ih nekoliko izostane iz opravdanih razloga pa je potrebno održati još nekoliko ročišta, koja pak nije moguće zakazati u razumnom roku jer je ročišnik već popunjen terminima za ostala ročišta, koja će također možda biti odgođena iz opravdanih razloga.	Primljeno na znanje	Svrha je uvođenja instituta „plana upravljanja postupkom“, među ostalim, bolja koncentracija i predvidivost postupka. Plan upravljanja postupkom donosi se na prvom pripremnom ročištu (osim ako je na tom ročištu moguće zaključiti prethodni postupak te održati i zaključiti glavnu raspravu), a o donošenju plana sud u dogovoru sa strankama utvrđuje termine svih narednih ročišta (osim u slučaju izostanka stranke s ročišta kada nema obveze konzultiranja suda s tom strankom). U slučaju opravdane potrebe sud može mijenjati plan upravljanja postupkom i bez izjašnjavanja stranka ako takve promjene ne utječu na neki od rokova u postupku.

133	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 41.	Ovaj plan upravljanja postupkom može biti zanimljiv, ali i otegotan za parnične postupke, jer koji je smisao određivanja narednih tri datuma za ročišta, koja će se kasnije morati odgađati? Čini mi se da je sada postupak prvog stupnja značajno opterećeniji procesnim odlukama koje mora donositi sudac a očekuje se da brže sve riješi.	Primljeno na znanje	Uvođenjem plana upravljanja postupkom želi se potaknuti sudove da zauzmu proaktivni pristup rješavanju svakog predmeta, da već na prvom ročištu navedu sve relevantne činjenice i pravna pitanja koja će u nastavku procesa utvrđivati, kao i rokove održavanja svih ročišta. Sudac će utvrđujući relevantne činjenice te dokazne prijedloge relevantne za utvrđivanje tih činjenica, trebati unaprijed odrediti koliko ročišta smatra da treba održati. Sud može mijenjati plan upravljanja postupkom, ako je to nužno te prilikom izmjene nije vezan mišljenjem stranaka, što mu svakako ostavlja slobodu prilikom upravljanja tijekom postupka. Na taj je način postignuta ravnoteža između slobode suda da upravlja postupkom te prava stranaka na transparentan uvid u tijek procesa i predvidivost daljnjih aktivnosti.
134	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 42.	Prijedlog: brisati članak 42. ZIDZPP.	Nije prihvaćen	Prijedlog nije obrazložen.

135	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 42.	Predlažemo dodati novu odredbu st.6. sljedećeg sadržaja: „Sud će u okviru plana upravljanja postupkom zakazati ročište za glavnu raspravu u roku od najviše od 3 mjeseca od prethodnog ročišta.“ U okviru mogućeg novog rješenja koje će ići u formi tzv. „plan upravljanja postupkom“ važno je urediti propisane rokove unutar kojih se trebaju održati rasprave. U suprotnom, sud može u planu upravljanja postupkom odrediti da će imati tri rasprave kroz dvije godine što je svakako loše, a formalno ispravno. Upravo to se sada u pravilu nerijetko događa i plan upravljanja postupkom to sam po sebi neće promijeniti bez ovog rješenja. Obzirom da stranke imaju teret pribavljanja i provođenja dokaza, a ne sud, sud može držati redovnu dinamiku zakazivanja rasprava na način koji je potpuno izvjestan i jasno uređen zakonom. Time što su propisani rokovi za dovršetak cijelog postupka – 3 godine, stranke nisu dobile garanciju hoće li u tom periodu imati tri rasprave, ili 6 rasprava ili 9 rasprava. Zbog toga propisivanje samo instruktivnog ukupnog roka od 3 godine neće postići rezultat koji je trebao biti koncentriraniji i učinkovitiji parnični postupak.	Nije prihvaćen	Predlagatelj nije propisao rokove između pojedinih ročišta za glavnu raspravu iz razloga što bi te rokove u pojednim slučajevima bilo nemoguće ispoštovati, primjerice radi provođenja vještačenja ili nemogućnosti pravodobne dostave poziva za ročište strankama, svjedocima i vještacima.
136	Iva Kancijanić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 42.	Komentar je u bitnome sadržan u komentaru na članak 38.	Primljeno na znanje	Vidjeti obrazloženje uz članak 38. Nacrta.

137	Andrijana Markić Jurišić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 42.	Određivanje roka u kojem je potrebno održati glavnu raspravu nakon zaključenja prethodnog postupka samo po sebi ne doprinosi kvalitetnom ubrzavanju postupka. Čini mi se da predloženih 6 mjeseci nije realno s obzirom na opterećenost suca brojem predmeta, prethodnu popunjenost ročišnika, mogućnost odsustva suca ili stranaka zbog opravdanog razloga te činjenicu da prioritet u radu imaju predmeti starijeg godišta odnosno postupci koji su po zakonu hitni,.	Primljeno na znanje	Prilikom organiziranja rada, suci su dužni postupati u skladu s Kodeksom sudačke etike, odnosno paziti da u njihovom radu na pojedinim predmetima nema nepotrebnog zastoja te da u najkraćem mogućem roku provedu postupak u kojem odlučuju te su odgovorni za racionalno raspoređivanje posla u okvirima pune iskorištenosti radnog vremena (načelo odgovornosti). Sudac je pritom dužan uložiti sav svoj trud i znanje u ostvarenje najboljih radnih rezultata, pazeći pritom da količina ostvarenih zadataka ne bude na štetu njihove kvalitete (načelo marljivosti). Predložene izmjene i dopune ne treba promatrati izolirano, nego u njihovoj sveobuhvatnosti pa je tako primjerice rad sudaca pojednostavljen i ubrzan uvođenjem tonskog snimanja ročišta, uvođenjem pravila da su sporovi male vrijednosti u pravilu pisani, onemogućavanjem strankama da podnose pisana očitovanja u pravilu bez suglasnosti suda te uvođenjem plana upravljanjem postupkom kojim se omogućuje bolja organizacija rada te se smanjuje potreba za dodatnim administriranjem poput dostave naknadnih poziva za ročište itd.
138	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 43.	Predloženom izmjenom (st. 3.) uvodi se potpuna arbitrarnost jer se sucu omogućava da bez ikakvih objektivnih i provjerljivih kriterija jednom utvrdi da je tužba povučena, drugi put zaključi glavnu raspravu, a treći put odgodi ročište. U interesu je stranaka, pravnog sustava i pravde općenito da neopravdani izostanak tužitelja s jednog ročišta ne predstavlja presumirano povlačenje tužbe. Izostanka s jednog ročište tijekom postupka sigurno ne predstavlja jasan gubitak volje stranke za vođenjem postupka i sankcija za to ne bi trebala biti tako stroga.	Primljeno na znanje	Predloženom odredbom je u odnosu na ranije rješenje poboljšao položaj stranke u fazi glavne rasprave te je na sudu da prosuđujući sve okolnosti slučaja donese adekvatnu odluku u slučaju ako s ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostanu obje stranke ili ako s ročišta neopravdano izostane tužitelj, a tuženik se ne upusti u raspravljanje.

139	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 43.	Predlaže se brisanje predloženog čl. 295. st. 3. ZPP. Naime, ukoliko je predlagatelj stava da se parnični postupak treba voditi brzo i s čim manje odlaganja, te vodeći računa da inicijativa za vođenje parničnog postupka uvijek dolazi od tužitelja, odnosno da je riječ o privatnopravnom odnosu stranaka koji se rješava pred sudom, tada ne postoji razlog zbog kojeg bi sud, i u situaciji kada stranke – dakle niti tužitelj, niti tuženik, očito nisu pokazale volju nastaviti s vođenjem postupka, ipak „ovisno o okolnostima slučaja“ (što je pak potpuno nejasan i krajnje arbitraran kriterij), nastavlja sam voditi postupak donošenjem presude. Sankcija predmnijevanog povlačenja tužbe je adekvatna mjera koja se primjenjuje na tužitelja koji ne dolazi na raspravu i tako manifestira nevoljkost za daljnjim sudjelovanjem u parnici, kao i na tuženika koji je pritom također nezainteresiran i ne inzistira na provođenju dokaznog postupka i mogućem ishodu presude kojom se odbija tužbeni zahtjev, obzirom da nepristupanjem sudu i tuženik pristaje na ovu procesnu sankciju predviđenu za tužitelja. Brisanjem st. 3. stranke izvjesno znaju što mogu očekivati u slučaju nedolaska na ročište.	Nije prihvaćen	Predloženom odredbom je u odnosu na ranije rješenje poboljšana položaj stranke u fazi glavne rasprave te je na sudu da prosuđujući sve okolnosti slučaja donese adekvatnu odluku u slučaju ako s ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostanu obje stranke ili ako s ročišta neopravdano izostane tužitelj, a tuženik se ne upusti u raspravljavanje. Osim toga, intencija predložene dopune je smanjenje broja prijedloga za povrat u prijašnje stanje.
140	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 43.	Prijedlog: brisati članak 43. ZIDZPP.	Nije prihvaćen	Prijedlog nije obrazložen.
141	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 43.	Predlažemo dodati novi st. 3., 4. i 5. koji glase: "Ako s ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostane tužitelj ili neopravdano izostanu obje strane, sud će odgoditi raspravu, ako ranije u postupku još nije bilo odgode ročište iz tog razloga. Ako s ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostane tužitelj ili neopravdano izostanu obje stranke, a ranije u postupku je već jednom došlo do odgode iz tog razloga, sud može, ovisno o tome što smatra svrsishodnim odgoditi raspravu bez raspravljanja ili održati raspravu ako je pristupio tuženik.	Nije prihvaćen	Tužitelj je taj koji pokreće parnični postupak angažiranjem pravosudnog sustava i uključivanjem tuženika u parnicu radi ostvarivanja nekog zahtjeva. Time tužitelj preuzima aktivnu ulogu tijekom trajanja cjelokupnog postupka, a ne samo prilikom njegova pokretanja, radi čega bi tijekom cijelog postupka trebao voditi računa o mogućim posljedicama s obzirom na procesnu poziciju u kojoj se nalazi pa tako i o mogućem nastupanju presumiranog povlačenja tužbe.

		Ako bilo koja strana predloži da se ročište održi u njenoj odsutnosti, sud će provesti raspravu u odsutnosti te strane." Predloženim rješenjima iz ovog čl. i čl. 291. bi se postigao isti cilj, a to je okončanje postupka. Na ovaj način se zamjenjuje odredba o presumiranom povlačenju, te se time omogućava strankama da sud donese meritornu odluku u njihovom predmetu, a bez da sud koji je već moguće dovoljno raspravio predmet i proveo dokazni postupak, donosi odluku o povlačenju, koja nije meritorna odluka. Uređenje ovog pitanja kroz nužno presumirano povlačenje tužbe dovodi do povrede ustavnog načela razmjernosti i pravne nesigurnosti na način da se tužitelja koji je moguće imao i osnovan zahtjev kažnjava gubitkom njegovih prava iz razloga što nije fizički pristupio u sudnicu iako je prethodno iznio sudu sve što je bilo potrebno za sudsku meritornu odluku. Takvim pristupom se pozicija tužitelja izjednačava sa pozicijom okrivljenika u kaznenom postupku gdje postoji razlog zašto se okrivljenik treba pokoravati sudu, dok u parničnom postupku ne postoji razlog da bi se tužitelj trebao pokoravati sudu, već tužitelj ima pravo, a ne i dužnost iznijeti svoj zahtjev i dokaze, a sud zatim treba odlučiti o njegovom zahtjevu. Ovom normom nije moguće adekvatno urediti ujedno i pitanje kad dolazi do nastupa zastare, a kada ne, te je stoga neosnovano zaključiti da bi tužitelji kojima je silom zakona povučena tužba u pravilu imali mogućnost ponovnog utuženja jer bi se presumiralo da zahtjev tužitelja nije zastario. U suprotnom, stvara se nepotrebna šteta strankama u poziciji tužitelja da će one moguće izgubiti sva prava kod povlačenja tužbe silom zakona nakon nastupa zastare čak i u slučaju kada je njihov zahtjev bio nedvojbeno osnovan i dokazan, samo zato jer stranka nije fizički pristupila na sudsko ročište.		
--	--	--	--	--

142	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 44.	Bilo kakva zabrana ili ograničenje prava strankama da komuniciraju podnescima koja nije izravno upravljena na sprečavanje odugovlačenja postupka i zlouporabu procesnih ovlaštenja je kontraproduktivna i pogrešna. Zato je rješenje Građanskog odjela OS u Crikvenici jedino moguće: "Nakon što prime odgovor na tužbu ili očitovanje na odgovor na tužbu, stranke mogu dostaviti svoje očitovanje sudu i protivnoj stranci u roku od 15 dana od primitka, u protivnom se ta očitovanja neće uzeti u obzir na pripremnom ročištu."	Nije prihvaćen	Novim režimom razmjene podnesaka stranaka htjelo se smanjiti administriranje suda koji je razmjenjivao podneske stranaka u nedogled, dok se s druge strane potiče procesna disciplina stranaka. Sad bi sud napokon mogao voditi postupak planski i neometano "ad hoc" podnescima. Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud i dalje može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke.
143	Nino Radić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 44.	Ovom odredbom bez sumnje će se usporiti postupak. Čemu tražiti odobrenje suda za pisano očitovanje? I to kako na odgovor na tužbu, a potom i tuženiku na tužiteljev odgovor. Stranke moraju imati pravo očitovati se na navode suprotne strane, moraju imati pravo predlaganja dodatnih dokaza u čitavoj fazi prethodnog postupka. Dakle, tijekom trajanja prethodnog postupka strankama se mogu eventualno propisati prekluzivni rokovi unutar kojih mogu reagirati na navode suprotne strane, ali nikako i nametati im obvezu da traže odobrenje suda da im dopusti očitovati se. Takva zakonska norma ne bi bila ustavna i postavilo bi se pitanje mogućnosti pristupa stranke sudu.	Nije prihvaćen	Novim režimom razmjene podnesaka stranaka htjelo se smanjiti administriranje suda koji je razmjenjivao podneske stranaka u nedogled, dok se s druge strane potiče procesna disciplina stranaka. Sad bi sud napokon mogao voditi postupak planski i neometano "ad hoc" podnescima. Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud i dalje može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke.

144	Općinski sud u Crikvenici, Građanski odjel	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 44.	Pridružujemo se komentarima Udruge hrvatskih sudaca- Ogranak Rijeka. Iz predloženog čl. 299. a proizlazi da sud odlučuje je li potrebno se očitovati na odgovor na tužbu ili ne ili se dodatno očitovati na tužbu (na očitovanje na tužbu se tuženik već pozvao- 284. st. 1.), pa poziva stranke na očitovanje. Sastavljanje rješenja o pozivanju na očitovanju dodatan je posao sucu. Sud time može povećati i troškove strankama. Ne bi se složili s tim prijedlogom, već predlažemo: "Nakon što prime odgovor na tužbu ili očitovanje na odgovor na tužbu, stranke mogu dostaviti svoje očitovanje sudu i protivnoj stranci u roku od 15 dana od primitka, u protivnom se ta očitovanja neće uzeti u obzir na pripremnom ročištu." Predloženi stavak 2. nije u skladu s čl. 5. st. 1. prema kojem će sud svakoj stranci dati mogućnost da se izjasni o zahtjevima i navodima protivne stranke. Također određuje se dodatan posao sucu koji u postupku dobiva još jedan incidentalni zahtjev o kojem mora odlučiti uz očitovanje druge strane. Stoga predlažemo da se ne prihvati st. 2. predloženog čl. 299 a.	Nije prihvaćen	Novim režimom razmjene podnesaka stranaka htjelo se smanjiti administriranje suda koji je razmjenjivao podneske stranaka u nedogled, dok se s druge strane potiče procesna disciplina stranaka. Sad bi sud napokon mogao voditi postupak planski i neometano "ad hoc" podnescima. Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud i dalje može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke.
145	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 44.	U st. 1. navodi se da sud „može“ pozvati stranke da se očituju nakon primitka odgovora na tužbu. Tužitelj tek nakon primitka odgovora na tužbu može znati na čemu se temelji tužnikovo protivljenje tužbi i koje su za tuženika sporne činjenice. Ne može se tužitelju (a ni tuženiku) uvjetovati pravo na očitovanje slobodnom ocjenom suca da li će pozvati stranke da se očituju ili ne, pogotovo u situaciji kad se prijedlogom zakona uvode obvezni rokovi u kojima sud mora postupati. Normalno da u takvoj situaciji sudovi neće koristiti „mogućnost“ da pozovu stranke da se očituju jer tako troše vrijeme u kojem moraju riješiti spor, a sve će to ići na uštrb utvrđivanja materijalne istine i pravilne primjene prava. U st. 2. se uvodi mogućnost posebne molbe stranaka ako bi	Nije prihvaćen	Novim režimom razmjene podnesaka stranaka htjelo se smanjiti administriranje suda koji je razmjenjivao podneske stranaka u nedogled, dok se s druge strane potiče procesna disciplina stranaka. Sad bi sud napokon mogao voditi postupak planski i neometano "ad hoc" podnescima. Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud i dalje može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke.

		se one htjele očitovati na navode protivne strane, koju molbu sud prvo treba usvojiti jer u protivnom sud neće uzeti u obzir očitovanje stranke. A prije nego što sud odluči o tome, može tražiti mišljenje protivne stranke. Može li predlagatelj zakona pretpostaviti kako će u 100% slučajeva protivna strana odgovoriti na pitanje suda: „Da li ste suglasni da sud dozvoli Vašem protivniku da se očituje na Vaš podnesak, ospori navode iz njega i predloži dokaze koji osporavaju Vaše navode?“. Ako može pretpostaviti, onda može i procijeniti koliko je smisljena takva odredba. Predloženom odredbom nesporno se krši Ustavom i Konvencijom zaštićeno pravo stranaka na pristup sudu. Stranka mora moći u svakom trenutku obratiti se sudu. Zakonom je propisano na koji način i na koje se okolnosti stranke mogu u pojedinoj fazi postupka očitovati (do kad mogu predlagati dokaze, do kad isticati pojedine prigovore i sl.) i to je već dovoljno ograničenje. Ovakav predstavlja ono što ESLJP definira kao „excessively narrow and formalistic“ pristup pravosuđu. Strankama se mora omogućiti da se obraćaju sudu i da iznose svoje navode, objašnjenja, pozivaju se na recentnu praksu, odluke ESLJP i sl. Hoće li sud te podneske uzeti u obzir prilikom donošenja odluke ili ne, hoće li dozvoliti izvođenje predloženih dokaza, hoće li smatrati da su podnesci bili nužni (zbog troškova) ili ne, bez sumnje spada u ovlasti suda, no situacija u kojoj se stranka ne može ni obratiti sudu bez da prije toga moli da joj se dozvoli obraćanje sudu spada u neka davna, stoljećima udaljena vremena. O tome kako će se suci iscrpljivati s formalnostima odlučujući o dopuštenosti podnesaka, očitovanjima na prijedlog za dopuštenje za podnošenje podnesaka i svim drugim formalnostima, a u isto vrijeme će morati odluku donijeti u roku od 3 godine, ukazali su drugi komentatori.	
--	--	--	--

146	Porobija & Špoljarić d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 44.	Predlažemo da se ne uvodi zabrana strankama da si u prethodnom postupku međusobno upućuju podneske u kojima navode koje činjenice treba utvrditi i koje dokaze treba provesti, odnosno da se ta odredba ne briše iz ZPP-a. U obrazloženju odredbe se navodi da je upućivanje pisanih podnesaka suvišno i protivno novoj odredbi kojom se uvodi obveza izrade Plana raspravljanja, no Plan raspravljanja se izrađuje tek po okončanju pripremnog ročišta, stoga nije logično da se u prethodnom postupku do njegova zaključenja strankama onemoguću razmjena podnesaka. Uostalom, svrha je prethodnog postupka da se prepoznaju odlučne činjenice koje je potrebno dokazati na raspravi, a to je moguće samo uz izjašnjavanje stranaka o navodima protivne stranke. Ovakva je odredba suprotna načelu saslušanja stranaka. Dodatno, smatramo da je i u stadiju glavne rasprave nužno da stranke mogu bez posebnom dopuštenja suda davati pisana očitovanja na nalaz i mišljenje vještaka, odnosno na iskaze svjedoka i saslušanih stranaka, jer nije životno ni logično da se na često vrlo kompleksne sadržaje nalaza odnosno iskaza stranke očituju usmeno na ročištu. Osobito bi odluka suda kojom se ne dopušta takvo očitovanje mogla postati vrlo jasan i često opravdan žalbeni razlog.	Nije prihvaćen	Novim režimom razmjene podnesaka stranaka htjelo se smanjiti administriranje suda koji je razmjenjivao podneske stranaka u nedogled, dok se s druge strane potiče procesna disciplina stranaka. Sad bi sud napokon mogao voditi postupak planski i neometano "ad hoc" podnescima. Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud i dalje može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke.
147	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 44.	Predlaže se brisanje st. 1. i 2. predloženog članka 299.a ZPP te zadržavanje teksta postojećih čl. 299.a st. 1. i 2. ZPP koji glase: Članak 299.a (1) Sud može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. (2) Stranka se može na navode protivne stranke pravodobno očitovati i bez poziva suda tako da njezin podnesak bude dostavljen sudu i protivnoj strani najkasnije osam dana prije sljedećeg pripremnog ročišta ili ročišta za glavnu raspravu. Naime, ovako koncipiran predloženi novi čl. 299.a ZPP uvodi još jednu – potpuno nepotrebnu radnju suda prije održavanja pripremnog ročišta, a to je pozivanje stranaka da se	Djelomično prihvaćen	Novim režimom razmjene podnesaka stranaka htjelo se smanjiti administriranje suda koji je razmjenjivao podneske stranaka u nedogled, dok se s druge strane potiče procesna disciplina stranaka. Sad bi sud napokon mogao voditi postupak planski i neometano "ad hoc" podnescima. Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud i dalje može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano

očituju o navodima protivne strane. Kada se ima u vidu da tužitelj najčešće tek primitkom odgovora na tužbu saznaje detaljnije razloge zbog kojih tuženik osporava tužbeni zahtjev, tada je očito da će u gotovo svim slučajevima sud morati donositi ovo rješenje. Očitovanje tužitelja na tuženikov odgovor na tužbu često sadrži nove činjenice i nove dokazne prijedloge, pa je potrebno radi poštivanja načela jednakosti oružja, i tuženiku dopustiti jednako očitovanje te iznošenje daljnjih činjenica i dokaznih prijedloga. Ukoliko je predlagatelj već želio vremenski ograničiti podnošenje podnesaka u fazi prethodnog postupka tada je trebao izmijeniti postojeći čl. 299.a ZPP na slijedeći način:

"Članak 299. ZPP
Nakon što prime odgovor na tužbu ili očitovanje na odgovor na tužbu, stranke mogu dostaviti svoje očitovanje sudu i protivnoj stranci u roku od 15 dana od primitka odgovora na tužbu ili očitovanja na odgovor na tužbu. U protivnom se ta očitovanja neće uzeti u obzir na pripremnom ročištu."

Još više se predloženim rješenjem komplicira situacija gdje stranke same žele preuzeti inicijativu očitovati se o navodima protivne stranke. Tada stranke moraju zahtijevati da im sud za ovo očitovanje da pisano odobrenje. Ovakav prijedlog je nepotrebno formaliziranje koje će dovesti do usporavanja postupka i nepotrebnog angažiranja suda. Pravo je svake stranke očitovati se ili ne o navodima protivnika, a dosadašnja sankcija, da se sva očitovanja prispjela prije 8 dana od dana održavanja zakazanog ročišta neće uzimati u obzir, ili sankcija gore predloženom izmjenom čl. 299. ZPP dostatna je kazna za eventualno zakašnjele podneske, uz eventualnu sankciju plaćanja troškova odgode tog ročišta.

Najvažnije, predloženi sadržaj čl. 299.a ZPP u protivnosti je s čl. 5. st. 1. ZPP prema kojem će sud svakoj stranci dati mogućnost da se izjasni o zahtjevima i navodima protivne stranke. Također određuje se dodatan posao sucu koji u nastanku dobiva još jedan

očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke. U članku 299.a stavku 5. Nacrta brisane riječi da sud može uzeti u obzir pisana očitovanja stranaka samo uz odobrenje prethodne stranke. U članku 299.a stavku 2. Nacrta dodana je rečenica da odobrenje suda nije potrebno za pisana očitovanja stranaka na nalaz i mišljenje vještaka.

		incidentalni zahtjev o kojem mora odlučiti uz očitovanje druge strane. Posebno je građanskom postupku i našoj pravnoj praksi neprilagođen čl. 299.a st. 4. i 5. predloženih izmjena ZPP koji predviđa da se podnesci koji nisu predviđeni planom upravljanja postupkom, ili su podneseni bez odobrenja suda ili su prispjeli u roku kraćem od 8 dana prije održavanja ročišta, mogu uzeti u obzir samo uz odobrenje prethodne strane i ukoliko to sud smatra svrsishodnim. Naime, teško je očekivati da će ijedna protivna strana pristati na uvrštavanje ovakvih podnesaka u procesni materijal. S druge strane, teško će biti planom upravljanja postupkom predvidjeti sva sporna pitanja koja se mogu javiti u postupku, posebice nakon pribavljanja i ocjene isprava, provođenja vještačenja, ispitivanja svjedoka i slično, što su situacije u kojima stranke uobičajeno moraju imati pravo očitovanja. Predlagatelj predviđa da je prvenstveno u rukama protivne strane, a ne suda, ocjena dopustiti ili ne („zakašnjelo“) očitovanje stranke, jer sud tek ukoliko protivna strana pristane na to da se očitovanje uzme u obzir, odlučuje je li to očitovanje svrsishodno ili ne. Ukoliko se stoga već predlaže ovakva neopravdana sankcija da bi se tek trebalo dopustiti očitovanje stranke koje nije predviđeno, tada je bolje prepustiti sudu kao upravljaču postupka ocjenu o tome je li očitovanje stranke opravdano ili ne, te jednostavno stavkom 5. propisati: „Iznimno, na zahtjev stranke sud može uzeti u obzir pisana očitovanja iz stavka 4. ovoga članka ako to smatra svrsishodnim.“		
--	--	--	--	--

148	Darko Grošić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 44.	Predlažem da se u izmjenjenom članku 299a briše predloženi stavak 2. jer nepotrebno opterećuje sud sa prepiskom stranaka i donošenjem odluke koja je već propisana u stavku 1. predloženih izmjena, a rok je propisan u stavku 3. Međutim kada se tužitelj očituje na odgovor na tužbu treba dati mogućnost i tuženiku da se očituje na tužiteljevo očitovanje a tu bi sud morao stalno administrirati te tražiti i drugu stranu da se očituje a što je sasvim nepotrebno jer se svi moraju očitovati 8 dana prije zakazivanja pripremnog ročišta.	Primljeno na znanje	Novim režimom razmjene podnesaka stranaka htjelo se smanjiti administriranje suda koji je razmjenjivao podneske stranaka u nedogled, dok se s druge strane potiče procesna disciplina stranaka. Sad bi sud napokon mogao voditi postupak planski i neometano "ad hoc" podnescima. Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud i dalje može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke.
149	Američka gospodarska komora u Hrvatskoj	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 44.	Člankom 44. ZID ZPP predloženo je usvajanje novog članka 299.a ZPP kojim se postojeći članak 299.a ZPP mijenja i dopunjuje na način da se uvodi ograničenje dodatnih pisanih očitovanja parničnih stranaka tijekom parničnog postupka u situacijama kada ne postoji poziv suda na očitovanje. Navedeno ograničenje se očituje u činjenici da će parnična stranka koja se želi, bez poziva suda, dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke biti dužna prethodno se obratiti sudu tražeći odobrenje podnošenja takvog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Pritom, sud će dopustiti dodatno pisano očitovanje ako procjeni da je takvo pisano očitovanje potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. AmCham razumije intenciju zakonodavca i pozdravlja inicijativu u vidu ubrzanja parničnog postupka na način da se smanji nepotrebno podnošenje očitovanja parničnih stranaka koja se u suštini svode na ponavljanje navoda koji su već izneseni tijekom postupka. Međutim, navedeni prijedlog novog članka 299.a ZPP u praksi može u određenom dijelu dovesti do ograničenja prava parničnih stranaka na pošteno suđenje, odnosno prava na	Djelomično prihvaćen	Novim režimom razmjene podnesaka stranaka htjelo se smanjiti administriranje suda koji je razmjenjivao podneske stranaka u nedogled, dok se s druge strane potiče procesna disciplina stranaka. Sad bi sud napokon mogao voditi postupak planski i neometano "ad hoc" podnescima. Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud i dalje može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke. U članku 299.a stavku 5. Nacrta brisane riječi da sud može uzeti u obzir pisana očitovanja stranaka samo uz odobrenje prethodne stranke. U članku 299.a stavku 2. Nacrta dodana je rečenica da odobrenje suda nije potrebno za pisana očitovanja stranaka

pristup sudu, što pretpostavljamo nije namjera zakonodavca. Štoviše, navedeni prijedlog može dovesti do povećanja broja žalbi na presude prvostupajskih sudova, što svakako može utjecati na usporavanje postupka.

Naime, tužitelji prilikom pisanja tužbe ne mogu obuhvatiti sve situacije koje bi tuženik mogao istaknuti u svom odgovoru na tužbu. Stoga, nakon što tužitelj zaprimi odgovor na tužbu u kojem tuženik ističe činjenice i dokaze kojima osporava navode tužitelja, javlja se potreba da se tužitelj dodatno očituje na takve navode tuženika, a sve kako bi pojačao svoj položaj u postupku. Također, potpuno je logično da se tuženik želi dodatno očitovati na nove navode tužitelja.

Potreba za navedenom razmjenom podnesaka i očitovanja između parničnih stranaka nakon tužbe i odgovora na tužbu još više dolazi do izražaja u kompleksnim parničnim postupcima u kojima stranke dostavljaju ogromne količine dokumentacije, te za koje se u praksi nije moguće očitovati u jednom podnesku (što zbog nedostatka vremena, nemogućnosti pribavljanja dokumentacije i dokaza i sl.).

Prema tome, predlažemo da se u fazi prethodnog postupka omogući parničnim strankama da slobodno i neograničeno razmjenjuju podneske bez prethodnog odobrenja suda, a da se predloženo ograničenje odnosi samo na postupak nakon zaključenja prethodnog postupka odnosno nakon donošenja plana upravljanja iz članka 292.a. Na takav način bi se i smanjilo opterećenje prvostupajskih sudova u pogledu donošenja procesnih odluka tijekom postupka.

Nadalje, u praksi se tijekom postupka događaju situacije u kojima se stranke nužno moraju očitovati na iskaze svjedoka koji se saslušavaju u samom postupku, jer bi u protivnom sud mogao donijeti odluku na temelju iskaza koji nije vjerodostojan i istinit. Slična situacija je i s nalazom i mišljenjem vještaka gdje nerijetko stranke (kojima nalaz i mišljenje vještaka ne ide u korist) žele svojim očitovanjem osporiti predmetni nalaz i mišljenje vještaka. Zbog

na nalaz i mišljenje vještaka.

navedenog, predlažemo da se navedeno ograničenje ne odnosi na pisana očitovanja stranaka na iskaze svjedoka koji se saslušavaju tijekom postupka, kao i na nalaze i mišljenja sudskih vještaka. Dodatno, prijedlogom članka 299.a ZID ZPP predviđa se da sud može zatražiti pisano očitovanje protivne stranke prilikom odlučivanja o odobravanju dodatnog pisanog očitovanja druge stranke. Također, stavkom 4. predviđa se da sud može uzeti u obzir očitovanja stranaka koja nisu predviđena planom upravljanja ili nisu podnesena sukladno prethodnim stavcima ovog članka ako postoji suglasnost protivne stranke. U odnosu na navedenu novinu, želimo ukazati kako je sud jedini koji može upravljati postupkom s obzirom na svoju neovisnost i nepristranost. Navedenim prijedlogom protivna parnična stranka ima mogućnost utjecaja na upravljanje postupkom i to na štetu druge parnične stranke (koja u konkretnom slučaju traži odobrenje suda za dodatno pisano očitovanje). U praksi bi navedena mogućnost vrlo vjerojatno dovela do manipulacija i zlouporaba, a time posljedično i do „blokada“ druge parnične stranke da se koristi svojim procesnim pravima. Stoga predlažemo da se izmijeni prijedlog čl. 299.a ZID ZPP, tako da isti glasi: „Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke. Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1., a nakon zaključenja prethodnog postupka i donošenja plana upravljanja iz članka 292.a, želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. Odobrenje iz ovog stavka nije potrebno za pisana očitovanja stranaka na iskaze svjedoka koji se saslušavaju tijekom postupka, kao i na nalaze i mišljenja sudskih vještaka.

			Pisana očitovanja stranaka moraju biti dostavljena sudu i protivnoj stranci najkasnije osam dana prije ročišta na kojem se trebaju raspraviti. Sud neće uzeti u obzir pisana očitovanja stranaka koja nisu predviđena planom upravljanja postupkom ili nisu podnesena sukladno stavcima 2. i 3. ovoga članka.“		
150	Vatroslav Težulac	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 44.	S obzirom na predloženu odredbu čl. 299a. predlaže se izmjena i dopuna čl. 338. st. 4. ZPP-a odredbe na način: 1) iza riječi „ U obrazloženju sud će.....“ briše riječ „sumarno“ 2) iza riječi „a izjasnit će se“ briše zarez i riječi „ako je to potrebno“ S obzirom na predloženu odredbu čl. 299a. ZPP-a prema kojoj sud odlučuje je li dopušteno dodatno očitovanja ili ne, dijelovi odredbi koje se predlažu brisati se ukazuju nepotrebnim iz razloga što bi prema istim sud ponovno odlučivao o nečemu o čemu je već odlučio. Budući da je sud odobrio podnošenje podneska to proizlazi da ta razmatranja sud smatra potrebnim za donošenje pobijane odluke pa je stoga sud u obrazloženju dužan radi razumljivosti pobijane odluke izložiti zahtjeve, prigovore, prijedloge i pravna razmatranja stranke, kako bi se mogao obaviti nadzor nad zakonitosti i pravilnost pobijane odluke, kao i osnovanost razloga zbog kojih je sud uskratio podnošenje podnesaka stranci ili zbog kojih je dopustio podnošenje podnesak stranci.	Nije prihvaćen	Člankom 338. Zakona o parničnom postupku propisuje se sadržaj pisane presude, a stavkom 4. navedenoga članka dodatno se propisuje sadržaj obrazloženja. Navedena odredba o sadržaju presude nije u koliziji s izmjenama odredaba članka 299.a Zakona o parničnom postupku te stoga nije niti predmet ovih izmjena.
151	Andrijana Markić Jurišić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 44.	Čini mi se da traženje prethodnog odobrenja od suda da se podnese pisano očitovanje i obveze suda da o tom odlučuje usporava postupak. U pravilu tužitelj tek nakon podnošenja odgovora na tužbu ima jasnu sliku što tuženik konkretno osporava i u kojem pravcu treba dalje ići, a tuženik, nakon što primi dodatno očitovanje tužitelja, ima mogućnost odgovora na isto i time se strankama omogućuje da ravnopravno sudjeluju. Ukoliko je i potrebno ograničavati broj podnesaka stranaka (a nije), tada je dovoljno odrediti rok unutar kojeg je stranka dužna dostaviti podnesak, primjerice 15 dana.	Nije prihvaćen	Učinkovito planiranje postupka moguće je samo ako se u plan upravljanja postupkom uključe i pisana očitovanja te eliminiraju nepozvani i nenajavljeni podnesci stranaka. Rok za podnošenje pisanih očitovanja stranaka na navode protivne stranke bit će sadržan u planu upravljanja postupkom. Sud može uvijek odrediti i kraći rok od najviše 30 dana za razmjenu podnesaka stranaka.

152	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 44.	Dakle, sada prvo sudac mora dozvoliti tužitelju da se očituje na odgovor na tužbu, pa potom tuženiku dozvoliti da se očituje na odgovor tužitelja. Time sudac mora donositi dva posebna procesna rješenja, što dodatno usporava rad. Zar niste mogli jasno propisati: Tužitelj se može očitovati na odgovor na tužbu tuženika u roku 20 dana od primitka odgovora na tužbu, a tuženik se može očitovati na podnesak tužitelja u roku od 20 dana od dana primitka podneska tužitelja. Nešto slično imate u prijedlogu u čl. 81. a vezano za sporove male vrijednosti. Time bi strankama omogućili pristup sudu, a ne bi dodatno opterećivali procesnim odlukama suca, naročito prije prvog ročišta jer tada stranke mogu još iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze. Za ostale podneske također popisati kraće rokove (tipa 15 dana) jer će rasprava oko dozvoljavanja podnesaka te dugotrajnost ročišta jer će stranke sve htjeti jasno izdiktirati u zapisnik samo značajno opteretiti trajanje postupka. Predložila bi i uvođenje prekluzivnih rokova za očitovanje na nalaz i mišljenje vještaka, te ako nema primjedbi da se vještak ne sasluša.	Nije prihvaćen	Učinkovito planiranje postupka moguće je samo ako se u plan upravljanja postupkom uključe i pisana očitovanja te eliminiraju nepozvani i nenajavljeni podnesci stranaka. Rok za podnošenje pisanih očitovanja stranaka na navode protivne stranke bit će sadržan u planu upravljanja postupkom. Rok za odgovor na tužbu zadržan je, s obzirom na to da se procesni kalendar donosi nakon što su tužba i odgovor na tužbu dostavljeni sudu te ne mogu biti obuhvaćeni planom upravljanja postupkom. Valja napomenuti da sud može jednim rješenjem pozvati stranke na prvo pripremno ročište te istovremeno odrediti rok za očitovanje tužitelja na odgovor na tužbu i očitovanje tuženika nakon što zaprimi to očitovanje. Sud može uvijek odrediti i kraći rok od najviše 30 dana za razmjenu podnesaka stranaka. Opseg izmjena i dopuna Nacrta ne obuhvaća pitanje načina iznošenja nalaza i mišljenja vještaka. U odnosu na navedeno ističemo da je navedena primjedba primljena na znanje, ali s obzirom na to da takva izmjena zahtijeva daljnju raspravu bit će uzeta u obzir prilikom sljedećih izmjena Zakona o parničnom postupku.
153	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 46.	Ovaj komentar je više prijedlog za dopunu. Naime ZPP nije uvrstio niti jedan novi element zaštite tajnosti podataka te zaštite poslovne tajne od 1977 pa do danas. Implementacija EU propisa - Zakon o postupcima naknade štete zbog povreda prava tržišnog natjecanja ("Narodne novine" br. 69/17.) i Zakon o zaštiti neobjavljenih informacija s tržišnom vrijednosti ("Narodne novine" br. 30/18.) je predvidjela neke od tih mogućnosti, ali samo za postupke u kojima se ti zakoni primjenjuju. No, problemi poslovne zajednice postoje i u drugim vrstama parničnih predmeta, pa bi bilo lijepo da se barem neka od tih pravila „protegnu“ i na cijeli parnični postupak. Za sada nam je jedina mogućnost isključenje javnosti s glavne rasprave.	Primljeno na znanje	Sukladno članku 288. stavku 4. Zakona o parničnom postupku na pripremnom ročištu sud ima u pogledu upravljanja postupkom sva ovlaštenja koja ima na ročištu za glavnu raspravu. Slijedom navedenoga, radi čuvanja poslovne tajne, sud može isključiti javnost sukladno odredbi članka 307. s pripremnog ročišta i glavne rasprave.

154	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 48.	Prijedlog: brisati članak 48. ZIDZPP.	Nije prihvaćen	Prijedlog nije obrazložen.
155	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 49.	Nije jasno zašto se uvodi nova pravna nesigurnost?	Primljeno na znanje	Člankom 332.a stavkom 1. ublažena je obveza suda da mora donijeti presudu bez održavanja rasprave uvijek kad tuženik ne da odgovor na tužbu na način da sud ipak može odlučiti hoće li donijeti presudu bez održavanja rasprave ili zakazati ročište i provesti daljnje radnje u postupku. Naime, nerijetko iz navoda tužbe proizlazi da je tužba osnovana, ali nema pretpostavki za donošenje presude zbog ogluhe jer se primjerice visina tužbenog zahtjeva ne može utvrditi bez vještačenja pa je potrebno zakazati ročište i izvesti dokaze.

156	Općinski sud u Crikvenici, Građanski odjel	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 49.	Predlažemo da članak 332. a glasi: Presuda bez održavanja rasprave Članak 332.a Ako tuženik ne podnese odgovor na tužbu u određenom roku, ako je udovoljeno uvjetima iz članka 331.b stavka 1. točaka 1. i 4. ovoga Zakona, a nije udovoljeno uvjetima iz 331.b stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga Zakona, sud može donijeti presudu kojom se tužbeni zahtjev odbija. Ako je tuženik u odgovoru na tužbu priznao odlučne činjenice, neovisno o tome što je osporio tužbeni zahtjev ili ako tuženik izričito nije osporio tužbeni zahtjev, sud može bez zakazivanja ročišta donijeti presudu (članak 325. i 329.), ako ne postoje druge smetnje za njeno donošenje. Dosadašnje zakonsko rješenje čl.332.a st.1. ZPP nije praktično. Trebalo bi propisati da sud može donijeti presudu bez održavanja rasprave kojom se tužbeni zahtjev odbija kad su ispunjeni uvjeti iz 331.b stavka 1. točaka 1. i 4. ovoga Zakona, a nisu ispunjeni uvjeti iz čl. 331.b stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga Zakona. Time se izbjegava da sud zakazuje pripremno ročište u situaciji kada tuženik nije podnio odgovor na tužbu, a ostavlja mogućnost da sud donese presudu. Predlažemo i da se proširi mogućnost donošenja presude bez održavanja rasprave u situaciji kad tuženik podnese odgovor na tužbu iz kojeg je jasno da tuženik ne osporava tužbeni zahtjev, ali ga nije izričito priznao, što je vrlo često praksi.	Prihvaćen	U cijelosti se prihvaća predložena formulacija kao jezično i logički preciznija odredba koja uređuje donošenje presuda bez održavanja rasprave.
157	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 50.	Prijedlog; Dodaje se st. 6. koji glasi: U slučaju da drugostupanjski sud ne odluči o žalbi u roku iz st. 4. ovog članka, svaka stranka ima pravo na naknadu štete od Republike Hrvatske.	Nije prihvaćen	Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku propisana su Zakonom o sudovima ("Narodne novine" 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20. i 21/22.).

158	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 51.	Rokovi ne bi trebali biti instruktivni, te za one koji ih ne poštuju moraju biti predviđene sankcije. Nepoštivanje rokova svakako mora biti tretirano kao povreda sudačke dužnosti osim ako postoji izuzetan razlog koji takvo kršenje može opravdati. Općenita preopterećenost sudova nije jedan od njih. Osim toga, potrebno je propisati i rokove za slanje žalbe na odgovor te slanje žalbenog spisa na drugostupanjski sud. Stoga bi trebalo izmijeniti i: čl. 359. st. 1 tako da glasi: "Primjerak pravodobne, potpune i dopuštene žalbe dostavit će prvostupanjski sud u roku 8 dana od dana njenog zaprimanja protivnoj stranci, koja može u roku od osam dana od primitka podnijeti tome sudu odgovor na žalbu." i čl. 360. st. 1. tako da glasi: "Nakon primitka odgovora na žalbu ili nakon proteka roka za odgovor na žalbu sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća će žalbu i odgovor na žalbu, ako je podnesen, sa svim spisima dostaviti drugostupanjskom sudu u roku 8 dana od dana isteka kasnijeg od dva prethodno navedena roka." Nepotrebno kašnjenje sa slanjem žalbe na odgovor i nepotrebim držanjem spisa prije upućivanja na drugostupanjski sud produljuje se postupak bez ikakvog opravdanja. Iz iskustva znam da predmeti ponekad ostanu kod prvostupanjskog suca više mjeseci.	Nije prihvaćen	Rokovi za dovršetak postupka u pojedinoj instanci suđenja i vrsti predmeta uvedeni su nakon sveobuhvatne analize trenutnog trajanja sudskih postupaka te su optimizirani kako bi se s jedne strane potaknulo sudove na brže rješavanje predmeta, a s druge strane strankama pružio osjećaj izvjesnosti. Povrede sudačke dužnosti nisu predmet uređenja Zakona o parničnom postupku, nego drugih propisa. Predlagatelj smatra nepotrebim propisivati rokove za dostavu žalbe i odgovora na žalbu protivnoj stranci i drugostupanjskom sudu, budući da u tom dijelu nije detektirano prekoračenje "razumnih rokova".
159	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 51.	U odnosu na ovaj prijedlog, ističu se isti argumenti kao kod primjedbi na čl. 28. ZID ZPP/22. Prilikom primjene ovih odredbi teško da će itko voditi računa o radnoj opterećenosti sudaca koji ih moraju primijeniti tako da će biti situacija da suci koji imaju u radu mali broj predmeta iste mogu riješiti u okviru ovih zakonom zadanih rokova, dok oni koji ih imaju znatno više objektivno to neće stići, i to je općenito glavna zamjerka svim odredbama i obrazloženju prijedloga zakona iz kojeg se ne može uočiti da je itko od predlagatelja o ovoj okolnosti vodio računa. Predlaže se brisanje ove odredbe.	Nije prihvaćen	Rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojedinim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupiti od navedenih rokova. Razuman rok kao pravni standard već je tumačen u pravnoj praksi u odlukama domaćih i međunarodnih sudova te je stoga bilo potrebno jasno odrediti rokove kojih se sudovi moraju pridržavati, posebice promatrajući sve ostale odredbe Nacrta koje čine organsku cjelinu s ciljem veće predvidivosti trajanja postupka.

160	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 51.	Predlaže se dodati odredbu da je sudac dužan uvijek nakon proteka tog roka dati kratko izvješće i objaviti na e-oglasnoj ploči u kojem će se istaknuti razlozi eventualnog prekoračenja tog roka. Jednako kao i kod instruktivnog roka za prvostupanjski sud, i ovdje uvjetno podržavamo predloženu izmjenu, jer viši sud nema utjecaj na postupanje stranaka, a i u skladu je sa prijedlogom HOK-a. Međutim, i ovdje uvođenje instruktivnog roka može biti učinkovito samo ako će se na odgovarajući način moći pratiti, odnosno i ovdje bi trebalo propisati i instrument praćenja primjene ove važne novine. Također, smatramo potrebnim predloženo izvješće učiniti dostupnim putem e-oglasne ploče kako bi se glede ove važne novine ostvario smisao propisivanja instruktivnog roka kroz dostupnost javnosti razloga u slučaju prekoračenja tog roka, sve u skladu sa propisanim načelnom javnosti postupka.	Nije prihvaćen	Predložena dopuna predstavljala bi samo dodatno administriranje sudova. Osim toga, materija ispunjavanja sudačkih obveza i urednog obnašanja sudačke dužnosti i razumnog roka već je uređena Zakonom o sudovima ("Narodne novine" 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20. i 21/22.), a posljedice neurednog obnašanja sudačke dužnosti Zakonom o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine", 116/10., 57/11., 130/11., 13/13., 28/13., 82/15., 67/18. i 126/19.).
-----	-----------------------------------	--	--	----------------	---

161	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 51.	Predlažemo dodati novu odredbu st. 6. slijedećeg sadržaja: „U razdoblju od 01.kolovoza do 15. kolovoza, te od 20. prosinca do 05. siječnja zbog korištenja godišnjih odmora nastupa zastoj svih rokova u odnosu na stranke, uključujući i rokove za izjavljivanje pravnih lijekova, te rokove za preuzimanje pismena putem e-komunikacije. Nakon 15. kolovoza odnosno 05. siječnja rokovi ne teku iznova, već nastavljaju od dana kad je nastupio zastoj roka. Gornji zastoj rokova ne odnosi se na postupke radi smetanja posjeda, te radi privremenih i prethodnih mjera.“ Imajući u vidu da u dva perioda tijekom godine uobičajeno se koriste godišnji odmori, ovime će se postići i ubrzanje postupaka osim zaštite interesa stranaka, jer će se izbjeći u većoj mjeri postupci povrata u prijašnje stanje i druge poteškoće u vidu dostave, a koje usporavaju i otežavaju provedbu postupaka. Ako bi se smatralo da su dva zastoja (ljetni i zimski) bilo zbog čega previše, tada je potrebno regulirati svakako ljetni koji je sada već propisan samo za žalbene rokove, što uzrokuje pogrešne odluke sudova kod odbačaja žalbi ili propusta rokova koji se ne odnose na žalbe. Gornja svrha svakako nije postignuta dosadašnjim rješenjem čl. 348. ZPP koje se odnosi samo na žalbe na presude, jer je nedvojbeno da postoji vrlo velik broj mogućih prekluzivnih rokova koje u tom periodu mogu isteći na štetu stranaka.	Nije prihvaćen	Prijedlog se ne prihvaća te se napominje kako je svrha koja se želi postići takvim prijedlogom već ostvarena posljednjom izmjenom članka 348. Zakona o parničnom postupku kojom je propisano da rokovi za žalbu ne teku od 1. do 15. kolovoza. Valja istaknuti da je predložena dopuna u protivnosti s načelom svrhovitosti i ekonomičnosti te ciljem ubrzanja postupaka.
-----	-----------------------------------	--	---	----------------	---

162	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 51.	Molimo da sudac drugog stupnja ima u radu adekvatan broj spisa da se ovo može poštivati. Osobno trenutno to mogu jer imam u radu manje od 50 predmeta ali prije 5 godina sam ih imala 400 te je ovo pravilo bilo nemoguće poštivati. Radi javnosti napominjem da su sada svi spisi u radu suda drugog stupnja sa propisanim rokom rješavanja i to 8 dana, 30 dana, 2 mjeseca, 6. mjeseci i sada 1 godina. S time da mi je u 2021. već 75% dodijeljenih spisa u rad bilo sa do tada propisanim rokom rješavanja. Dakle apsolutno svi spisi imaju određeni rok, što znači da mora postojati adekvatan broj osoba koje rješavaju predmete kako bi se ova odredba mogla poštivati uz to se mora poštivati i dodjela novih predmeta kako ne bi parnični predmeti predugo čekali na „red“ jer stalno dolaze novi hitniji predmeti.	Primljeno na znanje	Rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojedinim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupati od navedenih rokova. Suci se pritom moraju rukovoditi i člankom 121. Sudskog poslovnika („Narodne novine“, broj 37/14., 49/14., 8/15., 35/15., 123/15., 45/16., 29/17., 33/17., 34/17., 57/17., 101/18., 119/18., 81/19., 128/19., 39/20., 47/20., 138/20., 147/20., 70/21., 99/21. i 145/21.) koji propisuje da nakon primitka spisa predmeta iz sudske pisarnice, sudac, sudski savjetnik ili drugi službenik rješava predmete redosljedom njihova zaprimanja u sud (uz propisane iznimke za hitne predmete), vodeći računa i o predmetima koji su posebnim propisom utvrđeni kao hitni.
163	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 55.	Predložena je odredba potrebna jer odluke iznenađenja i u prvostupanjskom i u drugostupanjskom postupku nisu nikakva rijetkost. Međutim, u st. 1 dio koji omogućuje sudu ocjenu prihvatljivosti takve bitno različite pravne ocjene treba brisati jer omogućuje arbitrarnost. Ako se o nečemu nije raspravljalo, o tome nije moguće ni suditi. Stoga bi st. 1. trebao glasiti: "Ako drugostupanjski sud smatra da bi odluku trebalo donijeti na temelju pravne ocjene spora koja se bitno razlikuje od one o kojoj se u postupku raspravljalo, pozvat će stranke da se izjasne o takvoj pravnoj ocjeni."	Nije prihvaćen	Sud sam ocjenjuje kad je svrsishodno i potrebno za pravilno rješenje spora upozoriti stranke na potrebu određenog postupanja. U tom smislu, sud sam određuje kada je potrebno pozvati stranke da se izjasne o novoj pravnoj ocjeni. Ističe se da formulacija "ako se radi o savjesnoj i brižljivoj stranci koja to nije mogla razumno predvidjeti" daje sudu mogućnost da utvrdi potrebu pozivanja stranaka da se izjasne o novoj pravnoj ocjeni.
164	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 55.	Vidjeti primjedbu uz čl.2.	Primljeno na znanje	Vidjeti obrazloženje uz članak 2. Nacrta.

165	Porobija & Špoljarić d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 55.	U članku 55. predviđeno je da novi čl. 367.a. ZPP-a sadrži i odredbu da se stranke o pravnoj ocjeni drugostupanjskog suda mogu izjasniti na sjednici vijeća, ročištu ili podnesku u roku kojeg odredi sud. Navedena odredba u koliziji je s odredbom članka 362. ZPP-a koji propisuje da drugostupanjski sud odlučuje o žalbi u sjednici vijeća te da kada vijeće drugostupanjskog suda nađe da je poradi donošenja odluke o žalbi potrebno, može pozvati stranke ili njihove zastupnike na sjednicu vijeća. To znači da postupovnim odredbama održavanje ročišta pred drugostupanjskim sudom te pozivanje stranaka da se očituju o pravnoj ocjeni spora nije predviđeno kao način postupanja drugostupanjskog suda. Dakle sudjelovanje stranaka odnosno njihovih zastupnika na sjednici vijeća jedini je način sudjelovanja u postupku pred drugostupanjskim sudom te je na taj način potrebno uskladiti pravnu normu, a ukoliko se stranke poziva da se pismeno očituju, tada je potrebno regulirati na koji način će se vršiti ta komunikacija budući da drugostupanjski sud ne komunicira izravno sa strankama nego to čini putem prvostupanjskog suda.	Primljeno na znanje	Stavkom 2. predmetne odredbe proširuju se mogućnosti komunikacije drugostupanjskog suda sa strankama radi ekonomičnijeg i bržeg postupanja drugostupanjskog suda, slijedom čega ta odredba nije u suprotnosti sa člankom 362. Zakona o parničnom postupku, nego samo proširuje doseg te odredbe. Drugostupanjski sud komunicira sa strankama na jednak način kako je i do sada komunicirao (primjerice kad poziva stranke na sjednicu vijeća sukladno članku 362. stavku 2. zakona o parničnom postupku).
-----	-----------------------------	--	---	---------------------	--

166	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 55.	U okolnostima kada imamo zakonom uređeno načelo otvorenog pravosuđenja, te je člankom 186. st. 3. ZPP propisano da sud nije vezan pravnom osnovom na koju se stranke pozivaju, već činjeničnim navodima i da na taj način utvrđuje osnovu, ova odredba nije nužna jer su stranke tijekom postupka koji je prethodio donošenju pobijane odluke imale više nego dovoljno vremena izjasniti se o svojim zahtjevima, te ako sud drugog stupnja i zaključi da je pravna ocjena spora drugačija to je okolnost na koju se strankama ne bi smjelo omogućiti da dalje utječu jer dovodi do pravne nejednakosti stranaka pred sudom. Naime, u svakom sporu koji završi meritornom odlukom neka od stranaka postigne uspjeh, a druga neuspjeh, ili postignu djelomični uspjeh. Pored svih procesnih ograničenja koja su uvedena u postupku pred sudom prvog stupnja mogućnost predlaganja dokaza pred sudom drugog stupnja, dakle kada se odlučuje povodom žalbe (osim što će znatno usporavati rad drugostupanjskih sudova) jest i u suprotnosti sa čl. 352. ZPP (koja predloženim izmjenama nije obuhvaćena), te ozbiljno narušava procesnu ravnotežu stranaka, osobito u okolnostima kada ionako imaju mogućnost podnošenja izvanrednog pravnog lijeka – koji će vrlo često moći podnijeti u situacijama kada sud drugog stupnja spor riješi drugačijom ocjenom pravno relevantnih činjenica. Naročito nije jasno obrazloženje ove izmjene kada se uzme u obzir izmjena čl. 365. st. 2. ZPP (čl. 54. ZIDZPP/22) kojom je propisano da sud drugog stupnja ispituje pobijanu presudu u granicama određeno navedenih u žalbi, pa se tom odredbom (kako je navedeno u obrazloženju prijedloga izmjene Zakona) već može (ukoliko je to potrebno) sanirati eventualno preširoko tumačenje ispitivanja pravilne primjene materijalnog prava od strane suda drugog stupnja.	Nije prihvaćen	Cilj izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku je osuvremenjivanje parničnog postupka u cjelini, a to se ogleda i u sprječavanju pojave "odluka iznenađenja", odnosno odluka preinačenih po žalbi na temelju nove pravne ocjene spora koja je bitno različita od pravne ocjene o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti. Uvođenjem novog članka 367. a, načelo iz novog stavka 4. detaljnije je razrađeno kad se pojavi u postupku pred drugostupanjskim sudom. Ovom odredbom se pitanje "odluka iznenađenja" uređuje u skladu s aktualnim postulatima europskog procesnog prava. Sud sam ocjenjuje kad je svrsishodno i potrebno za pravilno rješenje spora upozoriti stranke na potrebu određenog postupanja. Ističe se da formulacija "ako se radi o savjesnoj i brižljivoj stranci koja to nije mogla razumno predvidjeti" daje sudu mogućnost da utvrdi potrebu pozivanja stranaka da se izjasne o novoj pravnoj ocjeni.
167	Vatroslav Težulac	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I	Predlaže se predložene odredbe čl. 5. st. 4. i čl. 367. ZPP-a brisati i izmijeniti, te	Nije prihvaćen	Cilj izmjena i dopuna ZPP-a je osuvremenjivanje parničnog postupka u cjelini, a to se

DOPUNAMA ZAKONA
O PARNIČNOM
POSTUPKU,
Članak 55.

Zakon dopuniti i izmijeniti na
slijedeći način:
Odredbu čl. 5. st. 4. potrebno je
izmijeniti na način da glasi:
„Sud je dužan utvrditi predmet
raspravljanja.“

S obzirom na predloženu
izmjenu čl. 5. st. 4. Zakona
potrebno je Zakon dopuniti i
izmijeniti na slijedeći način:
- u čl. 287. ZPP-a dodati stavak
3. i 4.

„3) Nakon izlaganja odgovora
na tužbu, te izjašnjenja stranke
o predmetu raspravljanja sud
donosi rješenje kojim utvrđuje
pravnu i činjeničnu osnovu
spora, protiv kojeg rješenja nije
dopuštena posebna žalba.

4) Ako sud nakon izlaganja
tužbe i odgovara na tužbu, te
izjašnjavanja prisutnih stranka
nije u mogućnosti odrediti
predmet raspravljanja sud će
naložiti i uputiti tužitelja na koji
način će se jasno i nedvojbeno
izjasniti o predmetu
raspravljanja na ročištu, a ako
se tužitelj odbije izjasniti o
predmetu raspravljanja sud će
donijeti odluku sukladno čl. 109.
ZPP-a.“

- čl. 365. st. 2 ZPP-a izmijeniti i
dopuniti na način da se iza riječi
„ u žalbi“ dodaju riječi:
„ i predmeta raspravljanja
utvrđenim i objavljenim od
strane prvostupanskog suda“

Brisanje i izmjena predloženih
odredbi čl. 5. st. 4. i čl. 367.

predlaže se iz razloga:

- što su kontradiktorne tako se u
jednoj odredbi zabranjuje
utemeljenje odluke na pravnoj
ocjeni spora o kojoj se
raspravljalo, dok su drugoj
odredbi dopušta,

- što se predloženom odredbom
čl. 367. daje sudu arbitrarna
ovlast promjene pravne ocjene
spora iz razloga što ista ovisi o
činjenici što se moglo ili nije
moglo razumno predvidjeti, a o
predmetnoj činjenici se ne može
uspostaviti jedinstvena primjena
zakona već se isto mora
procjenjivati od slučaja do
slučaj,

- što su odredbe protivne čl. 2.

st. 1. ZPP-a iz razloga što
tužitelj određuje predmet
raspravljanja i odlučivanja, a
predloženom odredbom se daje
sudu pravo raspolaganja sa
tužbenim zahtjevom, odnosno
ovlast prekoračenja odlučivanja
o tužbenom zahtjevu,

- što su sudu dana posredne
ovlast predlaganja dokaza koju
sud ovlast nema. i što se

ogleda i u sprječavanju pojave
"odluka iznenađenja",
odnosno odluka preinačenih
po žalbi na temelju nove
pravne ocjene spora koja je
bitno različita od pravne
ocjene o kojoj se u postupku
raspravljalo i koju savjesna i
brižljiva stranka nije mogla
razumno predvidjeti.
Uvođenjem novog članka
367.a, načelo iz novog stavka
4. detaljnije je razrađeno kad
se pojavi u postupku pred
drugostupanskim sudom.
Ovom odredbom se pitanje
"odluka iznenađenja" uređuje
u skladu s aktualnim
postulatima modernog
europskog procesnog prava.

omogućuje predlaganje dokaza protivno odredbama ZPP-a, - što se sudu daje neposredna ovlast raspolaganja tužbenim zahtjevom (preinaka tužbe) bez suglasnosti tuženika, pravna ocjena može dovesti do preinake tužbenog zahtjeva i do promjene pravila o teretu dokazivanja - što je protivna čl. 294. ZPP-a kojom odredbom je propisano da sud objavljuje predmet raspravljanja koji predmet mora biti određen kako u pogledu pravne i činjenična osnove, a kojim rješenjem je sud vezan. Pored toga, ako bi drugostupanjski sud obavljao nadzor nad pravilnosti i zakonitost prvostupanjske odluke izvan predmet raspravljanja objavljenim od prvostupanjskog sudom onda bi o žalbi mogao odlučivati izvan granica žalbenih razloge što je protivno čl. 365. st. 2. ZPP-a, a odluka suda bi mogla biti na štetu žalitelja što je protivno čl. 375. ZPP-a, ovisno kojoj stranci bi se sud priklonio, a ako se prikloni bilo kojoj stranci takvo postupanje bi bilo protivno čl. 29. st. 1. Ustava RH. Zaključano proizlazi da se predmetnim odredbama ne osigurava vladavina prava odnosno pravna sigurnost, niti se od istih može očekivati da će ostvariti cilj i svrhu izmjene zakona odnosno spriječiti nastanak „odluka iznenađenja“, dapače zbog istih će se broj „odluka iznenađenja“ povećati.

Odredbama koje se predlažu umjesto odredbi čl. 5. st. 4. i čl. 367. osigurava se ostvarenje otvorenog pravosuđenja i sprečava nastanka „odluka iznenađenja“ u skladu sa odredbama ZPP-a, i to čl. 2. st. 1. i čl. 294. ZPP-a, a pored toga se istima olakšava nadzor nad pravilnosti i zakonitosti prvostupanjskih odluka kako odluke o glavnoj stvari tako i odluka koje se odnose na primjenu procesnog prava npr. odluke o preinaci tužbenog zahtjeva, troškovima postupka, pravilima o tereta dokazivanja, utvrđivanja osnovanosti prigovora presuđene stvari, litispendecije i dr. Predložene izmjene osiguravaju primjenu i provedbu predloženih odredbi čl. 5. st. 2, čl. 292a, čl. 292b. i čl. 299a, te nadzor nad pravilnosti i zakonitosti odluka donesenih na temelju istih, na način:

			- čl. 2. st. 1. PZIDZPP (čl. 5. st. 2.) jer se sud utvrđivanjem predmeta spora u pravnoj i činjeničnoj osnovi izjašnjava o pravnim shvaćanjima te na taj način određuje granice izjašnjavanja stranaka u postupku, a osnovni način komunikacije suda sa strankama je preko odluka (rješenje i presude) -čl. 41. PZIDZPP (čl 292a i 292b) iz razloga što bez utvrđivanja i određivanja predmeta spora u pogledu pravne i činjenične osnove nije moguće utvrditi i odrediti predmet dokazivanja, a ako nije moguće utvrditi i odrediti predmet dokazivanja onda nije moguće donijeti plan upravljanja postupkom, što u konačnici znači da se bez utvrđivanja i objavljivanja predmet raspravljanja neće postići svrha predviđena izmjenama zakona, a to je suđenje u razumnom roku i sprečavanje pojava „odluka iznenađenja“. - čl. 44. PZIDZPP (čl 299a) jer se određuje granica izjašnjavanja stranaka u postupku te se postavlja pravna osnova na temelju koje će sud u vezi dodatnih očitovanja strankama dopuštati ili uskraćivati očitovanja u postupku, bez utvrđivanja predmet raspravljanja od strane suda, ocjena dopuštenosti ili nedopuštenosti očitovanja bit će prepuštena arbitrarnoj odluci suda što će u konačnici utjecati na pravilnost i zakonitost sudske odluke.		
168	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 55.	Pokušavam shvatiti kada bi ovu odredbu trebala primijeniti jer stvarno ne znam slučaj u kojem „savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti“ neku pravnu ocjenu, naročito kada je riječ o postupcima pred trgovačkim sudovima gdje sud ne vrši pravnu pomoć neukim strankama i stranke u pravilu zastupaju pravnici (bilo korporativni ili odvjetnici). Predlažem da se propiše kako se ovo pravilo ne primjenjuje u postupcima pred trgovačkim sudovima.	Nije prihvaćen	Sud sam ocjenjuje kad je svrsishodno i potrebno za pravilno rješenje spora upozoriti stranke na potrebu određenog postupanja. U tom smislu, sud sam određuje kada je potrebno pozvati stranke da se izjasne o novoj pravnoj ocjeni, slijedom čega nije potrebno izdvajati kategorije stranaka i sudionika na koje se ovo pravilo odnosi. Ističe se da formulacija "ako se radi o savjesnoj i brižljivoj stranci koja to nije mogla razumno predvidjeti" daje sudu mogućnost da utvrdi potrebu pozivanja stranaka da se izjasne o novoj pravnoj ocjeni.

169	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 56.	Prijedlog: brisati članak 56. ZIDZPP.	Nije prihvaćen	Prijedlog nije obrazložen.
170	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 58.	Predlažemo dodati novu odredbu sljedećeg sadržaja: „U slučaju preinake presude u drugostupanjskom postupku uvijek postoji pravo revizije na takvu odluku, bez prethodnog prijedloga za dopuštenje revizije.“ Predlaže se brisati odredbu čl. 58. Nacrta ZID ZPP. Smatramo da u slučaju kada sud drugog stupnja presudom preinači presudu donesenu u prvom stupnju stranka koja je izgubila spor protiv presude donesene u drugom stupnju mogla bi podnijeti tek prijedlog za dopuštenje revizije - neustavnim rješenjem, jer Ustav omogućuje da stranka u sudskom postupku ima zajamčeno pravo na pravni lijek na odluku suda. Prijedlog za dopuštenje kako mu sam naziv glasi, ali što mu i jest cilj i svrha u postupku, nije zajamčeno pravo na pravni lijek već je prijedlog sudu da sud ocjeni kada će stranci dozvoliti pravo na pravni lijek – prvi puta povodom negativne presude suda, a kada ipak stranka neće imati pravo na pravni lijek iako je prvi puta dobila negativnu presudu suda na što se logično nije mogla „žaliti“ u okviru prava na „odgovor na žalbu“. Ovim rješenjem očito ne bi došlo do dodatnog opterećivanja VSRH jer nije osnovan zaključak da postoji velik broj presuda gdje viši sud preinačuje odluku nižeg suda, učešće tzv. preinaka je manje od 1% u svim parnicama u RH, te iz toga očito kako one ne mogu dovesti do opterećenja VSRH.	Nije prihvaćen	Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 70/19.) kojim je uvedena revizija po dopuštenju poboljšano je, ubrzano i modernizirano odlučivanje revizijskog suda kojem je na taj način omogućeno da se bavi važnim pravnim pitanjima, osiguravajući jedinственu primjenu prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, razvijajući na taj način pravo kroz sudsku prasku. Navedeni prijedlog protivan je ulozi Vrhovnog suda Republike Hrvatske s obzirom na to da bi prihvaćanjem prijedloga došlo do opterećivanja najvišeg suda brojnim predmetima koji sadržajno nisu svi takve naravi da je njihovo preispitivanje potrebno kako bi se ujednačavala ili preispitivala sudska praksa.
171	Ured pučke pravobraniteljice	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 59.	Članak 59. - Članak 382.a briše se. Nepovoljnim smatramo predviđeno brisanje članka 382.a koji je dodan u posljednjoj izmjeni i dopuni Zakona o parničnom postupku iz 2019. godine, a kojim se i bez dopuštenja Vrhovnog suda mogla podnijeti revizija u taksativno navedenim postupcima protiv presude donesene u drugom stupnju. Novim prijedlogom revizija po dopuštenju postulirana je kao jedini tip revizije uz navode u	Nije prihvaćen	S obzirom na to da je revizija po dopuštenju postulirana kao jedini tip revizije, brisane su odredbe članka 382.a u skladu s kojim je u nekim vrstama sporova revizija bila dopuštena po sili zakona. U tim sporovima revizija će i nadalje biti dopuštena, ali samo ako je prethodno dopusti Vrhovni sud Republike Hrvatske. U taksativno navedenim sporovima ne javljaju se uvijek samo važna pravna pitanja pa se ocjenjuje opravdanim da se i u tim

obrazloženju da je ex lege revizija izazivala konfuziju o tome kako je sastaviti i kako o njoj odlučivati.

Iako je moguće da potpuno ukidanje revizije po sili zakona prinudno uređuje nedoumice vezane uz sastavljanje i odlučivanje o istoj, njezino dokidanje ima prekomjerni negativan učinak na sporove koji su u važećoj zakonskoj verziji taksativno navedeni i time prepoznati kao osjetljivi i hitni postupci u kojima je strankama potrebno osigurati izravni pristup svim aspektima sudske zaštite. To su sporovi o postojanju ugovora o radu, odnosno prestanku radnog odnosa ili radi utvrđenja postojanja radnog odnosa, sporovi o utvrđivanju majčinstva ili očinstva, sporovi u povodu tužbi za zaštitu od diskriminacije te sporovi u povodu tužbi radi objave ispravka informacije. Pritom posebno ističemo da kao središnje tijelo nadležno za suzbijanje diskriminacije, na godišnjoj osnovi izrađujemo analizu sudske prakse u predmetima vezanim uz diskriminaciju, temeljem čega ukazujemo da je zbog pravne i činjenične kompleksnosti ovih predmeta, nužno omogućiti strankama ex lege reviziju. Navedeno je razvidno i iz odluka Vrhovnog suda donesenim u predmetima radi diskriminacije povodom revizije tužitelja, koje predstavljaju dragocjeni dio anti-diskriminacijske sudske prakse.

Budući da se u obrazloženju brisanja članka 382.a navodi kao nesporno da su revizija po dopuštenju i revizija po sili zakona međusobno bitno različite i po svojoj funkciji, razvidno je da bi se brisanjem ovog zakonskog članka strankama u naprijed navedenim sporovima ograničili dosadašnji mehanizmi pravne zaštite koji utječu na pravnu sigurnost te bi se širi smisao revizije ograničio na ujednačavanje sudske prakse.

Smatramo da se konfuzija vezana uz sastavljanje i odlučivanje o reviziji na temelju zakona, što se ističe u obrazloženju, može otkloniti detaljnijim reguliranjem procesnih preduvjeta za njezino podnošenje i načina odlučivanja jednom kada je podnesena, obzirom da se u surotnom

situacijama prihvati opći režim revizije po dopuštenju. Vrijednosni i proceduralni kriterij dopuštenosti revizije, kakvi su postojali prije uvođenja revizije po dopuštenju, ocijenjeni su neprikladnima za selekciju predmeta važnih za ostvarenje jedinstvenosti u primjeni prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Osim toga, valja istaknuti da su revizija po dopuštenju i revizija dopuštena po sili zakona međusobno bitno različite ne samo po funkciji, nego i po svom sadržaju, razlozima podnošenja i postupku odlučivanja o njima. Njihovo supostojanje izaziva konfuziju u vezi s tim kako ih treba sastaviti i kako o njima odlučivati. Novi režim revizije nije zapreka za razvijanje sudske prakse vezane za zaštitu prijavitelja nepravilnosti. Predlagatelj smatra da je odredba članka 385.a stavka 2. dovoljno precizna te da pruža adekvatnu pravnu zaštitu strankama u trenutnoj formulaciji.

dokidaju ne samo potencijalne nedoumice već i svrha koju ex lege revizija omogućuje strankama taksativno navedenih sporova.

Dodatno, postojeći članak 382.a smatramo potrebnim dodatno urediti kroz stavak 1. na način da se popisu posebno osjetljivih sporova kod kojih je dozvoljena ex lege revizija, dodaju postupci povodom tužbi radi sudske zaštite prijavitelja nepravilnosti. Naime, Zakonom o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (NN br. 17/19) uvedena je nova vrsta (hitnih) sudskih sporova vezanih uz prijavitelje nepravilnosti, a kako je riječ o novoj vrsti postupaka, sudska praksa se po ovom pitanju tek ima razviti. Stoga je za očekivati kako će se, s obzirom na širi doseg i važnost ovih sporova, zasigurno otvoriti pravna pitanja važna za jedinstvenu primjenu ovog Zakona, zaštitu prijavitelja nepravilnosti te ravnopravnost građana. Stoga predlažemo i postupke pokrenute po tužbi radi zaštite prijavitelja nepravilnosti pridružiti navedenim sporovima iz važećeg članka 382.a Zakona o parničnom postupku, koji se smatraju posebno osjetljivim i hitnim, zbog čega je u odnosu na iste omogućena izravna revizija.

U konačnici, kada su u pitanju navedeni sporovi, ne smatramo da ukidanje mogućnosti podnošenja ex lege revizije može nadomjestiti predložena odredba članka 385.a stavka 2. Nacrta prijedloga Zakona temeljem koje će Vrhovni sud dopustiti reviziju i ukoliko stranka učini vjerojatnim da joj je u prvostupanjskom i drugostupanjskom postupku zbog osobito teških povreda odredaba parničnog postupka ili pogrešne primjene materijalnog prava povrijeđeno takvo temeljno ljudsko pravo zajamčeno Ustavom RH i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i da se stranka na te povrede, ako je to bilo moguće, već pozvala u niže stupanjskom postupku.

Naime, budući je i u tom slučaju odlučivanje po reviziji uvjetovano prethodnom odlukom Vrhovnog suda o njezinoj dopuštenosti, navedeno će dovesti do produljenja

razdoblja do odluke suda o reviziji (ukoliko ista bude prihvaćena), odnosno do odgode konačne odluke povodom navoda o povredi temeljnih ljudskih prava i sloboda stranke. Obzirom da je riječ o sporovima o kojima se ima žurno odlučivati zbog prirode pravne stvari povodom koje su pokrenuti, smatramo da navedeni zakonski prijedlog nije razmjernan šteti koju stranku može trpjeti daljnjom odgodom odlučivanja povodom navoda o povredama koje ističu u reviziji.

Stoga predlažemo da se članak 382.a koji uređuje ex lege reviziju zadrži kao iznimka od revizije po dopuštenju te da se dodatno procesno uredi forma i nužni uvjeti za sastavljanje, podnošenje i odlučivanje o ovoj vrsti revizije.

Također predlažemo da se postojeći članak 382.a dodatno uredi kroz stavak 1. na način da se na kraju istog doda točka 5. kojom će se popisu posebno osjetljivih sporova pridodati postupci u povodu tužbe za zaštitu prijavitelja nepravilnosti, te koji bi glasio:

„Iznimno, stranke mogu podnijeti reviziju protiv presude donesene u drugom stupnju, bez dopuštenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u sporu:

- o postojanju ugovora o radu, odnosno prestanku radnog odnosa ili radi utvrđenja postojanja radnog odnosa,
- o utvrđivanju majčinstva ili očinstva,
- u povodu tužbi za zaštitu od diskriminacije,
- u povodu tužbi radi objave ispravka informacije,
- povodu tužbi za zaštitu prijavitelja nepravilnosti.“

Podredno, ukoliko se ne bi usvojio navedeni prijedlog, predlažemo da se odredba članka 385.a stavka 2. Nacrta prijedloga Zakona proširi na način da će temeljem iste Vrhovni sud dopustiti reviziju i ukoliko stranka učini vjerojatnim da joj je u prvostupanjskom i drugostupanjskom postupku zbog osobito teških povreda odredaba parničnog postupka ili pogrešne primjene materijalnog prava povrijeđeno takvo temeljno ljudsko pravo zajamčeno Ustavom RH, Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te međunarodnim

			ugovorima kojima se štite ljudska prava i slobode i koji su dio pravnog poretka RH.		
172	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 59.	Potpuno se izbacuje revizija po sili zakona iz ZPP-a. Postojat će samo revizija uz dopuštenje čime se nadalje sužava pristup VSRH i dodatno se produžuje trajanje revizijskih postupaka (dvostupanjsko odlučivanje). Smatramo nedopustivom brisanje dosadašnje odredbe prema kojoj je u određenim vrstama sporova revizija uvijek bila dopuštena (ranije tzv. redovna revizija), posebice ako znamo da se ipak radilo o ranjivim skupinama društva. Npr. u sporovima radi osporavanja dopuštenosti otkaza bit će vrlo teško ispuniti uvjete da bi se dopustila revizija. Ovakvim zakonskim rješenjem daje se preveliko značenje županijskim sudovima čije su odluke o pravnim pitanjima sa sličnom činjeničnom i pravnom osnovom bile bitno različite i koji nemaju ulogu ujednačavanja sudske prakse. Ako se 385. briše, onda ne može postojati 385.a., već 385.a treba valjda postati 385.?	Primljeno na znanje	S obzirom na to da je revizija po dopuštenju postulirana kao jedini tip revizije, brisane su odredbe članka 382.a u skladu s kojim je u nekim vrstama sporova revizija bila dopuštena po sili zakona. U tim sporovima revizija će i nadalje biti dopuštena, ali samo ako je prethodno dopusti Vrhovni sud Republike Hrvatske. U taksativno navedenim sporovima ne javljaju se uvijek samo važna pravna pitanja pa se ocjenjuje opravdanim da se i u tim situacijama prihvati opći režim revizije po dopuštenju. Vrijednosni i proceduralni kriterij dopuštenosti revizije, kakvi su postojali prije uvođenja revizije po dopuštenju, ocijenjeni su neprikladnima za selekciju predmeta važnih za ostvarenje jedinstvenosti u primjeni prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Osim toga, valja istaknuti da su revizija po dopuštenju i revizija dopuštena po sili zakona međusobno bitno različite ne samo po funkciji, nego i po svom sadržaju, razlozima podnošenja i postupku odlučivanja o njima. Njihovo supostojanje izaziva konfuziju u vezi s tim kako ih treba sastaviti i kako o njima odlučivati. Članak 385.a ne može postati člankom 385., budući da predmetnu materiju već uređuje u postojeći članak 385.a Zakona o parničnom postupku
173	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 62.	Kad je već toliko sužen pristup VSRH onda se još u posljednjem stavku traži da se na moguće povrede ljudskih prava pozivamo već tijekom nižestupanjskih postupaka kako bi se VSRH olakšalo donošenje odluka.	Primljeno na znanje	Radi se o uobičajenom pravilu o iscrpljivanju dopuštenog pravnog puta kakvo poznaje Ustavni sud Republike Hrvatske i Europski sud za ljudska prava.
174	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 62.	Ponavljam primjedbu koji sam dao na prijedlog ZID ZPP prilikom uvođenja instituta prijedloga za dopuštenje revizije, a koja primjedba do danas nije otklonjena. Da bi se utvrdila različita praksa drugostupanjskih sudova i Vrhovnog suda nužno je da se sve odluke objavljuju. Primjera radi, okvirni podaci o objavama na stranicama VS RH za	Primljeno na znanje	Napominjemo da je Nacionalnim planom otpornosti i opravka 2021. – 2026. predviđena investicija C2.5. R1-I3 Razvoj alata za javnu objavu i pretraživanje sudske odluke, cilj koje je uspostava sustava objave svih sudske odluke uz prethodnu automatsku anonimizaciju upotrebom posebnog softvera te objavu na jedinstvenom javno

		posljednjih 30 dana: Županijski sud u Splitu 155 odluka, Županijski sud u Osijeku 2 odluke, Visoki trgovački sud – nema podataka (pretraga po sudu daje podatak da 2022. g. nije objavljena niti jedna odluka). Bez objave prakse stranke ne mogu znati kakva je praksa, a bez znanja prakse nemaju osnovu za podnošenje prijedloga za dopuštenje revizije, što pak znači da im je onemogućeno korištenje pravom na učinkovit pravni lijek. Ovo je bitno i s obzirom na čl. 387. ZPP (čl. 64. ZID ZPP) koji propisuje da se u prijedlogu za dopuštenje revizije moraju određeno navesti dijelovi sudskih odluka na koje se podnositelj prijedloga poziva. Ako se sudske odluke javno ne objavljuju, podnositelji nisu u mogućnosti pozvati se na njih niti navesti njihove dijelove. Što se tiče uspješnosti instituta prijedloga za dopuštenost revizije (iako to nije bitno jer niti se radila procjena učinka propisa kad je uveden niti ikoga zanima kakav je učinak propisa), prema podacima s jednog predavanja u razdoblju od 1.9.2019. g. do 31.7.2021. od gotovo 5000 riješenih prijedloga za dopuštenje revizije, revizija je dopuštena u 868 slučajeva ili 17% upućenih prijedloga. Nakon dopuštenja revizije donesene su odluke u kojima je izraženo pravno shvaćanje VS RH u ukupno 36 predmeta. To je 0,7% ukupno riješenih predmeta (ne odgovaram za točnost podataka, prepisao sam iz materijala za predavanje). Iz te statistike proizlaze dva moguća zaključka. Ili je praksa toliko ujednačena da je revizija zapravo nepotrebna jer su nesukladna pravna shvaćanja na razini statističke pogreške (0,7%) pa ju možemo slobodno ukinuti ili je upitno da li se institutom prijedloga za dopuštenje revizije ispunjava ustavna uloga Vrhovnog suda, a sve radi prikazivanja uspješnosti pravosudne reforme kroz smanjenje broja predmeta u radu, a na štetu prava stranka.	dostupnom portalu uz razrađene mogućnosti pretraživanja, uz poštivanje pravila o zaštiti osobnih podataka.
--	--	--	---

175	Zvonimir Mintas	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 62.	Sporna je predložena izmjena čl. 385.a u dijelu koji kao pretpostavku adekvatnosti pravnog pitanja predviđa da se radi o pitanju koje su nižestupanjski sudovi u tom sporu razmatrali. To bi omogućilo tumačenje o nedopuštenosti revizije u situacijama kada su nižestupanjski sudovi propustili razmotriti određeno odlučno pitanje, unatoč postojanju svih ostalih pretpostavki adekvatnosti i važnosti takvog pitanja, čime bi u nejednak položaj bili dovedeni pravni subjekti čija su prava povrijeđena propustom razmatranja odlučnih pravnih pitanja.	Primljeno na znanje	Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustit će reviziju ako se u povodu nje može očekivati odluka o pravnom pitanju koje su nižestupanjski sudovi u tom sporu razmatrali, a koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi.
-----	-----------------	--	---	---------------------	--

176	Vatroslav Težulac	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 62.	S obzirom na predloženu odredbu čl. 385.a predlaže se izmjena čl. 338. st. 4. način: 1) brisati točku, te staviti zarez i dodati riječi: „navesti razloge zbog kojih presudu nije utemeljio na pravnom stajalištu Vrhovnog suda RH i stajalištima sudske praske na koja pravna stajalište i presude se stranka pozivala u predmetu. Ova odredba je bitna kako bi se osigurala provedba odluka Vrhovnog suda i vladavina prava, jer svrha revizije prema predloženoj odredbi zakona je osiguravanja jedinstvene primjena prava i ravnopravnost svih u njegova primjeni kao i razvoj prava kroz praksu. Stoga ako sudovi nisu u obvezi navesti razloge zbog kojih su odstupili od prakse Vrhovnog suda onda je izvanredni pravni lijek - prijedlog za dopuštenje revizija i revizija - nepotreban, pa ga je potrebno ukinuti, a ako nisu naveli razloga zbog kojih su donijeli odluke protivno stajalištu drugog suda onda se ne može utvrditi postojanje razloga zbog kojih se prijedlog za dopuštenje može odobriti zbog čega isti ne bi bio učinkoviti pravni lijek odnosno isti bi bio protivan čl. 13. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava. 2) dodati stavke. 3 i 4. koji se odnose na sadržaj obrazloženja odluka po redovnim i izvanrednim pravnim lijekovima budući da slična ili ista odredba ne postoji u ZPP-a. Predmetna odredba je nužna s obzirima na pravno shvaćanje Europskog suda za ljudska prava o cilju i svrhu obrazloženja zauzetom u predmetu Suominen protiv Finske i s obzirom na odredbu čl. 13. 1. Europske konvencije za ljudska prava i čl. 18 .st. 1. Ustav RH,a u ZPP-a na postoji odredba kojim sadržaja odluke po redovnom ili izvanrednom prvnom lijeku.	Nije prihvaćen	Izričitim normiranjem vezanosti sudova za pravna shvaćanja, odnosno odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske u našem pravnom sustavu bi se izričito unijelo presedansko pravo. Osim toga, osnovna je zadaća Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao hijerarhijski najvišeg suda te najvišeg tijela sudbene vlasti, osiguranje jedinstvene primjene prava i jednakosti svih u njegovoj primjeni upravo kroz institut revizije (među ostalim).
177	Ured pučke pravobraniteljice	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 63.	Članak 63. - članak 386. briše se Budući da predlažemo ostaviti članak 382.a navedeno podrazumijeva i da članak 386. ostane u tekstu Nacrta prijedloga Zakona u obliku u kojemu se sada nalazi u Zakonu u parničnom postupku, obzirom da se isti briše jer se njegov sadržaj odnosi na članak 382.a.	Nije prihvaćen	Budući da je članak 382.a brisan, brisan je i članak 386. koji se nadovezuje na članak 382.a.

178	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 64.	Predloženim st. 3. traži se prilaganje prvostupanjske i drugostupanjske odluke protiv koje se prijedlog za dopuštenje revizije podnosi, žalbe i drugih dijelove spisa s jasnim naznakama spornih dijelova na koje se u prijedlogu za dopuštenje revizije stranka poziva. Ova obveza je neshvatljiva. Spisi se vode u elektroničkom obliku. Prijedlog za dopuštenje revizije podnosi se sudu koji je odlučivao u prvom stupnju. Za pretpostaviti je da Vrhovni sud ima (ili da bi trebao imati) pravo pristupa predmetu u vezi kojeg je izjavljen prijedlog za dopuštenje revizije putem sustava e-spis. Ako je tome tako, nejasno je zašto se uz prijedlog trebaju priložiti isprave koje su Vrhovnom sudu dostupne unutar istog sustava u kojem je zaprimljen prijedlog za dopuštenje revizije. Što će Vrhovnom sudu značiti da se kao prilozi dostave isprave koje se već kao prilozi nalaze u sustavu e-spisa za taj isti predmet? Da li takav zakonski preduvjet potpunosti i dopuštenosti prijedloga za reviziju spada pod definiciju „excessively formalistic“?	Primljeno na znanje	Propisivanjem priloga koje je potrebno priložiti uz prijedlog za dopuštenje revizije olakšava se Vrhovnom sudu Republike Hrvatske koncentriranje na pravno relevantnu dokumentaciju za donošenje odluke povodom prijedloga za dopuštenje revizije.
179	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 65.	Predložena odredba u suprotnosti je s čl. 109. ZPP. Ne postoji opravdani razlog zašto sud u slučaju nepotpunog ili nepotpisanog prijedloga ne bi postupio kao sa svakim drugim podneskom. Za odstupanje od općeg pravila potrebna je opravdana i razumna osnova.	Primljeno na znanje	S obzirom na to da je člankom 91.a Zakona o parničnom postupku određen krug osoba koje mogu podnijeti prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju, stoga se od tih osoba opravdano očekuje veći stupanj profesionalne pažnje, slijedom čega je u tom slučaju opravdano odstupiti od primjene odredbe članka 109. Zakona o parničnom postupku.
180	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 66.	Prijedlog: U čl. 389.b dodaje se stavak 10. koji glasi: U slučaju da Vrhovni sud Republike Hrvatske ne donese odluku o prijedlogu za dopuštenje revizije u roku iz st. 9. ovog članka, svaka stranka ima pravo na naknadu štete od Republike Hrvatske.	Nije prihvaćen	Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku propisana su Zakonom o sudovima ("Narodne novine" 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20. i 21/22.).

181	DINKO KULAŠ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 67.	U čl. 389.e nedostaju rokovi za postupanje suda, a takvo postupanje je ponekad bespotrebno i beskrajno sporo. Stoga čl. 389.e u st. 5., 6. i 7. treba izmijeniti tako da glase: Ako je revizija pravodobna i potpuna, njezin će primjerak sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanskog suda u roku 8 dana od dana primitka dostaviti protivnoj stranci i umješaću koji mogu u roku od 30 dana od dostave revizije podnijeti tom sudu odgovor na reviziju. Primjerak odgovora na reviziju prvostupanski će sud dostaviti podnositelju revizije u roku 8 dana od dana zaprimanja odgovora. Nakon primitka odgovora na reviziju, odnosno nakon isteka roka za odgovor na reviziju, prvostupanski će sud dostaviti reviziju i odgovor na reviziju, ako je podnesen, Vrhovnom sudu Republike Hrvatske zajedno sa spisom u roku 15 dana od dana primitka odgovora odnosno isteka roka za odgovor.	Nije prihvaćen	Predlagatelj smatra nepotrebnim propisivati rokove za dostavu revizije i odgovora na reviziju protivnoj stranci i umješaću te Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, budući da u tom dijelu nije detektirano prekoračenje "razumnih rokova".
-----	-------------	--	---	----------------	---

182	Ured pučke pravobraniteljice	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 67.	Članak 67. -iza članka 389. dodaju se članci 389.a do 389.e te članak 389.b. glasi: „Vrhovni sud Republike Hrvatske odbit će prijedlog za dopuštenje revizije ako na temelju onoga što mu je dostavljeno ocijeni da u prijedlogu nije riječ o važnom pravnom pitanju u smislu članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona. U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbija sud će određeno navesti razlog odbijanja upućujući, ako je to moguće, na svoju raniju praksu. Iznimno, ako ocijeni da je to u interesu javnosti, sud rješenje može i iscrpnije obrazložiti. U rješenju kojim se revizija dopušta Vrhovni sud Republike Hrvatske navest će u odnosu na koje pravno pitanje ili u odnosu na koju povredu temeljnog ljudskog prava te u odnosu na koji dio odluke dopušta podnošenje revizije. Za ostala će se pravna pitanja i povrede temeljnih ljudskih prava iz prijedloga za dopuštenje revizije uzeti da je prijedlog u odnosu na njih povučen.“ Predlažemo odredbu o presumiranom povlačenju prijedloga brisati obzirom da navedeno nije u skladu s načelom slobodne dispozicije stranaka u parničnom postupku. Nadalje, stavkom 2. ovog članka Nacrta prijedloga Zakona regulirano je kada će Vrhovni sud odbiti prijedlog za dopuštenje revizije i da će takvu odluku obrazložiti, po potrebi i iscrpnije ako je to u interesu javnosti. Stoga držimo da je i u slučaju kada Vrhovni sud, odlučujući po istom prijedlogu za dopuštenje revizije, za neka pravna pitanja ili povrede temeljnih ljudskih prava dopusti reviziju, a za neke ne, radi pravne sigurnosti potrebno pružiti obrazloženje odbijajućeg dijela odluke, na način kako je to predloženo stavkom 2. ovog članka Nacrta prijedloga Zakona, umjesto presumirati njihovo povlačenje.	Nije prihvaćen	Predlagatelj navedeno rješenje smatra najoptimalnijim, budući da Vrhovni sud Republike Hrvatske u slučaju da je prijedlog za dopuštenje revizije osnovan ne mora ulaziti u opsežna obrazlaganja očito neosnovanih pravnih pitanja ili povreda temeljnog ljudskog prava, dok se strane omogućuje da se Vrhovni sud Republike Hrvatske bavi konkretnim pravnim pitanjima i povredama temeljnih ljudskih prava.
-----	------------------------------	--	--	----------------	--

183	Nezavisni hrvatski sindikati	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 67.	VSRH uopće ne mora obrazlagati odluku o odbijanju prijedloga za dopuštenje revizije, dovoljno je da se pozove na dosadašnju praksu. Ako do krajnosti suzbijamo mogućnost pristupa VSRH onda je najmanje što možemo očekivati detaljnije obrazloženu odluku ukoliko se prijedlog za dopuštenje revizije odbija.	Nije prihvaćen	Predlagatelj navedeno rješenje smatra najoptimalnijim, budući da Vrhovni sud Republike Hrvatske u slučaju da je prijedlog za dopuštenje revizije osnovan ne mora ulaziti u opsežna obrazlaganja očito neosnovanih pravnih pitanja ili povreda temeljnog ljudskog prava, dok se strane omogućuje da se Vrhovni sud Republike Hrvatske bavi konkretnim pravnim pitanjima i povredama temeljnih ljudskih prava.
184	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 67.	Ista primjedba kao i u vezi čl. 65. st. 4.	Primljeno na znanje	S obzirom na to da je člankom 91.a Zakona o parničnom postupku određen krug osoba koje mogu podnijeti reviziju, stoga se od tih osoba opravdano očekuje veći stupanj profesionalne pažnje, slijedom čega je u tom slučaju opravdano odstupati od primjene odredbe članka 109. Zakona o parničnom postupku.
185	Zvonimir Mintas	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 67.	Predlaže se izmijeniti Članak 389.b na način da se predvidi dužnost navođenja pravnih pitanja u odnosu na koje revizija nije dopuštena. Navođenje nedopuštenih kao i dopuštenih pitanja, u praksi je bilo uobičajeno u režimu suštinski istovjetne tzv. "izvanredne revizije", a napuštanje takvog rješenja čini se neopravdanim jer ni u kom pogledu ne opterećuje rad suda, naprotiv, smanjuje priljev neosnovanih prijedloga za reviziju, te doprinosi transparentnosti i konzistentnosti odlučivanja o dopuštenosti revizije.	Nije prihvaćen	Predlagatelj navedeno rješenje smatra najoptimalnijim, budući da Vrhovni sud Republike Hrvatske u slučaju da je prijedlog za dopuštenje revizije osnovan ne mora ulaziti u opsežna obrazlaganja očito neosnovanih pravnih pitanja ili povreda temeljnog ljudskog prava, dok se strane omogućuje da se Vrhovni sud Republike Hrvatske bavi konkretnim pravnim pitanjima i povredama temeljnih ljudskih prava.
186	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 67.	Prijedlog; U čl. 390. dodaje se stavak 4. koji glasi: U slučaju da Vrhovni sud Republike Hrvatske ne donese odluku o reviziji u roku iz st. 3. ovog članka, svaka stranka ima pravo na naknadu štete od Republike Hrvatske.	Nije prihvaćen	Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku propisana su Zakonom o sudovima ("Narodne novine" 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20. i 21/22.).
187	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 69.	Ista primjedba kao i u vezi čl. 65. st. 4.	Primljeno na znanje	S obzirom na to da je člankom 91.a Zakona o parničnom postupku određen krug osoba koje mogu podnijeti reviziju, stoga se od tih osoba opravdano očekuje veći stupanj profesionalne pažnje, slijedom čega je u tom slučaju opravdano odstupati od primjene odredbe članka 109. Zakona o parničnom postupku.

188	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 70.	Prijedlog: U čl. 398. umjesto točke dodaju se riječi: te se anonimizirana javno objavljuje na mrežnoj stranici Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u roku od 30 dana od dana donošenja.“	Nije prihvaćen	Napominjemo da je Nacionalnim planom otpornosti i opravka 2021. – 2026. predviđena investicija C2.5. R1-I3 Razvoj alata za javnu objavu i pretraživanje sudskih odluka, cilj koje je uspostava sustava objave svih sudskih odluka uz prethodnu automatsku anonimizaciju upotrebom posebnog softvera te objavu na jedinstvenom javno dostupnom portalu uz razrađene mogućnosti pretraživanja, uz poštivanje pravila o zaštiti osobnih podataka.
189	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 78.	Nejasno je zašto se dozvoljava povećanje tužbenog zahtjeva, odnosno da li se misli da je od svih osnova za preinaku tužbe dozvoljeno samo povećanje i to pod uvjetima koji se inače odnose na preinaku tužbe ili je povećanje tužbe moguće neovisno o čl. 190. ZPP. Ako se radi o prvoj situaciji, onda to treba tako jasno propisati , ako se radi o drugoj situaciji onda treba obrazložiti zašto se dozvoljava povećanje tužbe protivno čl. 190. ZPP baš u toj pravnoj situaciji. Kako se platni nalozi u pravilu temelje na raznim vrstama računima, nije mi jasno u kojoj bi to situaciji tužitelj povećavao iznos tužbenog zahtjeva na temelju isprave na koju se pozvao pri izdavanju platnog naloga. Također, prijedlog je suprotan zauzetom pravnom shvaćanju – zaključku VS RH br. Su- IV-204/17 od 2. lipnja 2017., a ne sadrži obrazloženje zašto se od takve ustaljene prakse odstupa.	Primljeno na znanje	Dodavanjem stavka 3. u članku 450. Zakona o parničnom postupku kojim tužitelj nakon podnošenja prigovora može preinačiti tužbu samo tako da na temelju iste činjenične i pravne osnove povisi tužbeni zahtjev iznad onog iz platnog naloga rješava se učestali problem u sudskoj praksi. Naime, do sada neki sudovi ne dopuštaju preinaku tužbe ističući da ona po prirodi stvari u ovakvom postupku, s obzirom na način odlučivanja, nije dopuštena, dok drugi to redovito rade. Osim toga, tužitelji nakon podnošenja prigovora znaju preinačavati tužbu i tako da potpuno promijene činjeničnu (često istodobno i pravnu) osnovu tužbe, što nije sukladno osnovnim određenjima postupka koji se vodi povodom platnog naloga. Sve to dovodi do pravne nesigurnosti, slijedom čega te slučajeve potrebno dodatno normirati.

190	Vatroslav Težulat	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 78.	Predlaže se brisanja predložene odredbe čl. 450. st. 2. Ista se predlaže brisati iz razloga što je u suprotnosti sa odredbom čl. 449. st. 1. i čl. 452. st. 1. ZPP-a iz kojih odredbi jasno i nedvojbeno proizlazi da se povodom prigovora protiv platnog naloga ne raspravlja o tužbi već o osnovnosti odluke o platnom nalogu. O tužbi će se raspravljati tek nakon pravomoćnosti rješenja kojim se ukida platni nalog i pravomoćnosti rješenja kojim se određuje nastavak postupka.	Nije prihvaćen	Predložena odredba nije u suprotnosti s odredbama članka 449. stavka 1. (koji i sam govori o tome da ako sud ne prihvati prijedlog za izdavanje platnog naloga da će nastaviti postupak po tužbi) i članka 452. stavka 1. ZPP-a (kad sud ustanovi da je prigovor osnovan i ukida rješenjem platni nalog i nakon pravomoćnosti rješenja otpočinje raspravljanje o glavnoj stvari, kad takvu raspravljanju ima mjesta), budući da obuhvaća upravo situacije kad je postupak nastavljen kao po tužbi nakon uloženog prigovora protiv platnog naloga.
191	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 79.	Prijedlog; U čl. 461. dodaje se stavak 2. koji glasi: U slučaju da postupak pred prvostupanjskim sudom ne bude okončan u roku iz st. 1. ovog članka, svaka stranka ima pravo na naknadu štete od Republike Hrvatske.	Nije prihvaćen	Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku propisana su Zakonom o sudovima ("Narodne novine" 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20. i 21/22.).

192	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 80.	Na ovaj članak može se primijeniti jednaki komentar kao i uz predloženi čl. 28. ZID ZPP tj. izmjenu postojećeg čl. 185. ZPP. Naime, riječ je o roku, koji se u većini slučajeva već sada poštuje, no ne može se poštivati u onim slučajevima gdje se iza spora male vrijednosti kriju odnosi u kojima je potrebno provesti cjeloviti dokazni postupak koji uključuje provođenje očevida, vještačenja, saslušanja stranaka i vještaka, gdje je otežano doći do tuženika zbog toga što boravi u inozemstvu i slično. Naime, sporovi male vrijednosti svi su sporovi gdje je tužbeni zahtjev postavljen na zahtjev za isplatom iznosa manjeg od 10.000,00 kn. Sporovi male vrijednosti uključuju sporove iz ugovora o djelu, dio sporova zbog naknade štete, postupke gdje se ističu nedostaci izvršenih radova, kupljenih proizvoda i pruženih usluga i slično. Rok se ne može održati niti u situaciji gdje je sudac zadužen s nekoliko stotina predmeta u radu. Jedini kriterij prema tome, jest vodi li se postupak sukladno čl. 6. Europske konvencije ili ne kao pravičan postupak. Propisivanje strogog zakonskog roka od godine dana, ne jača, već naprotiv narušava načelo zakonito provedenog postupka, otežava strankama mogućnost dostatno iznijeti i obrazložiti svoje stavove pred sudom, a ne pridonosi niti ispunjenju zadaće suda da savjesno i brižljivo razmatrajući tvrdnje stranaka, donese odluku o predmetu spora.	Nije prihvaćen	Rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojedinim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupiti od navedenih rokova. Razuman rok kao pravni standard već je tumačen u pravnoj praksi u odlukama domaćih i međunarodnih sudova te je stoga bilo potrebno jasno odrediti rokove kojih se sudovi moraju pridržavati, posebice promatrajući sve ostale odredbe Nacrta koje čine organsku cjelinu s ciljem veće predvidivosti trajanja postupka.
193	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 80.	Prijedlog: "Čl. 461. st. 2 mijenja se i glasi: Sud će u postupcima u sporovima male vrijednosti ročišta održavati na daljinu, a u sudnici samo iznimno i to u slučaju kada procjeni da je to nužno zbog saslušanja svjedoka ili vještaka.	Nije prihvaćen	Prema trenutnom uređenju održavanje ročišta na daljinu omogućeno je i u postupcima u sporovima male vrijednosti.

194	Andrijana Markić Jurišić	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 80.	Okončanje postupka, u bilo kojem predmetu, u roku kraćem od godine dana od podnošenja tužbe nije moguće na Općinskom građanskom sudu u Zagrebu jer je sudac, u prosjeku, zadužen s oko 400- 500 predmeta, pri čemu okolnost da se radi o sporu male vrijednosti sama po sebi ne čini isti jednostavnijim od drugih. Posebno se napominje da sudac ima na raspolaganju 220 radnih dana u kojima, osim održavanja ročišta, treba pisati/diktirati odluke i obavljati velik broj administrativnih poslova, a jedan dan u tjednu nema zapisničara jer je zaposlen premali broj istih.	Nije prihvaćen	Napominje se da je Nacrtom predviđeno da su postupci male vrijednosti u pravilu pisani, slijedom čega će se svakako ubrzati i pojednostaviti donošenje odluka u sporovima male vrijednosti odnosno poštivanje propisanog roka. Osim toga se ukazuje i na ostale odredbe Nacrta poput plana upravljanja postupkom, tonskog snimanja ročišta, restriktivnije razmjene podnesaka itd. koje će uvelike doprinijeti ubrzanju postupaka.
195	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 80.	Osobno sam imala spor male vrijednosti, ali koji se odnosio na razliku cijene građevinskih radova koji su bili vredniji od 2 miliona kuna, tako da ovaj rok neće biti moguće poštivati u svim slučajevima.	Primljeno na znanje	Rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojednim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupiti od navedenih rokova.
196	Bojan Grahek	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 81.	St. 2. predstavlja nedopušteno ograničenje prava na pristup sudu: stranci se mora dati mogućnost da se očituje i nakon primitka tužbe i odgovora na tužbu. To se pravo može vremenski i sadržajno ograničiti, ali se ne može oduzeti. Primjera radi, tužitelj podnese tužbu radi isplate, tuženik dostavi dokaz o plaćanju. Prema logici iz st. 2. tužitelj više ne može ništa tvrditi, predlagati niti dokazivati – npr. da su uplatnice krivotvorene, da se odnose na neki drugi dug i sl. U vezi st. 6. - tužitelj je dužan najkasnije u podnesku predanom sudu u roku od 15 dana od dostave prigovora iznijeti sve činjenice. Što predlagatelj zakona smatra da je „dostava prigovora“ i zašto u st. 6. koristi pojam „dostava“, a u st. 7. pojam „primitak“? Nema nikakve logike da se rok računa od dostave prigovora sudu, a ako je predlagatelj mislio da rok teče od primitka prigovora od strane tužitelja, onda je to tako trebao propisati.	Nije prihvaćen	U sporovima male vrijednosti stranke su i trenutno dužne najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica. Ova odredba je doprinijela bržem rješavanju sporova male vrijednosti te je predlagatelj stava da bi njenim proširivanjem u pravilu došlo do nepotrebnog produženja trajanja postupaka, većih troškova stranka te u pravilu ponavljanja ranije iznesenih navoda. Navedena odredba u dovoljnoj mjeri je ublažena odredbom stavka 9. tog članka koji propisuje da stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu ili u podnescima iz stavaka 6. i 7. tog članka.

197	Porobija & Špoljarić d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 81.	S obzirom da se u odnosu na sporove male vrijednosti načelno predlaže provođenje pisanog postupka što implicira da bi i troškovi takvog postupka trebali biti niži u odnosu na „standardnu raspravnu proceduru“, radi dodatne učinkovitosti postupka predlaže se propisati obvezno zastupanje stranaka putem odvjetnika. Naime, vođenje sporova male vrijednosti u pismenoj formi zahtijeva poznavanje prava i to kako materijalnog, tako i postupnog. Stoga bi se sa zastupanjem od strane profesionalca izbjegle brojne laičke pravne kvalifikacije i opterećenje suda podnescima s potpuno irelevantnim pravnim sadržajem.	Nije prihvaćen	Obvezno zastupanje stranaka putem odvjetnika nije isključivo ni u revizijskom postupku pa je upitno nametanje takve obveze strankama u sporovima male vrijednosti. Ograničavanje mogućnosti stranke da se sama zastupa može biti moglo predstavljati i povredu prava na pristup sudu. Činjenica da je neki postupak spor male vrijednosti ne mora nužno implicirati da su stranke postupku laici. Primjera radi, dvije pravne osobe mogu biti stranke u sporu male vrijednosti.
198	Udruga hrvatskih sudaca - Ogranak Rijeka	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, Članak 81.	Predloženi tekst članka glasi: Članak 81. Članak 461.a. mijenja se i glasi: „U postupku u sporovima male vrijednosti tužba se uvijek dostavlja tuženiku na odgovor. U postupku u sporovima male vrijednosti stranke su dužne najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica. Postupak u sporovima male vrijednosti pisani je postupak. Sud će u postupcima u sporovima male vrijednosti održati ročište ako to smatra potrebnim radi provođenja dokaznog postupka ili ako barem jedna od stranaka podnese takav obrazloženi prijedlog. Sud će rješenjem odbiti prijedlog stranke za održavanje ročišta ako smatra, s obzirom na okolnosti slučaja, da se pravično vođenje postupka može osigurati i bez održavanja ročišta. Protiv rješenja kojim se odbija prijedlog stranke za održavanje ročišta nije dopuštena posebna žalba. Na presude donesene u pisanom postupku ne primjenjuju se odredbe o ročištu za objavu presude iz članka 335. stavaka 6. do 12. ovoga Zakona. Sud će presudu u pisanim postupcima dostaviti strankama i umješacima prema odredbama ovoga Zakona o dostavi pismena. U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga odnosno prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave	Nije prihvaćen	U sporovima male vrijednosti stranke su i trenutno dužne najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica. Ova odredba je doprinijela bržem rješavanju sporova male vrijednosti te je predlagatelj stava da bi njenim proširivanjem u pravilu došlo do nepotrebnog produženja trajanja postupaka, većih troškova stranka te u pravilu ponavljanja ranije iznesenih navoda. Navedena odredba u dovoljnoj mjeri je ublažena odredbom stavka 9. tog članka koji propisuje da stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu ili u podnescima iz stavaka 6. i 7. tog članka.

tužitelj je dužan najkasnije u podnesku predanom sudu u roku od 15 dana od dostave prigovora protiv platnog naloga odnosno rješenja kojim je stavljeno izvan snage rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u dijelu kojim je određena ovrha, iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica te predložiti održavanje usmene rasprave. U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga odnosno prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave tuženik je dužan najkasnije u roku od 15 dana od primitka tužiteljevog podneska iz stavka 6. ovoga članka iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica te predložiti održavanje usmene rasprave. Sud će upozoriti stranke na sadržaj odredbi stavaka 2. do 7. ovoga članka u rješenju za podnošenje pisanog odgovora na tužbu iz članka 284. stavka 1. ovoga Zakona, rješenju koje se dostavlja tuženiku uz prigovor protiv platnog naloga, odnosno u rješenju kojim je stavljeno izvan snage rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u dijelu kojim je određena ovrha. Stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu ili u podnescima iz stavaka 6. i 7. ovoga članka. Nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele, odnosno predložile na pripremnom ročištu protivno stavku 9. ovoga članka sud neće uzeti u obzir. U postupku u sporovima male vrijednosti sud će na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu, osim ako zbog okolnosti slučaja iz stavka 9. ovoga članka to nije moguće. “ .

U načelu, sama izmjena postupka u sporovima male vrijednosti i postupka povodom prigovora protiv platnog naloga je dobro zamišljena i djelomično slijedi nrenoruke i sudaca prvog

stupnja. Ipak, određena rješenja trebalo bi popraviti.

Prva je odredba st. 2. predloženog čl. 461.a ZPP koja bez iznimke traži od stranaka da u postupcima male vrijednosti sve činjenice i dokaze iznesu već u tužbi i odgovoru na tužbu. Naime, kada se ima na umu da tužitelj tek primitkom odgovora na tužbu biva upoznat s razlozima osporavanja tužbenog zahtjeva o kojima će se raspravljati u postupku, tada je potrebno omogućiti tužitelju očitovanje o stavovima tuženika, iznošenjem novih činjenica i dokaznih prijedloga u pisanom podnesku, na sličan način kako to predlagatelj predviđa za postupke povodom prigovora protiv platnog naloga. Osim toga, isto takvo očitovanje je radi očuvanja načela jednakosti oružja, kako bi se i tuženik mogao očitovati o novim činjenicama i dokazima, potrebno omogućiti i tuženiku. Odredbe o iznošenju činjenica jedino u tužbi i odgovoru na tužbu ionako nisu zaživjeli u praksi. Rok od 15 dana za očitovanje stranaka neće dovesti do odugovlačenja postupka, ali će pridonijeti njegovoj zakonitosti i svestranom raspravljanju.

U situaciji gdje se odustaje od nužnog provođenja usmene rasprave, naprotiv treba osnažiti pravo stranaka iznijeti činjenice i dokaze, odnosno očitovati se o navodima protivne strane. Zbog toga se predlaže odustati od predložene promjene čl. 461.a st. 2. ZPP, odnosno čl. 461.a st. 2. ZPP propisati:

„U postupku u sporovima male vrijednosti stranke su dužne najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica. Iznimno, tužitelj može u podnesku predanom sudu najkasnije 15 dana nakon što mu je dostavljen odgovor na tužbu tuženika, očitovati se o novim činjenicama i dokazima koje predlaže provesti u postupku, dok tuženik to može učiniti u roku od 15 dana od primitka podneska tužitelja kojim se očituje na njegov odgovor na tužbu, no samo ukoliko tužitelj u tom podnesku ističe nove činjenice, dokazne prijedloge ili pravne

			stavove relevantne za donošenje odluke.“		
199	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 84.	Prijedlog: "Čl. 464.a mijenja se i glasi: U sporovima male vrijednosti sud može, ako ocjeni da bi utvrđivanje činjenica važnih za rješenje spora moglo biti povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, o postojanju tih činjenica zaključiti po slobodnoj ocjeni.	Nije prihvaćen	Nije obrazložen prijedlog zašto bi se brisale riječi "uzimajući u obzir isprave koje su stranke priložile te njihove iskaze ako je sud izveo dokaz saslušanjem stranaka". Novim člankom 464.a odredba o utvrđivanju činjenica po slobodnoj ocjeni u sporovima male vrijednosti iz članka 223.a samo se premješta na odgovarajuće mjesto u Zakonu o parničnom postupku uz manju nomotehničku doradu te brisanje na ranijem mjestu.
200	Porobija & Špoljarić d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 85.	Prema iskustvima iz prakse, ponekad je iskaz svjedoka bitniji od iskaza stranke. Stoga smatramo da se ista zakonska odredba ne bi trebala isključivo ograničavati na dokaz saslušanjem stranaka, tim više što temeljem ove predložene odredbe sud ima pravo o postojanju činjenica zaključiti po slobodnoj ocjeni. Potrebno je ukazati da u sudskoj praksi, u trgovačkim sporovima, kao isprave stranke često prilažu javnobilježnički ovjerene iskaze svjedoka. U vezi s dokaznom snagom takvih isprava smatramo da je potrebno i nužno propisati da izjave koje su ovjerene po javnom bilježniku neće biti ocjenjivane kao dokaz ukoliko sud od tih istih svjedoka nije uzeo barem iskaz kojima oni potvrđuju da su isključivo svojom voljom, istinito i svjesno, uz znanje da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo, dali iskaz ovjeren po javnome bilježniku. Ukoliko bi se i nadalje propisivala mogućnost davanja iskaza u pismenoj formi, tada bi isto trebalo biti učinjeno na način da isto bude dano u formi javnobilježničkog zapisnika uz izričitu pouku javnog bilježnika svjedoku o pravnim posljedicama davanja lažnog iskaza te da taj iskaz bude dan u nazočnosti obiju stranaka odnosno njihovih zastupnika kojima se omogućuje i da postavljaju pitanja.	Nije prihvaćen	Novim člankom 464.a odredba o utvrđivanju činjenica po slobodnoj ocjeni u sporovima male vrijednosti iz članka 223.a samo se premješta na odgovarajuće mjesto u Zakonu o parničnom postupku uz manju nomotehničku doradu te brisanje na ranijem mjestu. Predložena forma pisanog iskaza svjedoka predstavljala bi veći trošak za stranke i veću razinu formalnih preduvjeta koje treba zadovoljiti za davanje takvog iskaza. Osim toga, stranke trenutno imaju mogućnost osporiti ovjereni pisani iskaz stranke ili svjedoka ili nalaz i mišljenje vještaka te slijedom toga usmeno saslušati stranku, svjedoka ili vještaka.
201	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 86.	Prijedlog: "Čl. 465. dodaje se st. 5. koji glasi: U slučaju da drugostupanjski sud ne odluči o žalbi u roku iz stavka 4. ovog članka, svaka stranka ima pravo na naknadu štete od Republike Hrvatske.	Nije prihvaćen	Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku propisana su Zakonom o sudovima ("Narodne novine" 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20. i 21/22.).

202	Jelena Čuveljak	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 87.	Molim da se održi jednako opterećenje u radu, jer čak i u ovom trenutku imam u radu predmete - sporove male vrijednosti koji nisu riješeni više od godinu dana od dana zaprimanja. Naime, drugi zakoni su propisali rokove za rješavanje, imamo i pravila o prekorednom rješavanju predmeta koji su stariji ukupno od 5 godina pa stoga ovi predmeti stoje i čekaju red.	Primljeno na znanje	Rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja instruktivni su rokovi te je očekivano da će u praksi u pojedinim iznimnim slučajevima iz opravdanih razloga biti potrebno odstupiti od navedenih rokova.
203	HRVOJE ŠIMIĆ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 88.	Treba dodati Članak 496. U postupcima pred trgovačkim sudovima tijekom prethodnog ispitivanja tužbe, sud će odbiti cijeli ili pojedini zahtjev bez dostave tužbe na očitovanje tuženiku, ako smatra da ne postoji pravna osnova tužbenog zahtjeva.	Nije prihvaćen	U postupku pred trgovačkim sudovima sud utvrđuje odlučne činjenice u pravilu na temelju isprava, čime se već uvelike pridonosi ekonomičnosti i ubrzanju takve vrste postupaka. S druge strane, jedno od osnovnih načela parničnog postupka je kontradiktornost postupka odnosno omogućavanje stranci da se izjasni o zahtjevima i navodima protivne stranke. Navedeni prijedlog bi stoga mogao biti protivan odredbi pravu na pošteno suđenje predviđeno odredbom članka 6.1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Međunarodni ugovori" broj 18/97., 6/99., 14/02., 13/03., 9/05., 1/06. i 2/10.).
204	HRVOJE ŠIMIĆ	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARničNOM POSTUPKU, Članak 90.	iza stavka 1. treba dodati sljedeći stavak "Vijeće višeg suda koje odlučuje o žalbi može podnijeti prijedlog za pokretanje oglednog postupka, kada se povodom žalbe stranka poziva na pravno shvaćanje bilo kojeg višeg suda sa kojim nije suglasno žalbeno vijeće, a o tom pravnom pitanju nema prakse revizijskog suda žalbeno vijeće ili pravna shvaćanja viših sudova nisu jedinstvena."	Nije prihvaćen	Institut oglednog postupka radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava predviđen je prvenstveno za prvostupanjske postupke, odnosno za slučajeve u kojima već nije donesena prvostupanjska odluka o meritumu stvari.

205	HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA	Prijelazne i završne odredbe, Članak 108.	Predlažemo dodati novu odredbu slijedećeg sadržaja: "Odredbe čl. 382. neće se primjenjivati dok Ministar nadležan za poslove pravosuđa ne donese odluku o ispunjenju uvjeta za omogućavanje uvida odvjetnicima u cjelokupnu zbirku pravomoćnih sudskih odluka sa sadržajem tih odluka. Do donošenja odluke iz prethodnog stavka, revizija se može izjaviti u predmetima u kojima vrijednost predmeta spora prelazi iznos od 200.000,00 kn" Revizija po dopuštenju formirana je na tezi uloge VSRH kao tijela čija je zadaća ujednačavanje sudske prakse. Obzirom na takvu ulogu VSRH, bez dostupnosti cjelokupnoj sudskoj praksi, odvjetnicima je realno onemogućeno raspravljanje pred tim sudom, a što je protivno Ustavom zajamčenom pravu na pravično suđenje, budući su onemogućeni u isticanju suštinskih argumenata (sudske prakse) za pristup tome sudu.	Primljeno na znanje	Napominjemo da je Nacionalnim planom otpornosti i opravka 2021. – 2026. predviđena investicija C2.5. R1-I3 Razvoj alata za javnu objavu i pretraživanje sudskih odluka, cilj koje je uspostava sustava objave svih sudskih odluka uz prethodnu automatsku anonimizaciju upotrebom posebnog softvera te objavu na jedinstvenom javno dostupnom portalu uz razrađene mogućnosti pretraživanja, uz poštivanje pravila o zaštiti osobnih podataka.
206	Jelena Čuveljak	Prijelazne i završne odredbe, Članak 108.	Ako sam dobro shvatila gotovo 2/3 odredaba ovog zakona se primjenjuju i na postojeće postupke, ne bi li ipak trebalo neko obrazloženje za zadiranje u pravila o postojećim postupcima? Naročito kada od osnovnog pravila ima toliko iznimaka da se to osnovno pravilo gotovo i ne primjenjuje.	Primljeno na znanje	Zakon o parničnom postupku predstavlja procesni zakon te nema zapreke da se izmijenjene i dopunjene odredbe primjenjuju i na postupke u tijeku, posebice uzimajući u obzir da se radi o odredbama za koje je jedino smisleno rješenje da se primjenjuju i na postupke u tijeku (primjerice, odredbe o tonskom snimanju ročišta).
207	Porobija & Špoljarić d.o.o.	Prijelazne i završne odredbe, Članak 109.	Nejasan je doseg navedene odredbe. Potrebno je propisati kakvog je značaja održavanje pripremnog ročišta u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku i zaključenje prethodnog postupka. Naime, važno je uzeti u obzir važno pitanje, a to je znači li to da će se na postupke započete prije 01.04.2013. godine primjenjivati sve odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku neovisno o odredbi članka 108. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku.	Primljeno na znanje	Iz odredbe je razvidno da se njen doseg odnosi samo na zaključenje prethodnog postupka u postupcima pokrenutim prije 1. travnja 2013. Intencija predlagatelja je u "starim" predmetima odrediti granicu do koje stranke mogu predlagati nove dokaze i činjenice sukladno postojećem režimu koji je polučio uspjehom te samim time ubrzati rješavanje takvih predmeta.
208	Američka gospodarska komora u Hrvatskoj	Prijelazne i završne odredbe, Članak 109.	Člankom 109. ZID ZPP-a isključuje se postupanje sudova po različitim novelama Zakona o parničnom postupku u zavisnosti od vremena kada je	Prihvaćen	Članak je izmijenjen sukladno suštini prijedloga, no u drugačijem izričaju.

parnica pokrenuta, a ponajprije u odnosu na institut zaključenja prethodnog postupka i nastup različitih prekluzija kao njegovih posljedica, s obzirom na to da se novela Zakona o parničnom postupku iz 2013. pokazala djelotvornom u smislu općenitog ubrzanja parničnog postupka, intencija je navedeno ugraditi u sve postupke koji su u tijeku, u ovom slučaju u one najstarije parnice, a što će doprinijeti njihovom bržem rješavanju.

Iz izričaja predmetne odredbe „U svim postupcima koji su započeti prije 1. travnja 2013., u kojima do stupanja na snagu ovog Zakona nije donesena prvostupanijska presuda, sud će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona, održati pripremno ročište na kojem će zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu. U slučaju ukidanja prvostupanijske odluke i vraćanja predmeta na ponovno suđenje rok iz stavka 1. ovog članka počinje teći od dana dostave drugostupanijske odluke prvostupanijskom sudu“ proizlazi da će se svi navedeni postupci provoditi iznova „stavljanjem“ u fazu prethodnog postupka, čime se otvara pitanje pravne snage dostavljenih podnesaka kao i u njima istaknutim prigovorima, zahtjevima i protutužbama, provedenih dokaznih prijedloga te eventualne potrebe ponovnog izvođenja svih izvedenih dokaznih prijedloga (saslušanja, vještačenja, izvida i sl.) što je potrebno u odredbi direktno adresirati kao nepotrebno s obzirom da je intencija zakonodavca da se u odnosu na postupke započete prije 1. travnja 2013. godine uvede prekluzija izvođenja novih dokaznih prijedloga uz mogućnost da se na ročištu koji će se održati u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ZID ZPP-a, odnosno, dostave drugostupanijske odluke, predlože svi dokazi nakon čega nastupa prekluzija predlaganja novih dokaznih prijedloga.

U suprotnom, odredba u ovom otvorenom obliku, bez jasno propisanih okvira, stvorit će u praksi konfuziju te će potencijalno dovesti do neujednačenosti sudske prakse i neravnopravnosti stranaka.

Stoga predlažemo da se

			navedena odredba članka 109. ZID ZPP-a izmijeni, tako da isti glasi: „(1) U svim postupcima koji su započeti prije 1. travnja 2013., u kojima do stupanja na snagu ovog Zakona nije donesena prvostupajnska presuda, sud će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona, održati pripremno ročište na kojem će zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu, s time da se sva pismena, istaknuti prigovori, prijedlozi, protutužbe i dokazni prijedlozi koji su isticali, dostavljeni i izvedeni do pripremnog ročišta neće ponovno isticati, dostavljati ili izvoditi. (2) U slučaju ukidanja prvostupajnske odluke i vraćanja predmeta na ponovno suđenje rok iz stavka 1. ovog članka počinje teći od dana dostave drugostupajnske odluke prvostupajnskom sudu.“		
209	Ljiljana Horvat	Prijelazne i završne odredbe, Članak 109.	Predlažem da se članak ispravi na slijedeći način: U svim postupcima koji su započeti prije 1. travnja 2013., u kojima do stupanja na snagu ovog Zakona nije održano pripremno ročište, sud će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona, održati pripremno ročište na kojem će zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu.	Djelomično prihvaćen	Predmetna odredba je dopunjena na način da se odnosi samo na parnične postupke. Iz stipulacije odredbe sada jasno i nedvosmisleno proizlazi da se radi o parničnim postupcima u kojima do određenog trenutka nije donesena prvostupajnska odluka a nije zaključen prethodni postupak.

210	Ljiljana Horvat	Prijelazne i završne odredbe, Članak 109.	U Članku 109. ostalo je nejasno dali se isti odnosi i na ovršne postupke (jer se sukladno čl.21 OZ-a analogno primjenjuju i odredbe ZPP-a) Primjenom odredbe članka 109. u OZ-u , zakonodavac ne osigurava pravnu zaštitu građanima na koju je sud EU-a obvezao domaće sudove, štoviše članak umanjuje pravnu zaštitu propisanu Direktivom EU-a. Naime, ukoliko će odredbe članka biti primijenjene i na ovršne postupke, a ovršenik je pokrenuo tužbu za ništavost , održavanjem ročišta u ovršnom postupku u roku 6 mjeseci te prisilnom i ubrzanom primjenom zakona onemogućen je zastoj ovrhe radi pokrenute tužbe. Zakonodavac stoga izmjenom ZPP-a, suprotno obvezi primjene presuda suda EU-a, obvezuje domaće sudove na neprimjenu čl.3.st.1. jer sudovi neće biti u mogućnosti suditi u skladu sa pravnom stečevinom EU-a (presude suda EU) . Pritom ni VSRH u predmetu kolektivne tužbe još nije zauzeo stajalište o ništavim valutnim ugovorima. Ukoliko su ročište odnosno glavna rasprava već održani, a do stupanja na snagu ovog Zakona nije donesena presuda, pripremno se ročište održava ponovno. U međuvremenu predmet može biti na drugostupanjskom, višem ili Ustavnom sudu. Također, prisilnim održavanjem (ponovljenog) pripremnog ročišta u potpunosti su zanemarene međupresude i žalbe po istima, suglasan zastoj postupka, zastoj radi prethodnog pitanja, predmeti koji su spojeni te je po istima izjavljena žalba, predmeti u kojima je prethodno potrebo utvrditi zemljišnoknjižno pravo i sl. kao i predmeti na kojima je radi opravdanog razloga ročište odgođeno zbog zdravstvenih stanja tužitelja/tuženika.	Djelomično prihvaćen	Predmetna odredba je dopunjena na način da se odnosi samo na parnične postupke. Iz stipulacije odredbe sada jasno i nedvosmisleno proizlazi da se radi o parničnim postupcima u kojima do određenog trenutka nije donesena prvostupanjska odluka. Nadalje, odredba ima doseg samo u odnosu na parnične predmete za koje nije donesena prvostupanjska odluka, slijedom čega nema dosega na predmete koji se nalaze na drugostupanjskom sudu, Vrhovnom sudu ili Ustavnom sudu Republike Hrvatske. Predmetna odredba također nema utjecaja na međupresude i žalbe po istima, suglasan zastoj postupka, zastoj radi prethodnog pitanja, predmete koji su spojeni te je po istima izjavljena žalba, predmete u kojima je prethodno potrebno utvrditi zemljišnoknjižno pravo i sl., kao ni na predmete u kojima je radi opravdanog razloga ročište odgođeno zbog zdravstvenog stanja tužitelja/tuženika, jer će se svakako održati još jedno pripremno ročište kad za to budu ispunjeni uvjeti.
211	Jelena Čuveljak	Prijelazne i završne odredbe, Članak 112.	Kako su do sada izrečene kritike, te naglašena činjenica da uvođenje rokova ne može dovesti do ubrzanja (to je kao da se propiše da svaka osoba mora trčati 100 metara za manje od 13 sekundi) Stoga, ističem promjene za koje	Primljeno na znanje	Predmetni prijedlozi nisu ranije isticali ili razmatrani u okviru radne skupine te svojom opsežnošću zahtijevaju dodatne analize i razradu pa će biti uzeti u obzir prilikom sljedećih izmjena i dopuna Zakona o parničnom

osobno mislim da bi dovele do bolje zaštite prava građana u parničnom postupku i sveukupno bržeg rješavanja postupaka:

1. Uvođenje najmanje dva oblika kolektivnih postupaka. Kao prvo tzv. opt-in tužbe, gdje se lako u istom postupku mogu jednom tužitelju pridružiti sve osobe koje imaju isti pravni i činjenični problem, te kao drugo reprezentativne tužbe na način da neko udruženje može u jednom postupku zastupati prava i obveze svih članova tog udruženja i da presuda odmah djeluje u odnosu na sve članove. Na taj način ne bi imali veći broj "masovnih sporova" već nekoliko kolektivnih postupaka. Pored toga, ovakva udruženja bi mogla kvalitetno štiti ne samo potrošače već i male i mikro poduzetnike, koji su (po mom mišljenju) premalo zaštićeni u našem pravnom poretku. Za zaštitu građana bi bilo dobro uvesti posebnu Agenciju za zaštitu potrošača koja bi odlučivala o ništetnosti pojedinih pravila trgovaca i banaka, čime bi se značajno i brzo zaštitili građani (npr. Bugarska ima jako dobro iskustvo sa takvom Agencijom).

2. Omogućiti da se lakše mogu u kasnijem parničnom postupku koristiti dokazi provedeni u ranijem postupku. Sada imamo veliki broj tzv. regresnih postupaka, u kojima se moraju ponovno izvoditi svi dokazi, a bilo bi brže da se svi dokazi mogu koristiti u kasnijim postupcima osim onih za koje stranka koja nije sudjelovala u ranijem postupku detaljno obrazloži zašto ga se mora ponovno izvesti odnosno koja pitanja nisu ranije postavljena svjedoku.

3. Uvesti pravilo da samo općinski sudovi sude u postupcima za podjelu bračne stečevine – za sada trgovački sudovi provode postupak podjele poslovnih udjela/dionica a općinski ostalo. Dakle, isti se dokazi provode u dva postupka pred različitim sudovima.

4. Za trgovačke sudove ukinuti ograničenje visine plaćanja sudske pristojbe od 5.000,00 kuna, jer ne postoje socijalni razlozi za to ograničenje u odnosu na trgovce, a tako jeftino suđenje za iznimno visoke vrijednosti pogoduje pokretanju postupaka velikih vrijednosti bez kritičnog promišljanja u navedu uspieha.

postupku.

			5. Omogućiti strankama da postupak pokrenu podnošenjem tužbe sa prijedlogom za izdavanje platnog naloga (iako imaju račun i morali bi prvo kod javnog bilježnika tražiti donošenje rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave) i u slučaju kada očekuje da će tuženik podnijeti prigovor protiv tog rješenja s obzirom da među strankama postoji određeni spor zbog kojeg račun nije plaćen. Naime, vidjela sam u praksi da nekada prođe i po godina dana od kada je predmet dostavljen javnom bilježniku pa dok ne dođe do suca koji će voditi parnični postupak, a to značajno otežava ostvarivanje prava stranaka u postupku. 6. U pogledu Vrhovnog suda – za sada pravila o „revizijskom pitanju po dopuštenju“ baš i nisu dovela do smanjenja priljeva predmeta, ali bilo bi bar korisno da se propiše vođenje registra dozvoljenih pitanja i registra pitanja za koje nije dozvoljeno podnošenje revizije. Na taj način bi se kod odluke da li postaviti neko pitanje lako moglo utvrditi da li je isto već postavljeno ili nije. No, ako u dogledno vrijeme ne dođe do smanjenja priljeva predmeta, trebati će razmisliti (nakon provedene rasprave) da li i predmeti čija je vrijednost minorna mogu dolaziti pred Vrhovni sud i da li bi trebalo omogućiti Vrhovnom sudu da ustavnu dužnost usklađivanja sudske prakse vrši na drugi način (npr. po uzoru na Europski sud, da suci nižih sudova mogu postavljati prethodna pravna pitanja ili da je revizija dozvoljena samo u predmetima najvećih vrijednosti).		
212	BRUNO PERKOVIĆ	V.OBRASLOŽENJE, Uz članak 27.	Iza članka 168. dodaje se članak 169. koji glasi: Osiguranje parničnih troškova "Članak 169." Kada parnični postupak tužbom pokreće stečajna masa, dužna je tuženiku na njegov zahtjev osigurati parnične troškove. Tuženik je dužan taj zahtjev staviti najkasnije do zaključenja prethodnog postupka. O osiguranju parničnih troškova sud odlučuje posebnim rješenjem, a rješenjem kojim prihvaća zahtjev sud će odrediti iznos osiguranja i rok u kojem	Nije prihvaćen	Nametanje obveze osiguranja parničnih troškova stečajnoj masi predstavljalo bi ograničavanje prava na pristup sudu tom subjektu predviđenog člankom 6.1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Međunarodni ugovori", broj 18/97., 6/99., 14/02., 13/03., 9/05., 1/06. i 2/10.).

se osiguranje mora dati uz upozorenje tužitelju na zakonske posljedice ako ne dokaže da je osiguranje dano u određenom roku.

Osiguranje se daje u gotovom novcu, potvrdom stečajnog upravitelja da je u stečajnoj masi rezervirao sredstva potrebna za osiguranje parničnih troškova.

Ako tužitelj u određenom roku ne dokaže da je dao osiguranje za parnične troškove, smatrat će se da je tužba povučena.

Obrazloženje:

Predloženom zakonskom odredbom uređuje se pitanje parničnih troškova u slučaju kada se na mjestu tužitelja u parničnom postupku pojavljuje stečajna masa kojoj se priznaje parnična sposobnost i koja postupak pokreće po uputi stečajnog suda. U praksi se često događa da tuženik koji je uspio u sporu nema mogućnost naplatiti troškove parničnog postupka od tužitelja koji je spor izgubio jer se radi o stečajnoj masi u kojoj uopće nema novčanih sredstava, a zbog čega su parnične stranke stavljene u neravnopravan položaj. Tužitelj utoliko vodi postupak bez ikakvog rizika i opasnosti od mogućnosti da tuženiku u slučaju gubitka spora nadoknađuje troškove postupka, a tuženik je s druge strane izložen mogućem dugom vođenju postupka i velikim troškovima postupka koji mu nikada neće biti naknađeni. Predlaže se dodati odredbu članka "osiguranje parničnih troškova" na način da stečajni upravitelj nakon zahtjeva tuženika rezervira u stečajnoj masi sredstva dostatna za pokriće predvidivih troškova parničnog postupka i potvrdom u parničnom postupku dokaže takvo osiguranje. Pitanje rezervacije troškova uređeno je pravilima stečajnog zakona, primjerice pozivanjem stečajnih vjerovnika koji imaju pravni interes voditi parnični postupak na predujam tih troškova, odnosno uplatu novca u korist stečajne mase.

213	MARINA OSMANČEVIĆ	V.OBRAZLOŽENJE, Uz članak 27.	Određivanje zatezne kamate od strane suda je posve nepotrebno. Zatezne kamate su institut uređen Zakonom o obveznim odnosima i zna se kako funkcionira. FINA uredno predviđa mogućnost naplate zsk na parnični trošak, a koja teče po proteku paricijskog roka.	Nije prihvaćen	Pitanje zatezne kamate na troškove parničnog postupka dosad je uređivao članak 30. stavak 2. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17. i 131/20.) koji propisuje da ako plaćanje zatezne kamate na troškove postupka nije određeno već u ovršnoj ispravi, sud će, na prijedlog ovrhovoditelja, u rješenju o ovrsi odrediti naplatu tih kamata po propisanoj stopi od dana donošenja odluke odnosno sklapanja nagodbe do naplate. Slijedom navedenog, postojeće rješenje iz Ovršnog zakona unosi se radi veće pravne sigurnosti u tekst Zakona o parničnom postupku. Valja istaknuti da odluka suda ne predstavlja klasični obveznopravni odnos koji nastaje na temelju ugovora u kojem bi zatezna kamata trebala teći tek nakon što dužnik ne ispuni obvezu u određenom roku.
-----	----------------------	----------------------------------	---	----------------	--

214	DRAGO ILIŠINOVIĆ	V.OBRASLOŽENJE, Uz članak 27.	Ovaj stavak je NEPOTREBAN. Obrazloženje: Mišljenja sam da je i odredba članka 30. stavak 2. Ovršnog zakona o određivanju tijeka zatezne kamate na parnične troškove od dana donošenja odluke pogrešna i trebalo bi je mijenjati, obzirom da su zatezne kamate kao sporedna tražbina jasno i nedvosmisleno definirane odredbom čl. 29. Zakona o obveznim odnosima (dalje samo: ZOO) i plaća ih samo onaj tko zakasni s ispunjenjem novčane obveze. Obveza plaćanja naknade parničnih troškova protivnoj stranci za stranku koja je izgubila spor nastaje tek donošenjem presude/rješenja, ali kako je takvom odlukom suda gotovo UVIJEK određen paricioni rok za plaćanje stranka dolazi u zakašnjenje s plaćanjem tih troškova tek istekom roka koji mu je u presudi/rješenju određen za dragovoljno ispunjenje. Obzirom na postojanje tog roka u izreci, drugi dio izreke presude/rješenja kojim se određuje da kamate teku odmah od dana donošenja odluke zapravo je suprotna tom dijelu u kojem je stranci određen rok za dragovoljno plaćanje. Osim toga, u slučaju žalbe protiv odluke o troškovima pravni učinci sudske odluke o troškovima prema žalitelju nastupaju tek od primitka drugostupanjske presude/rješenja kojom je potvrđena/preinačena prvostupanjska presuda/rješenje i tek mu od tog dana teče rok za dragovoljno ispunjenje. Obzirom na spomenute odredbe ZOO-a i pravnu prirodu instituta zateznih kamata, logično bi bilo da se u samoj odluci parničnog suda kamate posebno niti ne spominju (zbog čega je ovaj novi stavak u ZPP-u SUVIŠAN), a ako ipak i bude izrijekom utvrđivano pravo na zatezne kamate na dosuđene troškove, smatram da njihov tijek treba biti određen tek od isteka roka za dragovoljno ispunjenje. A točan datum zakašnjenja lako je utvrditi iz sadržaja klauzule pravomoćnosti i ovršnosti presude/rješenja i u postupku prisilne naplate izračunati iznos takvih kamata.	Nije prihvaćen	Pitanje zatezne kamate na troškove parničnog postupka dosad je uređivao članak 30. stavak 2. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17. i 131/20.) koji propisuje da ako plaćanje zatezne kamate na troškove postupka nije određeno već u ovršnoj ispravi, sud će, na prijedlog ovrhovoditelja, u rješenju o ovrsi odrediti naplatu tih kamata po propisanoj stopi od dana donošenja odluke odnosno sklapanja nagodbe do naplate. Slijedom navedenog, postojeće rješenje iz Ovršnog zakona unosi se radi veće pravne sigurnosti u tekst Zakona o parničnom postupku. Valja istaknuti da odluka suda ne predstavlja klasični obveznopravni odnos koji nastaje na temelju ugovora u kojem bi zatezna kamata trebala teći tek nakon što dužnik ne ispunji obvezu u određenom roku.
-----	---------------------	----------------------------------	--	----------------	--

215	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	VI.TEKST ODREDBI ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU, Članak 115.	Čl. 115. mijenja se i glasi: Ročišta se u pravilu održavaju na daljinu, uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu. Iznimno od odredbe st. 1. ovog članka, ročište se iznimno može održati u sudnici, ukoliko je to nužno radi saslušanja svjedoka ili vještaka. Protiv rješenja suda iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba.	Nije prihvaćen	Održavanje ročišta na daljinu nije protivno načelima usmenosti, neposrednosti i javnosti rasprave te je u skladu s najboljim praksama te smjernicama koje su uzete u obzir prilikom uređenja predmetnog instituta u Zakonu o parničnom postupku, poput smjernica koje je izdao CEPEJ (eng. European Commission for the Efficiency of Justice): https://rm.coe.int/cepej-2021-4-guidelines-videoconference-en/1680a2c2f4 . Osim toga, posebnim pravilnikom će među ostalim biti predviđene posebne pretpostavke za saslušanje svjedoka ili vještaka korištenjem odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu.
216	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	VI.TEKST ODREDBI ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU, Članak 123.	U čl. 123. st. 1. mijenja se i glasi: Zapisnik se sastavlja o radnjama poduzetim, te izjavama danim na ročištu. St. 2. se briše. St. 3. mijenja se i glasi: Zapisnik se nakon sastavljanja ulaže u spis te se pohranjuje elektronički u informatičkom sustavu.	Nije prihvaćen	Prema novom konceptu zapisnik se vodi samo za taksativno pobrojane slučajeve, dok tonska snimka sadrži ostale radnje s ročišta (npr. izjave stranaka, ispitivanje svjedoka i vještaka itd.), osim kod sklapanja sudske nagodbe i radnjama poduzetim izvan ročišta ili izvan zgrade suda kad se sastavlja poseban zapisnik, jer se takva ročišta u pravilu tonski ne snimaju. Predmetnom izmjenom nastoji se pojednostaviti rad suda i ubrzati tijek ročišta uslijed uvođenja tehnologije za snimanje ročišta. Uvođenjem tonskog snimanja ročišta će otpasti potreba sastavljanja zapisnika u spis kao posebne isprave, ali ta mogućnost i nadalje ostaje otvorenom. Zapisnik će se u pravilu pohranjivati u informacijskom sustavu te će s tonskom snimkom činiti jedinstvenu cjelinu.
217	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	VI.TEKST ODREDBI ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU, Članak 126.	Čl. 126. mijenja se i glasi: Stranke imaju pravo, u roku od 3 dana od dana kada im je omogućen pristup zapisniku putem informacijskog sustava, izjaviti prigovor na zapisnik.	Nije prihvaćen	Tonska snimka ročišta najvjerodostojnije prikazuje tijek ročišta, slijedom čega zapisnik prestaje predstavljati jedini dokaz o tijeku ročišta, uslijed čega je prilagođena odredba o izjavljivanju prigovora na sadržaj zapisnika za posebnu kategoriju zapisnika kod kojih se sudska radnja ne snima. Samim time institut prigovora na zapisnik je izgubio svoju svrhu u odnosu na zapisnike za koje postoji tonska snimka ročišta.

218	OWENS, HOUŠKA I PARTNERI, odvjetničko društvo d.o.o.	Način dostave, Članak 133.	Čl. 133 mijenja se i glasi: Pismena se dostavljaju u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Iznimno od st. 1. ovog članka, fizičkim osobama koje ne obavljaju registriranu djelatnost i nisu prijavljeni u informacijskom sustavu E-građani, dostava se obavlja preko pošte ili preko određenoga sudskog službenika, odnosno sudskog namještenika, odnosno preko nadležnoga tijela uprave.	Nije prihvaćen	Pitanje dostave u parničnom, ali i u svim drugim postupcima bit će uređeno Zakonom o dostavi čije donošenje je Planom zakonodavnih aktivnosti za 2022. predviđeno za III. kvartal 2022., slijedom čega je bespredmetno mijenjati postojeće odredbe Zakona o parničnom postupku (osim onih nužnih).
219	MARINA OSMANČEVIĆ	Način dostave, Članak 133.	Imajući u vidu činjenicu da su prema čl.106.a.st.5. državna tijela, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici te pravne osobe uvijek dužni podneske podnositi u elektroničkom obliku; trebala bi postojati jednaka takva obveza u odnosu na slanje dopisa/rješenja te ostalih pismena od strane sudova prema istim osobama. Ovo bi uvelike umanjilo konfuziju koja nastaje s uručenjem pošte, a posebice sada - u vrijeme pandemije te učestalih samoizolacija, kao i za vrijeme korištenja godišnjih odmora.	Nije prihvaćen	Dostava pismena obveznih sudionika e-Komunikacije sudu propisana je člankom 106.a stavkom 5. Zakona o parničnom postupku, dok je dostava pismena suda obveznim sudionicima e-Komunikacije propisana člankom 133. stavkom 5. Zakona o parničnom postupku. Navedene odredbe, kako ona koja se odnosi na dostavu obvezni sudionik e-Komunikacije → sud tako i sud → obvezni sudionik e-Komunikacije proširuju se (članci 10. i 20. Nacrta prijedloga zakona) na način da se širi krug obveznih sudionika te je nedvosmisleno da je obvezna e-Komunikacija u oba, naprijed navedena smjera komunikacije.

220	HP-Hrvatska pošta d.d.	Članak 133.c, Članak 142.	Predlažemo izmjenu čl. 142. st. 2. na način da isti glasi: „Ako se osoba kojoj se pismeno mora osobno dostaviti ne zatekne tamo gdje se dostava prema podacima iz tužbe, odnosno spisa ima obaviti, dostavljač će se obavijestiti kad bi i na kojem mjestu mogao tu osobu zateći i ostaviti joj kod jedne od osoba navedenih u članku 141. stavku 1. ili 2. ovoga Zakona ili u njenom kućnom kovčežiću pisanu obavijest da radi primanja pismena bude u određeni dan i sat u svom stanu odnosno na svome radnom mjestu. Ako i nakon toga dostavljač ne zatekne osobu kojoj se pismeno ima dostaviti, postupit će se prema odredbama članka 141. ovoga Zakona, na koji način je dostava obavljena.“ Dodavanje teksta „ili u njenom kućnom kovčežiću“ u navedeni članak dostavu bi učinilo učinkovitijom i dalo legitimitet jedinom mogućem postupanju poštara na adresi primatelja. Naime, praksa pokazuje da osobe iz članka 141. st. 1. ili 2. ZPP-a ili nisu dostupne ili odbijaju primitak obavijesti za primatelja i preuzimanje ove odgovornosti. Stoga poštari nema drugog izbora nego tu obavijest ostaviti na jedinom raspoloživom mjestu za uručenje pošiljaka – kućnom kovčežiću primatelja. Naglašavamo kako se radi o uručanju obavijesti u kućni kovčežić primatelja, a ne o uručanju pismena.	Primljeno na znanje	Pitanje dostave u parničnom, ali i u svim drugim postupcima bit će uređeno Zakonom o dostavi pismena u sudskim postupcima čije donošenje je Planom zakonodavnih aktivnosti za 2022. predviđeno za treće tromjesečje 2022.
-----	------------------------	------------------------------	---	---------------------	---

221	MARINA OSMANČEVIĆ	VI. TEKST ODREDBI ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU, Parnični troškovi	Čl.154.st.2. je potpuno besmislen u predmetima naknade štete (posebice neimovinske štete) i sličnim predmetima kada je za potrebe preciziranja ili utvrđenja iznosa tužbenog zahtjeva potrebno provesti vještačenje. Odredba postavljena na ovakav način ugrožava pravo građana na pristup sudu, a ovo zbog bojazni za troškove koje čak i uspjeh u sporu može povući za sobom. Osoba koja nije uspjela u sporu je u pravilu uvijek ona koja je i dala povoda za suđenje. Prema tome, ne bi se trebali nagrađivati na način da se kažnjava "pobjednika" spora. Nisu svi građani dovoljno i jednako platežno sposobni da bi si mogli priuštiti osiguranje dokaza prije pokretanja parničnog postupka te se na takav način osigurali od toga da pretjeraju u iznosu prilikom postavljanja tužbenog zahtjeva.	Primljeno na znanje	Zakon o parničnom postupku u odnosu na utvrđivanje troškova u postupku temelji se na načelima odgovornosti za uspjeh u parnici (tzv. načelo causae) te odgovornosti zbog krivnje (tzv. načelo culpa). Osnovno načelo naknade troškova postupka, načelo causae, kriterij je uspjeha u parnici - obveza snošenja parničnih troškova temelji se na uspjehu stranaka u parnici, a to je načelo uvjetovano načelom culpa prema kojemu je stranka i kad uspije u parnici dužna protivnoj stranci naknaditi troškove koje joj je tijekom i u povodu parnice prouzročila svojom krivnjom ili slučajem koji joj se dogodio. Kombinacija ovih dvaju načela posebno je istaknuta u situacijama utvrđivanja omjera uspjeha u parnici kod djelomičnog uspjeha stranaka u parnici, kojoj izmjeni je zakonodavac pristupio 2019. potaknut presudom Europskog suda za ljudska prava u predmetu Klauz protiv Hrvatske. Navedenom izmjenom izbjegnuto je dotadašnje odmjeraivanje troškova na način da se izračunaju troškovi obje strane koji se potom „prebijaju“, koje nije bilo ujednačeno primjenjivano u praksi upravo iz razloga nepostojanja pravnog temelja u Zakonu o parničnom postupku. Stoga smatramo da se navedenim rješenjem, ne samo stvorio pravni temelj i olakšalo donošenje odluke o trošku u slučaju djelomičnog uspjeha u parnici, nego su pravila o utvrđivanju troška učinjena pravičnijima i u pogledu određivanja suviše visoke vrijednosti predmeta spora.
-----	----------------------	--	--	---------------------	---

IZJAVA O USKLADENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPRAVE

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2022. godinu.

Rok: I. kvartal 2022.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
članak/članci 81. stavak 2.

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Uredba (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (SL L 405, 2.12.2020.)

32020R1783

Uredba (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (SL L 405, 2.12.2020.)

32020R1784

c) Ostali izvori prava Europske unije

-

5. Prilog:

-

Potpis EU koordinatora stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

dr. sc. Ivan Malenica

ministar

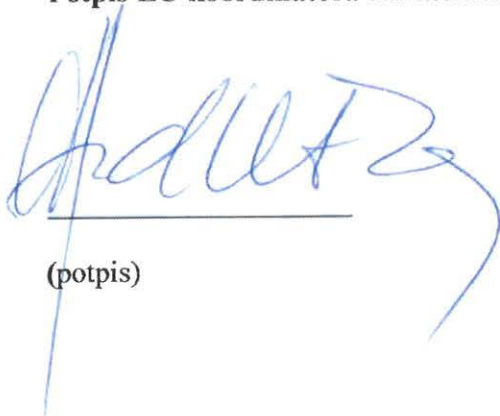

(potpis)

22. 2. 2022.

(datum i pečat)

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

(potpis)

(datum i pečat)